

Viorel Darie

ADORIS ȘI KROMIA

- roman -

Adoris și Kromia

În memoria fiicei mele Corina

1

Dacă spiritul cititorului din zilele noastre ar putea face abstracție de tot ce s-a creat în lumea largă în ultimele două milenii; dacă s-ar putea imagina o lume fără fascinantele realizări de talia romanelor lui Balzac, Dumas, Tolstoi, fără genialele simfonii ale lui Bethoven sau fără luminoasele picturi ale lui Raphael și Leonardo da Vinci; dacă s-ar mai putea închipui o Italie fără grandoarea Veneției și candoarea Genovei; dacă s-ar putea închipui o veche Eladă cu celebrele capodopere ale lui Phidias și cu Acropole cea nouă încă necreate; ei bine, poate doar atunci spiritul - purificat de imagini și concepte - ar putea ajunge la acel izvor de lumină străveche după a cărei puritate tânjim și astăzi.

Doar într-o astfel de lume, imaginată în zorii civilizației de la Marea Mediterană s-ar putea clădi - prin ficțiune - povestea pură, aproape ireală, ce face să credem în locuri și întâmplări care de fapt nici n-au existat.

Firul povestirii noastre începe dintr-un loc nu departe de portul Pireu de astăzi - poarta cea mare a orașului Atena dinspre mare - loc în care țărmlul înalt și ars de soare al Eladei se înclină în faleze spre înspumata mare.

Din acel loc - destul de înalt, ca o colină răcorită de briza mării - privind în vale spre falezele și plajele din port, puteai avea panorama unui vacarm de nedescris, un fel de iad pe pământ, acolo unde, într-o învâlmășeală chinuitoare de lucruri, culori, zgomote și vociferări se construiau corăbiile ateniilor.

Pe bună dreptate, impresia lăsată la vederea unui astfel de șantier era una de neuitat. Se auzeau loviturile sacadate, adormitoare ale ciocanelor, plesnitul scândurilor aruncate în grămezi, pârâitul pârghiilor, scârțâitul catargelor, zbaterile în vânt ale velelor, țipetele stăpânilor, dar și vociferările și urletele îndurerate ale sclavilor puși să muncească. Se vedea fumul negru și înecăcios de catran și smoală înfășurându-se în bucle negre spre cer. Colo doi sclavi biciuiți pentru nesupunere, lipăitul nenumăratelor vâsle ale bărcilor mici și negre, cu năvoadele aruncate prin preajma corăbiilor înalte și trase de pescari bărboși, încruntați, arși de soare, culegând roadele trudei lor. Pe țărml, o corabie nouă, de lemn galben, frumoasă, armonios îmbinată, trasă cu frânghii până se prăvălește în apă, împroșcând toată plaja cu un plescăit puternic în chiotele însuflețite ale marinarilor ce salută noua cetate plutitoare pe ape. Un antreprenor certându-se gălăgios cu un grup de meșteri și lucrători...

Chiar și păsările, gălăgioase și neastămpărate ocoleau pe departe vacarmul șantierului. Doar câteva, dintre cele mai sprintene, se furișau prin popasuri pe unde lucrătorii își țineau merindele.

În cealaltă parte a locului de unde se vedea șantierul începea o întindere de câmpie, vlăguită de arșița soarelui, o priveliște cenușie de lut sub cerul albastru, presărată cu ierburi galbene, înalte, cu vârful mătăsoase unduind la imperceptibilele pale de vânt. În zarea orizontului acestui peisaj se întrezăreau colinele domoale, presărate ici-colo cu colțuri albe de stânci.

Arareori peisajul din jur, ars de soare, era întunecat de câte o siluetă de măslin ale cărui contururi, ca și întreaga linie a orizontului, fremătau în tremurul fierbinte al văzduhului.

La acel ceas pustiu de zi, când întinderea câmpiei părea lăsată pradă liniștei și nepăsării, prin acest peisaj de ierburi galbene și colțuri de stânci albe, se vedea înaintând anevoios o trâmbă de praf alb. Când începu să fie deslușită mai bine, trâmba se dovedi a fi praful răscolit din colbul drumurilor uscate de copitele și roțile unui car tras de o pereche de boi. Boii - ciolănoși și suri precum stâncile, cu coarnele late, întunecate și întoarse ca niște arcade, cu ochi vineții și bulbucați - se opinteau chinuitor pe picioarele de dinainte, trăgând epuizați povara carului prea încărcat. În partea din față ședea amorțit stăpânul carului și al boilor, prăfuit și el din cap și până-n picioare, ținând strâns biciul și hățurile în mâini. Carul înainta din ce în ce mai greu, scârțâind, cu osiile roților fluierând la multele cotituri de drum, aruncând scânteii când roțile se loveau de pietrele de cremene. Când și când biciul usturător al stăpânului reamintea animalelor să-și facă datoria fără răgaz și fără mântuire.

Departee până-n zarea orizontului pustiu puteau fi văzute și alte trâmbe de praf răscolite de care trase de boi, care se apropiau încet pe drumurile ce se prelungeau până în port.

Iată, carul din față s-a apropiat de faleza țărmlui. Boii, înviorați de briza mării, încep să tragă mai sărguincioși, pe întrecute. Ajungând însă în locul din care se zărea panorama șantierului boii se opriră fără încuviințarea stăpânului și părea că nu s-ar mai fi urnit din loc pentru nimic în lume.

Stăpânul - om gospodăru, care știa ce-i mântuirea - îi lăsă în pace, agățată hățurile, coborî de pe car scuturându-se de praf, slobozi animalele din jug, iar acestea o și luară din loc, la pas întins, în căutarea smocurilor de iarbă. Omul mai zăbovi prin preajma carului, își potrivi pe el hainele de lână și din piele de oaie, scoase de pe cap căciula mițoasă și-și șterse cu dosul mâinii sudoarea care-i șiroia pe frunte. Păru-i negru, fața-i smeadă, arsă de soare, îl înfățișau ca pe un ins dârz, deși avea privirea întunecată și istovită de osteneala drumului. Și, de parcă n-ar fi avut timp să vadă și să aprecieze transportul său - trei trunchiuri groase de pin, de toată frumusețea, care erau atât de căutate de constructorii de corăbii - dădu încă o dată ocol carului, cercetând cu atenție încărcătura cu care ostense zi și noapte timp de o săptămână pe drumurile pietroase ce veneau tocmai din munții Pindului. În cele din urmă cărașul zâmbi mulțumit. Știa bine că fără asemenea trunchiuri falnice n-ar pluti pe mare atâtea corăbii semețe, elegante și sprintene.

În acest timp boii pășteau în liniște printre smârcurile din preajmă. Cărașul hotărî să-și îngăduie o clipă de răgaz. Își scoase pieptarul de miel de pe spate, îl împături frumos, îl așternu la picioare și se așeză pe el, privind cu admirație șantierul din vale, așa cum obișnuia să facă de fiecare dată când sosea la țarm cu câte un nou transport. Nu se mai sătura admirând frumoasele corăbii, cu perfecte lor rânduri de vâsle lovind armonios apa mării.

Nu-i era însă dat să stea și să privească prea mult feeria din port căci dinspre vale, din dreptul șantierului, doi inși zăriră sosirea noului transport de lemn și alergau găfâind la deal, în întâmpinarea cărașului. Cei doi - un bătrân cu părul cărunt și un tânăr vioi, ambii antreprenori pe șantierul de corăbii - se întreceau să ajungă unul înaintea celuilalt la carul cu trunchiurile de pin.

Cel tânăr își lăsă cu mult în urmă rivalul mai vârstnic. De cum ajunse lângă car se și repezi la căraș, implorându-l să-i vândă încărcătura. Cărașul însă - om simplu, dar umblat prin lume - nu se grăbi să-i ofere acestuia prețioasele sale trunchiuri de pin, căci oferta antreprenorului cel tânăr i se păru una prea slabă, iar el se chinuise îndelung să ajungă cu transportul până în port și, pe deasupra, era nevoiaș iar acasă îl așteptau nevasta și copiii, sperând ca el să aducă un câștig bun.

Într-un târziu sosi și antreprenorul cel vârstnic, găfâind de năduf, mai-mai să leșine. Deși părea că nu mai are vlagă să se tocmească, ochii îi luciră de cum zări trunchiurile de pin. Oferta lui fu una grasă, de vreme ce cărașul se lumină de bucurie când văzu în palmele sale înnegrite poposind cei câțiva gologani lucioși.

Văzându-și adjudecată încărcătura, omul în vârstă căzu frânt pe iarbă. Abia acum sosise ceasul să se odihnească. Erau vremuri grele pentru el. Îmbătrânise, iar stăpânul său devenise tare lacom, cerându-i mereu să facă rost de lemn și iar lemn, concurența între antreprenori crescând mult, încât de-abia mai ajungea să câștige trei drahme din cele zece pe care i le dădea stăpânul său să cumpere trunchiuri de lemn. Izbutise și de data asta și se bucură când văzu cât de bine arătau trunchiurile cumpărate.

Rămas fără încărcătură și fericit că și-a vândut marfa atât de repede și de bine cărașul se gândi să caute un han la care să tragă și să se odihnească înainte de a face cale întoarsă. Tocmai în acea clipă însă simți o schimbare bruscă în vacarmul de pe șantier: vocile gălăgioase amuțiră dintr-odată, comenzile meșterilor se ordonară, ciocanele începură să bată mai abitir iar focurile de sub cazanele cu smoală și catran se înteziră. Pricina acestei neașteptate metamorfoze nu era alta decât vestea adusă de cineva pe șantier că sosise fastuoasa șaretă a lui Atridas, trasă de șase cai zvăpăiați ca niște zmei, cu căpăstrele și hamurile aurite. Șareta tocmai se opri, iar slujitorii pregătiră degrabă lectica în care să urce marele armator al Atenei.

Maiestuos, îmbrăcat în purpură și aur, purtat mereu de sclavi destoinici în lectici aurite, Atridas avea obiceiul să-și viziteze des șantierele sale din Pireu, șantiere din care ieșeau cele mai multe și cele mai bune corăbii de pe întreg întinsul Mării Mediterane. Corăbiile sale erau atât de sprintene pe valurile apelor, atât de elegante și de armonios lucrate, încât nu se puteau compara cu nici unele dintre cele făcute de alții. El însuși, Atridas, era un bărbat falnic, înalt și puternic ca un zeu, stăpân neînduplecat cu care nu se încumeta să se tocmească nimeni. Era om de vază în adunările poporului atenian. Însuși basileul orașului îi respecta părerile și îi îndeplinea dorințele.

În urma lecticei sale venea o ceată de antreprenori și meșteri, neliniștiți, gata să îndeplinească pe loc orice poruncă a stăpânului lor. Atridas privea cu semeție și îngâmfare prin fereastra lecticei sale trufașa amploare a portului său, cu rândurile nesfârșite de corăbii înșirate de-a lungul țărmului. Îi plăcea să vadă peste tot lucrându-se, s-audă comenzile meșterilor și biciul atingând spinările sclavilor atunci când nu se înghesuiau la lucru de bună voie. Pe unde trecea armatorul mulțimea îl aclama iar meșterii și antreprenorii se închinau până la pământ.

La un moment dat ceva îi atrase atenția și nu-i fu pe plac aprigului Atridas, căci porunci pe dată să-i fie lăsată lectica jos, iar el porni furios pe jos, cercetând totul în cale.

- Să fie duși la trireme!... porunci el unui meșter ai cărui lucrători nu păreau prea pricepuți în călăfătuirea vaselor.

Mai departe, porunci să fie biciuiți sclavii care împingeau cu prea puțin zel o barcă. Ceilalți, văzând toate acestea, luară aminte și trebuiră să se supună întocmai voinței stăpânului lor.

De pe înălțimea colinei de unde privea acest spectacol căraușul rămase uimit de aceste întâmplări, mai ales că avusese prilejul să-l vadă pentru prima oară pe temutul Atridas. Nu mică îi fu mirarea când sesiză că, în cinstea sosirii marelui armator, pe țărm se pregătea lansarea la apă a unei corăbii impunătoare. Trasă de zeci de oameni corabia, nou-nouță, frumos și armonios construită din lemn galben-auriu și împodobită cu multe ornamente, se scurse în apă iar măiastra sa siluetă începu să se legene pe valuri. Apoi, slobozite din frânghii, pânzele ei frumoase începură să se umfle în adierile vântului.

Atridas păru satisfăcut, dar nu putu să nu observe că, deși armonioasă și frumos lucrată, corabia avea creasta păsării de la prova puțin cam înaltă iar catul de jos al vâslașilor părea strâmt.

- De, probleme de-ale tinereții!... își zise acesta în gând, îngăduitor.

Pe puntea noii corăbii un tânăr, agitat precum argintul viu, frumușel, ambițios, dar părând prea îngâmfat totuși pentru vârsta lui, umbla în pripă de la prova la tribord și dădea într-una dispoziții celor din jur. Se părea că meșterii pe care-i avea la îndemână se străduiau să-i intre în voie la fiecare pas, spre marea satisfacție a lui Atridas care privea totul, cu admirație, de pe țărm.

Într-o margine de șantier de la poalele colinei doi negustori străini discutau de zor, cu glas tare încât puteau fi auziți chiar și de căraușul care privea cu sufletul la gură cele ce se întâmplau în fundul văii.

- Vezi, acolo, tânărul acela țațoș de pe corabia proaspăt lansată pe apă?

- Da, îl văd. Ce-i cu el?

- Tânărul acela e Adoris, fiul lui Atridas!

- Vorbești serios? De aceea e atât de înfumurat?

- Cum să nu fie înfumurat, dacă însuși tatăl său îi intră în voie, lăsându-l să-și construiască corăbii de capul lui?...

- Cred și eu! Dacă-i așa de bogat și are bani de pierdut!

- Chiar că-i așa! Ce mare lucru îl costă pe Atridas dacă Adoris al lui încearcă și nu izbutește să termine o corabie?

- Dar, văd că asta de acum pare destul de reușită...

- Într-adevăr, de data asta a reușit.

- Și-atunci de ce n-ar mai încerca?

- Știi că într-o zi tânărul acesta a pedepsit la galere trei meșteri care nu i-au executat lucrarea întocmai cum a vrut el?

- Chiar așa de rău e?! De fapt, se și vede ambiția cu care se zbate și cu care-și strunește oamenii!...

Bogatul și puternicul Atridas părea mulțumit de fiul său care, chiar dacă nu știa încă să construiască perfect o corabie, totuși, prin râvnă și pricepere, promitea să-i moștenească într-o zi, în mod vrednic, șantierele, corăbiile și multele sale avuții.

2

Ultimele semne ale zilei se stinseră de mult. Cornul lunii coborî tăcut în linia orizontului. Himera întunericului cufundă în beznă stâncile țărmului și întinderile nesfârșite de ape.

De la o vreme cerul se mai luminează și roiuri nenumărate de stele încep să dea contur creștelor de valuri și colinelor de pe țărm. Când constelația Orion se înalță de trei catarge deasupra liniei mării era semn că ceasul trecuse de miezul nopții. Odihna plăcută și dulce coborî asupra mării și a țărmului căci, la acel ceas de noapte, dormeau și peștii, și păsările, și lucrătorii din porturi, și sclavii și stăpânii deopotrivă. Înșuși Zeus dormea un somn profund, legănat de cântecul soției sale, Hera...

Lângă țărm, unde copacii stufoși umbreau malurile line ale micuțului golf, întunericul deveni și mai de nepătruns. În apropierea liniei malurilor, acolo unde apa mării se aduna în bulboane adânci, se auziră clipocind vâslele unei corăbii. Crengile prelungi ale sălciilor stăteau aplecate mult asupra mării, mai-mai să atingă bordul corăbiei pe puntea căreia pâlăiau două lumini ca doi ochi de lup furișându-se prin beznă.

Deodată clipocitul vâslelor încetă. Numai silueta corăbiei se mai mișca, legănată încet de valuri. Pânzele erau prinse strâns, cu frânghii, de lemnul catargelor. Ciocul înalt de la prova, ca de pasăre, se mișca și el, legănat în balansul apelor.

Plutea o corabie pustie pe ape? Nu, nu era o corabie pustie! Catul de jos, cel al vâslașilor, aburea de suflarea fierbinte a voinicilor de la vâsle, care abia acum prinseseră prilej de odihnă. Pe punte se auzeau răsunând pași nerăbdători. În plinătatea nopții, în lumina slabă a cerului, pe corabie se deslușeau siluetele agitate ale unor oșteni care purtau sulite și coifuri. Când și când se distingeau voci.

Una din siluetele de pe punte părea mai vioaie. În lumina cerului înstelat i se zărea armura de pe piept și coiful sclipind în puterea nopții. Se plimba nervoasă de la prova la pupa și înapoi, aplecându-se uneori peste bord și scrutând întunericul. Într-un târziu începu să dea semne vădite de nerăbdare. Două frânghii se desfășurară peste bord și în mreaja lor coborî o barcă zbatându-se ușor pe oglinda tăcută a apei. Apoi, silueta de pe punte se prinse de frânghii și coborî în barcă.

- Unde pleci, Adoris? rosti vocea răgușită a unui flăcău care, trezit în miez de noapte din somnul lui sănătos lângă cotlonul cu blănuri de la rădăcina catargului, se ridică și veni împleticindu-se spre bord, scrutând cu privirea în apa întunecată.

- Mincinoșii! sună din barcă vocea mândră a lui Adoris. N-au pic de cuvânt! Aștept în zadar de o jumătate de noapte!...

Tânărul abia trezit din somn era Tezeu. Își frecă pleoapele care i se deschideau greu și, încă nedumerit, continuă cu o tiradă de întrebări:

- E chiar atât de târziu? Cât e ceasul? Nu era vorba să ne întâlnim după miezul nopții?

Adoris, apucând hotărât o vâslă, începu să lovească apa când într-o parte, când într-alta, îndreptând barca spre țărm. Se întoarse apoi o clipă și-i strigă lui Tezeu:

- Mă duc pe uscat, pe piscul acela, să cercetez largul mării. Ai grijă să fie liniște pe corabie și să-mi dai de știre când vezi ceva.

Apoi vâsli grăbit până dispăru în întunericul dinspre mal. Peste câteva clipe umbra sa apăru pe țărmul stâncos, cercetând întinderile apelor. La mai bine de un ceas după aceea se auzi din nou clipocitul bărcii apropiindu-se de pupa corăbiei.

- Ei, ce se-aude? întrebă Tezeu căruia somnul îi pieri.

- Fir-ar să fie! Nimic! Nici urmă de tovarășii noștri!...

- Hai să mai așteptăm, propuse Tezeu. Poate reușim să mai tragem un pui de somn...

Adoris urcă pe punte, mândros și neliniștit.

- Tezeu, nu credeam că-mi va fi așa de greu să pornesc voința câtorva tinerei care până mai ieri păreau dornici cu toții de isprăvi nemaipomenite!...

Răsucindu-se în somn, un tânăr care dormea pe un cojoc întins pe punte atinse o sulită rezemată de parapet. Aceasta căzu și făcu țândări o carafă de lut plină cu vin, uitată de la cheful din seara trecută, reușind să-i trezească și pe alții din somn.

- Ce e? Ce se-ntâmplă? bâiguiră unii mai mult somnoroși decât speriați.

- Nu faceți gălăgie! Ați uitat consemnul? îi luă la rost Adoris, cu glas destul de ridicat ca să fie auzit de toată lumea.

Când auziră porunca, recunoscură îndată vocea lui Adoris și se liniștiră, încercând să se retragă prin cotloanele lor ca să-și reia somnul întrerupt.

Adoris se liniști și el. În răstimpuri însă, pășea pe punte, tăcut, scrutând în gol întunericul golfului.

- Nimic? întrebă Tezeu care privea peste bord spre barca legată de corabie.

- Nici o veste! răspunse Adoris, privindu-și încruntat prea somnoroșii săi tovarăși.

- Oare paza portului să le fi oprit corăbiile?

- Mai știi? Bănuiesc totuși că vitejii noștri dorm acum fără grijă pe la casele lor, visând aventuri peste mări îndepărtate...

Nu mai era nimic de făcut. Singură corabia lui Adoris nu putea pleca! Și cu cât entuziasm juraseră băieții să-l însoțească, cât de mult le surâdea ideea unei aventuri departe de casă!

Tezeu tocmai căuta să-l încurajeze pe Adoris, când tresări deodată. I s-a părut că a surprins o mișcare în negura mării. O umbră? Sau poate o fantomă? Din neînțelegerea întunericului răsări subit, mare cât o casă, silueta unei corăbii.

- Adoris! Privește acolo!... strigă Tezeu.

- Cum? Au venit?! exclamă Adoris.

- Uite, acolo!... O corabie!...

- Da! Văd! Dar cum putem ști oare ce corabie este?

- Să le facem semnele stabilite, cu făclia...

- Iată, și ei ne fac semne, așa cum ne-am înțeles! Recunoști corabia lui Mitridates?

Adoris, radiind de bucurie, zise:

- Hai să trezim oamenii! Ceilalți vin, iar noi dormim încă! Halal vitejie!

Adoris pregăti din nou barca, se urcă în ea și se îndreptă spre corabia care se apropia. Ajuns la bordul acesteia urcă sprinten pe punte, îmbrățișându-l pe prietenul său Mitridates.

- Oh! Ce bine-mi pare că te-ai ținut de cuvânt! zise Adoris către căpetenia echipajului proaspăt sosit.

- Credeai, poate, că n-o să vin? Doar am jurat, ca între războinici! îi replică Mitridates.

- Așa e! Și totuși, cât de mult am mai așteptat!...

- Vezi tu, Adoris? Pui prea mult suflet în aventura asta!

- Parcă tu nu simți la fel ca mine?

- Ba da! Dar, ca unul care am colindat atâta mările astea, te sfătuiesc să lași voinicii să mai doarmă un pic.

- Să știi, totuși, dragul meu Mitridates, că nu avem prea mult timp de pierdut.

- Ei! Mai avem. De-abia e trecut de miezul nopții...

- Știi ceva de Aias? îl întrebă Adoris pe prietenul său.

- Poate n-a reușit încă să treacă de paza portului, își dădu cu părerea Mitridates.

- Se prea poate. Dar spune-mi, voi cum ați trecut?

- Ne-am descurcat de minune! I-am spus supraveghetorului din port că ne ducem la peșit pe o insulă din apropiere și că vrem să ajungem repede. Iar el, văzând cât de serios îi vorbim, ne-a crezut.

Cei doi prieteni discutau veseli și măsurau cu pașii puntea vasului, de la un capăt la altul. Din când în când mai aruncau câte o privire peste bord, acolo peste valurile care licăreau încet în lumina stelelor legănând vâslele adormite.

Într-un târziu Adoris îi zise lui Mitridates:

- Trebuie să mă întorc pe corabia mea.

Apoi coborî în barcă și ajunse îndată pe puntea vasului său. În urma lui, pe corabie se lăsă din nou o liniște deplină, căci toată lumea ațipise la loc. Numai pașii săi lui Adoris, reluând plimbarea agitată pe punte, avură darul să-i mai trezească pe unii, care se întrebară somnoroși, dar plini de curiozitate:

- A sosit vreo corabie?

- Cine? Mitridates sau Aias?...

- Dar Aias nu mai vine?

Adoris simți că nu mai are răbdare. Măsura des tăria brizei cu palma întinsă peste bord. Vremea părea atât de prielnică plecării!... Numai că Aias întârzia să apară!

Dinspre răsărit și miazănoapte începu să apară primele semne ale zorilor. Adoris răbufni, dintr-odată:

- E limpede! Va trebui să plecăm fără Aias! Ce om fără de cuvânt!

Luă în mână o torță și începu să semnalizeze către corabia lui Mitridates, înștiințând-o să înceapă pregătirile de plecare.

Treziți din somn, soldații și-au căutat lăncile și și-au pus armurile, iar echipajul a tras ancorele sus pe punte. La porunca lui Adoris vâslașii au început să lovească ritmic apa. Împinsă de puterea vâslelor corabia începu să înainteze fără ajutorul velilor.

În urma corabiei lui Adoris venea corabia lui Mitridates ale cărei vâsle o puseseră în mișcare aproape odată. Zorile mijiră de-a binelea iar priveliștea de pe mare se luminează și se lărgi în depărtare. Fără ajutorul pânzelor cele două corăbii înaintau cu greu, cu toate că vâslașii trudeau din răsuperi. În sfârșit, reușiseră să iasă din golf și să se îndepărteze în larg.

Când nimeni nu se mai aștepta, dinspre corabia lui Mitridates veni un strigăt asurzitor. Auzindu-l, Adoris se repezi spre bord scrutând marea.

- Ce minune! Își zise ca pentru el, după ce observă că din larg se apropiau trei corăbii, una după alta, cu pânzele arcuite sub puterea vântului.

- Pe Zeus cel bun! Ce mai e și asta? se întrebă el, nedumerit.

Văzând și el corăbiile, Tezeu se grăbi să se apropie de Adoris și-i zise:

- Ce poate fi? Oare au aflat așa de repede de fuga noastră și acum ne urmăresc?

- Ce ne facem? întrebă neliniștit Adoris.

Dar Tezeu, care continua să cerceteze cu atenție siluetele celor trei corăbii, strigă străfulgerat de bucurie:

- Privește la ei, Adoris! Pe toți zeii, dacă prima din cele trei corăbii nu-i chiar a lui Aias! Îi cunosc bine corabia!...

Adoris privi mai întâi mirat spre Tezeu, apoi, când își dădu seama că vorbește serios, îl îmbrățișă de-a binelea și strigă și el cât putu de tare, cu nespūsă bucurie în glas:

- Iată că a venit și Aias! Bravo! S-a ținut de cuvânt!... Dar nu înțeleg de ce vine cu trei corăbii în loc de una?!...

Tezeu păru că meditează puțin la această întrebare, apoi zise, încrezător:

- Cum? Nu vezi? Cei ce vin după Aias sunt verii lui din Salamina!

- Uraaa! strigă Adoris de bucurie. Prin urmare, Aias și-a lămurit și verii să ne urmeze?!...

După ce toate cele trei corăbii se alăturară și prietenii se salutară cu căldură, Adoris îngădui să fie dezlegate pânzele de pe corabia sa și de pe cea a lui Mitridates. Pânzele se umflară de îndată sub tăria brizei, spre marea ușurare a celor de la vâsle.

- Să pornim, așadar, către insula Rodos! porunci ferm Adoris, iar corabia sa trecu în fruntea celorlalte.

Pusă în mișcare de puterea vântului flota cu cele cinci corăbii ateniene făcu o voltă elegantă spre stânga, apoi alta spre dreapta și se pierdu după linia orizontului.

3

SPIRITUL UNIVERSAL

Dezleagă mânzul tânăr din frâul hain ce-i fură libertatea! Fă-l să zburde vesel pe coline, cu coama-i fluturând în vânt! Nu ține închis un tânăr vânjos, torturându-l cu povețe bătrânești. Lasă-i libertatea să întindă brațul lui elastic iar ochiul lui ager să urmărească săgeata slobozită din arc. Fă-l să tresalte de bucurie că există și că e tânăr. Să-și dorească să se înalțe precum albatrosul, visând sub a cerului cupolă. Lasă-l, cât e tânăr, să tragă voinicește din lopeți. Pune-i pânzele să fâlfâie umflate de

vânt, pe catargul cel mai înalt. Lasă-l să guste fericit, cu simțurile-i tinerești, ale vântului adieri, panorama orizontului și nostalgia depărtărilor.

Tumulturi necuprinse de ape limpezi să strălucească, precum argintul din soarele amiezii. Ori întinderi tainice ale călătoarelor valuri să murmure în a nopții putere, valuri ce unele pe altele se alungă și se reîntorc apoi pe la capătul pământului. Lopețile bărcilor adânc să se scufunde în apa sărată a mării, aruncând pe punte stropi reci. Să întinzi mâna în apă și să prinzi mici pești rătăcitori pe ale valurilor creste. În mare să te afunzi coborând în adâncuri, acolo unde se întrezăresc stâncile și aurul corăbiilor înecate de furtuni. Să ascuți marea susurând cântece de dor, adormitoare, liniștind închipuirile.

Să abunde în văzduh fâlfâiri de aripi albastre, verzi, galbene și roșii, de păsări mari și păsări mici, cu ciocuri negre și piepturi albe, ce plutesc în zbor în preajma țărmlui și a catargelor, făcând ochiuri largi și poposind pe coamele valurilor. Păsări înotând cu pieptul scufundat în apă, în ciocul cărora strălucesc pești argintii. Să împânzească rândunicile malurile ostroavelor cu ciorchini de cuiburi și să se avânte ușor și grațios, atingând luciul mării, ca să se înalțe apoi spre cer în acrobatică cercuri. Să zboare aproape, așezându-se lin în palme. Apoi să colinde zările, aducând ramuri de măslin de pe ostroave înverzite.

Salutare splendorii cetăților albe, de marmură, ridicate maiestos deasupra țărmlurilor înalte ale mării! Acolo unde zidurile de granit îmbrăcate în iederă aurie sunt puse strajă comorilor, hambarelor cu grâu și amforelor cu vin din casele îmbelșugate. Cetăți, acolo unde călătorul caută vești și odihnă. Cetăți cu porturi ticsite de oameni și bărci pescărești. Vesele și triste cetăți, acolo unde se despart cu bărbăție ori se revăd cu lacrimi în ochi voinicii care pleacă pe mare. Fie ca nostalgia țării și lacrimile mamelor să-i facă pe cei tineri să nu uite frumoasele temple și păduri de măslin!

Bine e să te știi răsfățul zeilor! Să simți puterea zvâcnind în brațe și-n umeri, să fii iscusit în aruncarea săgeților, iar sulița slobozită de brațul tău să le întrecă pe toate. Să te arunci înflăcărat în luptă, scăpându-ți tovarășii de primejdie. Să năvălești chiuind în cetatea dușmană, ca trufașul Ulise. Să te întorci apoi victorios în cetatea ta, cu laurii izbânzii împodobindu-ți fruntea. Poporul să te preamărească, ca pe un erou, cântându-ți faptele de vitejie. Să ajungi zile multe și tihnite, aducându-ți aminte de isprăvile și chefurile tale de demult, cu prietenii tăi.

Aprigule călător pe ape, nu-ți este de ajuns să-ți stingi setea doar cu picături de rouă! Tu cauți vânturi furioase, ca niște mânji sălbatici ce saltă corăbiile precum niște coji de nucă! Întunericul să vină crunt, din toate părțile, iar valurile de la prova să fiarbă. Rafale grele de vânt cu ploaie să sfășie pânzele de la catargul cel mare. Corabia să pornească în goană nebună, ca o nălucă, printre neguri. Pe cer sau pe ape să nu străbată pic de lumină, iar tunetele norilor și mugetul apelor să-ți aducă spiritul la disperare. Să ceri îndurare lui Poseidon, implorându-l să certe furtuna și să stingă clocotul de ceață și ape. Liniștea cerului să pogoare asupra luminoaselor țărmluri din zare. Să începi de îndată să dregi catargele rupte...

Ostroave unde zburdă miei cu lână de aur, Zeus, te implor să scoți în calea mea! Să ajung pe țărmlul vrăjit, cu râuri limpezi și păduri de măslin. Capre sălbatică să cutreiere nestingherite abisurile înaltelor stânci, sărind sprintene peste pietre. Colo, pe un mal verde, căprioara gingașă să privească valurile mării sosite la țărml. Picioarele-i fine și ochii ei blânzi să tresară ca la un copil, când vreo undă e stârnită pe luciul apelor. Nu te înfiora, gingașă făptură, de furia și viclenia duhurilor mării! Privește în liniște, de pe malul cel verde și însořit și de nimic să nu-ți fie teamă!...

Puterea și voința să-ți sporească privind chipurile tovarășilor de luptă care stau fără grijă tolăniți pe punte. Cei vânjoși și cu minte puțină să se zbunguie în trântă și să privească, precum proștii, la peștii din apă. Cei leneși și slabi de înger să scruteze, plictisiți, orizontul, adăstând mântuire. Flăcării cei vrednici să doarmă duși, fără griji, pe cojoacele de oaie întinse pe sub catarge. Numai vântul să se joace alene cu pletele lor tinere. Cuprinși cu toții să fie de joacă, până nu s-a trezit în ei dorul de mame și nu se simt vinovați de fuga de-acasă. De cum se vor trezi, să se întreacă într-una, aruncând cuțitele și sulițele în trunchiurile catargelor. Ce dragi îmi sunt băieții, cu toții! Ști-vor ei să se-avânte, cu pricepere, în vârtoarea luptei?

Atena! Atena! Cetate a înțelepciunii! Strălucire și măreție e-n tot ce cuprinzi! Dar câte noi străluciri și bucurii izvorăsc din mintea înțelepților tăi! În arene și-n agore poeții declamă versuri, iar fetele brodează pânzele albe și proslăvesc în cântece eroii cetății. Temple elegante, zidite din marmură pură, răsună de discursurile filosofilor și de murmurul discipolilor.

Adio dar piețelor de marmură și recitatorilor de poeme! Măreția cetății Atena e în faptele vitejilor ei, pe mare!

Numai astfel, înfruntând marea și aducând cetății tale izbânzi vitejești, poporul nu te va uita veșnic, pe tine, Adoris, fiul lui Atridas!

4

Poate astfel simțeau Adoris și tovarășii săi, plutind nestingheriți și liberi cu corăbiile lor sub bolta cerului albastru, spintecând valurile străvezii și însorite. Cei mai mulți dintre voinicii îmbarcați pe corăbii nu-și făceau prea mari griji. Dormeau pe întrecute, chefuiau, se hârjoneau, ținându-se de tot felul de farse. În schimb, cei de la vâsle trudeau din greu, căci vântul era slab iar Adoris vroia să ajungă cât mai repede în marea necunoscută. Noaptea însă aruncau ancorele și se odihneau cu toții.

Aproape că uitară țărmurile patriei și portul Pireu de care se tot îndepărtau. Nu se mai vedeau nici zidurile, nici templele albe sclipind pe colinele înalte, înghițite rând pe rând de orizontul anonim.

Apoi, încetul cu încetul, în fața ochilor începură să li se perinde nenumărate insule din apele sudice, mereu alte țărături, cu alte case și alte peisaje minunate. Tinerii călători ar fi vrut să se oprească mai des prin acele meleaguri fermecate, însă Adoris o ținea morțiș că flota trebuie să înainteze cât mai mult fără să zăbovească pe undeva pentru a nu fi recunoscută. Erau pe corăbii și tineri care ieșiseră pentru prima dată pe mare. Pentru ei era pitoresc tot ce vedeau, încât nu se mai săturau privind peisajele fascinante și măreția apelor necuprinse. Dar la cârma vaselor existau și marinari încercați, care călătoreau pe mare de zeci de ani și care cunoșteau ca-n palme teritoriile pe care le străbăteau printre aceste minunate insule mărunte.

Dacă la început vremea se arătase blândă pentru navigatori - chiar era vizibilă lipsa vântului - iată însă că au venit și zile de grele încercări, zile de adevărate furtuni în mijlocul mării.

Deși încă pe senin, cerul și aerul s-au mohorât dintr-odată iar valurile au început să se neliniștească și să se ridice din ce în ce mai sus. Velele dădeau semne că se împotrivesc cârmelor, corăbiile se mențineau apropiate una de alta cu mare dificultate.

Spre seară orizontul s-a întunecat de-a binelea și un vânt prevestitor de rele a început să sufle cu putere dinspre sud. Norii s-au ridicat amenințători, întunecând bolta cerului, iar valurile au început să fiarbă și să se rostogolească cu furie. Corăbiile erau legănate încolo și înapoi, ca niște jucării, gata să se scufunde.

Alarmați de furtună marinarii începură să strângă pânzele, ca să poată rezista vântului. Dar valurile se rostogoleau și mai amenințătoare și împingeau corăbiile cu repeziciune.

Toate aceste temeri au durat câteva ceasuri. După aceea, vântul a încetat ca prin farmec și valurile s-au mai muiat. Când ceața se mai risipi, toți s-au putut lămuri că intraseră într-un golf al unei insule sălbatice și plină de stânci. Ploaia care tocmai începuse să șiroiască potopea punțile corăbiilor. Apoi totul se cufundă în liniște și întuneric până a doua zi când cei de pe corăbii constatară cu mare bucurie că n-au pățit nimic, că erau teferi cu toți.

Au zăbovit două zile în preajma golfului, deoarece în larg. Deși furtuna încetase, valurile păreau încă amenințătoare.

În prima dimineață liniștită și senină și-au reluat călătoria, navigând în voie vreo cinci zile una după alta, până când simțiră că marea dădea semne de apropiere de un pământ întins.

Într-adevăr, în acea după amiază cârmacii vestiră că peste câteva ceasuri urma să apară la orizont țărumul insulei Rodos. Se și presimțea acest lucru, după direcția de zbor a păsărilor și după șirurile lungi și înspumate ale valurilor. În zare se distingeau țărături întinse de care se spargeau valurile. Deasupra țărăturilor ca de cretă se înălțau coline verzi și blânde, iar în depărtare se vedeau, întunecate și înalte, culmile împădurite ale munților.

Adoris socoti că nu e bine să dea de știre paznicilor insulei de prezența corăbiilor sale, așa că porunci ca toate vasele să fie ținute pe loc, la mare depărtare de țăr, până la înserare. Mai porunci ca toate pânzele corăbiilor să fie strânse, căci în preajma țărului erau în pericol de a fi văzute.

În sfârșit, când se înserase de-a binelea vâslaşii au împins corăbiile aproape de țărm, sub un mal scund, în spatele căruia păreau că se întind păduri întunecoase. Prin preajmă nu se vedea nici țipenie de om și nici o casă. După ce au tras în acest adăpost liniștit s-au pregătit să debarce.

Odată cu lăsarea întunericului căldura zilei se mai domoli iar voinicii, chinuți de atâta vreme pe corăbii, nu au mai stat pe gânduri și s-au risipit în apa golfului. Adoris însuși le-a consimțit această ispită. Chiar și el și-a scos armura și veșmintele și s-a cufundat într-o hulboacă adâncă, în apa caldă și plăcută. Curând, plaja nisipoasă de lângă pădure se umplu de războinici de pe corăbiile ateniene, tineri, veseli și distractivi.

Pe Adoris însă nu-l părăseau gândurile cu care venise pe insulă, așa că ieși primul din apă și porunci de îndată flăcăilor să se pregătească pentru îndeplinirea poruncilor. Mai întâi chemă la el căpeteniile vaselor, călăuzele și încă vreo câțiva tovarăși destoinici cu gândul de a se sfătuși asupra celor ce urmau să facă. În acest scop au ridicat un cort mare lângă care au aprins un foc din ramuri uscate. În jăratec au început să sfârâie fripturile de berbec.

- Hei, Adoris, petreci strașnic! salută Aias în chip de viteaz falnic, cu armura sclipind în bătaia flăcărilor, sosind la cortul prietenului său.

- Te salut, Aias! îi răspunse Adoris cu bucurie în glas. Te așteptam la sfat!

- Bine faci, fiul lui Atridas! Iată-mă, am sosit!

- Dar cârmacii tăi nu vin? îl întrebă Adoris, nerăbdător să înceapă odată sfatul.

Aias se uită în direcția oamenilor săi, fluieră de trei ori și strigă să vină de îndată cârmacii săi.

Apoi, către Adoris:

- În două clipe sunt aici, fii fără grijă!

Rând pe rând, toți cei chemați se adunară la sfat, în jurul focului din fața cortului.

- Lipsește Mitridates? întrebă Adoris.

- L-am văzut înotând în largul apelor, zise un cârmaci.

- Hai să începem, că apare și el de îndată, rosti Aias cu încredere.

- Așadar, voi, feciori ai Atenei, începu Adoris, v-am chemat să ne sfătuim cum e bine să procedăm mai departe...

- Dacă e să ne sfătuim, interveni Aias a cărui statură arătoasă se profila măreață în lumina flăcărilor, eu zic să dormim aici, la adăpost, iar mâine să ieșim în larg, apoi năvălim pe insulă, fără a da de veste, dărâmam templul lui Apollo, jefuim ce putem și o ștergem imediat înapoi pe mare!

Mai multe priviri se opriră dintr-odată pe chipul lui Adoris să întrevadă ce avea de spus despre cele propuse de Aias. Mitridates sosi tocmai în acele clipe, cu părul încă ud, dezbrăcat încă și fără armură, venind direct din apă. Se așeză în preajma lui Adoris. Umbra lui, ca a unui Prometeu despuiat, se proiecta mare și lungă pe stânca din fața golfului.

- Ce zici, Mitridates de planul lui Aias? întrebă Adoris.

Mitridates, după ce se lămuri cu cele spuse de prietenul său Aias, răspunse:

- Nu! Așa nu e bine! Gândiți-vă ce-ar însemna cinci corăbii necunoscute, cu velele întinse, apropiindu-se de o insulă numai într-atât încât să nu fie descoperite. Nici n-am pune bine piciorul pe țărm că ne-ar și întâmpina întreaga oștire de pe insulă!...

- Ce? Ți-e frică poate de căprarii ăștia de pe insulă? Despre ce oștire vorbești? izbucni Aias, parcă nesuportând să fie contrazis.

- Potoliți-vă, aprigi viteji ai Atenei! căută să-i domolească Adoris. Nu trebuie să ne mâniem, ci să găsim planul cel mai potrivit. Dar să ascultăm și părerile altora, de pildă cea a cârmacilor noștri. Tu ce zici, bătrânule Panteleu?

Panteleu, un bărbat mărunț cu barbă mică și îngustă, cu ochii adânciți în orbite, chel pe deasupra, deși pe la poalele capului se mai zărea câte un pic de păr negru, clătină cumpătat din cap și zise:

- Ce e rău în toată treaba asta este că de aici și până la templul lui Apollo va trebui să mergem pe jos cam vreo două zile încheiate. Ori, în acest timp, oștirea lui Glaucon, regele insulei, ar afla cu siguranța de prezența noastră și ne-ar zădărnici planul. Poate ar fi fost mai bine să fi acostat într-un golf mult mai apropiat de templul lui Apollo...

- Atunci de ce n-am ridica ancorele să căutăm un golf mai aproape de obiectivul nostru? propuse entuziasmat de idee Adoris.

- Acum? E prea târziu! Și oamenii sunt osteniți. Unde să mai rătăcim pe întuneric acum? Încercă din nou, tot mândros, Aias, să câștige încrederea celor din jur.

- Bunule Aias, se strădui Adoris să-l îmblânzească, nu te supăra, dar trebuie să ascultăm și părerea celorlalți...

- Vă temeți și de umbrele voastre! interveni brusc un văr de-al lui Aias, pe nume Piritou. Și eu sunt de părere că nu trebuie să ne temem de niște ciobani, care probabil că nu știu să țină un arc în mână!

Mitridates însă i-o întoarse tăios:

- Nu-i chiar așa cum crezi tu! Tare aș vrea să te văd cum ai ține piept la vreo o mie de războinici din oastea lui Glaucon!

Văzând că spiritele s-au întetit Adoris încercă din nou să le potolească:

- Hai să nu ne certăm acum fără rost! Mai bine să chibzuim un plan bun...

- Spune-ne tu un plan bun, dacă al meu nu-ți convine, rosti, rățoit și de data asta, Aias.

- Eu aș zice să ne odihnim câteva ceasuri aici, în golful acesta, unde cred că suntem bine protejați. Iar imediat după miezul nopții să ridicăm ancorele și să dăm un ocol insulei, căutând un golf mai apropiat din care să putem ataca templul.

Ceilalți se uită unii la alții, vrând parcă să întrevadă părerea celorlalți cu privire la spusele lui Adoris. Părea cea mai acceptată idee, cu toții simțeau cum le picură somnul pe la gene.

Într-un final au căzut de acord cu această propunere și fiecare a plecat să se odihnească. Aias a plecat și el urmat de ai săi, mormăind pe drum:

- N-am mai văzut asemenea oșteni, să se teamă de niște ciobani!

Pe Adoris însă nu-l ispăsea somnul de fel. Aștepta cu mare nerăbdare să se facă miezul nopții ca să-și trezească tabăra și să se pregătească de plecare.

Oștenii de pe cele cinci corăbii se treziră repede, cu zarvă, dar fără prea multă tragere de inimă. Se îmbarcară cu toții, iar corăbiile ateniene, împinse de vâsle și de vele, începură să se strecoare grăbit de-a lungul țărmului întunecat al insulei. Înspre zori s-au apropiat de un golful liniștit, ascuns sub o colină abruptă și împădurită. S-au oprit la acest nou adăpost, oștenii au debarcat în tăcere pe țărm și și-au instalat corturile pe un tăpșan plin de iarbă de la poalele pădurii.

Adoris și-a adunat din nou căpeteniile la sfat și le-a zis:

- Rămâneți aici, în liniște, până mă întorc. Voi pleca însoțit de douăzeci de oșteni să cercetăm împrejurimile. Vegheați asupra ordinii și disciplinei!

După ce Adoris și însoțitorii lui au dispărut în pădurea deasă, ceilalți au început să-și vadă de treburile lor, într-o liniște desăvârșită. Unii și-au căutat merinde prin amforele de pe corăbii. Alții s-au întins să-și mai prelungească somnul. O parte din oamenii lui Aias s-au pus pe chef, fără însă să facă prea multă zarvă.

În acest timp, grupul lui Adoris a urcat pe culmea colinei și s-au oprit într-o poiană din care se dezvăluia întreaga priveliște spre interiorul insulei. Culmile munților, pe crestele cărora se vedeau stânci răzlete și pini singuratici, tocmai se aprindeau de vâpăile primelor raze de soare, în timp ce golful din vale rămânea încă întunecat. Răsărind soarele, peisajele se transfigură, devenind dintr-odată pline de culoare. Cerul se făcu de un albastru-deschis, ca de faianță, colinele păreau de un verde-transparent și exotic precum o frunză tânără privită bătaia unei raze puternice de lumină.

Insula era într-adevăr fascinantă. Dinspre vetrele satelor din vale și până sus spre crestele munților urcau multe cărări șerpuitoare, întrerupte ici-colo pe la câte un izvor, prin poiene, ori prin pâlcuri de pădure. Prin văgăunile văilor sau pe tăpșanele înverzite ca niște terase erau așezate mici case albe de piatră, ori colibe păstorești de lemn. La capătul văii, aproape de țărm, se putea zări o parte din întinsa cetate a regelui Glaucon.

Mai presus de frumusețea priveliștilor părea însă splendidă siluetă alb-strălucitoare, suplă și elegantă, a templului lui Apollo. Așezat într-un loc feeric, pe o colină verde de o suavă candoare, templul era înconjurat de arbori de cedru, zvelți și fermecători. La vederea unei asemenea frumuseți inima lui Adoris tresări exaltată. Nu-și putea imagina o asemenea splendoare. Nici nu bănuia măcar că templul lui Apollo din insula Rodos putea fi atât de desăvârșit!

Cum ar putea cineva, gândi Adoris, să distrugă o asemenea bijuterie? Cum de s-ar încumeta chiar el să se atingă de acest lăcaș sacru, tocmai el? Tocmai ei, niște atenieni, crescuți în miezul celor mai luminoase școli ale spiritului?

Și totuși, venise în insula Rodos anume să se răzbune pe Craton, fiul regelui Glaucón. Și nu găsea alt mijloc mai bun pentru a face asta decât să-i pângărească templul. Adoris jurase să se răzbune, încă de la jocurile atletice din Olimpia, care avuseseră loc cu un an în urmă. Nu-l durea atât de mult că fusese învins de Craton în luptele cu sabia, cât cuvintele acestuia după ce-și luă coroana de lauri: "Adoris? Doar lauda-i de el! Dar în luptă se comportă ca un țânc!..."

Așa insultă nu putea ierta niciodată Adoris. Pregătindu-se să se întoarcă la corăbii, le spuse hotărât tovarășilor de drum:

- Nu vom dărâma templul lui Apollo, că-i prea frumos! În schimb, îl vom ataca și-l vom jefui de podoabe și de statuie, apoi ne vom retrage...

Plini de avânt, coborâră de îndată spre tabără. Când au ajuns în vale îi așteptau o dezamăgire cruntă: Aias și verii săi își imbarcaseră oamenii pe cele trei corăbii ale lor și plecaseră, dispărând în largul mării, fără să lase vorbă de vreo motivație serioasă. Hotărâseră, ziceau cei care au auzit, că răzbunarea lui Adoris asupra lui Craton nu-i privește pe ei.

Descumpănit de această neașteptată trădare Adoris a mai avut doar tăria să spună:

- Plecat-au, deci? Dezonoare lor! Vor fi, prin urmare, mai puțini lași printre noi când lupta va începe!

După ce își mai potoliră mânia, Adoris și Mitridates și-au adunat oștenii care le-au mai rămas și au început să se strecoare pe insulă, urcând povârnișul împădurit spre locul de unde plănuiau să atace templul, sperând să nu fie descoperiți.

5

O turmă de capre lacome năpădi creasta stâncoasă a unui povârniș de munte, devorând cu agilitate tufele de zmeuriș și smocurile rare de iarbă ce se șteau ici-colo printre bolovani. Soarele, răsărit doar de câteva clipe, revărsa văpăi aurii asupra peisajului darnic în pietre, îndemnând la joacă iezii plăpânzi ai turmei. Mai în vale, pe un tăpșan cu iarbă verde dormea dus, învelit într-un cojoc, un flăcău de vreo cincisprezece ani, păstorul turmei. Alături dormita conștiincios cu botul pe labe un dulău negricios.

Cerul era senin, soarele încălzea timid coroanele pinilor aurii din preajmă. Când și când răzbătea câte o pală ușoară de vânt dinspre marea încă întunecată din depărtare.

Un ied mic, alb ca neaua și neastâmpărat, sări de pe o piatră pe alta, căznindu-se să prindă un smoc de iarbă aflat mai sus decât el. Din joacă, o pietricică se desprinse și se rostogoli la vale, oprindu-se pe tăpșanul unde dormea păstorul. Piatra atinse cojocul și îl trezi din somn pe cioban, care se ridică într-un cot și privi nedumerit în jur.

Totul părea liniște și pace. Turma de capre păștea de zor, dulăul dormita încă netulburat, ciulind din când în când câte o ureche spre a desluși cel mai mic zgomot din jur.

Păstorul se trezi însă de-a binelea. Își aruncă privirea împrejur, spre pădure, la poalele muntelui și spre satele risipite din vale care începeau să fie din ce în ce mai luminate de soarele dimineții. Era încântătoare priveliștea pe care o avea în fața ochilor. În vale se vedeau turme urcând pe munte, la păscut. Se vedeau țărani care ieșiseră dis de dimineață pe câmp. Nu departe de țarm se putea vedea strălucind cetatea regelui Glaucón, încă adormită. În interiorul ei se deslușeau siluete minuscule de oștenilor, aflați pe meterezele zidurilor și prin curțile pavilioanelor. În depărtare se vedea marea, de acum luminată pe toată întinderea de strălucitoare raze ale soarelui. Redevenise albastră, cu sclipiri dese ale măruntelor valuri, atât cât puteai cuprinde cu ochii.

Însă nu splendoarea mării îi atrase în mod deosebit păstorului atenția, ci două corăbii mari, cu pânzele albe precum aripile lebedelor, legănându-se ușor în apele golfului de la adăpostul pădurii. Le privi îndelung, nevenindu-i să creadă ochilor că erau străine. Păreau mult mai mari și mult mai frumoase decât cele pe care le vedea el des pe țarmurile insulei. Nu înțelegea deloc ce căutau ele acolo, în acel loc nu prea obișnuit pentru acostare.

După o vreme, sătul de acea privesc, își mută gândul mai întâi la turma sa, apoi dorind să tragă o fugă până în vale, în sat, simțind că foamea îi dădea ghes. Își trezi dulăul, îi încredință paza turmei, își lasă ca zălog jocul și căciula și apoi se lasă în fugă la vale, pe cărarea abruptă.

Coborând muntele și ajungând în drumul său spre sat lângă un pârâu, rămase uluit când, lângă un trunchi de stejar doborât de-a lungul cărării, desluși geamătul unui bătrân care părea rănit. Făcu câțiva pași spre el, dar se opri aproape, îngrozit, privind nedumerit adâncitura răni din dreptul coapsei acestuia. Deși în vârstă, era îmbrăcat în straie de oștean. Avea o privire încețoșată și, încercând din răspuț să-și învingă durerea, reuși să spună:

- Oh, omule milostiv, adu-mi puțină apă!

Păstorul nu stătu mult pe gânduri. Se repezi la izvor și reveni îndată cu apă într-o frunză de brusture făcută pungă. După ce sorbi, oșteanul rănit păru că-și mai vine în fire și zise:

- Tinere, am mare nevoie de ajutorul tău... Mergi degrabă în cetate și spune străjerilor că templul lui Apollo a fost prădat!

Păstorul îl privi cu neîncredere drept în ochi.

- Hai, du-te repede... te rog!... insistă oșteanul.

Flăcăul păru în cele din urmă lămurit și, fără să pună nici o întrebare, se urni din loc, hotărât să alerge spre porțile cetății. Ceea ce și făcu de îndată, încredințându-se mai întâi că vorbele bătrânului soldat erau dintre cele mai credibile.

Ajuns în pragul cetății, unul dintre străjeri se răsti la el:

- Hei! Unde vrei să intri cu așa mare grabă? Oprește-te!

Păstorul se opri speriat, rămas cu gura căscată, holbându-se la străjerul din fața lui.

- Ce e? Unde vrei să ajungi? Îl întrebă din nou străjerul.

- Am asistat la ceva groaznic... un soldat rănit m-a trimis să spun că a fost prădat templul lui Apollo... abia băigui flăcăul cu răsuflarea aproape tăiată.

- Ce tot spui? Templul lui Apollo? Dar așa ceva nu e posibil! Crezi că ne arde de glumele tale prostești?

- Nu glumesc...

- Hai, pleacă de aici! Nu-i asta treaba ta!...

Nefiind crezut și luat în seamă de nici unul dintre străjeri tânărul aproape că se hotărî să plece. Dar, amintindu-și vorba insistentă a soldatului rănit, cuteză să se întoarcă și să adauge:

- Vă spun adevărul... am văzut eu, cu ochii mei, două corăbii străine!...

- Unde ai văzut tu corăbii străine? se răsti din nou la el același străjer de mai înainte, nemulțumit că-și găsisse bealea cu flăcăiașul acesta nerod.

- În golful de dincolo de pădure... îi strigă tânărul cu mâna întinsă spre dealul pe care tocmai îl coborâse.

- Hai, șterge-o, odată, că spui nerozii!

După ce flăcăul dădu colțul zidului cetății, străjerii se priviră mirați unul la altul.

- Eh, sfântă Afrodita, ce-o fi asta?

- Pare ciudat!...

- Hai să anunțăm totuși vreo căpetenie!

Până la urmă spusele păstorului fuseseră luate în seamă, de vreme ce prin cetate începuse o zarvă mare, cetele de oșteni deveniseră deodată neliniștite iar câțiva cetățeni chiar au zbughit-o pe poartă, îndreptându-se spre templu. Nici n-a fost nevoie să ajungă până acolo că în calea lor întâlneau oameni îngroziți care le veneau în întâmpinare, aducându-le cumplita veste. Un paznic rănit le confirmă nesăbuita ispravă a unor străini la templu. Într-adevăr, templul fusese jefuit. Dar cine îndrăznise să facă una ca asta?

Unii au urcat îndată dealul să vadă, așa cum se zvonise, că sunt niște corăbii străine ancorate în golf. Tot mai mulți susțineau că niște pirați, ajunși în apele golfului, cel mai aproape de templu, l-au atacat și l-au prădat de podoabe și de statuie. Atacul venise dinspre pădure.

Cetele de oșteni din cetate care au ajuns în vârful dealului au rămas uluite, făcând semne de disperare celor din urmă că se văd pe mare, foarte aproape de țărm, două corăbii străine. Printre ei se afla și Craton, fiul regelui Glaucon. Văzând corăbiile aproape pustii prințul porunci de îndată să fie slobozite săgeți către punțile acestora. La scurt timp, corăbiile părăsind țărmul, Craton porunci:

- Mergeți și trageți corăbiile la mal!

Cei peste o sută de oșteni, la porunca lui Craton, s-au năpustit în apă, au înotat până la bordul corăbiilor, au urcat pe punțile acestora, i-au prins și i-au legat fedeleș pe cei câțiva inși rămași să vegheze până la întoarcerea oștirii lui Adoris. Apoi au legat corăbiile cu frânghii groase și au început să le tragă la mal.

Craton și ceilalți recunoscuseră îndată că cele două corăbii sunt ateniene. Nici un prizonier nu vru să-și demaște stăpânul, deși unii au fost supuși pe loc la torturi. Neaflând însă unde sunt ceilalți piraiți și care-i căpetenia lor, Craton hotărî că ar fi mai bine să dea foc corăbiilor. Așa încât porunci oștenilor să aducă vreascuri și lemne uscate din pădure și să aprindă corăbiile.

Flăcările uriașe se întetiră repede, mistuind crengile uscate, dar și catargele și punțile vaselor. Când smoala a început să se topească și să fumege involburată pe la încheieturi lemnăria a cedat, desfăcându-se încetul cu încetul, cu pârâituri și trosnituri largi, în miezul flăcărilor înalte și într-un fum gros și înecăcios, iar bucăți și mari și mici s-au prăbușit în apa mării.

6

Părea că expediția lui Adoris mergea cum nu se putea mai bine. Toate ieșiseră așa cum fusese prevăzut. Au urcat prin pădure la adăpostul versanților, nevăzuți de nimeni și au ajuns sus, pe creasta de deal, exact în dreptul templului. Spre marea lor uimire acesta era păzit doar de vreo cinci-șase paznici care nici prin cap nu le-ar fi trecut că tocmai în dimineața aceea aveau să fie atacați de dușmani veniți dinspre pădure. Așa că, au fost luați prin surprindere, dezarmați repede și fugăriți. Ușa templului nu au putut-o deschide decât după ce au aplicat lovituri puternice în ea cu trunchiuri de lemn, până când a cedat.

Oamenii lui Adoris au năvălit în templu și au jefuit tot ce s-a putut: podoabe de prin altare și strane. Apoi, la comanda lui Adoris, au dat jos statuetele capitulurilor și marmura frescelor. La plecare au smuls și au luat cu ei statuia lui Apollo.

Retragerea spre corăbii s-a făcut cam pe același drum pe care au venit. Rămas mai în urmă, Adoris se bucura de priveliștea jalnică a templului jefuit. Era fericit că totul decursese fără mari dificultăți și, mai ales, fără a-și primejdui viețile!

Când aproape că străbătuseră toată pădurea și mai aveau puțin până să ajungă la țărm, preocupați să-și ducă prada, abia au observat, stupefiați și îngroziți că corăbiile lor erau în flăcări și multă lume se agita pe țărm.

- Vai! Ce-mi văd ochii? exclamă Adoris cuprins de presimțiri de groază.

Se lămurii într-o clipă cum stau lucrurile și începu să urle deznădăjduit:

- Nu, Zeus! Nu poate fi adevărat! Vai! Ticăloșii!...

Se repezi înspre corăbii, hotărât să apere ce se mai putea apăra. Tovarășii săi însă, descumpăniți de groază, au aruncat prada, la întâmplare, și au sbughit-o înapoi să se ascundă în pădure. Doar câțiva dintre cei mai curajoși și mai stăpâni pe ei l-au urmat pe Adoris să-l sprijine. Printre aceștia se aflau Tezeu și Mitridates.

Erau hotărâți să se lupte cu îndârjire, să-și salveze corăbiile din flăcări. Dar, când s-au apropiat de țărm, au fost repede înconjurați de cei peste o sută de oșteni de pe insulă.

- Așa! Pui de șarpe ce ești!... strigă Craton către Adoris, după ce l-a recunoscut. Ai ajuns să-mi dărâmi templele?...

- Ba tu, năpărcă, o să mi-o plătești cu vârf și îndesat pentru câte mi-ai făcut! răcni Adoris năpustindu-se asupra lui Craton.

Începu lupta între atenieni și oștenii lui Craton. Atenienii s-au luptat vitejește, însă fără a avea vreo șansă de buruiță, căci erau copleșiți de numărul mare de oșteni de-ai lui Craton.

Mitridates căzu până la urmă lovit de un paloș. Nu departe, Tezeu, rănit și el, abia mai putea ține piept luptătorilor care îl înconjurase.

- Predați-vă, atenienilor! porunci Craton.

- Ai vrea tu! îi întoarse vorba Adoris. Las' că-ți arăt eu, pentru că ai îndrăznit să-mi arzi corăbiile!

- Dar corăbiile tale ce-au căutat pe țărmul meu? i-o reteză imediat Craton.

Lupta dintre Craton și Adoris a început aprig. Câțiva oșteni săriră să-l ajute pe Craton, înconjurându-l din toate părțile pe atenian, dar prințul din insulă le porunci imediat:

- Dați-vă la o parte! Am eu grijă de el!

Oștenii săi îi respectară porunca, retrăgându-se pe margini, în timp ce vitejii eroi reîncepură lupta cu săbiile. Scuturile se izbeau cu tărie de fierul paloșelor.

În urma unui atac avântat al lui Craton scutul lui Adoris fu izbit puternic și căzu. Cu privirile trimițând fulgere Adoris se recunoscă învins și rosti înciudat către Craton:

- De două ori m-ai învins și m-ai umilit până acum! N-am să ți-o iert vreodată!

Craton, oprind lupta, îi răspunse:

- Fii bărbat, Adoris! Apoi, privind către ceilalți prizonieri, porunci: Legați-i pe toți!

Oștenii lui Craton se grăbiră să adune săbiile și armurile piraților dezarmați, îi legară așa cum se cuvine și-i duseră în cetate, unde îi aruncară în temniță.

Înainte de a fi și el azvârlit în temniță, Adoris, aruncându-i o privire plină de ură lui Craton îi spuse:

- Te implor, Craton, nu fi hain la suflet! Mi-ai rănit pe cei mai buni prieteni ai mei, Mitridates și Tezeu. Dacă mai ai un pic de omenie în tine dezleagă-i pe cei răniți și tratează-i cum se cuvine!

Trufașul de Craton însă îi răspunse cu îngâmfare:

- Nu le mai purta de grijă la câinii aștia! Rudele lor sunt destul de bogate și se vor grăbi să-i răscumpere sau să-i răzbune!

Ceilalți fugari de prin păduri nu au avut o soartă mai bună. Au fost prinși repede, dezarmați și aruncați și ei în temniță.

Înfierbântat de întâmplările nefaste ale acelei dimineți Adoris, văzându-se închis în temniță, crezu că ziua nu se va mai sfârși. Abia la sosirea nopții, când răcoarea începu să-i mai limpezească gândurile, începu să cugete la cele întâmplate.

Cum de s-a sfârșit totul atât de prost? Părea că totul mergea strună, conform planul său, și dintr-odată!... Cât de puțin le-a lipsit ca totul să le reușească de minune! Ce s-a ales din ambițiosul lui plan? Oare a fost vorba de o trădare?! O mulțime de prieteni au fost pierduți sau au căzut în temniță!

Cel mai greu îl durea gândul închipuindu-și rușinea căzută asupra lui în fața cetățenilor mândrului oraș Atena. Cum va putea da ochii cu prietenii din cetate? Ori cu ai săi? Ce le va spune?

Abia acum, în aceste clipe grele de cumpănă reuși să înțeleagă nesăbuița gestului său. Cum de i-a trecut prin minte să ruineze un templu închinat unui mare zeu?

Până în zorii zilei nu reuși să ațipească deloc, plin de muștrări de conștiință, chinuit de gânduri care abia acum se limpezeau și-i arătau grozăvia faptelor sale. Măcar Aias, cu cele trei corăbii ale sale, presimțind parcă ce va urma, reușise să se salveze de umilița aceasta! Adoris se simțea ca un vultur tânăr închis în colivie, înfrânt și umilit.

7

Împovărat de ani și lipsit de vlagă Glaucon, regele insulei, își pierdea zilele cu fleacuri și pricini iscate din cine știe ce motive pe propria sa moșie ori pe moșiile unor aristocrați de-ai săi. De faima sa de odinioară mai amintea doar veșmintele lui vechi, de purpură, vârgate, lustruite de vremuri. Înnegrite de zile multe în sala tronului abia se mai deslușeau firele aurite de pe căptușeala mobilelor. Regele își punea coroana pe cap doar cu prilejuri deosebite, când trebuia să primească cine știe ce soli străini, moțând chiar și atunci pe tronul său.

- Ce? Cum? Cine? Acestea îi erau vorbele cele mai des scoase din gura sa atunci când discuta cu solii străini, trudindu-se uneori chiar să-și înțeleagă proprii talmaci. Uneori dădea semne că înțelege tot ce i se spune și că-și aduce aminte de o mulțime de lucruri din trecut. Dar, în fața solilor,

cel mai adesea reușea să așezească pe tron, lămuririle și rezolvările necesare urmând să fie date chiar și la o zi, două după aceea.

De altfel, vara, când era plăcut de umblat pe afară, regele rătăcea prin grădini, dar mai ales pe la grajdurile sale. Pur și simplu îi plăcea să-și vadă de cai și să stea de vorbă cu ei.

De fapt, în zilele de liniște treburile mergeau bine de la sine în regatul său. Păstorii își păzeau turmele cu grijă, țăranii se îngrijeau de ogoare și de munca lor, bogătașii își îndesau recoltele în hambare iar negustorii plecau și veneau de pe mări, sporindu-și averile. Pe insulă erau de toate: păduri, grâne, măslina, smochine, vin. Nu duceau lipsă nici de turme de oi sau capre, nici de cirezi mari de vite. Iar caii zburdau slobozi pe întinsele coline din insulă.

Ce-l obosea însă cel mai mult pe regele Glaucon erau veștile venite din afara insulei, căci era nespuse de greu să știe și să țină minte toate schimbările care se petreceau în lume, să știe ce neamuri se mai războiau, cine și pe unde mai era suveran și ce viclenii mai țeseau unii împotriva altora. Știa doar că dușmanii lui sunt statornici și că în prieteni nu e bine niciodată să te încrezi prea mult.

Uf! Și câte treburi mai erau de rezolvat, chiar și în țărișoara lui mică: jafuri ale piraților, tot felul de coaliții care-i solicitau luptători, certuri între supușii săi...

Părea înglodat de mulțimea de treburi care se adunau zilnic pe capul lui. De aceea, o bună parte din treburi precum cele privind instruirea oștașilor și apărarea împotriva piraților le dăduse de mult în sarcina vrednicului său fiu Craton.

Într-adevăr, Craton era brațul tânăr și puternic al bătrânului rege. El avea grijă de oaste, organiza străjile palatului, veghea asupra stării corăbiilor comerciale și ale celor de război, reparându-le pe cele șubrede și punând să fie construite altele noi, și multe alte treburi bărbătești de-ale regatului.

Craton, oștean înalt, falnic și sobru, cu coiful său împodobit cu pene de vultur și cu armura sa solidă, era întruchiparea vrednică a zeului Ares. Avea fruntea înaltă, pe care stăteau răsfirate smocuri de păr negru ce păreau că întunecă și mai mult privirea sa maiestuoasă și impunătoare. La vorbă era zgârcit, dar mereu drept cu cei vrednici și aspru cu dușmanii. Mult prea tăcut, avea totuși o judecată matură și nobilă și-și chibzuia îndelung răspunsurile înainte de a le scoate din gură. Nu admitea să vadă nici un fel de lingușire din partea supușilor săi.

Deși autoritatea regelui era păstrată neștirbită, așa cum era ea în vremurile de demult, totuși solii străini știau bine, sau erau îndrumați ca la sosirea și la plecarea de la curtea regelui Glaucon era indicat să-i facă o vizită și fiului acestuia. Tânărul prinț le asculta problemele, judeca temeinic asupra lor în timp ce aceștia pierdeau vremea cu ceremonii și vizite în palatul regal, iar la plecare le oferea lămuriri suplimentare privind ce anume ar trebui să înțeleagă din întrevederea cu regele insulei.

Ca orice tânăr voinic și cutezător din vechea Eladă, Craton avea un cult deosebit pentru jocurile olimpice. El însuși se ocupa să organizeze des, chiar în cetatea din Rodos, întreceri de genul celor de la olimpiade între voinicii insulei și alți tineri veniți de pe alte țărâuri.

Era ziua, după ora prânzului, când dalele de piatră năpădite de buruieni din curtea închisorii în care zăceau Adoris și tovarășii săi răsunară de pașii apăsați ai lui Craton. Intrând în închisoare Craton chemă un temnicer și ceru să fie descuiată ușa încăperii unde fusese închis Adoris.

Zăvorul ușii scârțâi și ușa grea a fost dată în lături. În spațiul larg al încăperii Adoris zăcea pe o lespede, întunecat de gânduri triste. Zgomotul ușii îl trezi. Când văzu silueta înaltă a lui Craton străduindu-se să intre, îi aruncă o privire plină de ură și-l întrebă:

- Ce ai de gând cu mine?

- Rațiunea, și nu mila, m-a adus aici la tine! Îi răspunse calm Craton, cu destulă ironie în glas, așezându-se apoi precaut pe pragul încăperii.

- Care rațiune?! M-ai umilit, iar pentru asta am să te urăsc cu toată puterea ființei mele, toată viața!

- Dar cu ce drept ai venit tu să devastezi templul lui Apollo, templul nostru sfânt? Așa te-au învățat filozofii din Atena?

Adoris își întoarse privirea plină de mânie, strângând din dinți, fără să fie în stare să răspundă nimic la reproșul lui Craton.

- Adoris! zise Craton hotărât, încercând să se ridice pentru a se pregăti de plecare. Am de gând să-ți ofer o șansă pentru a-ți recâștiga libertatea și, poate, și cinstea pătată, fără sprijinul bogătașilor din Atena!...

Adoris îi întoarse o privire nedumerită, așteptând lămuriri.

- Dacă mă învingi într-o luptă dreaptă cu sabia, vei fi liber!

Rostind aceste vorbe Craton, fără să mai aștepte răspuns, se ridică de pe lespede de piatră și plecă. Pașii lui se auziră din nou zgomotos, îndepărtându-se în catacombele închisorii.

Tulburat de vizită și, mai ales, de neașteptata propunere a dușmanului său de moarte, Adoris fu cuprins de cele mai nelimpezi simțăminte. Ce însemna gestul lui Craton? O provocare? O nouă insultă? O nouă umilință? Cel liber își bate joc de cel închis?

Încercă să găsească o explicație la vorbele lui Craton, însă toate eforturile îl aduceau la una și aceeași concluzie: Craton era trufaș, nemilos și pe de-asupra, sarcastic!

Ochii lui Adoris scânteiau de flăcările răzbunării. Dinții îi scrâșneau de ură și din când în când se arunca și lovea cu pumnii lepezile încăperii. Într-un final, simți cum creștea în el dorința de răzbunare, de a se bate cu înverșunare cu odiosul Craton, să-l învingă odată pentru totdeauna.

Când mai erau trei ceasuri până la apusul soarelui zăvorul încăperii sale fusese din nou descuiat și temnicerul îi strigă prin ușă:

- Dacă te-ai hotărât, Craton vrea să vă luptați acum!

Adoris se deșteptă din amorțire. În ochii lui străluceau văpăi. Mușchii săi adormiți începură să-i zvâcnească. În drumul pe care îl conduse temnicerul se opri la havuzul închisorii să se spele pe față și pe piept. Un sclav îi aduse un prosop, un altul îi înapoie armele sale, confiscate încă de pe țarm când încercase să se împotrivescă prin luptă.

Îmbrăcându-și armura, simți cum forța și încrederea în sine îi sporesc. Făcu câteva exerciții simple cu sabia prin aer până ce se încredință că e în stare să se lupte cu oricine.

- Unde e Craton? Să ne luptăm, dară! își zise ca pentru sine, nerăbdător să înceapă duelul în care își pusese mari speranțe.

A fost condus într-o curte mare și netedă, pavată cu dale de marmură, în mijlocul căreia îl aștepta Craton. Acesta, văzându-l pe Adoris, deveni dintr-odată solemn, dârz, se apropie de el și-i zise cu semeție în glas:

- Te lupti cu mine? iar după ce Adoris încuviință din cap, adăugă scurt: Atunci așteaptă puțin să mă pregătesc și eu!

Dădu câteva dispoziții scurte supușilor săi, apoi trimise să fie aduse mai multe armuri și săbii. După ce și-a ales armele, și-a îmbrăcat armura și și-a potrivit cu grijă coiful pe cap, zise din nou către Adoris:

- Alege-ți scutul și sabia!

- Le păstrez pe ale mele! îi răspunse Adoris.

- Atunci e-n regulă! consimți Craton.

Mulțimea de curioși s-a adunat de îndată în jur să privească neobișnuită luptă între cei doi atleți dușmani de moarte. Craton însă i-a îndemnat să se îndepărteze dincolo de gard.

Și lupta începu. Săbiile răsunau zgomotoase, la intervale regulate de timp. Apoi loviturile se întetiră din ce în ce mai mult. Săreau o mulțime de scânteii din lamele oțelite ale armelor. Când unul, când celălalt, se avântau în asalturi furibunde, mai-mai să-și doboare adversarul printr-o lovitură decisivă. Celălalt însă revenea la timp, se apăra, reataca și mai furios și reechilibra bătălia.

Adoris lupta, decis să învingă - i se vedea întreaga ură pe față - vrând cu tot dinadinsul să răzbune umilința la care fusese supus. Dar Craton, mai înalt și mai calm, se apăra impecabil și aplica la rândul său aprige lovituri adversarului.

În timp ce lupta se aprindea tot mai tare Adoris încerca din răspuț să-și surprindă adversarul cu o lovitură decisivă. Însă loviturile sale păreau din ce în ce mai slabe și se simțea că pierde teren. Craton parcă aștepta să-l sleiască de toate puterile, ca apoi să se arunce definitiv asupra adversarului și să-l învingă.

Trecându-i prin gând, pentru o clipă, că va fi iarăși rănit și umilit, Adoris se dovedi capabil de o ultimă zvâcnire, disperată și plină de ură. Se năpusti cu toată forța asupra lui Craton și, cu o mișcare rapidă, aruncă o lovitură atât de puternică încât reuși să-i sfărtece scutul. În același timp sabia lui Craton zbură din mâini, iar cea a lui Adoris a atins în bolta ei prin aer tunica de sub armura potrivnicului său. Craton gemu de durere, privirea i se împăienjeni și se retrase mult pentru a se rezema resemnat de zidul fântânii din apropiere.

Supușii lui Craton se năpustiră de îndată spre stăpânul lor, să înțeleagă dacă acesta era deznodământul luptei. Rămas deoparte și nemișcat, Adoris radia de fericire. În sfârșit își răscumpărase demnitatea de luptător al Atenei!

O mulțime de lume din cetate se adună în preajma lui Craton. Era rănit cu adevărat. Adoris știa bine acest lucru, dar iată că, în mod curios, simți dintr-odată că înverșunata ură pentru dușmanul său îl părăsește. Se apropie și el de Craton, aruncându-și pe iarba din drum scutul, sabia și coiful.

Craton tocmai era dezbrăcat de haine de către supușii săi pentru a i se îngriji rana. Văzându-l pe Adoris, îi reveni puterea în glas și-i spuse:

- M-ai învins, ești un om liber!

Dar Adoris nu se grăbi să-i mulțumească și nici să se retragă și-i zise, cu demnitate, dar fără pic de mânie în voce:

- Mai bine mi-ai spune dacă îmi eliberezi din temniță și pe tovarășii mei, care n-au nici o vină decât aceea că mi-au urmat porunca? se interesă Adoris, amintindu-și de prietenii și oștenii săi.

- Nu duce grija lor, îi spuse Craton, se vor grăbi familiile lor bogate din Atena să-i răscumpere!

Chipul lui Craton fusese cuprins de tristețe dar nu era momentul să continue disputa pe această temă. În acest timp fusese chemat un vraci pentru a-i curăța și pansa rana lui Craton.

- Nu e chiar atât de grav, concluzionă acesta.

*

Înfuriat de cele petrecute la curtea sa, regele Glaucon, care tocmai aflate întâmplările, porunci ca Adoris să fie legat și adus de îndată în fața sa. Mai ceru să-i fie aduse la cunoștință toate amănuntele celor petrecute. După ce află întregul adevăr, regele își mai potoli mânia și i se adresă lui Adoris:

- Dacă fiul meu ți-a promis libertatea, atunci ești liber! Nu pot trece cu ușurință peste cuvântul urmașului meu la tron. Chiar mâine te voi trimite cu o corabie spre Atena!

Adoris care se simțea eliberat de orice urmă de mânie asupra lui Craton, văzând atât de apropiată perspectiva repatrierii sale, simți că nu e de fel mulțumit de sine. Fu cuprins de un mare gol în suflet. Învinse, era adevărat, dar se întorcea în cetatea sa fără glorie. Nu așa visa să se vorbească despre el în Atena!

După aceste gânduri Adoris luă deja o hotărâre: îi spuse regelui că nu va părăsi Rodosul până ce nu va vedea rana lui Craton vindecată și până ce nu vor fi răscumpărați toți tovarășii săi care au fost făcuți prizonieri.

Atitudinea sa reuși să-l emoționeze pe rege. Nici Craton nu-l ura pe Adoris. Dimpotrivă, îi admira curajul, spiritul său de aventurier, orgoliul său de luptător atenian, înverșunarea dar și demnitatea sa. După aceste întâmplări din viața lor cei doi tineri curajoși și demni au începuseră să se respecte mai mult unul pe celălalt. Se apropiară sufletește, sfârșind în cele din urmă prin a deveni prieteni adevărați.

Cât a stat la curtea regelui Glaucon, Adoris a avut ocazia să afle, de la niște soli sosiți din mai multe părți ale lumii, că rodosienii sunt îndemnați să ia parte la o coaliție a regilor din Asia Mică și din Marea Egee împotriva regelui Agatos al Atalyei, cel care își întărise mult regatul în ultima vreme și se părea că ar râvni la hotarele altor popoare. Regele Glaucon acceptase învoiala și dădu poruncă să se pună la punct planurile coaliției. Însuși Craton, deși încă nu pe deplin vindecat, primi sarcină de la tatăl său să se ocupe de expediția care urma să se pună la cale în cadrul noii coaliții. Acesta, văzându-l pe Adoris încredințat și interesat de aceste noi rânduieli, l-a invitat să i-a parte la planurile lor. Într-o zi, după multă chibzuință, Craton i-a zis direct:

- Vrei să mă urmezi în războiul împotriva lui Agatos?

Adoris, parcă așteptând de mult o astfel de șansă, păru fericit de o asemenea perspectivă, îi zâmbi cu recunoștință noului său prieten și-i spuse:

- Pe Zeus! Îmi place tare mult propunerea ta! Te voi urma, dacă va fi nevoie, și la capătul pământului!

Craton îl îmbrățișă ca pe un frate, și-i mărturisi:

- De fapt, mă gândesc de mult la soarta ta, Adoris. Știu că inima ta suferă că nu poți să te întorci cu glorie în cetatea ta de baștină. Știu că pentru voi, atenienii, gloria este mai presus de orice. Mă gândisem eu că, prin această expediție și prin riscul la care vă veți expune tu și oamenii tăi, veți putea să vă redobândiți gloria și să vă întoarceți acasă pe scut, iar atenienii să vă întâmpine ca pe niște eroi în carne și oase! Oare nu acesta este țelul unui războinic?

Recunoscător pentru această grijă frățească pe care i-o purta fostul său rival și actualul său prieten, Adoris se dedică cu totul pregătirilor de plecare în expediție. Între timp, prietenii săi Tezeu și Mitridates fuseseră eliberați și ei din temniță, dar nu au vrut nici în ruptul capului să se îmbarce pe corabie pentru a se întoarce la Atena, ci au dorit cu tot dinadinsul să rămână alături de el și numai împreună să se întoarcă vreodată în patria lor.

8

Cu treizeci ani în urmă, atunci când slujitorii îi aduseseră regelui Glaucon vestea că soția sa Dinona îi născuse un fecior zdravăn și frumos, trâmbițele se grăbiră să răspândească vestea în toată insula iar solii ce soseau și plecau din cetate duceau peste tot spiritul bucuriei nețărmurite a regelui. Pe noul născut l-au numit Craton și, în cinstea acestui eveniment, la curtea regelui Glaucon petrecerile s-au ținut lanț timp de câteva săptămâni.

Anii care au urmat au fost însă amăgitori pentru bătrânul rege, ca și pentru supușii săi, căci copilul, deși creștea mai repede decât alții de vârsta lui, fusese urgisit de nu se știe ce zei cu o meteahnă cumplită: nu vorbea deloc, nu putea scoate o vorbă din gură. În plus, nu-i plăcea să se joace cu ceilalți copii. Privea atent joaca celorlalți, ochii lui urmăreau tot ce se întâmpla în jocurile copiilor dar refuza să intre și el în joc și, cel mai dureros, nu scotea nici un cuvânt.

Măhnit peste măsură, regele Glaucon nu contenea să implorze zeii să se înduplece de soarta fiului său, aducându-le nenumărate ofrande și jertfe. Toate aceste străduințe au avut, în cele din urmă, darul să-i îmbuneze pe zei și, într-o zi, în fața altarului zeiței Hera, frumosul copil de șase ani, cu părul buclat, a fost auzit pentru prima oară îngăimând câteva cuvinte. Aceste cuvinte au fost, așa se povestea la curte și peste tot în lume unde a ajuns ciudata poveste, cu totul și cu totul neașteptate:

- Tată, vād cai! rostise Craton atunci, înfăptuindu-se, odată cu aceste prime cuvinte, o adevărată minune.

Și nici nu se putea să fie o minune mai mare pe întreg cuprinsul insulei lui Glaucon! Vestea s-a răspândit cu repeziciunea unui fulger, pretutindeni. Multă lume îl aprecia pe regele Glaucon, îl prețuia ca pe un rege drept și cinstit, bun și îndurător, și toți s-au bucurat de minunea de care au aflat atunci.

În scurtă vreme Craton i-a ajuns din urmă pe ceilalți copii de vârsta lui, ba chiar i-a și întrecut. Vorbirea lui era una limpede, apăsată, doar că vorbele îi erau rare și bine gândite.

Plăcerea de a se juca, însă, așa cum o făceau ceilalți copii de la curte, nu i-a mai revenit niciodată lui Craton. Prefera, adesea, să privească totul în jur cu multă curiozitate și să fie nelipsit printre îngrijitorii de cai. Uneori dormea ziua în câte o căruță cu snopi în mijlocul holdelor galbene. Alteori speria dropiile din cuiburile lor, sau țintea cu arcul vârful copacilor. Tăcut și retras, căuta mai degrabă singurătatea. Odată a fost găsit la miezul nopții adormit lângă un izvor. Altădată s-a încumetat să plece singur cu barca în larg și, spre marele lui noroc, căci tocmai se abătuse ca din senin o furtună, scăpase din pericol, barca fiind aruncată pe țarm.

Abia pe la vreo cincisprezece ani, acest copil ciudat începu să-și facă prieteni. O făcea însă dintr-o ciudată dorință de a se întrece cu armele. Era prezent oriunde erau prilejuri de lupte sau de întreceri sportive. Însuși regele Glaucon era mândru de cât de priceput și destoinic era fiul său în mânăuirea armelor.

Craton deveni un flăcău chipeș, plăcut la înfățișare, înalt, zvelt, cu umerii armonios arcuiți, cu brațe puternice, cu păr negru și bogat, cu nasul drept și fața cu accente creole, cu ochi blânzi, migdalați și cu o privire semeață. Toată lumea era de acord că fiul regelui din Rodos este o frumusețe

de bărbat. Cu trecerea anilor a devenit și mai chipeș și impunător, asemenea unui falnic faraon, ca să nu mai punem la socoteală că și mama sa, Dinona, era la origine o prințesă din îndepărtatul Egipt.

Craton deveni un luptător priceput și neîntrecut. În timpul luptelor ochii săi vărsau flăcări ce hipnotizau parcă adversarii. Câștiga, de regulă, toate luptele, devenind din ce în ce mai sigur pe el și mai mândru. Văzându-l atât de destoinic, regele Glaucon îl chemă într-o zi la el și-i spuse:

- Fiul meu, cred că ar fi de mare cinste insulei tale și ție însuși dacă te-ai trimite la jocurile olimpice care vor începe în curând.

Hotărârea părintelui său îl bucură nespus de mult.

- Dacă voia ta este să merg la întreceri, atunci voi merge cu mare plăcere!

Jocurile olimpice îl umplură de glorie pe Craton, căci se întorsese încununat cu lauri iar poporul din insulă l-a sărbătorit câteva zile la rând cu mare cinste. Din acel an chipul lui s-a maturizat complet, a căpătat deplină stăpânire de sine și a început să fie din ce în ce mai preocupat de treburile de la curtea tatălui său. Mândru de încrederea ce i se acorda, a învățat repede treburile instruirii oștirii și a organizat cum nu se putea mai bine flota. De atunci regele i-a acordat deplină încredere și l-a însărcinat cu multe treburi ale cărmuirii.

Într-o zi se petrecu o întâmplare ciudată. Pe când stătea pe țărm și admira visător catargele vaselor din port, Craton se pomeni cu un grup vesel de fete care se întorceau cu pânzele albite de la râul ce se vărsa în mare chiar în apropiere. Văzându-l pe Craton, fetele și-au întetit chicotele și au început să-i atragă atenția prin veselia lor care lui Craton i se părea exagerată.

- Hei, Craton! Ți-au plecat corăbiile? La ce tot privești înspre larg? îl ispiti la vorbă una din ele.

- Mai bine m-ai lua în brațe și m-ai duce până în cetate, că mă dor picioarele, chicoti alta.

- Vai! Nu vezi cât de serios ne privește? se strâmbă a treia.

- Craton, chiar nu-ți plac fetele? îl întărită una direct în față, apropiindu-se la doi pași de el. Și hohotele de râs ale fetelor răsunau ca niște clopoței în liniștea țărmului. Cele mici păreau mai îndrăznețe și se apropiară de flăcău, imitând fel și fel de gesturi cu care să-i atragă atenția. Cele mari erau mai liniștite, dar îl iscodeau cu coada ochiului pe frumosul prinț al insulei.

Craton îndură o vreme toate aceste zvăpăieli ciudate ale tinerelor. În cele din urmă însă, nu mai suportă și, luând o mână de pietricele din prund, începu să arunce după ele. Speriate, fetele o luară la fugă, care încotro. Numai una dintre ele, cea mai veselă și mai zglobie, se poticni și căzu pe nisip, în timp ce celelalte se îndepărtaseră. Din câteva salturi Craton ajunse lângă ea și o prinse de mână, zicându-i:

- Așa, mică obrăznicătură! Acum să te văd că glumești din nou pe seama mea!

Fata începu să tremure, văzând că nu e de glumit. Însă Craton, de cum îi descoperi părul auriu și mai ales ochii, mari și verzi, care parcă implorau îndurare, se domoli pe loc, o ajută să-și adune pânzele căzute pe jos și o sfătui calm să se îndepărteze.

Fata plecă, mergând alene și privind mirată în urmă, apoi se grăbi să le ajungă pe celelalte. Acestea, de cum o văzură aproape, au început să o tachineze cu tot felul de întrebări ciudate:

- Te-a bătut, nebunul?

- Ce nătângă ești! Tocmai acum ți-ai găsit să te împiedici? Dacă nu știi să fugi, nu te apuca a slobozi atâtea vorbe de ocară pe gură!

Fata suportă cu stoicism toate reproșurile. Grupul a redevenit voios, ca un stol de păsări ciripitoare, dispărând în veselie în cetate.

Poate că întâmplarea ar fi trecut fără prea mare importanță, ca o ușoară pală de vânt în imensitatea văzduhului, sau poate precum un val de pe nemărginita mare, dacă într-o zi de sărbătoare Craton n-ar fi văzut-o din nou pe fata aceea pe care o scăpase de pedeapsă. Juca pe o scenă în aer liber rolul unei nimfe mici, vioaie și surâzătoare. Își juca rolul cu multă dezinvoltură și atrăgea atenția tuturor celor care căscau gura pe acolo. Ochii ei mari și verzi străluceau de bucurie. La încheierea piesei primi pe merit ovațiile mulțimii de admiratori.

Lui Craton i se păru la un moment dat că ochii fetei îl căutau pe el. Un zâmbet fermecător pe chipul ei îi atrase în mod deosebit atenția. E posibil oare ca o floare să clatine o stâncă, sau o pasăre să doboare un urs? Acel zâmbet nevinovat îi metamorfoză profund mintea și simțurile lui adormite...

Totul a început prin a nu mai reuși să-și mai găsească starea. Nici măcar ceasurile petrecute printre oșteni sau pe la herghelii, nici luptele de antrenament cu voinicii și nici serbările nu reușeau să-l scoată din noile sale gânduri și frământări.

Într-o zi, în timp ce încerca să strunească un cal năvălaș în curtea hergheliei, o văzu din nou pe tânăra fată care trecea întâmplător pe acolo. Nu apucă nici măcar să o salute că fata și dispăru repede, îmbujorată toată la față și emoționată la întâlnirea privirii lui insistente. Craton întrebă de îndată pe unul din tovarășii săi:

- Spune-mi, cine era fata care tocmai a trecut?

- Se poate, Craton, să nu o știi? Răspunse cel întreat. E Danae, fata preotului Harus, cel care slujește în templul lui Apollo.

- Ea e Danae? Păi, știu de Danae, am auzit de ea, dar știam că e doar o copilă, se miră Craton.

- Te miri? Păi, nu mai e deloc o copilă! Ce, parcă tu mai ești copil?

Craton simți cum îl mistuie un foc în suflet, din ce în ce mai aprins, așa cum nu simțise niciodată până atunci. Își dădu seama de ignoranța sa în fața unei asemenea frumuseți. De ce oare a fost surd și orb?! Cât de uimitor scânteiau ochii aceia ori de câte ori avea să-l revadă, prefăcându-și trecerea întâmplătoare prin preajmă!

A trecut aproape un an de la aceste întâmplări. Între Craton și Danae, care se vedeau des fără să-și vorbească, s-a înfiripat o idilă. Se priveau de la distanță cu încântare, își zâmbeau, apoi se despărteau pentru a-și trăi fiecare în parte nostalgia ultimei revederi. Pe zi ce trecea Danae căpăta trăsăturile mândre ale unei fete frumoase. Pentru Craton toate luptele, toate întrecerile atletice și toate treburile statului nu mai însemnau mare lucru față de dorul ce-l mistuia zi și noapte.

Într-o zi, la o serbare de la palatul regelui Glaucon, fusese invitată și Danae, care veni însoțită de tatăl ei, preotul Harus. La petrecerea care a urmat, poate din întâmplare sau poate nu, Danae și Craton au fost invitați să se așeze la masă unul lângă celălalt. Craton a fost nespus de fericit. Toată ziua o căutase cu privirea. Văzând-o atât de aproape de el, a cutezat să-i spună:

- Ce mare și frumoasă te-ai făcut, Danae!

Fata, înfiorată de emoție, clipind din genele-i mari care-i luminau privirile pline de farmec, îi mulțumi pentru cuvintele frumoase și îl întrebă pe neașteptate:

- Craton, de ce nu vrei niciodată să vorbești cu mine?

Surprinzând limpede flăcărilor din privirile copiilor lor, regele Glaucon și preotul Harus, așezați și ei aproape unul de altul la acea masă, găsiră de cuviință să se sfătuiască mai îndelung față de cum o făceau altădată. Era limpede că trebuiau să-și facă unele planuri. În cele din urmă au ajuns împreună la concluzia că era indicat să mai lungească o vreme starea de euforie a copiilor lor înainte de a se gândi la o căsătorie, mai ales că fata era încă prea fragedă în ale vârstei.

La scurt timp după aceea viața liniștită a locuitorilor insulei a fost adânc tulburată de o întâmplare nefericită. Într-una din zile regele Glaucon se gândi că n-ar strica dacă feciorul său, moștenitorul tronului, ar ieși puțin în lume să vadă ce mai e nou pe la curțile altor împărății. Așa că îi sugeră și îl pregăti să-l trimită tocmai în Egipt, cu misiunea de a deprinde obiceiurile de la curtea faraonilor și înțelepciunea de a cârmui o țară. În felul acesta Glaucon spera ca moștenitorul său să-și sporească cunoștințele și să-și câștige faima în ochii propriului său popor.

Craton, deși nu i-a prea convenit să plece în această călătorie, a pornit totuși pe mare, în fruntea a zece corăbii, toate încărcate cu daruri și oșteni destoinici. S-a despărțit greu de Danae, lăsând-o aproape înlăcrimată pe țărm și promițându-i că se va întoarce cât de repede va putea. Tânăra a rămas și a privit îndelung catargele corăbiilor pe care fâlfâiau pânze colorate, până ce acestea s-au pierdut la orizont, în depărtarea mării.

Călătoria lui Craton a durat mult. Din cauza peripețiilor pe care le-a întâmpinat pe mare și, în special datorită misiunii pe care o avea de îndeplinit în Egipt, de la plecare și până la vremea reîntoarcerii s-au scurs aproape doi ani. În tot acest timp Danae, cuprinsă de un dor cumplit, scruta zi de zi zărilor, și pe vreme de ploaie și pe vreme însorită, așteptând să zărească întorcându-se corăbiile lui Craton sau corăbii care să-i aducă vești de la iubitul ei.

Dar marea nu a vrut să fie așa de darnică. În zadar întreba și regele Glaucon dacă printre numeroasele catarge de pe mare n-au fost zărite și cele aurite ale lui Craton. În zadar aștepta zi de zi, pe țărm credincioasa Danae, cu inima neliniștită, cuprinsă de dor și speranță. Pesemne că zeița Afrodita s-a mâniat pe lume, trimițând deznădejde și durere în sufletul ei. Luminile din frumoșii ochi

ai credincioasei Danae slăbeau pe zi ce trecea în dorul ei neînduplecat. În fiecare zi, după ce scruta ca de obicei zările, sârmana Danae părăsea țărmul mării cu tristețea și disperarea în suflet. Sufletul ei suav și plâpând ca o adiere de mare, îi întrista chipul, suspinele erau din ce în ce mai adânci iar dorul după iubitul ei pierdut pe necunoscute țămuri nu-i mai dădea pace.

Când, în cele din urmă, catargele aurite și pânzele colorate ale flotei lui Craton apărură semet la linia orizontului, se apropiau și se pregăteau să acosteze pe țărmul înfiorat de liniște al Rodosului, vestea căzu ca un trăsnet în sufletul celor abia întorși de la mari distanțe. Nimeni nu i-a așteptat pe țărm. Acostând în singurătate, neliniștea spori și mai mult pe chipul lui Craton. Alergă cât putu de repede spre porțile cetății și se repezi ca un vultur asupra prăzii pe scările palatului tatălui său. Aici întâlni mare jale. Regele îl aștepta cu inima mahnită, alături de preotul Harus și de sftetnicii lor tăcuți.

- Unde e Danae? strigă Craton, cuprins parcă de o neliniște prevestitoare de rele.

Nimeni însă nu vroia să-i răspundă. Privirile le erau înlăcrimate și îl urmăreau, temătoare. Femeile plâneau de zor și tot palatul era într-un bocet.

- Pe Zeus, vă implor, dați-mi-o pe Danae!

Ochii regelui Glaucon se adânciră și mai mult în lacrimile pe care nu le putea potoli. Plânga și preotul Harus, plâneau și ceilalți din preajmă.

- Unde ați ascuns-o pe Danae?! striga neconținut Craton, la limita disperării, prin saloanele imense ale palatului.

Atunci preotul Harus, pentru a cruța sufletul sfâșiat al lui Craton, se apropie de el, îi cuprinse pârintește mâna într-ale lui și-i spuse:

- Danae a părăsit țărmul acestei lumi. Ochii ei au rămas până la sfârșit ațintiți în larg, așteptând întoarcerea ta. S-a sfârșit, biata mea fată, cu numele tău pe buze...

Craton rămase fără vlagă. Dinona, mama lui, l-a prins în brațe și l-a sprijinit să nu se prăbușească. Însă Craton s-a smuls din mâinile tuturor, a țâșnit pe poarta palatului și s-a oprit singur pe malul mării. Aici s-a prăvălit în nisip și a izbucnit, ca un copil, în lacrimi.

Multă vreme după aceea a fost doliu la palat. Craton a zăcut mult la pat, bolnav de nici cei mai buni vraci nu mai știau ce să-i facă. Toți au vegheat la căpătâiul lui, l-au îmbărbătat cum au putut, iar el, doar de mila bătrânului său tată care era sfâșiat de durere și bocea ca un sclav pe holurile palatului, a început să se mai pună pe picioare.

De atunci inima lui Craton s-a închis pentru totdeauna, s-a împietrit pentru veșnicie în dragoste. Numai judecata și-o mai păstrase întreagă. S-a luat apoi cu treburile palatului și a început să se liniștească și chiar să reușească uneori să uite prin ce-a trecut.

În urma acestor împrejurări tragice, însuși regele Glaucon fusese cuprins de o boală căreia nu i se cunoștea leacul. Într-un fel părea bine dispus, mânca orice, bea, se distra. Dar uneori mintea sa aiura puternic. Avea și clipe lungi de luciditate, iar câteodată parcurea și crâmpie de virtute. Însă, din ce în ce mai des, îl cuprindeau stările de rătăcire.

Craton înțelesese bine că toate treburile cârmuirii trec pe seama lui. Însă făcea asta în așa fel încât să nu fie știrbit cu nimic bunul prestigiu al tatălui său. Vroia ca părintele său să se bucure, printre ceilalți cârmuitori din lume care-l știau, de aceeași faimă ca și până atunci. Dar în adâncul inimii sale Craton își dorea o bătălie, un război la care să participe cu dârzenie, să-și înfrângă durerea, să se avânte cu toată puterea și să biruiască precum un semizeu, ori să piară.

9

La ceasul când glasul pițigăiat și afurisit al cocoșilor strică liniștea dimineții și dulceața viselor Adoris ar fi vrut să mai doarmă încă, fără griji, în tinda răcoroasă a foisorului de lângă palat, de n-ar fi fost trezit de zăngănitul armelor, de nechezatul cailor și de vocile tunătoare ale sutașilor care zguduiră pavilioanele înțesate de oșteni.

Asemenea zarvă tulbura liniștea cetății lui Glaucon din ce în ce mai des. Cu precădere, în ultimul timp, mai precis de când Craton fusese cuprins de o râvnă nemaiîntâlnită la alții de a-și instrui oștenii în chip desăvârșit și de a-i deprinde să poarte cu vrednicie armele. Zarva dură numai o

jumătate de ceas, până când pavilioanele se goliră de oșteni, care porniră cu toții în grup spre plaja mării.

Încă amețit de somn, Adoris se îmbracă cu silă în dimineața aceea. Își caută armura și spada, apoi porni și el fără prea mult ghes în urma celorlalți.

Dinspre mare adia o briză înviorătoare, tocmai potrivită ca să-i mai revigoreze pe somnoroși. Soarele încă nu răsărise iar valurile prelungi, rare la acea oră, călătoreau încet pe marea verzuie și lucitoare.

Adoris păși până aproape de apă, își aruncă pe nisip armura și hainele și se afundă în mare, scufundându-se în imensitatea apei răcoritoare care-l cuprinse repede într-o voluptate rar întâlnită. Înotă vânjos departe în larg, atât cât de pe țărm de-abia de i se mai vedea capul deasupra creștelor de valuri.

Ceilalți oșteni, încă mai erau pe plajă, acolo unde zelul Craton îi urmărea cum se antrenează și cum mânuiesc armele. Curând răsări soarele, pâlând ca un foc auriu la orizont, deasupra mării. Puterea razelor sale începu să se simtă din primele clipe.

Craton porunci ca toată oștirea să-și așeze în ordinea cea mai desăvârșită armele pe plajă înainte de a intra în apă. Nici nu se putea o bucurie mai mare pentru oștenii care așteptau cu nerăbdare, în fiecare zi, o astfel de poruncă! Se repeziră cu toții în apă, înotând care mai de care spre larg.

În cetate sclavii și slujitorii nu au avut nici ei parte de prea multă tihnă. Au fost treziți dis de dimineață ca să hrănească, să adape și să țesale caii de prin grajduri, care nechezau furioși și se mușcau de urechi. Sclavele, trezite de strigătele stăpânilor, s-au apucat degrabă de treabă, să ațâțe focurile din vetre și să gătească hrană pentru veșnic flămâzii oșteni care urmau să năvălească din clipă în clipă în bucătăriile palatului.

Altarele templelor din preajma cetății fumegau de ofrandele pe care preoții le închinau zeilor. Animalele sacrificate erau fripte pe focuri mari și aduse spre a fi puse pe masă.

Sclavii bătrâni scoteau din beciurile mărinimosului rege amfore pântecoase de vin pentru a le așeza la îndemână.

Când oștenii au năvălit dinspre plajă, masa era gata pregătită. Fiecare din ei era în stare să mănânce cât zece, așa încât sclavele au trebuit să zorească treburile în a le aduce destule bucate pe masă. Băieții își astâmpărau setea dând peste cap câte un ulcior de vin răcoritor. Craton însă avu grijă să poruncească să nu se bea peste măsură.

Multe din privilegiile nu mai erau ca înainte! Altădată se dormea până târziu, iar gustarea de dimineață era un ospăț în toată regula, care începea spre prânz și se încheia după-amiază. Apoi, cu câteva intermitențe, uneori continua până seara târziu, numai cu cei care reușeau să rămână treji.

Acum însă oștenii trebuiau ca, de îndată ce masa de dimineață era terminată, să iasă iarăși în incintele pavilioanelor, să-și caute armele și să le curețe, să încalce pe cai și să o ia la trap până spre poalele dealurilor, apoi să se întoarcă în cetate în galop. În acest timp trebuiau să tragă cu arcul, să arunce la țintă cu sulițe lungi și să mânuiască săbiile din goana cailor. Această corvoadă ținea până ce soarele se înălța de-a binelea pe cerul dogoritor al insulei. Nici spre prânz nu scăpau de chinuitoarele antrenamente la care îi supunea prințul Craton. Porneau spre mare, de data asta se opreau în port unde trebuiau să facă nenumărate exerciții, să se cațere la bordul navelor, pe funii sau pe odgoane, să împingă bărci și să tragă la vâsle, să mânuiască velele și să se așeze în dispozitive de luptă pe corăbii. Chiar dacă soarele frigea nemilos, trebuiau să reziste și să-și ducă treaba până la capăt. Rar li se permitea să fie lăsați să se arunce și să se bălăcească prin apă în jurul vaselor.

Dacă pe câmpurile de instrucție se muncea din greu, nici prin pavilioanele regelui nu era timp de răgaz. Regele Glaucon se trezea cam atunci când soarele dogorea deja pe cer, mânca în fugă și, încă purtând pe cap fesul cu care dormise, pornea să cutreiere incintele și grajdurile pavilioanelor sale. Și vai de slujitorul acela care-i ieșea în cale, dacă regele găsea ceva pe undeva în neregulă, sau dacă vedea vreun cal șchiop ori prost îngrijit! Când îl simțeau prin preajmă slujitorii își căutau numaidecât de lucru, cărând vedre cu apă ori mutând bârne, paie și alte obiecte de colo-colo. Sfetnicii care trebuiau să-l însoțească pe rege în preumblările sale zilnice prin cetate descoperiseră o bună metodă de a-l abate de la impetuozitatea sa de dimineață: îi trimiteau în cale câte o fetișcană frumoasă care se prefăcea a căra apă cu vadră și care poposea - ca din întâmplare - pe câte o lespede de piață spre a se odihni. De cum o vedea, regele se înduioșă, se așeza alături de fată, o mângâia

părintește și își deplângea bătrânețea. Apoi, obosit, era condus de slujitorii săi în încăperile palatului unde își reîntregea somnul până la amiază.

În ziua aceea însă, somnul de amiază al locuitorilor cetății fusese tulburat de răsunetul trompetelor străjerilor care vegheau în turnuri. În zare, pe întinsul mării fuseseră văzute două vase arătoase care se apropiau de țărm. Străjerii recunoscuseră de îndată că cele două corăbii erau tocmai cele care fuseseră trimise cu soli ai regelui Glaucon în țara Lidiei. Craton și garda sa - treziți din somnul de prânz - au plecat de îndată în întâmpinarea solilor.

În port, Craton găsi cele două corăbii deja acostate, iar solii tocmai puneau piciorul pe uscat, ajutați fiind de cei aflați acolo la acea oră. La coborârea pe țărm solii îngenunchiară și sărutară pământul scump al țării lor, bucuroși că zeii le oferiră o călătorie liniștită. Craton se îndreptă spre cei sosiți și-i îmbrățișă.

Primul dintre soli, cel mai de vază și cel mai în vârstă, era Amfion, unchiul lui Craton din partea tatălui, un bărbat mătăhălos, volubil, cu barba stufoasă ce se revărsa pe tot pieptul până la burtă. Privirea sa iscoditoare îl făcea și mai impunător, datorită sprâncenelor mari care exprimau, după situație, când nedumerire, când voioșie, când încruntare ori indignare.

Craton le rosti urarea:

- Zeus din Olimp fie preamărit, căci ne-a oferit bucuria să vă revedem întorși sănătoși pe pământul strămoșilor noștri!

Amfion, nu mai puțin emoționat, răspunse în numele celorlalți:

- Bine te-am regăsit, vrednice fiu al lui Glaucon! Într-adevăr, zeii au fost îndurători cu noi și de data aceasta!

- Nici nu știi cât de bine-mi pare că te revăd, unchiule!

- Și tu, Craton, arăți acum ca un adevărat conducător de oști, dârz, hotărât și impunător! zise Amfion, admirând statura falnică a nepotului său.

- Ei! Mai lasă laudele, unchiule. Mai bine spune-ne cum a fost îndelungata voastră călătorie.

- Totul a decurs cum nu se poate mai bine! Îți voi povesti însă pe-ndelete...

- Totuși, știți ce? Hai să mergem chiar acum în palat, pesemne că sunteți istoviți de drum. Vom avea tot timpul să vă ascultăm povestea. Și-o va asculta totodată și regele...

- Ai rostit înțelept! Hei, să ne grăbim să-l vedem pe regele nostru, încheie Amfion.

Craton porunci supușilor să descarce și să aducă în cetate numeroasele daruri pe care le primiseră pentru regele Rodosului. Slujitorii descărcară pe deasupra și o mulțime de lucruri pe care Amfion, ca un bun negustor ce era, le dobândise prin cetățile de pe continent, în călătoria spre Sardes.

În salonul regelui Glaucon zarva se întepi de îndată ce solii au pășit înăuntru. Se adunară o mulțime de curioși, dornici să afle știrile aduse de aceștia. Animația era cu atât mai nefirească, cu cât, în alte zile, la acest ceas de după amiază, nu se vedea nici țipenie de om prin salon.

Trezit din somnul lui cel mai odihnitor de la acele ore regele rămase surprins de reîntoarcerea solilor. Se ridică din pat, lăsă slujitorul care răspundea de vestimentația sa să-i aranjeze ținuta și se repezi în salonul în care trebuia să sosească Amfion cu însoțitorii lui. Slujitorii aduseră regelui un jilț îmbrăcat în purpură, pe care acesta se tolăni și, clipind din ochii lui mici și somnoroși, abia se stăpâni de nerăbdarea de a vedea mai degrabă solii intrând.

Când Amfion apărură regele sări din jilțul său să-l îmbrățișeze. Amfion, la rândul său, l-a cuprins în brațe pe vărul său, scundul și dolofanul rege al Rodosului, zicându-i:

- Să ne trăiești o mie de ani, într-o veșnică mărire și cinstire, prealuminate și preaputernice rege al insulei Rodos!

Auzind asemenea cuvinte calde, regele nu se putu abține și îi dădu de îndată răspuns inimosului său văr:

- Mulțumesc ție, vrednicule Amfion! Fie zeii proslăviți, căci te purtară cu bine peste mări și țări și te-ai întors teafăr la ai tăi!...

Amfion a fost îndemnat să înceapă să povestească peripețiile din călătoria sa. Dar nu apucă să spună încă mare lucru, că în salon apărură și regina, urmată de tot alaiul ei vesel. Vestea reîntoarcerii lui Amfion se răspândise cu repeziciune în tot palatul, și cu toții - sfetnici și slujitori - se grăbiră să-l întâmpine și să-i afle povestea. Nici măcar nu apucase să înceapă că povestirea a trebuit să fie întreruptă.

Regele ceru, în cele din urmă, să se facă liniște:

- Ajunge-vă! Potoliți-vă! Dară lăsați bieții oameni să-și tragă răsuflarea, să se odihnească și să apuce să ne povestească!

Au fost aduse jilțuri solilor osteniți, iar prin numeroasele uși ce dădeau în salon începură să apară sclavii cu bucate proaspete și cupe de vin rece. Salonul vuia de zarvă și bucurie. Din când în când regele își îndemna supușii să cinstească în sănătatea celor sosiți de departe:

- În cinstea zeilor din Pantheon și a voastră care v-ați învrednicit să călătoriți pe drumuri îndepărtate!...

Amfion fusese poftit să-și spună, de la capăt, tot firul povestirii sale - ce promitea mult haz și interes - spre a fi auzit de toți cei care-l priveau cu mare admirație. Dădu peste cap cupa de vin pe care o avea în mână și, după ce termină de înfulecat halca de friptură din fața sa, își întinse picioarele dolofane sub masă, se afundă mai adânc în jilț și începu să povestească:

- După cum ți-a fost porunca, mărite rege al insulei Rodos, eu, Amfion, vărul și sfătuitorul tău, mare proprietar de pământuri de pe aceste meleaguri ale noastre, mi-am ales tovarășii care să mă însoțească în îndelungata călătorie până la Sardes, unde domnește regele Lidiei, ca să aflăm amănunte cu privire la expediția coaliției împotriva lui Agatos, regele Atalyei. Pornind în larg, cele două corăbii ale noastre au înaintat încet, căci nu am avut vânt bun și vâslașii a trebuit să trudească din greu ca să nu stăm pe loc. După trei zile vântul s-a mai întesit, spre bucuria noastră, și am început să gonim spre ținutul Lidiei. Peste alte trei zile am zărit țărmurile înalte și șerpuitoare ale Asiei Mici. Am mai mers așa, de-a lungul coastelor, încă vreo cinci zile, până am ajuns în preajma orașului Milet...

- Milet?! exclamă încântat regele Glaucon. Comoara țărmlui Asiei Mici, nu-i așa?...

- După cum ai auzit bine, slăvite rege! Da, ajunseserăm în portul orașului Milet... În acest minunat port ne-au luat în primire paznicii și vameșii, care ne-au cerut să le dovedim cine suntem și către unde mergem. A trebuit să le arătăm hrisoavele noastre ca să-i lămurim cine suntem și unde mergem. Până la urmă am căzut la învoială cu vameșii și am aranjat să lăsăm în portul lor cele două corăbii ale noastre, până ne întoarcem de la Sardes. Începurăm deci să tocim cupeuri și echipaje de cai, dar și călăuze de asemenea, care să ne ducă la destinație. Când totul a fost pregătit, am pornit la drum...

- Stai! interveni regele Glaucon. Parcă v-am poruncit să duceți urările și darurile mele și regelui Miletului...

- Să ne fie cu iertare, mărite rege - continuă Amfion - dar când am cerut să intrăm la regele Miletului, tocmai atunci slujitorii lui ne anunțară că regele este bolnav, la pat. Așa că noi am lăsat darurile să-i fie încredințate acestuia din partea ta, mărite stăpân, apoi am plecat pe drumul spre Sardes...

- Cum e cu tâlharii la drumul mare prin acele locuri? întrebă unul din sfetnici.

- Tâlhari? se miră Amfion. Chiar dacă erau, le-ar fi fost frică de noi, căci eram destui și bine înarmați și mai aveam și călăuzele ca ajutoare...

- Iartă-mă unchiule, îl întrerupse Craton. Cum ți s-au părut oștile pe care le-ai văzut prin cetăți?

- Bineînțeles, m-am interesat și de oști. Însă pe drumul nostru am găsit cetăți slab apărute, doar pe ici, pe colo se vedea câte un oștean pe meterezele zidurilor. Altfel însă am găsit treburile după ce am intrat în țara Lidiei. Am fost încântați de ținuturile acelea frumoase, cu multe case și bine zidite, cu mult norod. Iată-ne, așadar, ajunși la porțile cetății Sardes, unde am și fost opriți de gârzi. Nu inspiram prea multă încredere paznicilor cetății. Așa că au trimis după căpetenia lor care, la rândul ei, a înștiințat pe mai marele apărător al cetății. În cele din urmă au înțeles că trebuia să ne primească. Am intrat în cetatea strămtă, cu case înalte și foarte aglomerată și am fost conduși într-un pavilion al oștirii...

- Cum se poate așa ceva?! Nu v-au primit cum se cuvine, în palatul solilor? întrebă indignat regele Glaucon.

- După cum vezi, măria ta! Ne-au ținut aproape o săptămână în acel prăpădit de pavilion, laolaltă cu alte solii care se adunau pe acolo. Odată eu chiar mi-am pierdut cu totul răbdarea și, ieșindu-mi din fire, am cerut răspicat să fiu primit la rege. Mai marele gărzilor însă mi-a cerut să mai aștept doar... trei zile...

- Of! se vaită regele Glaucon. Aștia vor fi aliații noștri? Nici păgânii sirieni nu ne-ar fi primit solii cu mai puțin respect!...

- Ehe! Asta încă nu-i nimic! Să vezi, măria ta, câte ne-au mai văzut ochii pe-acolo. Câtă barbarie, câte obiceiuri... Cei din Sardes se cred mari bogătași căci, într-adevăr, au mulți bani. Dar, de fapt, nu găsești unul mai înstărit, să aibă și el o vită acolo, un animal al lui. La ospăț ar fi în stare să împartă o oaie la o sută de inși...

- Ha! Ha! Ha! Ce sărântoci! răsunară vocile celor de față, înveselite de hazul cu care povestea Amfion.

Acesta, simțind că e în apele lui, în plină vervă, continuă:

- ... o duc mai mult într-un post și fac prea des foamea. Mănâncă te miri ce, coala niște smochine și curmale, iar de băut, de-abia gustă câte o gură de vin, cu prostul obicei de a bea toți din aceeași carafă...

- Bravo, Amfion! Frumos le mai zici! îl susțineau frenetic vocile celor ce-l ascultau.

- Și sunt răspândite pe acolo tot felul de erezii, care mai de care mai năzdrăvane. De pildă, unele propovăduiesc cumpătare și stoicism. Oamenii aceia știu să zvârle bani mulți pe tejghele, fără să știe prea bine pe ce îi aruncă. Se vede că au mult aur. Însă prin hambarele lor cam bate vântul...

- Uraaa! Grozav! aclamau plini de entuziasm cei de față.

Numai regele Glaucon asculta cu sufletul la gură povestea vărului său și aștepta cu nerăbdare să afle ceva care îl interesa foarte mult. De aceea, la un moment dat ceru să se facă liniște și spuse, cu glas tare:

- Ai mult haz când povestești cele văzute, Amfion! Dar spune-ne mai repede cum a fost până la urmă întrevederea cu regele Lidiei...

- Îmi cer iertare, bunule rege! Să vedeți câte au mai fost: după ce pierduserăm orice speranță tot așteptând, am fost vestiți prin slujitori că suntem chemați în pavilionul solilor. Ne ducem acolo încă de dimineață, intrăm în sala soborului - o sală înaltă, maiestuoasă - unde ne punem iarăși pe așteptat. Aflăm însă că avem mult și bine de așteptat, că regele se dusese mai întâi să-și vadă templele sale și se va întoarce abia pe la prânz. În fine, pe la prânz s-au adunat o mulțime de solii în sala soborului și iată că regele Lidiei a binevoit de data asta să-și facă prezența. Sosit-au toți? a întrebat el. Da! i-au răspuns sfetnicii. Atunci să deschidem soborul... Și regele ne ținu o predică lungă, bine chibzuită de altfel, în care își îndemna aliații să fie uniți și să pornească hotărâți cu oștirile asupra regelui Agatos, cel care întrecuse măsura râvnind la granițele altor regate vecine.

În timp ce Amfion își continua lunga expunere începând să înșire o sumedenie de nume de persoane și de orașe, de amănunte fără prea mare semnificație pentru cei care-l ascultau, pe regele Glaucon îl fură somnul și ațipi în jilț, sforăind încetișor.

- Vedeți, regele a adormit!... șopti cineva ca să-l audă Amfion.

- Vorbește înainte, îl îndemnă Craton pe Amfion, căci mai degrabă liniștea l-ar trezi!...

În răstimpul îndelungatei sale relatări Amfion mai sorbi o înghițitură din carafa de vin pe care i-o adusese o sclavă. La buna dispoziție care s-a stârnit, regele Glaucon, care probabil că visă ceva vesel, se trezi dintr-odată, privi nedumerit în jur și zise:

- Cum ai zis, Amfion? Că ar fi ăia din Sardes în stare să împartă un berbec la o sută de inși? Ha! Ha! Ha! Grozav ai mai înflorit-o!...

Amfion n-ar fi sfârșit de povestit niciodată, însă în sală se stârnise prea multă rumoare, nimeni nu mai asculta povestea atent și mulți dintre sfetnicii prezenți puseseră mâna pe carafele pline de vin și discutau între ei mai degrabă decât ascultau povestea sa. Regele însuși îl opri până la urmă din povestit și hotărî să continue altădată.

Craton, ciocnind cu el o carafă de vin, îl întrebă, foarte interesat să afle un răspuns:

- E adevărat, unchiule, că vom avea război cât de curând cu regele Atalyei?

- Da, tinere Craton, este foarte adevărat, îi răspunse Amfion foarte sigur pe ceea ce spune. Din nefericire! Fii pregătit, deci, să pleci cu oștile de îndată ce vom primi semnalul.

La rândul lui, Amfion, aducându-și aminte de ceva, îl întrebă pe Craton:

- Spune-mi, rogu-te, cine este tânărul acela cu chipul lui Apollo, tare tăcut, care stă îngândurat lângă fereastră?

- Tânărul acela? E Adoris, fiul armatorului Atridas din Atena. Deși a venit cu gânduri dușmănoase la noi, acum mi-a devenit un bun prieten...

10

Într-o seară de toamnă, pe când ramurile viței de vie gemeau grele de rod bogat și culegătorii de măslina umpleau amforele cu roadele livezilor, și pe când vânturile străine începeau să tulbure lumea tihnită a apelor, pe vârfurile munților de pe țărmurile îndepărtate începură să fie văzute focuri pâlpâitoare, agățate parcă sus de tot, pe cer, căci munții pe care ardeau ele erau înalți și contopiți cu cerul întunecat. Acele focuri stranii au fost văzute câteva nopți în șir.

Prețutindenii în lumea insulelor erau paznici care vegheau neconțenit semnalele focurilor de noapte. Și de data asta, de cum văzură focurile, paznicii îl vestiră degrabă pe Craton.

Aflând asemenea veste, Craton a urcat în seara următoare, în fruntea unui grup de călăreți, spre piscul cel mai înalt al munților din insulă pentru a se convinge el însuși că semnalele sunt adevărate și nu sunt doar o iluzie cum s-a mai întâmplat și altădată.

Printre cei care l-au însoțit erau și Amfion și Adoris. Ajungând pe creasta muntelui nu le-a rămas decât să aștepte să se întunece. Și, când noaptea a pus de tot stăpânire pe întinderile din jur, rând pe rând, focurile au început să răsără în îndepărtările întunecate.

- Nu ar trebui să aprindem și noi focul? îl întrebă Adoris pe Amfion, știind și el câte ceva, dar puțin, despre aceste semne.

- Fără îndoială, răspuse Amfion. Transmiterea știrilor prin flăcările focului e lege în toată Elada.

La porunca lui Craton oștenii au dat foc unui rug imens pe care l-au pregătit pe vârful muntelui, într-un loc ales de Amfion. Focul s-a aprins degrabă și a început să ardă puternic movila de trunchiuri uscate și smoală încinsă. Vuietul lui se întetă și flăcările dogoreau până la mare depărtare.

Dinspre satele și cetățile insulei se adunară în preajma focului o mulțime de curioși. De la distanță li se vedeau fețele înroșite de flăcările purpurii și înalte.

Adoris, admirând mărețele pălălăi din fața sa, s-a apropiat de Amfion, vrând să înțeleagă mai îndeaproape rostul focurilor.

- Cum poate cunoaște cineva, precis, de la asemenea distanțe, ce reprezintă focurile? Un foc ce vestește războiul contra regelui Atalzei nu poate semnifica la fel de bine, spre exemplu, că barbarii au intrat în Atena?

Amfion se grăbi să-i explice, constatând că Adoris nu prea știa mare lucru despre semnificația focurilor:

- Vezi, tu, Adoris, voi, atenienii, care vă sosesc zilnic în port sute de corăbii venite din toată lumea, aveți privilegiul de a primi vești destul de repede din orice colț al lumii. Gândește-te însă la acea puzderie de insulițe risipite în largul mării, în care rar poposește câte o corabie. Cât de important este ca și locuitorii acestora să afle repede ce se întâmplă în lume. De fapt, chiar și în orașul vostru există paznici pe înălțimile creștelor care veghează neîncetat focurile...

- Știu asta! Ceea ce nu știu este cum de pot fi înțelese cu atâta exactitate aceste semne, repetă Adoris nedumerirea sa.

- Nu trebuie să te miri! reluă Amfion. E foarte simplu: sunt doar câteva situații în care veștile se transmit prin focuri. Oricare dintre ele se deosebește de celelalte prin numărul lor și momentele nopții când se aprind. De asemenea, deosebirea sunt date și de numărul de nopți în care ele se repetă...

- Vrei să zici că încă nu putem ști exact ce reprezintă focurile de-acum? întrebă Adoris, încă needificat.

- După felul în care s-au aprins ele aseară, se prea poate ca ele să însemne plecarea popoarelor la război, conform înțelegerii. Ieri noaptea au fost aprinse trei focuri la răstimpuri de câte două ceasuri. Dacă noaptea aceasta ele se vor aprinde de două ori la răstimpuri de trei ceasuri, vom fi siguri că este vorba de plecarea noastră la luptă.

- Da, acum sunt lămurit! spuse Adoris mulțumit. Când ai să ai timp odată, te rog să mă înveți și pe mine să recunosc focurile și toate înțelesurile lor.

Mulțimea de curioși a rămas pe munte până după miezul nopții, dornică să afle complet conținutul mesajul. La o oarecare depărtare de focul deja aprins, stăteau pregătite și alte ruguri, care urmau a fi aprinse când avea să sosească momentul potrivit.

După ce flăcările celui de-al doilea rând de focuri s-au stins, la trei ceasuri de așteptare cei prezenți s-au putut edifica complet că tâlcul mesajului transmis era acela de plecare la război împotriva regatului Atalyei. Era semnul convenit de regi în cadrul convenției de la Sardes.

Nu era o veste bună, susțineau aproape toți cei prezenți. Războiul nu era o bucurie pentru nimeni. Neliniștită, mulțimea de curioși de pe vârful muntelui a început să se destrame, toți se îndreptară spre la casele lor.

Și totuși, o parte dintre soldați s-au bucurat la aflarea veștii că războiul va începe în curând. De multă vreme așteptau acest prilej, pentru a le mai crește simbria, dar și pentru a se umple de glorie, de fapte de vitejie, sau cine știe din ce alte motive.

Craton și însoțitorii lui și-au luat caii de căpăstre, căci era întuneric și drumul nu putea fi deslușit de cai, și coborâră în tăcere spre cetate.

Focurile s-au mai repetat după aceea câteva nopți la rând, cu aceeași semnificație. Zilele care au urmat au fost încărcate de treburile pregătirilor pentru plecarea pe mare a oștilor lui Craton. S-a făcut mai întâi aprovizionarea expediției. Multe turme de oi și de vite au fost adunate laolaltă de prin satele insulei și cumpărate pentru a fi luate pe corăbii pentru hrana soldaților. Multe amfore cu fructe, butoaie pline cu vin și alte, multe alte lucruri folositoare unei armate care se îndrepta spre câmpul de bătălie. Corăbiile mai vechi au fost reparate și înclieate bine cu smoală. Apoi, au fost lustruite, ascuțite și probate armele fiecărui oștean în parte, armurile, lenjeria, au fost numărate și încărcate pe corăbii corturile de campanie. Toate proviziile au fost cărate, încărcate și așezate cu grijă pe corăbii. Corăbii separate, mai mari și mai elegante, au fost pregătite pentru îmbarcarea luptătorilor. În total, douăzeci de corăbii urmau să plece în expediție încărcate cu oșteni, și încă zece încărcate cu provizii. Dintre toate, cea mai zveltă și mai frumoasă era trirema pe care urma să se imbarce Craton și apropiații săi. Acum el veghea cu multă stăruință ca toate corăbiile să fie pregătite așa cum se cuvine, să nu fie făcut ceva în pripă sau greșit, nici măcar din întâmplare.

Era un spectacol magnific să privești vasele ancorate în apropierea portului, perfect aliniate, așezate în ordinea importanței lor, renovate și lustruite de parcă ar fi fost toate noi. Pe catargele lor înalte sclipeau pânze albe, încercate din vreme pentru a li se vedea comportarea în puterea vântului.

În sfârșit, sosi și mult așteptata zi a plecării. Pavilioanele regelui vuiiau de zăngănit de arme, de nechezatul cailor și de dispozițiile căpeteniilor. Pe la porți și pe la fântâni se iviră mulțimi de copii, femei și bătrâni să asiste la marea îmbarcare, să-i îmbărbăteze pe soldați, să le dea curaj și însuflețire și să-și ia rămas bun.

Craton, după ce a adunat toate căpeteniile de pe fiecare vas, a dat ultimele porunci înainte de plecare. În tot acest timp pe altarele templelor din apropierea cetății erau aduse fără încetare jertfe ce aveau menirea să îmbuneze zeii și să-i implore să le aducă izbândă și faimă vitejilor.

Când s-a dat semnalul trâmbițele sunară, adunând lumea la ospățul de prânz, ultimul înainte de îmbarcare. Așa cum era obiceiul ospățul pentru cei de rând era întins pe plajă până în port, încât slujitorii regelui trebuiau să aducă de departe bucate și băutură pentru toți oștenii. S-au împărțit berbeci și viței fripți, iar oștenii s-au înfruptat cu lăcomie din toate. Sclavele aduceau permanent vedre cu vin și smochine, împărțindu-le la toată lumea, la oșteni, dar și la rudele acestora care năvăliră și ei să asiste la îmbarcarea armatei.

Împotriva obiceiului său din ultimul timp de a dormi până spre prânz, regele Glaucon s-a trezit de cum s-au ivit zorile în acea dimineață și n-a mai avut pic de somn. Era emoționat de trimiterea, pentru prima dată, a fiului său la război, în fruntea oștirii sale. Porunci morocănos să i se aducă armurile sale vechi. Ceru să fie ajutat să-și pună armura sa veche, care însă îi strângea cumplit pânțele. Când descoperi că nu i se mai potrivește, renunță la armură și își păstră numai tunica ușoară, împodobită cu găitane aurite, peste care și-a pus mantaua sa lungă, regească, ce-i atârna până la călcâie. Coroana, în schimb, îi venea întotdeauna bine pe cap. Și-a luat sabia și și-a spus să dea mai întâi o raită printre oștenii din curtea sa.

A hotărât chiar în dimineața aceea ca Amfion, vărul lui, să nu plece la război, ci să rămână pe insulă, unde regele avea nevoie de sfaturile sale și de sprijinul său. În schimb, acesta și-a înrolat în

armată, sub comanda directă a lui Craton, cei doi fii ai săi, cu toate că nu erau tocmai coți pentru o astfel de ispravă.

Adoris privea cu admirație toate pregătirile de plecare. Dacă pentru soldați putea însemna o despărțire tristă de cei dragi dar și o nestăpânită dorință de a deveni mai bărbați, pentru el plecarea aceasta însemna o posibilitate de izbăvire, de ispășire a unei pedepse meritate, o posibilitate unică de a-și răscumpăra o parte din greșelile tinereții. Venise pe această insulă cu gânduri de tâlhar, dar iată că oamenii aceștia l-au tratat ca pe un oaspete scump, chiar ca pe un rege și l-au pus, aproape de necrezut, pe lista lor de prieteni. Craton, fiu cu sânge de rege în vene, îi dăduse o șansă unică de a deveni alt om. S-a lăsat impresionat o vreme de frumusețea și liniștea insulei, a văzut ce viață fericită duc locuitorii ei, a simțit rostul și bunătatea acestei seminții pe care nu o cunoștea decât din auzite. Acum inima îi tânjea cu adevărat după fapte de glorie, visa lupte adevărate, visa laurii victoriei, virtuți bărbătești, civilizație și multă, multă recunoștință pentru cei care i-au dăruit, cu atâta încredere, prietenia lor.

Adoris tresărea de bucurie la gândul apropiatei călătorii. Îi era nespus de îndatorat lui Craton că îi oferise această șansă, odată cu perspectiva unei afirmări atât de luminoase. Simțea că, mai degrabă ar consimți să moară decât să se întoarcă în Atena fără glorie, fără onoare, fără prestigiu.

Pentru Craton plecarea pe mare însemna o acțiune chibzuită, în care își concentra întreaga energie și întreaga abilitate a minții sale, ca pregătirile să se desfășoare perfect, conform obiceiurilor și ritualurilor moștenite din timpuri străvechi, ca expediția să reușească și să se întoarcă acasă cu armata sa fără prea multe pierderi de vieți omenești și, pe cât posibil, cu cât mai multă glorie pentru el și pentru soldații săi. Pentru prima dată conducea armata tatălui său într-o expediție de luptă și pentru prima dată simțea pe umeri o grea povară dar și o mare responsabilitate.

Adoris era pregătit de plecare chiar de la primul ceas al dimineții. Fiindcă nu mai avea prea multe treburi de făcut, se plimba pe platoul pe care urma să se alinieze armata pentru îmbarcare. Admira cu dragoste vasele de război, semețe, orânduite în lungul șirag pe țarm. Privea colinele verzi din preajma cetății, acolo pe unde și-a plimbat primii pași când a aterizat pe insulă. I-a strâns lângă el pe toți prietenii săi, pe Tezeu și pe Mitridates, dar și pe ceilalți treizeci de soldați care rămăseseră cu el pe insulă. I-a strâns pe toți cei ai lui care au fost prizonieri și captivi în temniță și pe care Craton i-a eliberat, pe rând, de multă vreme, fără nici o condiție, numai în baza cuvântului său. I-a strâns să le spună ce crede el despre această călătorie, dar și să le afle gândurile. Le-a spus că nimeni nu e obligat să-l urmeze, că vor urma dificultăți și primejdii reale și dacă cineva vrea să se răzgândească, era momentul să o facă imediat. Nimeni însă nu s-a opus plecării pe acest drum plin de riscuri. Ca și Adoris, fiecare dintre ei dorea să-și poată răscumpăra onoarea și să se umple de glorie.

Craton încă se afla în palatul tatălui său, prins la ospăț alături de rege, când a trimis un slujitor să-l caute pe Adoris și să-l invite la masa lor. Adoris apărură de îndată iar regele se bucură sincer văzându-l și-i spuse:

- Așează-te la masă cu noi, voinice!

- Mulțumesc de onoare, măria ta, îi răspunse plin de amabilitate Adoris.

- Stai aici, lângă mine, scumpule Adoris! Mi-aș simți inima foarte împăcată dacă aș ști că vei veghea asupra fiului meu cel drag, să nu i se întâmple ceva rău. Și să-i mai amintești, când și când, că tatăl lui, bătrânul Glaucon, îl așteaptă acasă cu bătrânețile lui. Să nu se arunce în luptă fără a cugeta, căci îl știu aprig și neînduplecat la mânie. Poate îmi promiți, scumpule Adoris, că vei veghea la toate acestea?

- Fără îndoială, mărite rege, își promit! răspunse Adoris, privind cu înflăcărare ochii regelui aproape inundați de lacrimi și speranță de bun părinte.

Regele Glaucon se mai liniști, devenind iarăși vesel și vorbăreț. Luă o carafă, turnă el însuși lui Adoris o cupă de vin și cinstiră în sănătatea celor care se pregăteau de plecare.

- Unde e Craton și căpeteniile oștenilor? întrebă regele. Ei n-au încă timp de ospăț?

- Eram aici, tată, răspunse Craton, nu de departe.

- În sănătatea ta, Craton, și a celor care pleacă cu tine! ură regele. Și să vă reîntoarceți victorioși!

Cei prezenți aclamară de îndată, în cor. Peste vocile tuturor se auzi limpede vocea groasă a lui Amfion care tocmai intrase în salon cu cei doi fii ai săi echipați și gata de plecare în marea expediție a vieții lor.

- S-aducă zeii bucurie la toată lumea! strigă Amfion celor de față. Ah! Iartă-mă, rege Glaucon! Erai aici? Te-ai trezit azi înainte de ora prânzului?

- Parcă mai poți dormi acum, când ne pleacă feciorii? spuse aproape în același spirit de glumă regele.

- Dar ce-i liniștea asta?! se alarmă Amfion. Unde-s carafele cu vin? Ce fac sclavele noastre? A! Uite-l pe Craton! Ți-am adus pe cei doi feciori ai mei, falnici și voinici ca doi urși dar încă cruzi. Să ai grijă de ei și să-i folosești cum îți spune înțelepciunea ta!...

Amfion dădu o raită prin salon. Se opri lângă niște fripturi mari de berbec care tocmai picaseră din bucătăriile regelui.

- Da, e timpul să gustăm bucatele! zise regele Glaucon, punând mâna mai întâi pe o carafă cu vin. În sănătatea căpeteniilor și a voinicilor noștri!...

- Să ne dea zeii! întări Amfion, împărțind din bucate celor doi feciori ai săi rușinoși ca niște fete mari.

- Tu nu bei cu noi? întrebă Glaucon pe Adoris, văzându-l cam abătut.

Adoris luă o cupă de vin și rosti:

- Întru sănătatea ta, mărite rege al insulei Rodos, și întru cât de curând izbânda noastră!

Dar, iată, că până la urmă ospățul a luat sfârșit. Sosise momentul cel așteptat cu emoții mari al despărțirii. Din nou răsunară trâmbițele îndelung, sus pe meterezele cetății, chemătoare la marea adunare a armatei.

Oștenii se repeziră la arme, se adunară cu toții pe aleile dinspre port alăturându-se celor care așteptau deja, rânduți în cete. O mulțime imensă de coifuri și sulite strălucea în soarele amiezii. Dintr-odată s-au înmulțit bocetele mamelor și suspinele celor dragi care se despărteau.

Craton dădu semnalul de îmbarcare. Regele sosi pe platou exact când oastea dădea onorul și se îndrepta spre corăbii. Era vioi, într-o ținută care-i dădea măreție. Era purtat pe o lectică susținută de șase sclavi.

Adoris a fost îmbarcat pe aceeași corabie cu Craton, pentru a-i fi sfetnic și tovarăș apropiat. Nu i se dăduse o responsabilitate de căpetenie, iar grupul său de soldați a fost îmbarcat pe altă corabie, sub comanda lui Tezeu și Mitridates.

Când oastea a fost complet îmbarcată, regele nu se mai putu abține și îi dădură lacrimile. De multă vreme oastea aceea nu mai plecase la vreun război. Iar acum pleca, pentru prima dată fără el, condusă de fiul său, moștenitorul tronului său.

Craton l-a îmbrățișat pentru ultima oară pe rege. Acesta s-a ridicat în picioare, și-a cuprins înaltul său fiu de după gât, l-a tras puternic la pieptul său și, văicărindu-se ca un copil, îi spuse:

- Du-te, fiul meu, dar să nu uiți că ai lăsat pe această insulă pe bătrânul tău tată!

Pe Craton, aceste cuvinte îl mișcă mult și-i răspunse părintelui său:

- Nu fi îngrijorat, tată! Vom învinge și ne vom revedea în curând!

Apoi se desprinse brusc din îmbrățișare și porni grăbit la bordul corabiei sale. Acolo, sus pe punte, salută cu amândouă brațele ridicate, pe rege, pe regină și pe toți cei rămași pe țărmul de care se despărtea. La fel salutau mulțimea de pe mal și ceilalți de pe toate corăbiile pregătite de plecare.

Pe vastul cer senin se iveau și dispăreau nori albi. Soarele lumina cu blândețe micile valuri ale mării, iar pescărușii fâlfâiau prin preajma malurilor.

La semnalul lui Craton, a cărui siluetă puternică se distingea mândră la bordul corabiei sale, rând pe rând au fost desprinse și ridicate de frânghii pânzele catargelor. Vântul luă în primire pânzele libere și le umplu cu aer ca pe niște aripi uriașe. Ancorele grele au fost trase la bord. Una după alta, corăbiile începură să se pună în mișcare și să se îndepărteze de mal, rândurile de vâsle începură să lucreze harnice, zorite de vocile sacadate ale supraveghetorilor.

La bordul vaselor oștenii adunați strigau într-un glas:

- Victorie! Glorie!...

După o jumătate de ceas, una câte una, corăbiile au început să dispară dincolo de linia orizontului. Lacrimi multe și tristețe rămăseseră pe malul pustiit de durere.

Norii învolburați, zbuciumați și alergători se îngrămădeau în înaltul văzduhului insuflând fiori de teamă, atârând amenințatori peste orizontul neliniștit, pretutindeni în jur, și deasupra țărmlui tăcut și peste marea răzvrătită. Potoliți din zbor de furia furtunii pescărușii tăceau ascunși în cuiburile cocoțate pe stâncile sure de pe țarm. Rar mai vedeai vreun albatros rătăcit, înfruntând întinderile apelor în țipătul lui ascuțit.

Dincolo de stâncile înalte, năpădite de tot soiul de păsări, se afla plaja de nisip spălată de amar de vreme de furia valurilor. Pornind de la ea se vedea o câmpie nemărginită, argilooasă pe alocuri, pe care creșteau în voie ciulini și rapiță și pe care ici-colo întâlneai mlaștini acoperite de stof. Câmpia mustea acum în șuvoaie și bălți. Chiar și cele mai neînsemnate viroage, seci de obicei, vuiiau de șuvoaie revărsate din norii grei.

Pe țarmul nisipos și spălat de valuri reci și înspumate, cotropit în răstimpuri de negura nestatornică a ceții se vedeau, ca niște siluete înalte și negre sau ca niște stânci răzlețe, corăbii trase pe uscat. Asemenea năluci negre se deslușeau și pe mare, nu departe de mal. Erau corăbiile împotmolite în nisipul din apropierea țărmlui. Prin ceața care învăluia totul în jur se putea întrezări jalnica priveliște a acestor corăbii, cu vâslele sfărâmate atârând la întâmplare, cu catargele rupte, cu pânzele sfâșiate fâlfâind încă tremurătoare și albe ca niște nostalgice zdrențe aruncate pe catargele dărâmate.

Când negura se mai risipi prin preajma corăbiilor se puteau distinge palide lumini ale unor focuri mocnite, în jurul cărora rătăceau umbre șterse de oameni.

Încă se mai simțea suflul unui vânt intens, care alunga ceața groasă în mare, departe de plajă. Începeau să se vadă mai bine contururile țărmlui și ale câmpiei, deși toate aveau nuanțe întunecate. De un verde întunecat, marea vuia neconținut, cu înfiorare, iar orizontul, deși în parte luminat, arăta înfățișarea stranie a bolții înnourate și a pământului cuprins de fiori.

La un moment dat întreaga panoramă a țărmlui deveni străvezie. Pe plajă și în apă se puteau distinge acum vreo douăzeci de corăbii așezate în poziții dintre cele mai nefirești, cu catargele șuierând a pustiu. În preajma lor foiau umbre negre și mărunte de oșteni.

La două ceasuri înainte de apusul soarelui îngrămădirile negre de nori începură a se ridica, iar pe sub streășina lor apăru colțul unui soare auriu, ale cărui raze transfigurară de îndată totul, înviorând contururile țărmlui și ale lucrurilor.

Câmpia, din mohorâtă cum părea, deveni aurie, cu bălți sclipitoare. Până și siluetele corăbiilor se poleiră cu o lumină galbenă, iar fâșiile pânzelor deveniseră de un alb strălucitor.

Aceeași metamorfoză preschimbă și oamenii, semețindu-le armurile și aducând speranță în inimi. Poruncile căpeteniilor, rând pe rând, începură să fie auzite din ce în ce mai răspicat.

Curând, fâlfăirile nenumăratelor aripi albe ori colorate umplură vesele larga câmpie și marea cu valurile încă întunecate.

Însoțit de Adoris și căpeteniile oștirii sale, Craton încerca să se lămurească asupra dezastrului suferit de flota sa. Ce se întâmplase? Mai erau puține ceasuri până ce șirul de corăbii urma să acosteze într-un loc stabilit de pe țarmul Asiei Mici. Zăriră de mai multe zile țarmul continentului, însă navigară de-a lungul lui pentru a se apropia de ținta expediției. S-au trezit însă că cerul, limpede și senin până atunci, începu să se întunece dintr-odată, apele începură să fie cuprinse de o negură neliniștitoare, orizontul deveni închis, totul semănând cu niște amenințări sinistre. Înțețindu-se, vântul începu să ridice valuri din ce în ce mai îndrăznețe, care se întindeau cu repeziciune pe cuprinsul mării, mai înalte și mai învolburate.

Simțind pericolele care veneau din cauza furtunii, Craton porunci echipajelor să se străduiască cu tot dinadinsul să se apropie cât mai iute de țarm. Câteva corăbii au reușit să atingă țarmul la timp, reușind să fie trase spre plajă. Celelalte însă, surprinse în larg în plină furtună, începură să fie purtate la voia întâmplării, reușind, cu greu să ajungă în părțile mai joase ale țărmlui și să fie aruncate de valuri pe plaja nisipoasă. Unele însă s-au sfărâmat, lovindu-se cu putere de stânci.

Practic, nu s-a putut face nimic pentru a salva unele corăbii de la naufragiu, atâta timp cât furtuna era încă în toi. Abia spre seară, când urgia încetă, Craton trimise cercetași pentru căutarea corăbiilor rătăcite și oameni pentru recuperarea proviziilor, a oamenilor, a hranei și animalelor

aruncate de valuri și de vânt. Patru vase au fost pierdute atunci, zăcând acum într-o stare jalnică pe țârm sau între stânci. Nici o pierdere nu s-a constatat în rândul soldaților, în schimb opt oameni dintre membrii echipajelor fuseseră înghițiți de apele învolburate.

Dând ocol corăbiilor sale Craton își dădu seama că, deși o parte din ele arătau parțial distruse, erau șanse mari să le repare, doar luaseră de acasă și meșteri pricepuți în întreținere, deși asta însemna să mai întârzie câteva zile prin acele locuri.

În scurt timp, principalele corăbii aveau catargele îndreptate iar pânzele înlocuite cu alte noi începură să fluture iarăși pe rame. Au fost reparate și o bună parte din vâsle, încheieturile șubreze de izbiturile de maluri în timpul furtunii și multe altele care s-au dovedit necesare.

După nici o săptămână iscoadele trimise de Craton pe țârm s-au întors cu vești despre oștile regelui Lidiei. Craton avea poruncă să-și îndrepte oastea degrabă spre zidurile cetății Atalya, urmând să facă joncțiunea, în timpul marșului, cu alte două oștiri ale coaliției. Iscoadele mai afluă că oștile aliaților se aflau pe drum, iar unele întâmpinaseră rezistență din partea armatei lui Agatos în mai multe cetăți din vecinătate. Se părea că Agatos nu se grăbea să atace decisiv, vrând parcă cu tot dinadinsul să cunoască mai bine puterea cu care se confruntă și intențiile acesteia. Așa se explica de ce oastea lui Craton nu fusese atacată de îndată după naufragiul vaselor sale pe țârm, lăsându-i un bun răgaz pentru a-și reface pierderile.

Veștile despre luptele din mai multe cetăți avură darul să înfierbânte spiritele oștenilor lui Craton. Era, în sfârșit, o schimbare și trăgeau nădejde să dea piept cu dușmanul, cât mai curând.

Și Adoris era animat de aceleași vise înfierbântate de măreție, deși, într-un fel, mersul evenimentelor îl cam dezamăgeau. El, care nu visa decât vitejie și glorie, trăia o mare nerăbdare, aștepta chinuitor zile în șir - prin nisipuri, pietre și mlaștini - vești de la fantomaticele oștiri ale coaliției, ziua când bătălia va începe.

În ziua când Craton hotărî pornirea marșului asupra cetății Atalya spiritele s-au aprins dintr-odată, iar mersul pe jos i-a înviorat pe toți. Numai că avântul ținu puțin, deoarece drumul nu era tocmai ușor, au apărut dificultățile inerente unui drum lung și obositor, pe ploii abundente și furtuni, pe zile foarte călduroase, pe vântul stepelor care seca repede bălțile și șuvoaiele de ploaie, prin praf și prin arșiță.

Doă iscoade tocmai se întorseseră călări, val-vârtej, aducându-i vestea lui Craton că dinspre cetatea Atalya se apropie o oaste însemnată de pedestrași însoțită de călărime.

Vestea îl puse pe gânduri pe Craton. Regele Agatos se decisese oare să atace, sau era numai o înscenare? Pentru prima situație își dorea ca măcar să aibă timp să facă joncțiunea cu ceilalți aliați ai săi. Știrile aduse de iscoade erau cu atât mai alarmante, cu cât nu primeau nici o veste de la vreuna din oștile regilor aliați, deși aceștia trebuiau să fie prin apropiere.

Craton fu interesat să afle și alte lucruri de la iscoadele sale, așa că le chestionă:

- Cât de mare este oastea trimisă de regele Agatos?
- Cam treizeci de pâlcuri de pedestrași, deci vreo trei mii de soldați.
- Și călăreți?
- Nu mai mult de patru sute.
- N-ar fi mulți, aprecie Craton. Apoi adăugă, ca pentru el: Mai rău e că noi n-avem deloc călăreți.

Șeful armatei își privi căpeteniile pe rând, vrând să le ghicească părerile. Aceștia dădeau a înțelege că oastea lor e cam mică față de cea a lui Agatos și că fără călăreți erau și mai dezavantajați.

În cele din urmă Craton se sfătui cu Adoris:

- Tu ce părere ai în privința șanselor noastre?

Adoris nu era obișnuit să facă judecăți de o asemenea importanță, totuși zise:

- Oștenii tăi sunt neînfricați și doritori de luptă. Totuși, îmi pare că sunt printre ei prea mulți tineri, care n-au suficientă experiență în luptă.

Craton era și el de aceeași părere:

- Într-adevăr, starea oștirii noastre e cam precară în acest moment. Și nici nu putem spera să ne sosească ajutoare din partea aliaților, în următoarele zile.

- Ce neghiobie! își ziceau în ciudat căpeteniile. Cum de n-au venit toate oștile aliaților în același timp?

În cele din urmă Craton se decisese:

- Cel mai bine ar fi să ne întoarcem la corăbiile noastre și să așteptăm mersul lucrurilor! Între timp, mai trimitem iscoade să aflăm cum stau treburile războiului. Nu cred că Agatos ne va ataca pe țarm sau pe apă, nu e pregătit pentru asta.

- Da, întări și Adoris, într-adevăr, reîntoarcerea la corăbii ne-ar putea scăpa de multe primejdii.

Cum și celelalte căpetenii erau de aceeași părere, Craton porunci:

- Atunci ne retragem cât mai repede spre țarm! Vom continua să ne punem la punct corăbiile avariate și să ne pregătim mai bine.

Nu au făcut nici jumătate din drumul de întoarcere la corăbii că oamenii lui Craton au fost ajunși din urmă de pâlcuri de călăreți din oștirea lui Agatos, trecând în galop și slobozind o ploaie de săgeți. Craton trebui să încetinească retragerea pentru a-și pune oamenii la adăpost.

Atacul călăreților dușmani se înteeți până la sfârșitul zilei, ceea ce a făcut retragerea un calvar. Au fost nevoiți să fugă pe alocuri, chiar și noaptea, ca să ajungă mai repede la țarm.

Îi mai despărțea doar o jumătate de zi până la corăbii, când oștile lui Craton fură atacate din nou de cete de călăreți, cu mult mai numeroase decât în zilele precedente. Lupta dintre pedestrașii lui Craton și călăreții lui Agatos s-a transformat dintr-odată într-una dârză. Aproape că nu mai puteau înainta deloc. Pe deasupra, trebuiau să se îngrijească acum și de răniți. Așa se face că, pe neașteptate, pedestrima regelui Agatos a ajuns din urmă ceata lui Craton, apropiindu-se periculos de aproape.

Din fericire pentru oamenii lui Craton, nu mai era mult până la țarm unde-i așteptau corăbiile. Numai că, apropiindu-se de țarm, oamenii lui Craton au fost întâmpinați de o priveliște de groază. Călăreții dușmani ajunseseră înaintea lor la corăbii și au reușit să dea foc la o parte din ele, cele mai aproape de țarm. Numai vreo opt corăbii păreau neatrinse de furia dușmanilor.

Bătălia între cele două tabere a început îndârjit. Oamenii lui Craton luptau din răspuțeri să-și croiască drum spre vasele care-i așteptau aproape de țarm. Săgețile curgeau ca grindina dintr-o parte în alta, iar suliițele grele se izbeau puternic în platoșe și în bordurile vaselor.

Tezeu și Mitridates luptau cu îndârjire de pe corăbiile lor în timp ce Craton și Adoris luptau și ei eroic cu năvălitorii, unul lângă altul, biruind împreună șiruri întregi de asaltatori. Când s-au apropiat pedestrașii lui Agatos armata lui Craton a fost copleșită de numărul mare al dușmanilor. Se părea că vor pierde bătălia, dar eroii Rodosului se apărau cu dârzenie, făcând adevărate fapte de vitejie. Păreau hotărâți să nu cedeze teren decât cu prețul vieții lor.

Adoris tocmai își făcu o cărare prin mijlocul unui pâlc de atacatori din fața sa. Dar, când întoarse privirea, îl zări pe Craton luptând din răspuțeri și fiind înconjurat de o mulțime de dușmani, gata-gata să fie doborât de aceștia. Adoris nu stătu mult pe gânduri, își strânse cu putere sabia în mână și se avântă în ajutorul lui Craton. În doi lupta a devenit dintr-odată inegală și dușmanii din jurul lor au fost secerati în doar câteva minute. Reușiseră să scape de furioșii lor atacatorii.

Bătălia era cruntă, iar eroii luptau cu îndârjire. Numai că, în timp ce oștenii lui Craton se răreau, dușmanii soseau în număr și mai mare. Adoris a înțeles că sfârșitul luptei este aproape și i-a strigat lui Craton:

- Scapă-ți, prietene, oamenii care ți-au mai rămas! Trimite-i spre bărci!

Craton strigă să se imbarce și ultimii dintre luptătorii care mai puteau răzbate până la vase. Dar pedestrima lui Agatos atacă și mai înverșunat, încercând să le taie retragerea. Craton însuși lupta din răspuțeri să-și ajute oamenii să ajungă la corăbii. În vâltoarea acestei lupte reuși totuși să-l vadă pe Adoris căzând la pământ, după ce o suliiță l-a lovit puternic în coif. Inima lui Craton zvâcni de durere văzându-și prietenul doborât. Ar fi vrut să ajungă la el și să-l apere cu brațele sale. Însă era prins în luptă cu dușmanii și nu avea nici o șansă să scape din încercuire. De pe corabia din spatele lui au coborât de îndată câțiva oșteni ca să-și apere comandantul. Și iată, până la urmă, după o luptă înverșunată, Craton și ceilalți au reușit să se salveze și să se urce pe puntea corabiei.

Lupta a mai continuat o vreme, până când vâslașii au reușit să despotmolească vasele din nisipul apei și să le împingă în apă. De acolo, de la înălțimea punților corăbiilor, oamenii lui Craton reușeau să se apere cu mai mult succes în fața dușmanului.

Cele opt corăbii au reușit astfel să se îndepărteze de inamic, înaintând în apele adânci ale mării. Dar bilanțul era unul tragic: oștenii lui Craton se împuținară într-atât de mult că încăpeau acum cu toții în cele opt corăbii care le mai rămăseseră. Iar printre ei erau și mulți răniți.

Craton, cu inima îndurerată, privea de la înălțimea bordului corabiei sale tragicul câmp de luptă care i-a decimat armata. Cel mai mult îl durea sufletul pentru prietenul său Adoris, cel care, ca un adevărat erou, îl apărase de furia dușmanilor cu prețul vieții sale.

În timp ce corăbiile lui Craton se îndepărtau de țarm una după alta luând direcția insulei Rodos oștenii lui Agatos se apucară să prăduiască ce mai rămăsese din corăbiile inamice și de la leșurile împrăștiate pe câmpul de luptă.

Trupul lui Adoris zăcea într-o groapă de nisip. Dar iată că au apărut doi oșteni care se pregăteau să-l jefuiască de armura lui lucitoare și de coif.

- Lasă-mi mie coiful! Tu ia armura! spuse unul din ei.

- Pare a fi o căpetenie importantă, nu-i așa? Observă și celălalt.

- Să plecăm repede! Să nu ne prindă careva jefuind o căpetenie, căci pedeapsa e mare, doar știi!

- Și ce dacă-i căpetenie?

- Bine, atunci să-l golim! Dar repede!

În timp ce unul din cei doi soldați se apucă să tragă de tunica lui Adoris ca să i-o smulgă se întâmplă să treacă pe lângă ei un sutaș. Cuprinși de panică, cei doi se opriră din treabă și se prefăcură că doar studiau trupul celui care părea a fi o căpetenie.

- Vino până aici, sutașule! Pare că aici avem de-a face cu un trofeu important! Cred că e o căpetenie de seamă.

Sutașul se apropie neîntârziat și privi chipul celui căzut.

- Da, este o căpetenie, zise acesta. Și cred că e chiar una importantă. Să fie pus într-un car și dus la comandantul nostru.

Cei doi oșteni au cărat trupul până la un car, iar acesta a plecat în trombă, ocolind trupurile celor căzuți și luând-o peste câmp, până la cortul comandantului. Pe drumul plin de hurducături, pe care carul alerga grăbit, se întâmplă ca Adoris, care fusese doar amețit de lovitura puternică pe care o primise la cap, să-și revină. El se trezi, se ridică în mijlocul carului și strigă nedumerit, nerealizând unde este și ce caută el pe acolo:

- Unde mă duceți?!...

Oștenii care mânau caii s-au speriat de așa minune, căci îl credeau mort pe cel din car. Însă s-au dezmeticit repede, au oprit carul, l-au imobilizat și l-au legat fedeleș cu funii. Apoi și-au îndreptat carul cu prețiosul trofeu către cetatea Atalya, sperând să obțină de la rege o recompensă bună.

12

Primele crâmpieie de lumină pătrunseseră târziu, abia spre amiază, în încăperea subterană în care fusese aruncat Adoris. Ajunsese noaptea în cetatea Atalya și, cu toată împotrivirea sa, fusese aruncat direct în temniță, fără a-i lua nimeni în seamă vreo altă tocmeală sau rugămintă de-a sa.

Sinistra încăpere a închisorii era atât de întunecată, încât o privire omenească ar fi putut desluși toate ungherele ei doar după o îndelungă adaptare cu întunericul. Era întins pe o piele de vită, roasă de vremuri și mucegăită pe alocuri, aruncată pe o ridicătură de pământ dintr-un colț al încăperii care probabil că ținea loc de pat. Într-un alt ungher se afla un bolovan colțuros, uitat acolo din cine știe ce pricină, pe jumătate îngropat în lut. Cu formele lor noduroase pereții de piatră îngustau și mai mult puținul spațiu din încăpere. Tavanul era o îngrămădire de bușteni vechi și mucegăiți, peste care apăsau lespezi masive de piatră. El părea a fi paradisul urechelnițelor și al nenumăratelor specii de miriapode.

Pe latura dinspre coridor se afla un soi de ușă, din fier ruginit care era susținută din exterior de o lespede grea. Cu toate precauțiile posibile ale ziditorului temniței, uneori pătrundea câte o vagă lumină gălbuie de afară, prin canaturile ușii care dădea în coridor, de acolo de unde se auzeau din când în când pașii grei ai temnicerilor. Și printr-o fisură a peretelui opus ușii, când și când se puteau distinge frânturi de raze de soare, care luminau numai o părțică dintr-o grindă a tavanului. Iar atunci când se întâmpla ca soarele să treacă chiar prin dreptul fisurii, razele se înteteau, din cenușii se făceau

aurii, încât se puteau observa firele de praf dând ocol încet, încăperii. În asemenea momente, nenumăratele ființe care mișunau pe tavan se puneau în alertă, îndreptându-se grăbite spre locurile mai întunecoase și mai tihnite.

Cu excepția zgomotelor pașilor grei ai temnicerilor de pe culoar, a scârțâitului ușilor dezăvorâte și a lepezilor care închideau la loc ușile, în temniță era o liniște desăvârșită. Când și când se întâmpla să ajungă până la urechile întemnițatului ropotul copitelor de cai de undeva din interiorul cetății. În răstimpuri mai mari se mai auzea și câte un strigăt disperat al vreunui condamnat, uitat de cine știe când în hrubele acelea subterane.

Prima zi petrecută în temniță a fost una cumplită. După ce se dezmetici din șirul de întâmplări care-l aduseseră acolo, simți capul vâjâindu-i neconținut, urechile îi zvâcneau cu putere și îi țiuiau. De-a lungul întregului trup simți o mare slăbiciune. Mai apoi însă, întunericul și răcoarea încăperii îi alinară fierbințeala trupului. Nu mai simțea dureri în picioare iar auzul parcă i se mai ascuțise. Numai capul îl durea cumplit. Obosit, se târi într-un colț al încăperii unde dibui părul lucios al pielii de vită. Se ghemui acolo și, în sfârșit, reuși să adoarmă.

Când se trezi, avu surpriza să constate că durerea de cap îi încetase ca prin farmec. Scrută încăperea, pe de-a întregul, încercând să se lămurească asupra situației în care se afla. Cercetă pe îndelete zidurile, ușa și tavanul. Toate păreau masive, imposibil de clintit. Era prins acolo fără nici o speranță de evadare. Respira cu greu aerul înțepător din încăperea, cu iz de lut, mucegai și umezeală.

Disperarea se cuibări din ce în ce mai mult în sufletul său. În timp ce lacrimile i-au inundat ochii, se așeză pe lepedea de piatră din fundul încăperii. De când plecase de acasă, cu mintea nesăbuită, îndreptată numai spre aventură, iată-l pentru a doua oară aruncat în temniță, doborât, umilit, deznădăjduit. Cât de mult și-ar fi dorit în aceste momente să fi pierit mai degrabă în luptă, păstrându-și astfel intactă demnitatea, în loc să suporte o asemenea umilință! Hotărât lucru, zeii îl prigoneau, însă fără să-l piardă, ci doar umilindu-l!

Apoi, aproape uitând de propria sa nenorocire, Adoris încerca să-și amintească ce s-a întâmplat cu Craton și oastea sa. Nu știa nici măcar dacă reușise să se salveze și să se îmbarce, el și armata lui. Nu știa nimic despre prietenii săi Tezeu și Mitridates, dacă se salvaseră! Ultima dată îi văzuse pe corăbiile lor luptând din răzputeri cu dușmanii care i-au atacat. Nu știa nimic nici despre soldații săi atenieni care luptaseră și ei cu îndârjire, pentru o cauză care nici măcar nu era a lor! Oare câți dintre ei s-au salvat? Pe cine putea să întrebe toate astea? De la cine putea afla? De la temniceri? Nicidecum. Aceștia, ori nu știau, ori n-ar fi vrut să spună!

Gândurile îi alunecau uneori la timpurile de demult. Își rememora viața sa liniștită din glorioasa cetate Atena, alături de anturajul său de prieteni, de familia sa bine cunoscută și respectată în cetate. Își rememora zilele însorite, cu cerul albastru, pe care le petrecea în rada portului Pireu. Revedea acele paradisuri veșnic vii ale livezilor de măslin de pe colinele Acropolei. În mintea sa se perindau imagini ale saloanelor și ale amfiteatrelor Atenei, marea și fastul de sărbători și din zilele obișnuite ale atenienilor.

Clipele treceau încet și plictisitor. Adoris era încă convins că totul se va limpezi într-o zi, când temnicerul îl va duce în fața regelui. Aștepta cu înfrigurare ziua aceea, iar speranța devenea din ce în ce mai mare pe măsură ce timpul se scurgea.

Într-una din zile, iată că întunericul închisorii fu dat la o parte, ușa temniței se deschise larg și lumina pătrunse subit prin toate ungherele încăperii. Adoris tresări ca trezit brusc dintr-un somn adânc și se ridică încă de cum auzi pașii temnicerului răsunând pe coridor. Avea multe întrebări de pus, de îndată ce temnicerul avea să pătrundă în celula sa. Îl va întreba cât mai avea de stat în temniță. Îl va întreba ce s-a întâmplat cu armata rodosienilor, îl va întreba multe lucruri. După ce lepedea sprijinită de ușă fu răsturnată și zăvorul tras, temnicerul împinse ușa ca să-i strecoare înăuntru un vas cu apă și un ștergar cu ceva merinde în el, apoi se pregăti să plece.

Înțelegând că se afla din nou în fața unei deziluzii Adoris sări la ușă și-l întrebă pe paznic, cu disperare în suflet:

- Temnicerule, fie-ți milă! Spune-mi ce mă așteaptă! Ce vor de la mine? Mă vor elibera sau nu?

Acesta trânti ușa după el și trase furios zăvorul împingând la loc și lepedea de piatră, apoi strigă la el cu o voce deloc prietenoasă:

- Nu avem voie să discutăm cu cei întemnițați!

În urma acestui eșec Adoris simți stingându-se în inima sa și ultimele raze de speranță. Era azvârlit în întuneric, în cea mai ignorantă și neomenească uitare.

Noaptea cuprinsese totul în tăcerea ei. Adoris simțea cum răcoarea i se strecoară în șira spinării și în oase. Se înfășură în pielea aceea de vită ca să-i treacă senzația de frig.

Nu știa cum a reușit să adoarmă. Dimineța s-a trezit amorțit, cu mâinile și picioarele aproape înghețate. Începea o nouă și chinuitoare zi, plină de încredere, sperând că de data asta iluziile sale să nu-i fie din nou înșelate. Și au mai trecut încă multe astfel de zile. Deja mintea sa începuse să se obișnuiască cu o nefirească resemnare, el însuși devenind mai pasiv, mai inert, mai lipsit ca niciodată de orice urmă de încredere. Curând pierdu chiar și șirul zilelor. Nu le mai ținea deloc socoteala.

De la o vreme i se păru că frigul din timpul nopții e mai îndurător, iar zilele deveniră mai călduroase. Își imagină că afară se apropia vara. În închipuirea sa își imagina soarele cald, cu razele sale strălucitoare. Vedea coroanele verzi ale pinilor clătînându-și ramurile spre cerul senin. Vedea grupuri de fete în veșminte de vară jucându-se în jurul fântânilor. Vedea țăranii cu poalele cămășilor suflecate, împrăștiind grăunțe pe câmpii proaspăt arate, vedea valurile albastre și tremurătoare în nemărginirea mării.

Inima lui tânjea după toate aceste însemne ale libertății! Se simțea ca un leu în cușcă. Cât de mult își dorea să poată avea acea putere supraomenească, precum cea a lui Hercules, să-și poată sprijini umerii de tavanul temniței, să ridice clădirea cu totul, s-o sfărâme, să iasă triumfător din ea și să se răzbune pe toți cei ce-l țineau în captivitate! El trebuie să fie o pasăre liberă!

Ispăși în temnița aceasta încă o vară, apoi încă o iarnă și iar o vară, și tot nu mai sosea nici o veste de nicăieri. Pierdu până la urmă orice speranță de a fi găsit în temnița acestui oraș de către vreo rudă de-a lui care s-ar fi străduit, în cele din urmă, să se intereseze de soarta lui și să-l răscumpere. De bună seamă, zăcea acolo neștiut de nimeni! Desigur, se gândea că unii îl credeau mort. Ar fi preferat de o mie de ori mai mult să fi fost pedepsit ca un tâlhar obișnuit, să fi fost bătut și schingiuit, decât să zacă uitat de toată lumea în acea înfricoșătoare singurătate! Singura ființă omenească pe care o vedea în fața ochilor era temnicerul său, care deschidea zilnic ușa încăperii, aducându-i hrană și apă. În rest, uitase cu totul lucrurile de afară. Uitase până și conturul copacilor, a caselor, chipul oamenilor. Mânca blestemând pâinea ce i se aducea zilnic, pe care o ducea la gură mai mult din instinct, aproape împotriva voinței sale.

Odată, însă, se întâmplă să audă din afara temniței șiroaiele de ploaie lovind zidurile și scurgându-se de pe la streșini. Într-un colț al celulei desluși un sunet cristalin, foarte ciudat, așa cum nu mai auzise până atunci. Curiozitatea l-a îndemnat să se apropie de acel loc. Și mâinile sale descoperiră un firicel de apă ce se prelingea pe peretele de piatră. Mai apoi firicelul creșcu, se lărgi și Adoris simți cum apa din încăpere începe să se adune peste tot, crescând amenințător și urcând până deasupra gleznelor, apoi peste genunchi... Simți cum crește, odată cu apa, și răcoarea din celulă. O clipă fu străbătut de speranța că apa aceea va umple toată încăperea și-i va sfârși, odată pentru totdeauna, chinul. Era numai o nouă deziluzie, căci apa, ajungând la nivelul genunchilor, nu mai spori deloc, ba dimpotrivă, la numai o zi după aceea scăzu și fu înghițită aproape complet în pământul lănced al celulei sale.

13

Somptuoasele coroane ale cedrilor fremătau deasupra înaltelor ziduri crenelate ale cetății, străjuind o lume de basm ce răsărea ca un miraj acolo, la întâlnirea continentului cu marea învolburată. Prin cetate alei largi și drepte străbăteau pașiștile cu iarbă verde, cu ornamente de flori, răcorite toate de șuvoaiele fântânilor arteziene, alei ce duceau departe până la colinele împădurite și livezile roditoare din fundul curții. Vlăstari viguroși de viță de vie, precum și iedera cu șuvoaiele roșii și aurii ale frunzelor, se agățau cu elan de ziduri ori de trunchiurile pletoase ale sălciilor.

Zidurile semețe înconjurau larg întreaga întindere a cetății, urcând culmile domoale ale colinelor ca apoi să coboare lin spre țărmul mării. Acolo, între ziduri și mare, se întindea un falnic

oraș, cu nenumărate palate și temple. În mijlocul lui, străjuite de șiruri de castani zvelți, se ridicau somptuoasele palate ale regelui Agatos, atât de sclipitoare, încât oricine apropiindu-se de ele, s-ar fi simțit dominat de admirație.

Palatele regelui Agatos din Atalya, superbe, cu frontispicii impresionante străjuite de pridvoare cu coloane înalte toate din marmură albă, cu cornișele de sus ale acoperișurilor împodobite cu statui reprezentând minotauri, lei, tigri sau chipurile zeilor înaripați și a zeițelor surâzătoare din Olimp, toate încântau privirea oricărui călător. Dinspre intrările aurite ale palatelor și templelor trepte multe împodobite cu ornamente de marmură colorată urcau spre lăcașuri atrăgătoare. În preajma palatelor erau bazine cu apă limpede, din mijlocul cărora țâșneau fântâni arteziene, iar printre siluetele copacilor se întrezăreau statui albe și locuri ispititoare de popas.

Palatele și templele cele mari și strălucitoare erau bine păzite de străjeri vigilenți, bine antrenați să protejeze proprietățile puternicului rege.

Cel mai mare dintre palate, zidit în aur și marmură, era cel al tronului. Era un privilegiu pentru cineva să poată intra în sălile acestuia. Urcând multe rânduri de trepte albe, trecând printr-un culoar de statui și basoreliefuri se dezvăluiau de o parte și de alta inimaginabile frumuseți. Bolta amplă a sălii, susținută de ziduri și șiruri de coloane înalte și ornamentată fastuos cu fresce, statui și basoreliefuri, era viu luminată prin ferestrele de sus, ingenios camuflate printre scene și decorațiuni. Din spatele sălii porneau noi șiruri de coloane ce conduceau spre celelalte aripi ale palatului.

Situat în mijlocul sălii, înveșmântat cu eleganță în purpură și postavuri scumpe, împodobit cu aur și nestemate se înălța strălucitor și măreț divanul tronului. În jilțul cel mai înalt al tronului, spre care se putea sui în trepte sub privirile sfidătoare ale sftencilor, domnea regele Agatos. În jurul lui și prin întinsa sală a tronului, roiau mulțimi de slujitori care se străduiau să intre în voia celor prezenți.

Suveranul, în deplină putere, înalt și frumos la chip, cu priviri inteligente și înflăcărate, având o voce calmă și plăcută își impunea ușor superioritatea în fața celor care-l slujeau. Aidoma glasului zeilor rostirile sale erau ascultate cu multă luare aminte, chiar dacă sentințele erau uneori grele și cutremurătoare, alteori spirituale și patetice. În toate situațiile însă, acestea erau pătrunse de un adânc spirit de dreptate și înțelepciune.

Se înțelege cât de descumpănit putea fi cineva care intra pentru prima dată în sala tronului, căci în mintea lui se petrecea o luptă între a putea urmări neclintit rostirile regelui și a nu fi furat de farmecul extraordinar al priveliștii. Se întâmpla uneori ca vreunul să fie într-atât de încântat de aspectul sălii, de podoabele ce străluceau peste tot, încât să nu mai urmărească discuțiile purtate în divan. Dacă-l descoperea, regele îl urmărea cu privirea, apoi îl muștra, încruntându-se. Se știa însă că în asemenea împrejurări mânia regelui nu ținea mult, nu era neiertătoare, redevenind la scurtă vreme plin de voie bună și generozitate.

Ca nimeni altul, regele Agatos se pricepea foarte bine să audieze și să înțeleagă rapoartele supușilor săi și problemele solilor străini. Asculta atent, cu răbdare, spre a înțelege în fiecare moment adevăratul sens al cuvintelor ceremonioase, prea des vădit protocolare. În timp ce asculta, chipul lui se lumina ori se încrunta, după cum deslușea câte un adevăr sau câte o minciună în cele ce i se relatau.

Deciziile sale însă erau limpezi, exprimate cu hotărâre. De multe ori cei ce plecau de la divanul regelui li se putea citi pe chip mulțumirea și proslăveau înțelepciunea regelui.

Într-o zi senină, când lumina vie pătrundea în sala tronului prin vitraliile ce înviorau frescele în nuanțe exotice, regele se decise să-și amâne treburile divanului și în acest scop porunci să se facă pregătiri pentru o plimbare în incinta cetății. Sftencii și slujitorii se bucurară și ei de acest prilej, așa că erau voioși să-l însoțească pe rege în plimbarea sa, în exuberanta și luminoasa atmosferă de afară.

În acea zi plină de limpezimea cerului și a văzduhului, siluetele templelor de pe colinele orașului păreau însuflețite. Solitare, elegante și somptuoase, templele păreau nestemate rare, încadrate de peisaje naturale armonioase. De pe înălțimea colinelor pe care se aflau se deschideau priveliști încântătoare asupra întregului oraș și asupra mării din apropiere.

Pe o pajiște frumoasă și întinsă, situată chiar la poalele unei coline vecine cu palatele regelui se afla templul lui Zeus, o zidire înaltă, din marmură aurie și roșie, cu coloane albe. Pe o altă colină mai înaltă decât aceasta, pe crestele căreia se vedeau stânci cenușii, printre coroanele castanilor și verzilor pini se întrezărea silueta albă, armonioasă și elegantă, a templului lui Apollo. Undeva în stânga, pe o colină nu prea înaltă, situată chiar la țărmul mării, se înălța un alt templu de vis, cu multe coloane albe, cu acoperiș albastru și împodobit cu ornamente și statui, era templul lui Poseidon.

Regele Agatos se bucura nespuse, ori de câte ori revedea aceste temple, rodul imaginației și a străduințelor sale și a arhitecților săi, toate atât de armonios încadrate în peisajul natural al ținutului. Studia cu asiduitate și cu un expert ochi de artist gândurile și simțămintele pe care templele le insuflau spiritului omenesc.

Însoțit de cei mai apropiați sfetnici regele urcă încet până spre culmea uneia dintre cele mai frumoase coline din cetate, de pe înălțimile căreia puteai avea o perspectivă minunată asupra întregului oraș și asupra mării. Ajuns în vârf regele Agatos inspiră profund în piept aerul curat al înălțimii, contemplă largă priveliște din jur care cuprindea și exteriorul cetății, departe, peste câmpul cu holde aurii, până la nostalgica linie a orizontului de deasupra mării.

Reflectând îndelung, chipul regelui fu luminat atunci de o nouă idee, diafană și fascinantă. Inima și gândurile i se umplură de hotărâre, de înflăcărare și rosti celor ce-l însoțeau:

- Aici voi zidi templul cel nou, care le va întrece pe toate în măreție și frumusețe!

Văzând că sfetnici priveau nedumeriți și că n-au înțeles rostul vorbelor sale Agatos surâse misterios, în timp ce cobora pajiștea domoală a colinei. Când pașii îl purtau încă pe aleile de marmură ale orașului chipul său părea că mai strălucește la ideea cea nouă și înălțătoare.

Poate că farmecul neobișnuit al acestei zile se datora și freamătului pregătirilor ce aveau loc în cetate, în ajunul apropiatelor sărbători dionisiene care, în cetatea lui Agatos, li se acordau întotdeauna o deosebită atenție și amploare. Prin ușile templelor larg deschise se vedeau pâlând torțe mari. Prin preajma acestora mulțimi de oameni păreau că își petrec timpul travestiți în personaje mitologice și jucând teatru. Pe culmile colinelor se înălțau trâmbe albe ori sinilii de fum. În arenele din cetate se făceau ultimele amenajări, iar voinicii se antrenau. În apropierea templului lui Zeus se adunase o mulțime de orășeni dornici să-l vadă pe rege. Preoții templului ieșiseră și ei în întâmpinarea sa.

Impresionat de primirea caldă a supușilor săi, regele le rosti cu glas binevoitor:

- Ferice de voi, locuitori ai Atalyei!

- Să ne trăiești în veci, preaslăvite stăpâne! îi răspundeau oamenii, cu entuziasm.

- Cum merg pregătirile pentru sărbători?

Din grupul de preoți un tânăr chipeș ieși în față și-i răspunse:

- Să fii binecuvântat, măria ta! Cu voia lui Zeus, toate merg așa cum trebuie și cum e dorința ta, slăvite rege!

Mulțumit, suveranul plecă mai departe îndreptându-se către palatele sale. Orășenii, copiii, femeile și oștenii, se opreau din mers când îl vedeau, i se închinau și-l binecuvântau.

Spre prânz, când razele soarelui începură să încălzească intens, regele poposi pe o bancă în preajma unei fântâni frumos amenajate. Era ostenit, dar mulțumit. Ceru să fie adusă lectica. Urcat în ea, regele fu adus înapoi în palatul său, oprindu-se apoi în sala tronului la treburile sale.

Când sosi ora amiezii iar regele fusese chemat să meargă la ospățul prânzului, un dregător de-al său sosi agitat și-i șopti la ureche o veste importantă, fapt care-l făcu pe suveran să părăsească prânzul iute și îngândurat. Reveni în sala tronului. Curând, dinspre porțile cele mari glasul trompetelor răsună solemn vestind ivirea, în apropierea cetății, a unui lung cortegiu de străini ce sosea în goană. Pe alei și prin preajma porților zarva crescă iar mulțimile de orășeni fremătau dornice să nu scape nimic din cele ce se întâmplau. Cei care vegheau pe ziduri transmiseră către rege știrea că spre cetate se îndreaptă rădvane elegante, urmate de cete de călăreți în haine strălucitoare. După flamurile pe care văzură că le poartă socoteau că erau soli tocmai din îndepărtata Persie.

În primul moment regele păru neliniștit. Lăsă treburile divanului și urcă pe o terasă a palatului, de unde putea privi cetatea până spre mare. Văzându-și frumoasele palate și temple, precum și armonia plăcută din jur, regele se reculese, păru că își redobândește încrederea și coborî iarăși în sala tronului, poruncind să se facă pregătirile convenite pentru întâmpinarea înalților soli.

Peste un ceas trompetele de la intrarea în cetate răsunară din nou, cu și mai multă solemnitate. La poarta cea mare a orașului dinspre răsărit apărură, cu mare pompă, alaiul solilor perși. Acesta pătrunse în cetate cu carete mari și sclipitoare trase de cai superbi, strălucind de lux și aur. În urma caretelor și alături de ele veneau la trap grupuri de călăreți, înzorzonați care mai de care cu ciucuri, paftale și chimire de aur. Poporul, adunat pe la porți și pe aleile din drum, îi privea cu admirație și-i aclama.

Ajungând în preajma palatului, somptuoasele carete ale perșilor întoarseră și se opriră. Din ele începură să coboare persoane bizare, cu veșminte atârând grele de aur și de podoabe. Salutând cu plecăciune mulțimea care-i întâmpina, solii Persiei fuseseră poftiți să intre în sala tronului regelui Agatos.

14

Când solii Persiei au intrat în sala maiestuoasă a tronului, regele Agatos ședea demn în jilțul său înalt, înconjurat cu mare pompă de sfetnicii săi. În urma solilor nu au avut voie să intre decât slujitorii care purtau darurile. Ceilalți însoțitori, precum și oștenii, au rămas așteptând în curtea palatului.

Solii se apropiară încet, cu sobrietate, de primele trepte ce urcau spre tron, apoi se opriră, înclinându-se puțin, așa după cum cerea datina. Trei dintre ei s-au apropiat la câțiva metri de rege. După veșmintele bogate și însemnele pe care le purtau se vedea că erau trei persoane importante. Conform rangului înalt al acestora regele se ridică în picioare ca să-i întâmpine.

După rostirea urărilor de bun venit regele Agatos ceru să asculte mesajul solilor.

Primul sol, pe nume Artaban, era un bătrân înalt și cărunț, care părea a-și păstra încă suplețea tinereții. El era unul dintre renumiții înțelepți ai Orientului, filosof, astrolog și poet în același timp. Purta veșminte alese, manta albastră, sabie bătută în nestemate, prinsă de brăul plin de podoabe. Era unul dintre cei invitați adesea la sfaturile importante de pe la curțile suveranilor din Orient.

Alături de el se afla un ins mătăhălos, din cale afară de gras, cu o barbă neagră și țepoasă, cu sprâncene stufoase și încruntate deasupra unor ochi mari și negri. Clipea des din pleoape, iar pânțele voluminoase îi încăpea cu greu în veșmintele lui largi, brodate cu aur, împodobite cu pafale și strălucind de briliante. În ciuda masivității sale se mișca destul de bine și părea sprinten la vorbă. Se numea Arbatis și era vestit și stimat în lumea sa, fiind unul dintre cei mai bogați oameni din Orient, averile sale fiind într-atât de vaste că nici măcar el nu le știa pe toate.

În fine, cel de-al treilea sol era un prinț persan, pe numele lui Kirvan, fiul prea puternicului împărat al Persiei. Era tânăr, cu un corp athletic și puternic, îmbrăcat de asemenea în haine impunătoare de ostaș, cu însemnele militare lucind de nestemate. Era elegant și plăcut la înfățișare și emana o oarecare doză de înfumurare, ceea ce nu mira pe nimeni, ținând seama de rangul său atât de înalt.

În alte împrejurări solii perșilor ar fi putut să-și rostească mesajul cu suficientă aroganță și cu vorbe aspre, menite să intimideze ascultătorii. De data aceasta însă, impresionați de ceea ce văzuseră de cum intrară pe porțile cetății, își domoliră îngâmfarea și rostiră solia cu mai multă bunăvoință în glas, cu cuvinte alese și potolite, laudând mărețele realizări ale regelui Agatos.

Însă regele înțeleșese deja că solii nu bătură degeaba atâta drum, că vor, ca de fiecare dată, supunere în fața împăratului persan. De aceea, cunoscut ca neîntrecut în a ticlui răspunsuri cu mai multe înțelesuri, obișnuind să vorbească în pilde mărețe și șarade, regele se avântă cu solii într-un discurs de înaltă ținută, încât aceștia, impresionați de personalitatea sa și vrăjiți de ținuta lui plină de demnitate și înțelepciune, se lăsară de-a dreptul cuceriiți.

Regele Agatos i-a înștiințat pe solii persani că peste câteva zile urmau să aibă loc mult așteptatele sărbători dionisiene și le-a propus să rămână până atunci și să asiste la festivități. Iar solii au primit cu bucurie invitația.

Solii au fost găzduiți în somptuosul palat al regelui, în care s-au întetit petrecerile în cinstea acestora. Bogăția și grandoarea de la curtea regelui se observau la tot pasul, belșugul bucatelor și băuturilor de asemenea, rafinamentul obiceiurilor și muzicii au răsunat permanent prin saloane. Agatos i-a însoțit personal a doua zi pe oaspeți să le arate orașul și templele sale.

Deși obișnuiți cu semeția și bogăția curților înalților demnitari ai lumii acelor vremuri, solii Persiei au fost realmente impresionați de eleganțele alei ale orașului, pavate cu marmură lucioasă și împodobite cu minunate arabescuri și ornamente, de eleganța nemaîntâlnită a templelor, de bogăția și luxul parcurilor și palatelor, de câtă solemnitate, strălucire, culoare, noblețe și vigoare emana spiritul

acestui popor! Unii oaspeți se întrebau dacă nu cumva în acest oraș există un spirit superior altor spirite ale lumii.

Tulburarea a sporit și mai mult în inima acestora în timp ce pășeau încet, alături de rege, pe treptele de marmură care urcau spre templul lui Poseidon. Ajunși sub șirurile de coloane ce străjuiau intrarea în somptuoasa clădire oaspeții începură să simtă o adiere plăcută a brizei de mare care le răcorea frunțile asudate. De pe colina pe care era așezat templul se vedeau valurile liniștite ale mării clătinând încet corăbiile cu pânzele albe. Templul părea înalt și viu colorat, deosebit de celelalte de jos. Pe fațadele sale se vedeau zugrăvite corăbii cu linii aurite. Sus, pe cornișele din față, străjuiau două statui de marmură albă, una a lui Poseidon și una a lui Helios, cu aripile întinse, gata să-și ia zborul peste necuprinsul mării. Pășind în interiorul templului solii au rămas și mai uimiți de cele ce li se oferea privirilor: niciodată nu s-ar fi așteptat la o atât de viguroasă izbucnire a luminilor și a culorilor, ca cele ce se revărsau de pe pereții și de pe bolta templului, stăpânite pe de-a întregul de scene grandioase, înfățișând episoade fascinante din legendele mărilor. Iată, colo, o scenă grandioasă, în care zeul Poseidon ține într-o mână tridentul, iar în cealaltă ancora unei corăbii nerăbdătoare să-și ia zborul, cu pânzele umflate de vânt. Tabloul simboliza lupta dramatică între ape și pământuri și impresiona mai cu seamă prin valurile albe și înspumate care loveau aproape ca în realitate stâncile cenușii ale țărmului.

Acest spectacol feeric i-a determinat pe oaspeți să creadă că în cetatea Atalya se săvârșesc minuni, cu toate că, în mintea lor, îl considerau pe Agatos un păgân.

Înțeleptul Artaban - care văzuse și simțise multe în viața sa plină de peregrinări - se simți copleșit de vigoarea noilor sentimente care îi tulburau sufletul. Încerca să găsească o dezlegare în mintea sa la toate tainele pe care le descoperea. Toate aceste frumuseți care i se ofereau privirilor erau ispite sau nu? Există pe lume ceva care să fie agreat, deopotrivă, de zeii tuturor popoarelor?

Există ceva sublim în Univers, un adevăr care să fie acceptat de toți zeii? Dacă ar fi așa, ce bine s-ar potrivi în inima sa toate aceste sentimente laolaltă! Atunci poate l-ar înțelege perfect pe ambițiosul rege Agatos!

Regele însă, deși nu înceta să pară vesel și deschis cu oaspeții săi, era plin de gânduri întunecate și îngrijorări și nu înceta să spună rugăciuni zeilor săi. Dacă altora ar fi scăpat neobservată ușoara sa stare de frământare, înțeleptul Artaban sesiză toate acestea din sclipirile privirilor sale. Spirit plin de profunzime, bătrânul și vicleanul Artaban - versat în a citi cele ce se petrec dincolo de masca chipului uman - încerca să pătrundă și să înțeleagă gândurile și îngrijorările acestui om deosebit, pe care deja începuse să-l admire. Ieșind din templul lui Poseidon înțeleptul se hotărî să aibă îndrăzneala de a se lămuri, sperând că va reuși să dezlege taina celor ce se petreceau în inima regelui Agatos:

- Luminat Agatos, rege și stăpân, este adevărat ori nu, se pare că mintea și mai ales inima ta nu par îndeajuns de mulțumite de cele câte ai realizat până acum?

Regele Agatos se opri o clipă din mers, privind cu uimire fața iscusitului Artaban.

- Poți tu, oare, fiu al Răsăritului și al stepelor, să ghicești gândurile altora?

Dar versatul Artaban nu se pierdu cu firea la reacția neașteptată și răspunsul chibzuit al omului de lângă el. Făcu un pas în fața sa, se înclină cu respect și surâzând ceremonios, spuse:

- Sunt de-a dreptul uimit și entuziasmat de toate câte îmi văd ochii și mintea în cetatea ta! Nici n-aș fi crezut că pot întâlni atâtea frumuseți. Și totuși, sunt intrigat, luminat rege! Căci te văd îngândurat, ros parcă de o taină ascunsă. Mintea ta este tulburată de ceva mareț în închipuirea ei. Ochii tăi susțin același lucru. Nu sunt toate astea semne de sublimă revelație? Iar în spiritul tău, revelația nu înseamnă și hotărâre?

Din senină și luminată fruntea regelui deveni dintr-odată întunecată, iar sprâncenele îi trădară o scurtă încruntare. Înaintă câțiva pași alături de însoțitorul său și zise:

- Da, ai dreptate, înțeleptule Artaban!

Cei doi se priviră lung și multe întrebări și răspunsuri și-au găsit exprimarea în această confruntare vizuală. Era un joc lipsit de cuvinte al celor doi mari înțelepți.

Orașul Atalya părea mai strălucitor ca oricând în dimineața primei zile a sărbătorilor dionisiene - prilej de bucurie pentru toate popoarele elene răspândite în lumea largă. Țărmurile aburinde ale mării, coloanele albe de marmură reflectând razele de lumină, scânteietoarele ramuri ale măslinilor de pe înălțimi, toate însuflețeau ambianța de sărbătoare a cetății.

Cetatea însăși fremăta în aerul de sărbătoare, templele erau înțesate de lume admirând ceremoniile închinare zeilor. Pe pajiștile prin preajma templelor se puteau vedea multe spectacole oferite de artiști pe teme mitologice. La tot pasul întâlneai chipuri înfățișând regi și prinți, zeițe și eroine, având cununi de lauri pe cap și zâmbete înfloritoare pe buze. Pe la pridvoarele templelor, prin chioșcurile din piețe și pe la ușile caselor peste tot erau atârdate ramuri încărcate cu flori. Aripile diafane ale porumbeilor sloboziți spre azurul cerului pluteau spre înălțimi, spre a se așeza apoi ușor, pe ramurile cedrilor.

Când soarele s-a înălțat pe bolta cerească regele Agatos își invită oaspeții să ia parte la ceremoniile din templul lui Zeus. Conduși chiar de rege, solii perșilor s-au apropiat de incinta impozantului templu unde, ca de obicei în aceste zile de sărbătoare, se adunase o mulțime de curioși dornici să vadă chipurile și veșmintele ilustrelor personaje și să le asculte rostirile. Temători întrucâtva, oaspeții pășiră pragul templului în care ceremoniile erau în toi. Preoții încetară o clipă ritualul pentru a-i saluta pe soli și pe rege, apoi reluară ceremonia cu și mai mare însuflețire.

Ca și în templul lui Poseidon oaspeții păreau uimiți de cele ce vedeau. În templul lui Zeus impresionau mai ales grandoarea și rafinamentul zidirii. Înaltă, somptuoasă, cu șiruri de coloane bogat ornamentate, cu altare arătoase, edificiul templului nu părea a fi zidit de mână omenească. Oaspeții simțeau din plin grandoarea divinității lui Zeus, puternicul zeu al păgânilor. Ochii lor rătăceau uimiți pe bolțile înalte, bogate în ornamente și fresce armonios colorate, strălucind de mult aur. Impresiona mai ales lumina vie, nefirească, ce lumina templul din înaltul vitraliilor. Datorită acestui meșteșug, încetul cu încetul, oaspeții au început să-l admire pe regele ai cărui oaspeți erau acum.

Solii priveau cu încântare bogăția ceremonialului și veșmintele pe care le purtau preoții. Vocile preoților, mai ales, amplificate de miraculoasele bolți ale clădirii, dădeau un aer și mai solemn ritualurilor, făcând templul să răsună în sonorele rezonanțe.

Regele Agatos ținu să le explice oaspeților în șoaptă:

- Preotul cel tânăr și chipeș este Piratos, mai marele preoților din acest templu pe care îl socot cel mai talentat și stimat dintre preoții țării mele!

Părăsind într-un târziu templul lui Zeus oaspeții au rămas din nou surprinși de metamorfozele care se petreceau cu orașul. Din liniștite și preocupate piețele și aleile deveniră înțesate de freamătul mulțimii. Locuitorii orașului ieșiră cu însuflețire pe străzi, îmbrăcați în veșminte alese, bogate și strălucind de fireturi aurii, sau mai simple dar de o albeață imaculată. Vârstnici și copii, femei și bărbați se plimbau ca într-un furnicar prin piețe și prin fața chioșcurilor de pe la răspântiile străzilor. Peste toată această larmă răsunau diafanele sunete ale instrumentelor muzicale de tot felul. Prin arene vestite, ticsite de lume, se desfășurau reprezentații teatrale care țineau spectatorii cu sufletul la gură.

Solii Persiei aduseseră cu ei, la sosire în cetate, un întreg alai de negustori. Și, în timp ce poporul din cetate se bucura de grandoarea spectacolelor, negustorii, care își întinseseră tarabele prin piețe și pe la porțile cetății, începură să strige tare, în felurite limbi, să-și laude mărfurile. Iar norodul cetății dădu năvală spre tarabele acestora pentru a-și cumpăra tot felul de lucruri care li se păreau deosebite: podoabe pentru femei, țesături fine, șaluri, paftale și cuțite și multe altele.

Regele Agatos părea mulțumit văzându-și poporul în sărbătoare. Venise, în sfârșit, bucuria și în casele oamenilor simpli și nevoiași. Pretutindeni se bea și se ospăta, după datină. Se făceau prelungi plimbări în bărci ori în corăbii, în largul mării. Iar pe înălțimile colinelor se aprindeau focurile nedeilor.

Vitraliile înalte ale templului zeiței Afrodita luminau cald sala cu reflexe de sîdef. În această sală se prezentau cele mai elevate spectacole, organizate cu migală și pricepere de însăși soția regelui Agatos, regina Ariadna, o femeie vestită prin frumusețea ei, cultă și cu simț înnăscut spre artă și perfecțiune. Sala de reprezentații din templu era finisată cu cea mai mare grijă, toate detaliile se armonizau perfect cu spectacolele ce aveau loc aici.

Regele Agatos și înalții soli ai Persiei fuseseră invitați de regină să ocupe locurile de onoare ale sălii de spectacol. Sala era cochetă, nu prea mare, dar fastuos ornamentată. Regina Ariadna, laolaltă cu soțiile înalților demnitari, se afla într-o lojă separată, mai înaltă, de unde urmărea și dirija cu amănuntul reprezentația ce avea loc pe scenă.

O cortină albă ce împărțea sala în două nu reușea să camufleze întru totul privirilor scena ai cărei stâlpi zvelți de susținere erau luminați prin ferestrele laterale și din înaltul acoperișului, creând în spatele cortinei o atmosferă de mister. Faldurile cortinei se legănau unduioase, mișcate de curenții de aer și de razele luminii.

La un moment dat, câțiva copii au tras cortina într-o parte. Lumina și splendoarea scenei a inundat dintr-odată întunericul din sală. Printre coloanele înalte ce susțineau bolta scenei se vedeau decoruri minunate, desene și pânze redând un peisaj încântător, misterios, ireal. Diafanul peisaj, cu pajiști și flori, bogat în cortine colorate, prezenta scene vii și captivante, într-o metamorfoză continuă. Se imaginau stânci albe, corăbii pe ape cu pânzele întinse, fluturări de aripi și duhuri cerești vag perceptibile. Din adâncul scenei izvorau calde sunete armonioase de flaut, de harpe și chitare, ale căror rezonanțe divine înfiorau inimile din sală. Vocile actorilor răsunau melodioase, abia șoptite, ori răscolitoare, aproape de public ori îndepărtate, parcă venind dintr-o altă lume. Nu era cu puțință ca o inimă omenească să nu fie pătrunsă fierbinte de aceste sunete și glasuri!

Se interpreta o piesă recentă, o capodoperă care, cu o forță dramatică impresionantă, inventa o poveste de dragoste dintre un tânăr poet din Corint și fiica unui bogat rege din Milet. În spiritul puterii și aroganței sale regele din Milet cerea tânărului să îndeplinească o mulțime de dorințe, care mai de care mai extravagante, una dintre ele fiind aceea ca să-și renege părinții și originea sa modestă. În culmea disperării tânărul, luptându-se cu propria conștiință, imploră zeii și le ceru ajutorul. Însă aceștia rămăneau surzi. Fiica de rege, care începuse prin a se îndrăgosti nespuse de mult de poeziile eroului nostru poet, încerca și ea din răsuputeri să ceară îndurarea zeilor. În cele din urmă tânărul nevinovată s-a refugiat în templul zeiței Afrodita, pentru a-i cere cu stăruință ajutorul.

Pe scenă au apărut la un moment dat o mulțime de cortine sumbre care au întunecat întreaga sală și au strâns inimile spectatorilor. Apoi, încet, o lumină pură precum albul zilei a pătruns biruitor pe scenă, dezvăluind cortine azurii care tremurau în adierea vântului și luminau un peisaj feeric. Pe o pajiște dulce, de un verde pur, presărată cu flori gingașe coborî din cer o zeiță. Răsuflarea spectatorilor a încetat brusc. Era măreția însăși! Zeița în veștmânt alb, diafană, cu cingătoare strălucind de diamante! Cu picioarele fine pășind jucăuș pe pajiște, abia atingând pământul. Cu mâinile nobile și mlădioase, întinse armonios în arc deasupra capului, fermecătoare prin eleganța mișcărilor. Chipul zeiței de pe scenă era de o perfecțiune aproape sacră, cu fața de o frumusețe tulburătoare, cu zâmbet de copil și cu o privire luminoasă. Părul negru, lucios și ondulat se revărsa unduitor pe umerii perfecți ai acestui giuvaer feminin, copil încă, dar cuceritor prin strălucirea sa.

Oh, Zeus! De unde ai cunoscut tu taina supremei frumuseți? Este închipuirea ta sau este însăși "spiritul universal"?

Interpretarea rolului zeiței Afrodita avea măreția și strălucirea care trimiteau spectatorii direct în lumea extazului! Cei care o priveau trăiau cu vie emoție fiecare clipă...

Felul strălucit în care zeița Afrodita și-a jucat rolul l-a convins până și pe Zeus, care s-a lăsat înduplecat să ajute tinerii îndrăgostiți. Regele înfumurat din Milet a fost convins să înțeleagă și să accepte dragostea de neclintit a celor doi tineri și a renunțat în cele din urmă la pretențiile sale absurde. Povestea s-a încheiat cu bine, spre fericirea nespuse a spectatorilor care au izbucnit în aplauze nesfârșite. Prințul Kirvan în persoană găsi prilej să se aplece la urechea lui Artaban și să-l întrebe, aproape la limita naivității:

- A fost o fată oarecare, sau chiar era zeiță cea care a jucat rolul Afroditei?

Bătrânul Artaban zâmbi cu subînțeles, văzând nepriceperea tânărului său prinț, și-i răspunse în șoaptă:

- Era Kromia, cea mai strălucită dintre fiicele regelui Agatos!

Înfumuratul Kirvan simți că inima începu să-i bată puternic în piept. De abia reuși să-i răspundă vârstnicului său concetățean:

- Pe cuvânt! Am crezut că era o zeiță!...

Frumoasa Kromia apărură chiar atunci radioasă, din spatele scenei și se opri în loja reginei Ariadna. Aplauzele din sală se declanșară din nou. Mulțumită, regina Ariadna zâmbea cu voieșie, mângâind cu gingășie părul buclat și minunat de frumos ce împodobește chipul de înger al fiicei sale, mândră de proaspăta ei reușită de pe scenă.

Cu aceeași gingășie și dragoste o înconjură și celelalte femei din anturajul reginei, precum și o mulțime de alte fete, aproape toate de seama Kromiei, care tocmai invadaseră loja reginei și o îmbrățișau maiestuos.

17

Zilele senine și plăcute însoțeau fără încetare frumoasele sărbători închinare zeului Dionisis. Aerul pur și răcoritor, cu nuanțe cristaline se scurgea plăcut din înaltul albastru al cerului peste galbenul-auriu al toamnei, dând o înfățișare de vis grandioaselor arene din partea de răsărit a cetății Atalya. Castanii rămuroși, plopii cu freamătul neliniștitor al frunzelor, înșirați de-a lungul aleelor, delimitau ingenios fastuoasele arene, făcându-le cochete, elegante, mult îndrăgite de cei care le vedeau. Arenele - cu multe șiruri de bănci albe așezate în semicercuri, înălțându-se din ce în ce mai sus până pe coama colinelor - erau foarte familiare localnicilor, datorită intimității și farmecului lor. Spațiile din fața lor erau ornamentate cu marmură albă, fiind aproape în exclusivitate rezervate regelui și sfetnicilor săi de vază.

În zilele obișnuite arenele erau aproape pustii, doar ici-colo se vedeau lucrători meșterind câte ceva. Acum însă, cele mari răsunau de strigătele mulțimii agitate care era entuziasmată și ovaționa în picioare cu frenezie.

Într-una din aceste arene rumoarea mulțimii tocmai se întetea dintr-odată iar aplauzele se țineau lanț, imediat după ce apărură mai multe cupeuri strălucitoare, trase de cai superbi, împodobiți cu ciucuri împletite în fir de aur, din care coborî regele urmat de sfetnicii săi. Fiind un mare pasionat al întrecerilor sportive și unul din animatorii acestora, regele Agatos sosi de la o altă arenă, unde asistase la cursele de cai. Acum era nerăbdător să urmărească întrecerile de aruncare a discului și suliței.

La întrecerile din ultima zi fuseseră invitați și oaspeții de vază din Persia. Aceștia ocupaseră loc la tribună, alături de rege. Întrecerile erau astfel orânduie încât regele și publicul să poată prinde desfășurarea celor mai importante momente din fiecare.

Cea mai importantă și așteptată probă care se desfășura la această arenă era cea de aruncare a suliței. La această probă sosiseră atleți bine cunoscuți și cotați în lumea olimpiadelor și a întrecerilor sportive. În fruntea lor se afla, desigur, neînvinsul Filoctet din Sparta, câștigător în mai multe rânduri al jocurilor din Olympia. Era un atlet înalt, robust, cu mușchii ca de bambus ce-i jucau neastâmpărați de-a lungul brațelor. Privindu-l numai, ajungeai să-i recunoști calitățile sale de excepție. Bine clădit, cu părul blond și cârlionțat, părea a fi însuși o forță a naturii.

Au mai venit și alți doi sportivi din cetatea Syracuzei, niște namile de atleți pe nume Cilix și Cadmos, care porneau favoriți de fiecare dată în întrecere însă, fie din neîndemănare, fie din ghinion, pierdeau cam de fiecare dată. Însă publicul ținea cu ei, indiferent de rezultate, pe tot parcursul întrecerii.

Mai era prezent și prințul Eson din Milet, un atlet desăvârșit, bărbat chipeș, cu o eleganță și o dexteritate remarcabilă în aruncarea suliței, părând că atunci când zbura din mâna lui, sulița spinteca văzduhul până la cer, apoi cădea departe, armonios.

Lista atleților dornici de întrecere dreaptă era mare. Una dintre surprizele importante, care reușise să stârnească multe controverse și se afla pe buzele tuturor, a fost aceea că la proba aruncării cu sulița participa însuși prințul Kirvan, cel care făcea parte din delegația de soli ai Persiei. Deși nu era slujitor al lui Zeus, i s-a făcut această onoare, în calitatea lui de oaspete însemnat al regelui.

Iată că întrecerea mult așteptată începu, fiind anunțată de trâmbițe. Sortii au decis că, cel ce urma să facă prima aruncare era faimosul Filoctet din Sparta. Atletul intră în arenă, mândru și etalându-și tacticos mușchii, hotărât să arate că este cel mai îndreptățit să câștige trofeul la această încercare. Își fixă bine sulița în mână, cumpănind-o înainte și înapoi. Apoi se avântă, corpul încordat i se destinse ca un arc și sulița, zburând din mâna lui și înălțându-se spre cer, străpungând cu vârful strălucitor văzduhul și șuierând din coadă, făcu o boltă în aer apoi se răsuci și începu să coboare lin, vibrând în răsucirea ei, sfârșind prin a cădea undeva departe pe câmp. Toată lumea a urmărit cu răsufierea tăiată zborul suliței prin aer.

A doua aruncare a lui Filoctet, deși mult mai joasă, reuși totuși să atingă pământul cu un pas mai departe. Pe drept cuvânt, falnicul Filoctet se retrase mulțumit în aplauzele mulțimii. Cine oare va mai reuși o astfel de ispravă?

Apoi, încercară, pe rând o mulțime de alți atleți, dar aruncările lor au fost mult mai scurte față de cea a lui Filoctet. Dar iată că, pe locul de aruncare apărură elegantul Eson din Milet. Curioșii din tribune încetară dintr-odată șușotelile și și-au ațintit privirile spre centrul arenei, acolo unde Eson se pregătea de aruncare.

Sulița porni din brațul său îndemânatic precum o săgeată slobozită din arc, răsucindu-se încet în aer, cu vârful-i sclipind în razele soarelui apoi, planând îndelung ca o libelulă, se așeză lin pe pământ. Însă aruncarea sa căzuse cu o palmă în urma celei a lui Filoctet. La a doua aruncare prințul Eson a avut și mai mare ghinion: sulița se oprise și mai aproape.

Îi veni rândul prințului persan să-și încerce forța și îndemânarea. Kirvan își cumpăni sulița deasupra capului, își luă elan și aruncă. Privirile tuturor urmăreau sulița care își făcea raidul prin văzduh. Fusese o aruncare bună, dar nu chiar atât cât cea a lui Filoctet, ba chiar și sub cea a lui Eson. Iar a doua încercare a fost ratată complet.

Emoția spectatorilor părea că a ajuns la mare încordare când le-a venit rândul la aruncare celor doi frați din Syracuza. Cilix, primul care a fost la rând, a aruncat sulița prea sus, așa cum o făcea de fiecare dată, iar aceasta căzu în cele din urmă fără forță, întoarsă parcă de palele vântului. Nici cea de-a doua încercare a sa nu a fost mai reușită. Apoi urmă prima aruncare a lui Cadmos, care nici ea nu fusese deosebită. În schimb, cea de-a doua reuși să amuțească tribunele. Sulița slobozită de brațul lui viguros descrie o boltă perfectă și se înfipse puternic în pământ, la o lungime de suliță mai mult față de cea a marelui Filoctet. Publicul, în delir, aplauda frenetic incredibila reușită a acestuia. Regele Agatos în persoană se înălțase în picioare și aplauda cu entuziasm.

Încercările care au mai urmat nu au reușit niciuna să depășească performanța lui Cadmos. Așa încât, în final, Cadmos, pentru prima dată de când participa în aceste arene, a fost declarat învingător. Mulțimea din tribune - văzându-l pe Cadmos ca și câștigător - dădu semne de nerăbdare, pregătindu-se să alerge cât mai repede să ocupe un loc bun într-o altă arenă, unde urmau să aibă loc interesantele lupte între voinici. Chiar și regele făcea semne să fie grăbită premiarea învingătorilor din această arenă, ca să poată asista și la celelalte întreceri care mai urmau.

Dar iată că Arbatis, care stătuse tăcut la locul lui tot timpul cât ținu întrecerea, se ridică dintr-odată de pe scaun, sări direct în arenă și începu să-și lepede de pe el o parte din veșminte. Publicul privea amuțit întreaga scenă. De sub veșmintele sale care acopereau un corp ce părea al unui grăsan, ieșiră la iveală brațele groase și musculoase, un piept puternic acoperit cu păr negru. Pași hotărât spre locul de aruncare și ceru să i se dea o suliță. Ridică în sus brațul care ținea strâns sulița, făcu un pas înapoi, apoi câțiva în viteză înainte. Corpul lui viguros se încordă agil și brațul slobozi sulița care porni ca un fulger, sclipind cu întreruperi pe seninul cerului, șuierând din vârf și zbârnâind din coadă, aproape pierzându-se în înălțimi. Apoi căzu departe de toate celelalte aruncări, înfigându-se puternic în pământ și frângându-se din coadă precum un vreasc uscat și putred.

Mulțimea din tribune privi amuțită toată această nemaîntâlnită ispravă. Nu aplauda nimeni, căci nimănui nu-i venea să creadă cele petrecute. Cine era atletul acesta cu o așa mare forță?

Potolit, dar ferm, Arbatis își puse straietele la loc pe el și se întoarse în tribună.

La festivitatea de acordare a cununei de lauri Arbatis refuză să primească cununa învingătorului, căci el considera că nu fusese înscris în concurs și apoi nu i se cade tocmai lui, un slujitor al zeului perșilor, să primească un trofeu oferit în cinstea unui zeu păgân. Cununa de lauri i-a fost atribuită, până la urmă, tot lui Cadmos.

La ieșirea din arenă, când regele Agatos îi întinse mâna și-l felicită pe Arbatis, publicul își reveni din uimire și se porni pe aplauze. Urmă un ospăț pe cinste, oferit de rege la sfârșitul serbărilor închinată zeului Dionisis.

În timpul ospățului prințul Kirvan pândi un prilej s-o poată revedea pe fermecătoarea Kromia, a cărei imagine luminoasă nu-i mai dispărea din minte. Bătrânul Artaban încă nu era pe deplin edificat dacă tot ceea ce văzuse până atunci în casa regelui Agatos era într-adevăr creația unui spirit mai presus de toate spiritele pe care le cunoscuse în lungile sale peregrinări pe la multele curți și cetăți de scaun ale suveranilor lumii. Încea să ghicească izvorul de inspirație a acestui spirit novator pe care-l vedea prezent la tot pasul în cetatea Atalyei.

Într-un final reuși să găsească răspunsuri la chinuitoarele sale întrebări. Urmărind, ascultând și analizând totul, înțelese, în sfârșit, că inițiativele și realizările lui Agatos au la bază spiritul și înclinația spre sublim și iluminare a încântătoarei sale regine Ariadna. Înțeleptul Artaban ajunsese singur la această concluzie, de care era entuziasmat. Recunoscuse astfel că cetatea Atalyei, în care spiritul continentului se îmbina atât de armonios cu fantezia nemăsurată a mării, se afla sub binecuvântarea sublimă a unui miracol.

18

Sosi și ziua în care înalții soli ai Persiei se pregăteau de plecare. Agatos îi invită iarăși în sala tronului, îndemnându-i să se așeze în jilțurile cele mai apropiate de al său. În jurul regelui se adunaseră deja cei mai de seamă dregători ai săi în timp ce, pe lângă pereții sălii și pe la ușile de la intrare se îndesau slujitorii pregătiți în orice clipă să îndeplinească poruncile. Frumoasele sclave se aflau prin preajmă, îmbiindu-i pe cei prezenți să guste din bunătățile pe care le aduceau pe tăvi aurite.

Chipul regelui Agatos era luminat de mulțumire și stăpânit de gânduri bune. Avea din nou alura unui suveran semeț, bine calculat în vorbe, pe fața căruia se putea citi temeinicia tuturor împlinirilor sale.

Agatos începu prin a formula răspunsul pe care solii urmau să-l ducă împăratului Persiei. Cei trei soli importanți, văzând că în răspunsul său regele nu prea ținea seamă de amenințările voalate și de îndemnurile la supunere cu care veniseră din partea împăratului lor, deveniră pe dată îngrijorați și uimiți de îndrăzneala acestuia. Au schimbat între ei priviri întrebătoare, dar nici unul nu a îndrăznit să-și exprime gândurile și să-i atragă atenția că răspunsul pe care îl dă împăratului nu e întocmai în concordanță cu ceea ce solicitase marele împărat al Persiei.

După ce termină de dictat răspunsul și de sigilat mesajul său către împărat regele Agatos trecu să discute cu oaspeții, îndeobște cu Artaban. Arbatis, văzând că discuția nu îl privește decât prea puțin, se retrase deoparte încercând cu niște dregători să mai înțeleagă unele din rosturile mărețiilor la care au asistat în aceste zile în țara Atalyei. La rândul său, prințul Kirvan se convinsese repede și el că subiectul discuției nu-l privește. El ar fi preferat mai degrabă să fie adusă vorba despre viitorul acelei copile frumoase, fiica regelui, căci în cele câteva zile cât stătuse acolo inima lui reușise să fie subjugată acestei făpturi fără seamăn. Cum nimeni nu se grăbea să-i ofere acest prilej, nu-i rămânea decât să aștepte, poate va apărea din nou prin preajmă chipul acela minunat care reușise să-i sucească mintea. Știind însă că e încă o copilă, nu îndrăzni să-i treacă prin cap că ar fi indicat să-i ceară mâna fetei cu această ocazie. Se gândi că va face tot posibilul să revină peste un an sau doi să-și ducă la bun sfârșit acest tulburător vis.

Din vorbă în vorbă, discuția dintre regele Agatos și înțeleptul Artaban a ajuns la problema darurilor care se cuveneau a fi trimise marelui împărat al Persiei. Când regele dădu citire listei cu darurile, Arbatis, trăgând cu urechea, se trase mai aproape ca să audă mai clar, pentru că urechea sa sensibilă deja prinsese de departe din zbor că se spuneau vorbe ispititoare despre "aur", "talanți", "amfore cu vin" și altele. Bogățiile pe care le dăruia Agatos erau, într-adevăr, semnificative. Agatos se dovedea un rege darnic iar el, Arbatis, își mângâia cu satisfacție barba, cumpănind la valoarea acestora.

Artaban simți că o grea povară i s-a ridicat de pe suflet odată cu constatarea însemnatelor daruri pe care regele Agatos i le trimitea împăratul său. Se gândi că asta ar putea să-l mai îmbuneze pe împărat, căci răspunsul la porunca de supunere nu era tocmai în măsură să-l convingă.

În cele câteva zile pe care le petrecuse la curtea regelui Atalyei bătrânul înțelept Artaban înțelesese că acest suveran este dedicat trup și suflet zidirii de temple și monumente grandioase și nu avea dorință mai mare decât aceasta. Înțeleptul se chinuia acum să găsească un nou prilej de a reînnoia firul discuției cu privire la proiectul noului templu.

- Slăvite rege Agatos, îndrăzni în cele din urmă bătrânul Artaban să stârnească discuția, într-una din zilele trecute am înțeles că vroiai să-ți dezvălui câteva gânduri cu privire la templul cel grandios pe care plănuiești să-l înalți...

Regele Agatos, care parcă abia aștepta un asemenea prilej, se lumină la față și rosti încet, cu zâmbetul pe buze:

- Așa aș vrea! Și dacă va fi, cu voia lui Zeus, voi putea începe cât de curând să-mi realizez acest vis îndrăzneț.

Regele înțelesese că bătrânul vulpoi aștepta cu răbdarea orientalului ca el să-și dezvăluie, încetul cu încetul, planurile. Dar nu se temea de asta, căci își conducea foarte atent gândurile. Numai că Artaban continua să-l descoase cu iscusință:

- Din îndepărtata Persie am aflat dorința ta, mărite rege, de universalizare a spiritului, de a recunoaște existența unei părți a binelui, aceeași pentru toate popoarele lumii. De aceea prețuim cât se poate de mult minunatele voastre binefaceri de până acum, care ne-au uimit, și asta pe bună dreptate!...

- Așa-i, încuviință regele. Parcă îmi ghicești gândurile!...

Artaban încercă să se apropie și mai mult de ceea ce ar fi vrut să audă:

- Mărite rege, mă întreb numai dacă pentru grandioasa lucrare pe care o ai în mintea ta luminată, vei avea suficiente mijloace pentru a o duce la împlinire!?

Agatos, reflectă un timp, apoi răspunse calm:

- Resursele regatului meu sunt nelimitate! Așa îmi place să cred! Poate că într-un anume moment să nu dispun de tot ce-mi trebuie. Dar în timp, voi avea tot ceea ce-mi va trebui...

Răspunsul acesta a fost suficient ca Artaban să creadă că s-a apropiat și mai mult de țelul său. Ca urmare, reluă repede:

- Cum adică într-un anume moment? Te referi, mărite rege, la faptul că ți-ar prinde bine, să zicem, un împrumut din afară, care s-ar putea recupera cu timpul din resursele regatului?

Regele îl privi cu ochii mari de uimire, neașteptându-se ca discuția să avanseze în această direcție.

- Mi-ai ghicit iarăși gândurile, înțeleptule! recunosc el resemnat, văzând că lucrurile ajunseseră să fie exprimate pe față.

Se lăsă o tăcere de câteva clipe. Apoi Artaban, care părea că triumfă pentru succesul raportat, reluă tirul întrebărilor:

- Prin urmare, mărite rege, îți este necesar un împrumut în aur, pe care-l vei putea înapoia în timp?

- Da, așa s-ar putea spune! Văd că le știi pe toate!

Vicleanul Artaban, măgulit de bunul rege care-i aprecia calitățile sale de om înțelept continua însă să-și ducă planul până la capăt:

- Și cât zici, rege al Atalyei și făuritor de temple, că ți-ar fi necesar ca să poți zidi noul templu?

Deși de data asta se aștepta la o asemenea întrebare, regele încruntă sprâncenele și, fără a i se vedea zbuciumul inimii, rosti cu prefăcută simplitate și foarte sigur pe el:

- Zece mii de talanți!
- Zece mii de talanți de aur?! repetă aproape perplex Artaban, al cărui chip deveni pe dată cât se poate de serios.
- Zece mii?! făcu mirat și Arbatis care, trăgând cum îi era obiceiul cu urechea, discuția îi captă pe dată interesul și se apropie de cei doi.
- Păi, nici împăratul Persiei n-ar putea oferi atâta aur! zise Artaban. Ce fel de templu vrei să faci, mărite rege, că de așa ceva n-am mai auzit? Numai marmură și aur până la cer?
- Cam așa ceva! rosti Agatos cu aceeași simplitate dezarmantă în glas.
- Oaspeții se priveau unul pe altul uimiți, năucii de-a binelea de neprevăzuta sumă aruncată de regele Atalyei. Planul lui Artaban risca să se ducă de râpă. Totuși, cu un ultim efort, acesta mai reuși să întrebe:
- Oare cine ar putea oferi fără risc o asemenea sumă?
- Cred că nimeni nu s-ar angaja într-o treabă atât de riscantă! zise și Arbatis care-și răsturnă corpul masiv în jilț, unde se trezi cumplit de înghesuit.
- Eh! Cum așa, Arbatis? zise intrigat Artaban. Cum chiar nimeni? Ia mai gândește-te!...
- Simțindu-se dintr-odată vizat, Arbatis începu să se înghesuie și mai mult în spațiul strâmt oferit de jilțul său și să dea din colț în colț:
- Cum? Te referi cumva la mine? Lăsați-mă în pace! Cum aș putea să risc eu o asemenea cantitate de aur?!...
- Tu, care nici nu-ți mai știi bogățiile, să riști?! i-o întoarse Artaban. Nu pot să cred...
- Arbatis abia putuse răspunde:
- Nu mă grăbesc să promit! De fapt, cred că nu m-aș hotărî nici în ruptul capului să risc în așa hal!
- Înțelegând cât de greu îi venea lui Arbatis să se decidă pentru a investi într-o afacere atât de importantă, regele Agatos îi zise cu demnitate:
- Nu-ți face sânge rău, dragule Arbatis! Dacă nu poți să ne ajuți cu acest împrumut, înseamnă că nu poți, și gata! Se înțelege ! Voi încerca alte căi pentru a-mi realiza planurile.
- Aceste ultime cuvinte avuseseră darul de a declanșa o tresărire de orgoliu în conștiința bogătaşului Arbatis. Și apoi, se vedea că nu-i plăcea să fie catalogat drept neputincios când era vorba de o cantitate însemnată de aur. Așa că interveni iute:
- N-am spus că n-aș putea împrumuta zece mii de talanți. Lăsați-mă însă să chibzuiesc mai temeinic!...
- Ce să mai chibzuiesti? sări cu vorba Artaban, care întrezări posibilitatea să-și îplinească visul. Ce mai stai pe gânduri! Poți câștiga o avere! Aproape două mii de talanți, și asta doar într-un singur an!
- Așa-i! confirmă și regele Agatos. Vei primi camăta după cum ai auzit!
- Văd și eu că este o perspectivă frumoasă de câștig. Dar lăsați-mă o vreme să mă obișnuiesc cu gândul ăsta! ceru Arbatis.
- Desigur, te lăsăm, zise Artaban, simțind victoria pe aproape. Însă nu zăbovi prea mult, că nu te întâlnești în fiecare zi cu un asemenea noroc!
- Arbatis, ca să scape cât mai repede de jilțul acela în care era prea înghesuit, zise repede și se îndepărtă:
- Bine! Voi da un răspuns definitiv după ce voi chibzui pe îndelete!
- La plecare, oaspeților li se acordă cinstirea cuvenită unor regi. Oștenii lui Agatos însoțiră alaiul oaspeților și al carelor cu daruri.

În singurătatea unui cătun ascuns în pădurile munților Anatóliei, retras din preajma caselor de păstori și situat deasupra unei văi prăpăstioase străjuia un mic templu de lemn pe care localnicii îl vizitau rar, doar cu prilejul sărbătorilor mai importante. În acest templu, nu mai mare decât un schit, mâna tremurândă a unui preot bătrân purta, seară de seară, în jurul unui altar auster de piatră, flăcăriuia plâpândă a unei torțe. Torța aceasta nu înceta să pâlpâie în schit nici primăvara când zburdau miei pe pajiștile înverzite, nici în iernile geroase când înghețau izvoarele iar potecile cătunului se acopereau de ninsoare.

Veghind, bătrânul preot își îndeplinea slujba așa cum o știa el, cu desăvârșită evlavie și neprihănire, sfătuindu-se cu stihiiile pădurilor și cu stelele de pe cerul nopților geroase. Iar locuitorii cătunului îi prețuiau mult dăruirea cu care se ocupa de cele sfinte, și, mai ales, omenia adânc sădită în inima sa curată.

Într-una din seri ochii săi oboșiți deslușiră în semiîntunericul templului două sclipiri stranii, pătrunzătoare. Era pentru prima oară când bătrânul preot avusese impresia că în acel templu se întâmplă ceva nedeslușit. În puțina îndrăzneală ce-i mai rămăsese își luă ca tovarăș făclia cu lumină și porni să cerceteze întunericul din încăpere. La scurtă vreme avu impresia că în fața lui zărește o mogâldeată întunecată din care răsăreau două lumini. Abia atunci se cutremură și strigă:

- Cine ești tu, de acolo?!...

Din locul spre care privea cu atenție nu întârzie să se audă o voce subțire, cristalină, ca de copil.

- Eu sunt!...

Preotul se aștepta la orice, numai să audă o voce ca a unui copil nu se aștepta. De aceea rămăsese atât de surprins, încât toate membrele corpului său porniră să-i tremure cu putere. Speriat ca de o fantomă, aflându-se însă în templul închinat lui Zeus, bătrânul consideră de datoria lui să-și facă curaj și să deslușească mai departe lucrurile. Porni deci încet și prevăzător spre mogâldeata pe care o fixase. Începu să întrevadă mai bine, deși încă nu era dumirit asupra celor ce se întâmplau. Când se apropie observă că în fața sa, cu coatele sprijinite pe o bancă și cu palmele ținute peste cap se afla un copil care stătea îngenunchiat și care, cu ochii săi mari și frumoși, privea țintă înainte.

- Ce cauți tu aici, puștiule? Al cui ești? întrebă preotul, neștiind ce să creadă despre apariția asta care îl panicase într-atât, că era cât pe ce să creadă că are de-a face cu o fantomă.

Copilul nu părea a fi speriat de vocea preotului. Fără a-și lua privirea de la el se ridică în picioare, își potrive cărlionții din păr și zise cuviincios:

- Sunt Piratos, băiatul văduvei Medeea.

Preotul cel bătrân își recăpătă pe de-a întregul stăpânirea. Cunoștea pe toți enoriașii săi, cunoștea și pe biata văduvă Medeea. Cunoștea prea bine și pe acest Piratos, copilul cuminte pe care îl remarcase de multă vreme pentru atenția cu care urmărea ceremoniile sale. Îi lumină cu făclia chipul mai bine ca să se convingă că el este și-i zise cu glas domol:

- Ce cauți tu aici, în întunericul nopții?

Băiatul îl privi cu sfială, se dădu un pas înapoi și își începu temător implorarea:

- Te rog, îndură-te de mine! Nu mă alunga, bunule preot. Îmi place atât de mult să privesc ritualul de seară!

Preotul căruia îi dispăruse și ultimul crâmpei de teamă de duhuri necurate, reveni la starea de spirit firească. Ocoli banca ce-l despărțea de copil, îi mângâie capul cu păr mătăsos și-l întrebă cu glas părintesc:

- Chiar simți tu atâta plăcere, urmărind ritualurile din slujbele de seară?

- O! Nici nu-ți închipui, bunule preot! Întreaga mea fire e stăpânită de mirare, de dorința pătrunderii acestor taine. Aș putea să-ți ascult ritualul ore în șir!...

- Bietul de tine! Fie! Mă învoiesc! De acum înainte îți dau voie să-mi urmărești ceremoniile. Acum însă, du-te degrabă acasă, s-ar putea ca mama să-ți fie îngrijorată de lipsa ta sau să aibă nevoie de ajutorul tău...

Copilul îi împlini sfatul pe loc, după ce mulțumi și ieși afară, alergând către casă pe o cărare luminată de cerul plin de stele al nopții de iarnă. Bătrânul îl urmări o vreme, făcându-i semne de binecuvântare, să nu i se întâmple ceva rău.

Nu mai zăbovi mult în templu. Stinse cu grijă luminile, trase zăvorul de la ușa templului și se îndreptă spre chilioara lui. Aici se apucă să-și taie un braț de lemne și să le pună pe foc, ca să dezmoștească un pic încăperea.

Din acel moment Piratos, copilul care îl speriasc, a devenit nelipsit la ceremoniile sale de sărbători și din zilele obișnuite. Copilul căuta cu tot dinadinsul să pătrundă tainele acestor slujbe. Adevărata sa fericire începea abia seara, când întunericul stăpânea totul în jur iar glasul preotului devenea mai melodos și mai pătrunzător.

Piratos era nespus de bucuros când preotul socotea de cuviință să-și ducă ucenicul afară sub cerul liber și să-l inițieze în nenumăratele taine care erau ascunse în plasa ispititoarelor constelații.

Așa au mers lucrurile, începând din iarna aceea, până în vara anului următor. Piratos era nelipsit din preajma schitului, aprofundând cu perseverență toate câte era în stare să-l învețe bătrânul preot.

Se întâmplă însă, ca timp de o săptămână de zile, băiatul să înceteze să mai vină pe la templu. De bună seamă, bătrânul preot era nespus de îngrijorat de această situație. S-ar fi dus acasă la Piratos să vadă ce s-a întâmplat, de ar fi avut cine să păzească templul și de ar fi avut destulă putere să ajungă până acolo. După o săptămână, când preotul era preocupat de ceremonialul obișnuit la altar, Piratos apără în ușa templului cu lacrimi în ochi și cu sufletul răvășit.

Grijuliu, preot îl întrebă neîntârziat:

- Ce e cu tine, copile?

Piratos îi răspunse:

- Mama mea! E tare bolnavă!...

Inima cea bună a preotului înțelese îndată deznădejdea copilului. Cum slujba din dimineața aceea era pe sfârșite, preotul scurtă ritualul, adresă câteva semne de îndurare zeilor, încuie ușa templului și porni la drum în urma copilului, spre casa acestuia.

Ajunseră destul de anevoios la locuința văduvei Medeea. Totuși au ajuns la timp ca să mai poată prinde ultimele pălpâiri din suflarea femeii. Încetul cu încetul chipul ei se întunecă, tremurul îi cuprinse trupul, privirea îi rămase neclintită urmărindu-l în disperarea ei copilul. În câteva minute își dădu obștescul sfârșit.

Adânc mișcat de această tragedie preotul hotărî să ia sub ocrotirea sa copilul rămas orfan. În aceeași zi l-a instalat pe Piratos în chilioara sa, mică dar primitoare.

Sub grija mai mult decât părintească a bunului preot, Piratos a crescut an de an, ocrotit și lipsit de griji, ajungând să cunoască toate tainele slujirii la templu. Și astfel, odată cu trecerea anilor, Piratos crescă și deveni un tânăr înalt, frumos, întru totul pătruns de cele sfinte, ajungând să fie admirat și laudat de toți cei ce veneau să se închine în templu.

Mai presus de orice Piratos avea o voce minunată. Îi plăcea foarte mult să-i fie alături preotului cu vocea lui deosebită, așa încât ținea să recite și să cânte chiar și rugăciunile cele mai simple.

Bătrânul preot, văzând cum puterile îi scădeau și simțind că reușea să ducă la bun sfârșit din ce în ce mai anevoie ceremonialul, se gândi să-l lase pe Piratos preot în locul său. Cugetul îi spunea însă că, deși Piratos a ajuns să cunoască toate tainele slujirii la templu, totuși tânărul ar trebui să primească îndrumarea unor dascăli de la școlile de preoți pentru a fi îndrumat mai profund asupra adevăratelor reguli ale slujirii și pentru a fi ferit de păcatul denaturărilor și al ereziilor.

Așa se face că, de îndată ce găsi un înlocuitor tinerel care tocmai terminase anii de ucenicie într-ale preoției, bătrânul preot îl chemă la el pe Piratos, îl îmbrățișă, și-i zise:

- Bietul meu copil, a sosit clipa să ne despărțim pentru ca tu să mergi la o școală pe care trebuie să o faci toți cei care vor să devină preoți. Vor urma deci zile când vei trăi departe de mine. Te binecuvântează și nădăjduiesc să devii un preot desăvârșit!

- Să te părăsesc, tocmai acum când ai nevoie de sprijinul meu? protestă Piratos.

- Se va îndura bunul Zeus de toate! Pentru viitorul tău e bine să pleci la această școală.

Piratos care ar fi dorit să rămână mereu acolo unde era, înțelese până la urmă intențiile preotului, așa că acceptă să urmeze întocmai îndemnul înțeleptului său protector.

Primele luni petrecute între zidurile școlii au fost cât se poate de interesante. Progresele pe care le-a făcut erau uimitoare. Știa deja toate tainele preoției și toate istoriile țesute în jurul Olimpului. Descoperirea cu mare pasiune nenumăratele îndeletniciri filozofice pe care și le însușea cu ușurință. A învățat o mulțime de lucruri despre mersul astrilor de pe cer, despre anotimpuri, despre legile construcțiilor. A învățat despre teatru, poezie și istorie. Cu mintea lui neobosită reuși în scurt timp să-și întrecă tovarășii de ucenicie. Iar vocea lui minunată era ceea ce-l făcea și foarte îndrăgît de ceilalți.

Când isprăvi de învățat tot ce se putea învăța, mintea lui începu să mediteze asupra unor porniri de caracter pe care le analiza la tovarășii săi de școală. Astfel, a ajuns repede la concluzia că mulți dintre colegii săi nu sunt îndeajuns de devotați scopului pentru care fuseseră aduși la școala de preoți. Aveau înclinații mult prea lumești, unii erau invidioși sau chiar trăiau în desfrâu. Cugetul său curat se umplea de indignare, căci Piratos dorea ca fiecare să aibă o atitudine demnă, devotată celor sfinte, să fie plin de omenie, întocmai cum îl îndemnase bătrânul preot care i-a fost protector.

Indignarea lui creștea și mai mult când începu să vadă că și unii dascăli care-i inițiau în cele sfinte nu erau prea departe de porniri rele. I-a surprins uneori, de pildă, certându-se de la împărțirea darurilor. Sau, văzând cum preotul cu rangul cel mai înalt din școală nedreptățește niște lucrători care munciseră o vară întreagă ca să înalțe un pavilion din curtea templului, Piratos simți că nu poate suporta aceste nedreptăți. Odată, izbucni: la un sobor al dascălilor și învățăcelilor ceru cuvântul și, invocând zeii din Olimp, începu să dea în vileag toate cele câte văzuse și i se păruse în neregulă. Surprinderea pe chipul preoților a fost așa de mare, încât nici unul nu a îndrăznit atunci să spună ceva. În cele din urmă, au sfârșit prin a-și recunoaște fiecare din ei vina. Atunci soborul a hotărât să facă îndemnuri spre îndreptarea moravurilor și spre o dedicare totală întru cele sfinte.

În urma acestor întâmplări faima lui Piratos creștea și mai mult, cu toate că era pizmuit și clevetit din umbră. El a rămas totuși cel mai merituos și cel mai neprihănit dintre elevii școlii de preoți.

20

Cu câțiva ani în urmă, când regele Agatos încheie zidirea somptuosului templu închinat lui Zeus și pe când urma să-l inaugureze, anumite soboruri ale templelor mai mari din țară primiră poruncă să aleagă dintre preoții lor pe cei mai destoinici, care ar merita să officieze ceremoniile în noul templu.

Soborul școlii unde încă mai învăța Piratos primi și el această poruncă și, deși unii preoți instructori nu-l prea aveau la inimă pe Piratos totuși, ținând seamă de importanța deosebită a cerinței regelui, au lăsat de o parte invidiile și, cu bună credință, l-au desemnat pe Piratos ca pe cel mai destoinic slujitor al lui Zeus din școala lor. Astfel, tânărul Piratos avu norocul să ajungă să slujească în cel mai de seamă templu zidit de Agatos.

Succesul îl ului chiar și pe Piratos. Ajuns în noul templu, uită cu desăvârșire de toate treburile pur omenești și se dedică total celor sfinte. Erau deosebiri mari între ceremoniile dintr-un templu cu multă faimă și unul de rând. Totul se petrecea într-o grandoare nemaipomenită, care se revărsa generos asupra tuturor oamenilor și sufletelor.

În preajma atâtor preoți aleși Piratos înțelesese ce trebuia să învețe cu adevărat. Avu de descifrat încă multe taine însemnate în domeniul astrologiei și filozofiei. Învăță mai multe limbi și felurite scrieri ale popoarelor de seamă din acea vreme. Învăță principiile de bază pe care se sprijinea credința în zeii din Olimp, în comparație cu credințele altor popoare. Iar mai presus de toate, templul cel mare al lui Zeus îi oferea un prilej nemaipomenit să-și pună în valoare vocea sa neasemuit de frumoasă și sonoră, ce se înălța solemnă și pătrunzătoare prin toate bolțile și stranele mărețului templu.

Nu a întârziat deloc momentul când talentul său de excepție a fost remarcat chiar de rege în persoană, pe când asista la ceremoniile din templul său preferat. Regele a rămas uluit de glasul de excepție al acestui tânăr, de măreția și farmecul procesiunilor închinare lui Zeus.

De multe ori regele Agatos părea că vine în templu anume pentru a-l urmări și admira pe acest excepțional preot tânăr, cel mai rafinat și cel mai captivant dintre preoții care slujeau în templu. Uneori regele venea aici însoțit chiar de preafrumoasa sa fiică, Kromia, străduindu-se parcă să-i atragă atenția asupra talentului nemaipomenit al tânărului preot.

Piratos remarcă și el impresia deosebită pe care o lăsase asupra regelui. Simțea cum acesta îl îndemna să fie desăvârșit și neîntrecut. Și ceilalți preoți au simțit că Piratos era în grațiile regelui, dar au înțeles să privească lucrurile cu detașare, astfel că Piratos a devenit în scurt timp cel mai de seamă slujitor al templului lui Zeus.

Tânărul Piratos se străduia cât putea să fie la înălțime, căutând să dea strălucire cât mai clară ceremoniilor pe care le oficia. Dar cel mai mult se îndemna să vegheze asupra desăvârșirii artei sale, mai ales când se întâmpla să apară în templu Kromia însoțită de tatăl ei. Atunci mințea lui Piratos devenea dintr-odată înflăcărată, luminată de visuri de măreție. Așa se explică de ce talentatul de el aproape că uită chipul îndepărtat al bătrânului preot din schitul de la munte, cel care-l ocrotise în copilărie. Iar când primi vestea că bunul său ocrotitor s-a sfârșit din viață, Piratos nu și-a mai găsit nicicând timp să facă o călătorie până la mormântul acestuia, deoarece, chiar atunci, în somptuosul templu al lui Zeus urma să officieze o importantă ceremonie care era urmărită de însuși regele Agatos și de fiica sa.

21

Demult, tare demult, într-o cetate semeață adăpostită între meterezele munților Taurus, domnea peste țara Lycaoniei un rege inimos și viteaz. Supușii acestuia trăiau cu demnitate, îndeplinind treburile lor zilnice, știind însă să sară în apărarea țării lor ori de câte ori vreun dușman îi încâlca hotarele.

Dar mai presus decât faima regelui viteaz al acestei țări se răspândi faima frumuseții fără de seamă a fiicei sale, Ariadna, veste ce dădu ocol lumii, iar o mulțime de regi și prinți au căutat să-i intre în voie regelui, nădăjduind să aibă prilejul de-a o vedea pe mândra lui fiică.

Ariadna, spirit însuflețit, plină de demnitate și rafinament, a cărei inimă și gând erau fără încetare preocupate de sublima străduință de cunoaștere a tot ce era frumos, asculta cu entuziasm legendele de vitejie ale trecutului, admira misterioasele bolți ale cerului albastru de vară și se străduia să înțeleagă rostul stelelor pe bolta cerului de noapte, acele stele care aveau darul să prezică soarta oamenilor.

Tânăra fată de rege, fără seamă de frumoasă, mlădioasă, cu ochii albaștri și luminoși în care se reflectau ca un mister culmile munților împodobiți de cedri ori piscurile înzăpezite, era surâzătoare și romantică. Inima ei curată tresărea de simțăminte înalte. Ochii ei mari contemplau cu încântare și fericire plăcutele împrejurimi din jurul cetății. Ieșea cu dragoste în întâmpinarea tatălui ei, îmbrățișându-l cu drag ori de câte ori vrednicul rege se întorcea între zidurile cetății!

În zilele senine de vară, când vântul străin aducea o boare necunoscută din ținuturi îndepărtate chipul romanticei fiice de rege devenea înnobilit de doruri nostalgice, reflectând la perfecțiunea spiritului și la acele nenumărate căi ale viitorului, dintre care doar una avea menirea să devină realitate.

Nu împlinise frumoasa fiică a regelui Lycaoniei nici șaisprezece primăveri când soarta se grăbi să schimbe cu totul felul de viață al acestui frumos trandafir ce încă nu părăsise gândurile copilăriei și care se simțea atât de bine și de duios ocrotită în cetatea tatălui ei.

Regele Lycaoniei află, cu adâncă neliniște și întristare, că regatul său, în partea de miazăzi a hotarelor, deveni vecin cu hotarele regelui Agatos, cel care domnea în cetatea Atalya și care, în scurt timp, cuceri toate ținuturile ce despărteau cele două țări. În acele vremuri regele Agatos era un tânăr

ambitios, un războinic aprig, dornic de cuceriri și mărire. De aceea regele Lycaoniei își pregăti țara temeinic pentru apărare.

Au început astfel războaie crâncene și de lungă durată între cele două țări. Regele Agatos a reputat câteva victorii importante, dar regele din munții Taurus își apăra încă cu dârzenie țara.

În aceste vremuri, în numeroase temple și oracole începuseră să se facă proorociri sumbre asupra viitorului acelor țărișoare dezbinat din Asia Mică. Întrucât dinspre răsărit erau semne certe ale creșterii fără seamăn a puterii perșilor, mulți înțelepți din cetatea grecească Milet au găsit de cuviință că luptele dintre oștile Lycaoniei și ale Atalyei trebuiau să înceteze.

Găsind dezlegare în această privință și știind că regele Agatos nu era însurat, iar Ariadna, fiica regelui Lycaoniei, era neîntrecută în frumusețe, înțelepții din Milet au transmis sugestia să fie trimiși peșitori spre țara Lycaoniei, din partea regelui Agatos.

Când solii sosiră în cetatea dintre crestele munților Taurus, regele Lycaoniei găsi propunerea întemeiată și înțeleaptă. Ea promitea o pace statornică între două regate vecine. Urma doar să vadă dacă fiica sa va voi să dea curs solicitării.

Această veste a tulburat nespus de mult gândurile copilărești ale Ariadnei. Pentru ea vestea suna cumplit. Cum să se mărite cu un rege care era dușmanul tatălui ei? Cum să plece din cetatea care-i era atât de dragă?

Datorită stăruințelor părinților ei care i-au descris în detaliu perspectivele luminoase care veneau dinspre viitor, frumoasa Ariadna a acceptat în cele din urmă să urmeze sfatul acestora, pentru a nu mai fi o piedică în calea păcii ce urma să se instaureze între cele două țării vecine.

Astfel că, într-o bună zi alaiul prințesei Lycaoniei s-a apropiat de cetatea Atalyei dimpreună cu zestrea și darurile convenite. Înainte de a intra în cetate alaiul a fost întâmpinat de un grup numeros de călăreți avântați care alergau în fața unui cupeu somptuos care oglindea bogăție și strălucire. Așa încât, când au ajuns față în față, cele două alaiuri s-au oprit și din ele s-au desprins ca să se întâlnească cei doi miri, prințesa Lycaoniei și regele Atalyei.

Tânăra fată, pe a cărei chip încă se deslușeau urme de lacrimi și de suspin, văzându-l pe viitorul ei soț, se liniști. Contrar renumelui acestuia de războinic nemilos, tânărul rege Agatos avea o figură prietenoasă, era elegant, distins și rafinat în comportament.

Curând, larma din noua cetate, mulțimea de oameni de pe străzi, apoi pregătirile și fastul zilelor de nuntă, au luat-o pe biata fată prea repede, încât nu a mai avut timp să se gândească decât la zilele care urmau, nu și la cele din trecut.

Abia după ce au trecut toate evenimentele importante avu timp să se mai gândească și la sufletul ei. Trecuseră șase luni de la sosirea ei în Atalya și totul i se părea trist și străin. Peisajele îi păreau reci și neînsemnate, în comparație cu cele cu care fusese obișnuită în copilărie. Zidurile cetății păreau vechi și dărăpănate. Casele, deși erau mari, n-aveau nici pe departe armonia caselor de la munte. Chiar și curtea regelui, pavilioanele oștilor, însăși palatul regal, i se păreau lipsite de farmec. Colinele din jurul cetății, frumoase întrucâtva, n-aveau nici pe departe grandoarea munților încununați de piscuri înzăpezite și stânci semețe.

Apăruse totuși în viața ei o schimbare, un decor nou: marea! Privită de pe colinele mai înalte, acea mișcare adormitoare a valurilor ce se spărgeau neconținut de țarm, era un peisaj nou pentru închipuirea ei, care venea ca o alinare a suferinței, ca o ispășire înceată a unei soarte ostile și neîndurătoare.

Regele Agatos nu putea să nu observe suferința ascunsă de pe chipul frumoasei sale soții. Fire grijulie, prietenoasă, el încerca să facă orice pentru a proteja liniștea acesteia. Tânăra Ariadna vedea străduințele soțului ei de-a o înveseli, de a-i reda gândurile fericite de odinioară. Și uneori reușea să se împace cu credința și cu preocupările cetății în care locuia.

Nu se știe dacă intenționat sau nu regele Agatos ceru odată părerea soției sale cu privire la locul cel mai potrivit în care să înalțe un templu în cetatea Atalya, țară în care nu erau, după părerea lui, destule temple. Locul trebuia ales cât mai aproape de malul mării, dar la o oarecare înălțime, cât mai potrivită.

Mirată de această bunăvoință a regelui de a o consulta, regina Ariadna, după o lungă chibzuință, se hotărî să-și spună părerea. Minte ei își găsisse deja o preocupare și era fericită. Căuta locul cel mai potrivit pentru zidirea templului. Așa că, a început prin a colinda toate colinele,

analizând priveliștile, urmărind întinderile mării și ascultând vuietul valurilor, dar și foșnetul vântului în ramurile copacilor. După câteva zile, reuși să se hotărască și-i comunică regelui alegerea ei.

Iar regele i-a dat perfectă dreptate. Locul ales părea cel mai potrivit pentru înălțarea templului, iar Agatos a fost nespus de mulțumit de priceperea soției sale.

Încurajată de această ispravă regina începu să se simtă înflăcărată de planurile soțului ei. Regele își frământa deseori mintea, închipuindu-și cum ar putea fi zidit un templu fără seamăn de frumos. Nu era încă prea priceput în zidirea de temple, el care, mai degrabă se pricepea la instruirea oștilor și la dusul războaielor decât la construcții pașnice.

Regina Ariadna a fost aceea a cărei minte și simțire l-a ajutat pe rege să-și ducă visurile la bun sfârșit. Gândurile ei erau tezaur de închipuiri pline de frumusețe, rafinement, amploare și puritate. Acestea deveneau apoi coloane și capiteluri ale templului ridicat și, mai ales, fresce și decoruri încântătoare din interior.

Devenind ea însăși fericită și mulțumită de realizările care reflectau fidel imaginația ei, începu să-l sfătuiască pe rege să zidească și alte temple, care mai de care mai somptuoase și mai luminoase. Așa s-au născut templele închinat zeului Poseidon și lui Apollo, devenind la acea vreme adevărate capodopere ale artei și cutezanței omenești.

Și el uimit și însuflețit de succesele repurtate într-un domeniu în care nu se credea de folos, suveranul Atalyei, având alături spiritul soției sale, trecu la rezidirea cetății sale. Rând pe rând, zidurile întineriră, înălțându-se zvelte, aleile se lărgiră umplându-se de flori, palatele regale fuseseră reconstruite din temelii, încât acum cetatea strălucea de eleganță și armonie, străjuită de minunatele priveliști naturale din jur.

Odată cu trecerea anilor frumoasa fată din cetatea regelui Lycaoniei a devenit o regină fericită în orașul pe care-l reclădea după închipuirea ei, dar și faimoasă. În tot acest timp Ariadna deveni și mamă a mai multor fete drăgălașe pe care regele Agatos le îndrăgea nespus de mult, deși regreta enorm în sinea lui că nu avea nici măcar un singur băiat.

Printre cele trei fete pe care regina Ariadna le adusese pe lume ca daruri nespus de prețioase soțului ei, era și una neînchipuit de frumoasă, pe care au numit-o Kromia și care, încetul cu încetul, a pus stăpânire pe toată dragostea reginei și a regelui.

Kromia, de o frumusețe de excepție, deveni repede agreată în toată cetatea. Regina începu să-și depună tot interesul în educarea ei cât mai aleasă. Contrar obiceiului acelor timpuri, regina își deprinse fetele să scrie și să citească. Pentru educarea fiicelor sale, regina l-a convins pe suveran să zidească încă un templu, care să fie închinat zeiței Afrodita, zeița frumuseții și a dragostei, în care să se desfășoare pregătirile și spectacolele de teatru și poezie.

Încă era o copilă când, într-o bună zi, mama ei i-a descoperit talentul de actriță. Kromia reușea să interpreteze ideal diferite roluri pe care le juca pe scenă. Era spontană în tot ce făcea, manifesta mult entuziasm și pricepere în rolurile pe care le juca, încât mulți autori renumiți de drame veneau să o vadă jucând și erau inspirați apoi să creeze noi piese, scrise special pentru a fi interpretate de tânăra prințesă.

Și regele Agatos era tare încântat de talentul copilei sale. Dintr-o fire războinică și ambițioasă cum era știut, a devenit generos, bun ocrotitor al artelor, având o dorință nestrămutată de a construi lucruri noi, de a se întrece pe sine însuși. Oștile sale nu se mai luptau acum decât pentru păstrarea neștirbită a granițelor țării și nu mai încălcau fără temeii ținuturile regilor vecini. Iar aceștia îl respectau pentru că trăiau cu toții în pace și înțelegere.

22

Cerul de catifea neagră, pe care luceau aprinse ici-colo stele mari, ori mici și nenumărate, călătorind toate încet și tăcut spre apus precum o colonie de licurici, își desfășura ritualul cel tainic, antrenând universul într-o veșnică horă siderală. Ici-colo mai cădea câte-o stea, revoltată pe rânduiala veșniciei molcome. Cum se revolta, se și prăpădea, înghițită de neant, pedepsită pe vecie.

Mai misterioși însă erau luceferii care cutezau să aibă mișcarea lor aparte pe bolta cerească. Acești mesageri ai cerului erau atât de neprevăzuți în mișcărilor lor, încât abia începeai să crezi că ai deslușit misterul traiectoriei, ca să constați în următoarele seri că te-ai înșelat, că ei nu-și mai repetau mișcarea la fel poate niciodată.

Acolo la marginea cetății, înălțat pe un colț de stâncă deasupra mării, se afla un turn zvelt, păstrat din vremuri străvechi, cu treptele din piatră urcând spre vârf către niște cămăruțe stranii, luminate tainic noaptea de o făclie care pâlpaia numai pentru câteva momente.

Nu mult după lăsarea întunericului o umbră omenească, în veșmânt lung și întunecat se apropie de turn, urcă treptele anevoioase spre terasă, aprinse o torță și descuie ușa tainică a unei cămăruțe întunecoase. Apoi lumina torței se stinse și umbra nu se mai văzu mult timp după aceea. Răsări totuși undeva sus, pe crenelurile turnului, la fel de misterioasă. Un ochi obișnuit să vadă la lumina astrilor de pe cer ar fi putut desluși pe terasa turnului mai multe unelte, unele dintre ele atât de ciudate că nu le-ar fi priceput nicidecum rostul. Era, de pildă o piatră înaltă de forma unei seceri, gradată cu niște linii bizare. Alături erau două ziduri subțiri, paralele, cu ferestruici pline de instrumente de măsurat depărtările de pe cer. Pe mesele de piatră erau mai multe vase cu apă.

Printre acele lucruri misterioase, de neînțeles pentru un muritor de rând, se plimba cu mult calm un om singuratic. Se oprea uneori și se așeza o vreme gânditor la o masă. Se ridica, lua o linie și privea în lungul ei țintind câte un astru. Apoi însemna ceva pe zid. Repeta de câteva ori operația. În sfârșit, aprindea făclia și cobora câteva scări descuind o cămăruță întunecată. Micile ferestruici deveneau dintr-odată luminate pentru câteva clipe. Apoi, lumina aceea palidă se stingea din nou, iar umbra reapărea pe creasta turnului, reluându-și tainicele îndeletniciri.

În cele din urmă omul de pe crenelurile turnului tresări, părându-i-se că aude un foșnet îndeajuns de aproape, undeva pe scări. Rămase nemișcat, încercând să deslușească mai bine rostul acelui foșnet. În acel moment simți că o misterioasă ființă omenească se strecoară pe terasa turnului. Observă pe sub poalele mantalei lungi un veșmânt alb și niște sandale fine.

- Cine-i acolo? N-am dat poruncă să nu mă caute nimeni în turn atunci când studiez cerul? rosti aspru omul de pe terasă.

Însă umbra care sosea, mai înaintă un pas și răspunse, cu un glas melodios:

- Tată, sunt eu, Kromia...

- Kromia? Dar ce cauți, fiica mea, în turn, la ceasul acesta atât de târziu din noapte? De ce nu dormi, așa cum doarme toată lumea și precum dorm și surorile tale?

- Iartă-mă, tată! Știu că nu-ți este pe plac să fii tulburat când privești cerul. Însă am simțit o mare dorință de a veni aici în turn, să văd și eu cum faci toate astea. În drum spre tine, parcă mi s-a părut că văd turnul mistuit de flăcări tainice...

- Ei, lasă asta! Nu-i o treabă potrivită pentru o tânără fată ca tine! Trebuia să dormi acum liniștită în palat. Mă mir cum de te-au lăsat să urci și să ajungi până aici!...

Kromia, care vorbea până atunci cu neliniște, cu o oarecare teamă în suflet, acum prinse curaj și se apropie de tatăl ei. Știa de multă vreme pasiunea sa de astrolog, știința pe care o moștenise de la străbunii săi. Și astfel, intuind că tatăl ei nu-i poartă supărare de a fi fost stingherit, deveni încrezătoare și-i zise:

- La început au vrut să nu-mi dea voie să vin. Dar după ce m-au recunoscut, mi-au dat voie să vin până la tine și mi-au explicat și cum trebuie să procedez. Sper însă să nu-i pedepsești, tată...

- Și nu ți-a fost frică să te cațeri pe crestele turnului, ca o pisică, până aici, sus?

- Aș minți dacă aș spune că n-am avut fiori urcând scările. Dar, știindu-te aici, m-am simțit în siguranță!

- Ce anume te-a ispitit să vii la mine, aici?

- Tată, vreau să văd și eu tot ce vezi tu, noaptea, din acest turn, dacă nu-ți e cu supărare!...

- Curios lucru! Te pricepi tu, sau vrei să te pricepi la aștrii cerului? La ce ți-ar folosi, ție, frumoasa mea copilă, să-ți destăinuie tainele astrologiei? Pe lumea asta femeile nu poartă astfel de griji!

- Nu știu nici eu, tată! Dar ceva îmi dă ghes să aflu toate astea ! Aș vrea să văd... să știu... să aflu...

Cât de puțin obișnuit trebuia să pară acest început de dialog între regele Agatos, în postura sa ciudată de astrolog și fiica sa cea mai alintată, cea mai frumoasă, dar și cea mai deșteaptă, Kromia!

După cuvintele rostite, Kromia se apropie cutezătoare de tatăl ei, puse ușor o mână pe veșmintele lui neobișnuite și-i zise, cu glasul fermecător al unui copil dulce:

- Tată! N-am glumit spunând că vreau să știu tot ce se întâmplă pe bolta cerului. Îmi place atât de mult cerul plin de podoabe lucitoare... A! Uite, a căzut chiar acum o stea!...

- Nu-ți fie frică, fiica mea! Așa cad ele, seară de seară. Și, după cum vezi, cerul nu sărăcește deloc. Uite, colo, deasupra noastră, unde se vede fâșia aceea albă...

- Da, văd... Ah! Ce de stele!

- Fâșia aceea albă se numește "Calea laptelui" sau "Drumul robilor". Vezi ce puzderie de stele sunt acolo?

- Ce minunată e bolta, tată! Aș sta noapți întregi aici să le privesc!...

Și astfel, Kromia, cu privirea ațintită spre stele și cu o dorință de nestrămutat, ca aceea a unui copil care descoperise o jucărie nouă, se bucură de frumusețea și limpezimea unor nopți fermecătoare în turm, alături de tatăl ei.

Odată însă, regele o surprinse că devenise tăcută. Se apropiase de marginea terasei scrutând gânditoare întunericul în depărtare, acolo unde marea clipea ușor.

- Ce e cu tine, Kromia? De ce te-ai întristat?

Fata coborî pleoapele. Căzându-i pe umeri, pelerina întunecată îi dezveli frumosul chip care, la lumina stelelor, luci diafan. Străduindu-se să nu dea curs lacrimilor, fata privi în ochii tatălui ei și-i spuse:

- Tată, nu știu dacă doar mi se pare, dar am încetat oare să mai fiu copilul tău preferat?...

Regele tresări, uitându-se consternat la fiica lui:

- Kromia, de ce spui asemenea vorbe?

- Nici eu nu știu... Așa mi-a venit!

Zicând acestea, fata își ridică privirea iarăși spre tăcutele depărtări întunecate și se scutură senin pentru a-și stăpâni lacrimile.

Regele Agatos îi urmări neliniștit mișcările, tăcut și nedumerit, așteptând cuvintele ei lămuritoare. Într-un târziu ea se întoarse spre el și privindu-l în ochi, i-a spus:

- Tată, mi-e teamă!

- Teamă? făcu regele neștiind ce să creadă la auzul acestei vorbe. De ce sau de cine să-ți fie teamă, fata mea?

- De Piratos!...

- De Piratos?! exclamă regele Agatos, de data asta foarte surprins, trăgându-se doi pași înapoi.

Kromia începu să suspine. Genele îi clipeau des iar în ochii ei mari se iviră, de data asta de-adevăratelea, lacrimile. Se așeză descumpănită pe o bancă de piatră. Regele se așeză alături de ea, îngrijorat în continuare.

- Spune-mi, scumpa mea Kromia, spune-mi tot ce ai pe suflet! o îndemnă el părintește.

- O să mă ierți pentru cele ce-ți voi spune?

- Desigur, copila mea!

Kromia răsuflă adânc apoi, mai liniștită și cu multă gingășie în glas, își începu destăinuirea:

- Tată! Ești un rege ilustru și puternic! Puterea ta este oștirea, dar mai cu seamă felul în care o cârmuiești tu. Tu ești dator să aperi prestigiul tău și al țării tale, dar și pe noi toți, până la cel mai umil slujitor al tău. În fața acestei rațiuni, ce mai contează oare voința mea, visurile mele, ce se găsesc cu zecile la curtea oricărui rege și sunt folosite atât de des ca daruri între regi?

Agatos clătină din cap și încuviință:

- Mda! exclamă aproape suspinând regele. Văd că înțelegeți bine unele treburi ale cârmuirii unui regat!...

Kromia deveni mai stăpână pe ea, iar lacrimile i se opriră. Își reluu curajul și continuă:

- Știi ce am auzit șoptindu-se prin ungherele palatului?

- Ce anume, fiica mea?

- Am auzit, tată, că plănuiești să mă dai de soție lui Piratos!...

Kromia încheie aceste vorbe privind pătrunzător în ochii tatălui ei. Regele, surprins de această neașteptată mărturisire, spuse mirat, dar deopotrivă și intrigat:

- Ia te uită!? Ca să vezi cum se răspândesc prin ungherele palatului chiar și gânduri nerostite niciodată de rege! De la cine ai aflat toate acestea?

Pornită să se confeseze până la capăt tatălui ei în care avea deplină încredere, Kromia îi zise:

- Deși mi-e greu să-ți spun tot ce am auzit, totuși o fac, pentru ca să mă poți înțelege mai bine. Astăzi treceam prin grădina palatului, căutându-mi de lucru printre tufele de crin. Pe când mă aflam acolo, pe o bancă de pe alee, foarte aproape de mine, s-a așezat un negustor stând de vorbă cu un sutaș din garda ta. Deodată însă, sutașul sări ca ars în picioare și salută pe cineva care trecea pe acolo, ca pe un mare demnitar. Cred că-ți închipui cine era acel... demnitar...

- Piratos, cumva?

- Da! Chiar el era! Trecea mândru, păsându-i prea puțin de cei doi care îl salutară de pe bancă. Abia după ce a trecut, în urma lui cei doi îndrăzniră să continue discuția:

- Piratos!... L-ai văzut?

- Da. Grozav om!

- Ce mai! Preot desăvârșit!

- Și nu pare deloc preocupat de cele pământești.

- Ba mie mi se pare puțin cam încrezut și prea plin de sine.

- Ce vrei? Dacă regele îi acordă atâtea favoruri!...

- Pesemne slăvitul rege vrea să-l facă cel mai mare demnitar al regatului. Și nu se înșeală, cred!

- Ai auzit și tu?

- Ce să aud?

- Eh, nimica toată! Niște zvonuri!

- Ce zvonuri?

- Cum? N-ai aflat? Cică regele nu-l susține de pomană pe Piratos...

- Nu știu ce vrei să spui! Vorbește mai lămurit!

- Stai să-ți spun! Îngăduie-mi doar să mă uit puțin în jur, să mă asigur că nu ne aude nimeni!

- Nu ne aude nimeni, fii liniștit!

- Știi planul regelui cu privire la fiica sa, la Kromia?

- Kromia?! Sufletul regelui?!

- Da, întocmai cum ai auzit!

- Ehe! Cam bănuiesc ce vrei să zici. Așa-i?

- Ssst! Fii mai cu băgare de seamă să nu ne audă careva!

- Fii pe pace, nu ne vede și nici nu ne aude nimeni!

- Bănuiesc că... măritul nostru rege plănuiește o căsătorie între...

- Exact! Între Piratos și Kromia!

- Întocmai!... Ssst!... vorbește mai încet!... Mi s-a părut că aud ceva!

- Te temi și de umbre! Fii liniștit!

- Ceea ce nu pot înțelege este de ce regele nostru îl acoperă cu atâta cinste pe acest Piratos și de ce caută să-l ridice la rangul de cel mai important demnitar al țării? Și, mai ales, de ce vrea să-i dea de soție chiar pe fata lui cea mai dragă, când ar putea s-o dea de soție oricărui alt mare rege de pe lumea asta...

- Ei, și tu! Parcă poți pătrunde gândurile regilor?

Agatos ascultă cu mare atenție toate aceste dezvăluiri din gura fiicei sale. Inima lui de părinte era cumplit de tulburată, ascultând înfiorătoarea poveste a Kromiei. Ea tocmai își coborî genele privirilor, doar pentru o clipă, ca imediat să le ridice la loc cu îndrăzneală și să-și continue destăinuirile:

- Această discuție la care am asistat întâmplător în miez de zi, m-a zguduit cumplit, tată! Am fost zguduită de astfel de zvonuri, mai ales că multă lume probabil are cunoștință de ele, în timp ce eu, tocmai eu cea implicată, nu. De nopți întregi nu mai dorm și gândurile rele nu mă mai părăsesc. Parcă îl și văd pe Piratos trecând mândru, plin de sine, pe aleile palatului tău, iar lumea i se apleacă până la pământ ca și când el ar fi suveranul. Parcă îi aud vocea lui Piratos, îndrăznind să-mi zică: "Pregătește-te de cele sfinte!"

- Și străjerii nu te-au oprit? o întrebă dintr-odată regele Agatos, parcă într-adins alegând alt subiect de discuție ca să nu fie nevoit să dea vreo replică la trista poveste a fiicei sale pe care abia o ascultase.

- Ba da, dar s-au speriat văzându-mă ieșind din palat în plină noapte. Le-am spus că vreau, cu orice chip, să ajung la tine...

- Înțeleg, fiica mea prea vrednică și prea îndrăgită!...

Regele Agatos căută să-și liniștească fiica mângâind-o părintește pe părul ei frumos. Fata dădu din nou drumul la lacrimi, care acum păreau greu de oprit. Se vedea cât de tristă este și câtă nevoie avea de ocrotire. Când sesiză că s-a mai potolit, știind cât de mult își dorea ea să audă cuvintele lui, se hotărî și-i zise:

- Știu, Kromia, fata mea dragă! Nici presupunerile oamenilor, nici presimțirile tale nu sunt întru totul lipsite de temeii. Dacă ai fi destul de pregătită să ascuți cele ce aș vrea să-ți spun, ți-aș putea destăinui pe larg întreaga mea judecată...

La auzul acestor vorbe Kromia încercă pe loc să se liniștească. Deși ceea ce putea urma ar fi fost de așteptat să o înfioare, preferă să afle totul până la capăt. De aceea avu tăria să spună:

- Te ascult, tată. Până la capăt. Poți să-mi spui orice...

Regele, încruntându-și sprâncenele ca pentru a-și aduna gândurile, începu lămuririle pe îndelete:

- Pe tine, Kromia, te-am îndrăgit de când erai mică. Erai un copil jucăuș, cu ochii mari, cu părul buclat ce strălucea în lumina soarelui. Celelalte fete ale mele erau mai zburdalnice, mai voioase. Mi-a plăcut să descopăr că, în timp ce surorile tale erau doar cu gândul la joacă, tu te opreai deseori, mă căutai pe furiș cu privirea, și dispăreai în taină în grădină. Iar acolo, pe neașteptate, alergai printre tufe de flori și-mi cădeai mereu în spate, înlănțuindu-mă de gât. Simțind cât de mult te apropii de mine, de atunci am început să te îndrăgesc mult de tot, și nu mă săturam niciodată urmărindu-te crescând, an de an. Pe când surorile tale creșteau, vesele și zburdalnice, și căutând mereu să se împodobească, ca fete de rege ce sunt preocupate de viitorul lor, tu creșteai frumoasă, izolată și liniștită, cu o delicatețe care mi-a tulburat mereu sufletul!...

Spunând aceasta, regele suspină adânc, privind chipul drag al fiicei sale, apoi relună:

- De-ai ști, Kromia, cât mă preocupă viitorul tău! Caut să-mi închipui ce se va întâmpla cu tine după ce te vei mărita. Cum aș putea să mă despart de tine într-o bună zi? Te-ai gândit la viitorul tău? Tu, o splendoare, o frumusețe! Aș putea să te dau ca soție unuia dintre cei mai faimoși și mai luminați regi din lume. Acolo, în palatele lor de lumină și bogăție, prin frumusețea ta ai putea cuceri bunăvoința și admirația tuturor. Dar această viață printre păgâni și moravuri barbare ar putea să-ți clinească încrederea tine și în farmecul tău. Atunci ai fi pierdută! Singură și fără înțelegerea celor dragi, a rudelor, văzându-ți regele soț cum dintr-un capriciu și-ar schimba atitudinea față de tine, poate chiar punându-te la concurență cu alte femei vulgare și răutăcioase din harem! Atunci, mai mult ca sigur, sufletul tău ar tânji după libertate. N-ai găsi în jurul tău decât ură, viclenie, prefăcătorie, deși vei trăi în palate somptuoase...

Regele tăcu. În jur era o liniște deplină. Doar departe, vuietul mării se auzea întezindu-se, valurile clipeau mai neliniștite. Lumina stelelor pe cer parcă păli.

- Și te-ai gândit, tată, că mă vei izbăvi astfel de viitorul acela cumplit, legându-mi soarta de aceea a mai marelui tău preot? rosti Kromia, hotărâtă și fermă în vorbele ei.

Surprins de vorbele ei îndrăznețe regele cercetă îndelung privirea fiicei sale, apoi adăugă încruntat:

- Nu înțeleg de ce planul meu ți se pare atât de monstruos! E adevărat, îmi place de Piratos și l-am sprijinit mult pe acest tânăr să ajungă acolo unde este acum. De altfel cred că și merită. Are calități deosebite, e conștiincios, are o voce superbă și face cinste regatului meu. Ce cusur i-aș fi putut găsi?

- Tată, nu zic că e rău, sau că nu-i îndeajuns de chibzuit planul tău. Trebuie să recunosc, îmi hărăzești favoruri pe care nici un alt rege nu s-ar osteni să le ofere fiicei sale. Am speranța, totuși că ascultând și părerea mea, vei începe să judeci lucrurile puțin altfel. Piratos, cel creat de tine, este perfect, este înțelept, este evlavios, de bună cuviință. Dar, poate, tocmai de aceea, că e prea perfect, nu reușesc eu să-l înțeleg bine! L-am urmărit adesea oficiind slujbele cele mai importante din templul lui Zeus. Își face impecabil datoria, ca un elev conștiincios, cu hărnicie și ca un om care își urmează întru totul sfaturile. Curtenii și norodul îl admiră, știu asta. Și totuși, bunul meu tată, inima-mi spune că acest om nu este ideal, are ceva pe suflet care nu-mi place! Are o anumită aroganță care nu mi se pare

potrivită la unul ca el. Îmi pare prea plin de el în tot ceea ce face, are prea multă grijă de cele cerești și prea puțină grijă de cele pământeste!...

- Cum?! Piratos? De el vorbești? Despre el spui aceste lucruri?! Alesul meu? Speranța mea? rostea, neconținut și consternat de uimire, regele.

- Da, tată! Îmi pare rău să-ți zădărnicesc speranțele. Și eu, la început, ca mai toată lumea, l-am admirat pe Piratos. Dar abia când ajunsese să-mi pară un om perfect, s-a întâmplat să-l pot urmări mai îndeaproape la ceremonii și să constat că greșesc. Nu știu cum anume, dar știu că am greșit socotindu-l perfect. De pildă, s-a întâmplat la un moment dat să asist la o scenă care nu-mi mai iese din minte. Era la o ceremonie prilejuită de sărbătorile primăverii. După ce a rostit rugăciuni impresionante, lui Piratos i s-a adus un miel alb, ca să fie jertfit lui Zeus. Întâmplător, eram foarte aproape de altar și așteptam cu strângere de inimă momentul sacrificiului. Încheind cu glas înălțător rugăciunea, s-a oprit, a cerut un cuțit pe care l-a sfințit. Apoi a sacrificat blândul animal. Am urmărit cu inima strânsă sacrificiul acela. Am așteptat să văd pe fața lui vreo tresărire, un crâmpei de milă, oricât de mic ar fi fost... Dar nimic! Fața lui a rămas senină tot timpul! Viața acelui biet animal sacrificat nu l-a impresionat câtuși de puțin...

- Dar, fiica mea dragă, chiar așa și trebuie să procedeze un preot desăvârșit! căută regele să-i ia apărarea lui Piratos.

- Da, înțeleg, poate așa și trebuie să officieze preoții desăvârșiți ca să le fie primită jertfa. Dar asta nu stă în firea pământenilor. Înseamnă că el nu este un pământean de-al nostru. Oricare pământean ar fi, nu pot să cred că nu are în el simțirea omenească să nu i se trădeze pe chip măcar o tresărire, o remușcare, sau un dram de milă atunci când sfășie cu cuțitul un biet animal nevinovat. Știu, o inimă de rege simte cu totul altfel decât a mea. Însă pentru mine acea seninătate, acea nepăsare desăvârșită pe care am văzut-o pe chipul lui Piratos atunci când a împlântat cuțitul în inima animalului, acea întâmplare îmi pare o prevestire rea. Piratos e un sfânt, poate e un zeu, dar nu e om! Așa îmi spune inima mea!

Regele era din ce în ce mai impresionat de cuvintele fiicei sale. Cu mânia potolită, îi răspunse:

- Sunt de-a dreptul uluit! Ai văzut tu toate acestea? Se cade să-mi nărui speranțele, întreaga mea străduință de a-ți croi un viitor demn? Poți spulbera totul într-o singură clipă?

- N-am nici o putere, tată, să-ți destram planurile. Tu poruncești, așa cum numai un rege poate să o facă. Ce e bine și ce e rău numai tu socotești! Iar eu mă voi supune poruncii tale. Dar am vrut să știi și părerea mea, dacă nu ți-a fost cu prea mare supărare. Am vrut să știi că, pe această cale, fiica ta nu-și va găsi fericirea niciodată...

- Liniștește-te, Kromia...

- Tată, salvează-mă dacă mai e cu putință! se rugă ea cu stăruință.

- Îți promit că mă voi gândi la tot ce mi-ai spus, îi răspunse regele, dorind cu tot dinadinsul s-o îmbuneze. Dar acum e timpul să te duci și să te odihnești, așa cum o face toată lumea la această oră. Și să nu-ți mai fie niciodată teamă să vorbești cu mine!

La auzul acestor cuvinte Kromia se aruncă în genunchi, mulțumindu-i prin cuvinte înflăcărate:

- Nici nu știi de ce chinuri cumplite mă izbăvești! Ești cel mai bun rege de pe pământ, tată!

Între timp, pe neobservate, luna începu să răsară la orizont. Regele o pofti pe fată să se ridice și să stea alături de el, învelind-o mai bine cu mantaua. Privea și el plin de încântare și dragoste părintească, chipul ei gingaș, încă al unui copil, chip ale cărei frumusețe și delicatețe erau atât de clare, încât toată lumina din jur pălea lângă el.

Kromia nu mai putea de fericire, parcă descoperind abia atunci luna apărând deasupra valurilor îndepărtate, și zise:

- Ce fericită sunt, tată! Nu ți se pare că totul poate deveni dintr-odată luminos când spui tu niște cuvinte?

Regele avu dintr-odată o idee:

- Nu ești curioasă să vezi ce se află pe lună?

- Ba cum să nu fiu! Aș face orice ca să pot urca sus, până la ea!

- Atunci, hai să coborâm din nou în încăperea din turn.

Coborând un rând de scări au deschis ușa de lemn a încăperii și au intrat cu grijă, ca să nu se lovească cu capul de pragul de sus. Acolo s-au așezat pe o bancă de lemn. Apoi regele a tras un oblon

care descoperi o mică fereastră prin care intra lumina lunii în încăperea. În dreptul ei se afla o piatră străvezie, ca un smarald.

- Privește, Kromia!

- Da, văd tată! Par a fi niște munți galbeni acolo pe lună. E o țară de aur? Întrebă ea extaziată de priveliștea din fața ochilor.

- Nu e o țară pământeană, fata mea! Toate acele minunății nu sunt ca acestea de pe pământ! Vezi piatra asta? Este un smarald curat. Ea ne face să putem vedea luna mai mare decât apare ea pe cer...

- Parcă-i o țară de basm! Câtă splendoare!

- Întocmai, Kromia! Asta este o mare taină pe care nu o cunoaște nimeni. Toți cred că luna e un bulgăre de foc. Ei nici nu știu măcar că-i o țară întinsă, poate mai întinsă ca orice țară de pe Pământ și, pe deasupra, poate și mult mai bogată! Te rog, dară, să nu suflă nimănui o vorbă despre cele ce ai văzut, căci e o mare taină. Să nu uiți asta!

- Acum înțeleg de ce-ți place atât de mult să-ți petreci nopțile în turnul acesta! Parcă nici nu poți să te sature de atâta frumusețe și miraj!

Luna își revărsa razele aurite asupra zidurilor și grădinilor cetății. Departe, pe întinderea mării, cu reflexele lor aurii valurile murmurau neconținut. Ușa cea tainică din turn se închise încet și cele două umbre coborâră scările și se pierdură pe aleea ce ducea spre palat.

23

Kromia, moștenind firea mamei, era o ființă suavă, dornică de căldură sufletească și prietenie. Încă din fragedă copilărie tânjea după toate lucrurile frumoase, adora legendele învăluite de mister, îi plăceau teatrul și poezia.

Frumusețea ei îi încânta pe toți. Fiecare se străduia să-i intre în voie. Chiar și fețele cele mai posomorâte dintre sftnicii regelui, văzând-o, se bucurau de farmecul ei.

Așa se face că fetița zglobie ajunsese să fie răsfățată și adorată de toată lumea. Atunci când regele Agatos nu-și mai vedea capul de treburi în palatul tronului, Kromiei îi plăcea să rătăcească de una singură prin cetate, dornică să vadă și să admire singură totul, să iscodească și să pătrundă orice taină, să cutreiere templele și aleile minunate cu arbori și flori.

Odată, rătăcind prin oraș, Kromia descoperi un bătrân oștean care o cuceri prin darul lui de a spune povești. Pe numele său Meneus, îmbătrânit de mult în slujba lui Agatos, bătrânul era unul dintre cei mai de respectați oameni din regat, fiind chiar comandantul oștii care apăra cetatea Atalya, supraveghind și la bunul mers al acesteia.

Kromia pândea momentul când bătrânul Meneus își făcea apariția în fața pavilionului cel mare destinat oștilor și, când îl surprindea așezându-se pe bancă la soare se ducea la el. Bătrânul, înalt și încă vânjos, cu fața arsă de soare și brăzdată de multe semne ale luptelor din tinerețe, era iubit de Kromia ca un părinte. El se prefăcea că doarme dus, dar Kromia, nemaiaivând răbdare să se plimbe prin preajmă, se furișă lângă el și îl prindea în glumă de creasta coifului.

- Ei, bătrâne! Ce faci? Iar dormi?

Meneus se prefăcea că se trezește cu greu din somnul său adânc și-i zicea, părând surprins de apariția ei neașteptată:

- A! Pe cine-mi văd ochii? Tu erai, frumoasă fetiță?

- Nu dormeai, știu eu! Îți place să râzi de mine!

Apoi îl îmbrățișa cu alint. Se așeza alături de el și începea nerăbdătoare:

- Ce poveste despre oșteni și faptele lor de vitejie mai știi?

Bătrânul Meneus, comoară nesecată de povești, legende și istorii tulburătoare mai vechi și mai noi, începea să-i depene pe îndelete o poveste lungă și încurcată despre vremuri și fapte de demult. Sau inventa pe loc o istorioară nouă, plină de farmec și neprevăzut.

Odată, în timp ce bătrânul Meneus tocmai se pregătea să-i ticluiască o nouă poveste, Kromia îl întrerupse brusc, aducându-și aminte de o promisiune mai veche pe care i-o făcuse, și-i zise cu înflăcărare:

- Iartă-mă, bunule Meneus. Dar, chiar acum mi-am amintit că mi-ai promis să-mi arăți într-o bună zi închisoarea, cu toate tainele ei...

- Ce-ți veni așa, deodată, fetiță frumoasă? Chiar atât de mult vrei să știi toate câte se întâmplă pe lumea asta? Închisoarea nu e un loc tocmai plăcut!...

- Chiar așa?! Dar mi-ai promis! Vreau să știu tot! veni pe dată replica ei hotărâtă.

- Vai, vai! La ce grele încercări mă supui, fetiță scumpă!

- Adică de ce? Doară mi-ai promis. Mi-ai promis că-mi vei arăta pavilionul închisorii, atunci când va fi o zi frumoasă! Și vezi ce senină e ziua de azi?

Aceste vorbe hotărâte, de copil mofturos, îl cam luară prin surprindere pe bătrânul Meneus, care acum nu mai avea încotro. Vedea că nu o mai poate duce cu vorba la nesfârșit. Așa că îi zise răsfățatei prințese:

- Mi-e teamă însă că îi vei sufla vreo vorbă tatălui tău despre această poveste. Sunt convins că regele n-ar admite, din capul locului, ca fiica sa să se apropie de întunecata închisoare!...

- Nu te teme fără rost. O să tac, precum un pește. Îți promit! Doar du-mă mai repede acolo! spuse ea cu nerăbdarea și entuziasmul pe care le exprima în fața oricărui lucru nou, care îi stârnea curiozitatea.

Meneus nu mai putea da înapoi. Totuși, mai încercă o mică amânare, propunându-i:

- Kromia, du-te și te joacă până se face amiază, apoi revin-o aici.

- Mulțumesc, Meneus! Ești un om bun! Nici nu știi ce bucurie îmi faci!..

Îl îmbrățișă și fugi zglobie spre aleile cu flori și bazinele cu apă limpede în care înotau pești colorați.

Deși spera ca fata să uite, pe la ora prânzului Meneus se trezi cu ea în fața pavilionului său. Kromia îl aștepta deja de ceva vreme și chiar îl muștră, prefăcându-se supărată:

- Credeam că m-ai amăgit iar, viclean bătrân ce ești!

Meneus râse cu bunățate. Era totuși pregătit de vizită. Își potrivi mai întâi coiful pe cap, la fel și armura și sabia de la cingătoare. Nu de alta, dar îi plăcea să aibă o ținută ireproșabilă când se prezenta în fața supușilor săi.

O luă pe Kromia de mână și porniră decizi spre pavilionul închisorii. Acesta ocupa o parte a cetății, deloc invidiată de careva, care - așa cum se mai spunea în glumă dar era și o cruntă realitate - avea multe uși de intrare și mai niciuna de ieșire.

Kromia știa de multă vreme că de această parte a cetății nu are voie să se apropie. Regele o avertizase în privința asta de multe ori. Dar sufletul ei de copil curios mereu a dorit să știe ce se petrece acolo. În mintea ei se țeseau gânduri și taine pe care ar fi vrut să le pătrundă neapărat.

Meneus, cunoscând bine firea Kromiei, era conștient că toate cunoștințele ei despre temniță, ceea ce de fapt știa din auzite, nu sunt tocmai potrivite. Dar, oare, ar fi putut să nu-i îndeplinească acum acest capriciu?

Condusă de impozantul și neînfricatul Meneus, Kromia păși fără teamă pe poarta pavilionului. De cum intrară împreună pe primul coridor sumbru și răcoros, avântul Kromiei păli subit și începu să pășească dintr-odată mai prevăzătoare și să se țină strâns de brațul protector al lui Meneus.

Străbătură un coridor, apoi un altul, ambele întunecoase și reci. Kromia tremura, înfricoșată, simțind izul pământului umed și aerului sufocant. Bătrânul înțelegea că fata, cu toată imaginația ei bogată, nu putea intui întru totul fiorii reci care o străbăteau în incinta închisorii. Pentru ea temnița era mai degrabă un sac cu povești, cu întâmplări și mister, decât un lăcaș de tristețe, durere, degradare și urâtenie.

Pentru a-i mai insufla curaj Meneus căută să o mai înveselească, povestindu-i tot felul de lucruri interesante, dar vesele, despre captivi și faptele lor. De bună seamă, multe din aceste povestiri erau scornite și înflorite, căci nici Meneus nu mai știa pricina pentru care au fost închiși acolo acei chiriași.

Uneori Meneus era nevoit să dea porunci temnicerilor să deschidă câte o ușă la anumite celule în care zăceau nefericiții uitați în hrubele întunecoase. Nevrând s-o înspăimânte pe Kromia, îi arăta doar ceea ce credea el de cuviință.

Kromia tremura, înfrigurată ca într-o peșteră. O înfiorau pereții umezi și lanțurile grele ce cădeau cu zgomot când temnicerii descuiiau vreo ușă. De aceea se hotărî să nu mai lungească șederea lor în acele locuri de coșmar, îndreptându-se spre ieșire. Înainte însă de a străbate ultimul coridor, Meneus se gândi totuși să-și mai illustreze explicațiile cu încă un caz deosebit, și-i spuse fetei, arătând cu degetul spre o celulă din drumul lor:

- Iată, de pildă, în celula asta se află unul dintre dușmanii cei mai odioși și mai periculoși ai regatului nostru!...

Temnicerii care-i însoțeau primiră poruncă să descuie zăvorul ușii de la acea celulă. Lanțurile căzură cu zgomot, zăvoarele și canaturile ruginite pârâiră sinistru. Făclia unui temnicer lumină pe jumătate încăperea îngustă și rece.

Dacă în celelalte celule pe care le descuiară temnicerii, Kromia nu a putut vedea mare lucru, de-abia aici distinse o mogâldeacă cu chip de om care prinse a se mișca pe o lespede de piatră. La lumina făcliei putu desluși mai bine interiorul celulei. Intimidată de grozăvia a ceea ce-i puteau vedea ochii, Kromia păru că a căpătat mai multă îndrăzneală și avu curajul să se apropie și mai mult de ființa aceea care zăcea aproape inertă pe lespede a ceea de piatră. Pășind pragul ușii privi atent, cu ochii mari și buzele întredeschise, să deslușească dacă acea mogâldeacă era un animal sau o ființă omenească.

Lumina făcliei îl făcu pe întemnițat să tresară din amorțire și să se ridice în grabă în picioare. Kromia începu să deslușească fața unui tânăr cu fruntea înnegurată și cu o tristețe nemăsurată pe față. Cămașa-i albă, nu murdară dar sfâșiată pe alocuri, îi dezvăluia o statură athletică bine proporționată, niște mușchi care mai sugerau forță și mobilitate, dar toată ființa aceea părea că era plină de oase care ieșeau proeminent din ungherele lor și o înfiorau. Fața sa nu arăta deloc dușmănie. Părul, încălzit oarecum, în care se mai distingeau niște bucle ondulate, era ne tuns de multă vreme. Ochii fetei a putut distinge trăsăturile încă fine ale chipului, pieptul său frumos arcuit care părea că provine dintr-unul cu multă armonie, mișcărilor care conțineau un anumit rafinament.

Privirea întemnițatului era întunecată și rătăcită, însă la vederea frumosului chip al Kromiei parcă se însufleți dintr-odată. Fața lui radia acum o lumină curată. Fără a fi în stare să scoată din gură un singur cuvânt, privea cu încântare chipul divin apărut precum o minune în fața sa.

La rândul ei, Kromia, hipnotizată parcă de transfigurarea aceea neașteptată a tânărului, îl privea încremenită. Uitase de întunericul și de răcoarea încăperilor prin care trecuse, ale aceleia în care se afla, și nu-și mai putea desprinde ochii de la chipul acela plin de tristețe și suferință, dar semeț și demn în înfățișarea sa.

Bătrânul Meneus a fost cel al cărui prezență de spirit i-a scos din impas. O luă pe Kromia de mână și porunci temnicerilor să încuie cu nădejde ușa celulei. Ușa se trânti cu zgomot la loc, zăvoarele și lanțurile scrâșniră iarăși și totul se cufundă într-o liniște apăsătoare.

Ieșind din închisoare prin ușa de la capătul culoarului, Kromia fusese surprinsă de bogăția de lumină și căldură care îi inundară chipul.

- Uf! răsuflă ușurat Meneus. Ce bine-i aici, afară! Întunericul și frigul temniței mi-au pătruns în toate oasele!

Afară era într-adevăr cald și plăcut. Dar inima Kromiei tot mai bătea neliniștită de cele văzute și simțite între zidurile închisorii:

- Spune-mi, bunule Meneus, chiar așa de groaznic este acel tânăr pe care-l țineți acolo, în încăperea aceea rece și întunecoasă?

- Eh, fetiță dragă! Tânărul a fost, pesemne, vreo căpetenie a oștirii care a atacat hotarele țării. De aceea e socotit un mare dușman al părintelui tău...

- Ai văzut, totuși, zise din nou Kromia, ce privire blândă și tristă avea? Nu semăna deloc cu cea a unui răufăcător oarecare, nu-i așa?

- Vrei să știi părerea mea? zise Meneus. Eu cred că acel tânăr nu e decât un fanfaron care a căzut în mare necez datorită nesăbuintei sale. Este totuși posibil ca dintr-o greșală regele să-l fi pedepsit prea aspru. După câte țin eu minte, tânărul zace în închisoare de aproape doi ani...

Cei doi se despărțiră, Kromia mulțumindu-i pentru că i-a împlinit dorința și promițându-i că nu va afla niciodată regele de escapada lor neautorizată la închisoare iar Meneus pornind spre pavilionul gârzilor să-și vadă de treburile lui.

Au trecut câteva zile de când Kromia, însoțită de bătrânul Meneus, făcuse ciudata descindere în spațiul sumbru și rece al închisorii. Aproape uitase impresiile acelei vizite, gândurile și preocupările ei redeveniră vesele, luminoase, nevinovate și pline de farmec.

Într-o noapte însă, un vis neobișnuit a pus stăpânire pe liniștea spiritului ei copilăresc. Se afla pe malul mării și se juca, aruncând pietricele în vârtoarea valurilor înspumate. Valurile călătoare se spărgeau în fața ei, sub lumina albă a soarelui, împroșcând stropi peste tot. Deasupra orizontului vaporii creau un curcubeu feeric ce se arcuria maiestuos peste valuri, ca o cortină în spatele căreia se țesea o fantastică poveste. Cortina aceea se înălța parcă, devenea și mai colorată dar, în același timp, în spatele ei creștea o umbră albastră și întunecată, ca o taină rece.

Iată însă că valurile din spatele cortinei au început dintr-odată să se lumineze, devenind străvezii ca sideful, apoi precum strălucirea zilei. Pe fundul mării vălurite, mai întâi vag precum o iluzie, apoi din ce în ce mai intens, apăru chipul unui tânăr strălucitor, având măreția zeului Apollo. Îmbrăcat într-o cămașă albă și lungă până la genunchi, încins cu un brâu pe care atârna tolba cu săgeți și ținând în mâini un arc de argint, privea cu chipu-i senin și liniștit un punct nevăzut aflat undeva pe valurile mării. Privirea lui caldă și vie, izvorând din umbra genelor lungi și catifelate, crea pe chipul său încadrat de buclele lucioase ale părului o armonie deplină.

Apollo cel din vis, luând o săgeată din tolba, o instală cu grijă în arcul său, apoi întinse coarda și ținti. Pe chipul tânărului apăru un surâs armonios, urmărind cu încântare săgeata ce zbură peste ape. Apoi, grăbit parcă, dispăru în marginea cortinei multicolore.

Visul acesta ciudat a reușit să pună stăpânire pe închipuirile romanticei copile, încât nu l-a putut uita nici în zilele care urmau. Revedea întocmai cortina aceea feeric colorată, cu chipul tânărului care semăna cu Apollo răsărind din valuri.

Fire dornică de a cunoaște frumuseți fără seamăn, Kromia și-a reluat îndeletnicirile ei preferate, admirând pajiștile cu flori, învățând noi roluri pentru a le juca pe scenă, admirând cerul azuriu de deasupra livezilor de măslin și de pe culmile dealurilor. Totuși, din când în când, mângâind ușor petalele florilor sau privind neantul cerului, în ochii ei mari, înnobițați de mister apărea câte o undă de melancolie, precum o pală ușoară de vânt într-un ocean de căldură. În acele momente chipul ei diafan tresărea și suspina cuprins parcă de tristeți nebănuite.

Era stăpânită de melancolii mai ales când își aducea aminte de visul acela. Atunci, gândul ei încerca să reîntregească un lucru îndepărtat, ceva vag și uitat demult. Ceva anume îi era familiar din chipul acelui tânăr din visul ei în care semăna cu Apollo. Mai văzuse ea oare undeva chipul acela? Unde-l mai întâlnește? Din ce legendă îl știa? Revenea însă repede din tulburarea acestor gânduri și-și relua de îndată preocupările ei nevinovate.

În peregrinările ei pe țărmurile mării și prin grădinile parfumate ale palatului poposi într-o zi în preajma unui havuz ce răcorea cu apa sa rece locul acela. Vaporii din preajmă răspândeau o ceață ca o perdea străvezie. Apropiindu-se și mai mult, Kromia rămase uimită întrezărind un curcubeu frumos peste perdeaua de vaporii din jurul havuzului. Uimirea îi fu și mai mare când observă, în spatele curcubeului, clădirea mohorâtă a închisorii cetății. Inima îi tresări de mirare, căci i se păru că revede, pas cu pas, din nou visul acela cu tânărul care împrumutase chipul lui Apollo. Însă același chip parcă îl văzuse și în realitate. Tocmai privea cu încântare noua minune care i se arăta în fața ochilor, havuzul, curcubeul, grădina, închisoarea. Oare visa din nou?

Această nouă revelație avusese darul să-i limpezească mintea ei preocupată să găsească o logică potrivită cu privire la chipul acela care-i bântuia imaginația de atâta vreme. Își reaminti, deodată, cu înfiorare, că tânărul din vis semăna foarte mult cu cel pe care îl văzuse în temniță. Asemănarea i se păru de-a dreptul izbitoare. Surâsul acela scurt pe care îl întrezărise pe chipul lui atunci în închisoare era leit același cu cel al tânărului din visul ei: radia același farmec, provenea dintr-o privire la fel de blândă și de ocrotitoare.

Neașteptata revelație reuși însă să o neliniștească și mai mult pe biata fată. Chipul acela avea o prea adâncă înrâurire asupra întregii ei făpturi. Dacă despre un vis putea accepta că era rodul

imaginației și fanteziei sale, putea să accepte că rămâne imaterial și intangibil, în schimb chipul acela era o realitate la fel de vie ca oricare alta din jurul ei. Începu să-și amintească, cu aceeași înfiorare, împrejurările în care îl văzuse pe tânărul din temniță. Își aminti clar că suferise, chiar atunci, pe loc, o metamorfoză ciudată, în locul frigului și răcorii simțise atunci căldură și binecuvântare, chiar dacă se afla în spațiul închis și insalubru al închisorii. Mirarea sa deveni acum legată de nedumerirea că uitase imediat totul după ce a părăsit acel loc, uitase de tânărul acela deznădăjduit, care se luminase dintr-o dată când i-a surprins chipul, uitase și că a fost în acel oribil lăcaș al celor condamnați la lipsă de libertate.

În zilele următoare încercă mai des să revină în preajma havuzului și, de fiecare dată cu fidelitate, chipul tânărului îi apărea mereu același, plin de bunătate și strălucire, cu surâsul trist dar armonios și demn, cu durere cicatrizată pe întreaga-i făptură dar și cu liniște și semeție pe față. Își aminti de cuvintele lui Meneus, de atunci, când îl descriesese pe tânăr drept un răufăcător, un dușman de moarte al regelui Atalyei, crud și periculos. Aștepta însă cu înfrigurare noi dovezi că acest tânăr e plin de răzbunare, are vădite izbucniri de răutate ale unui tâlhar înrăit sau este un dușman feroce care atentase la regatul tatălui ei. Aștepta dovezi pentru toate acestea, când toată ființa ei nu putea crede mai nimic. Dimpotrivă, tânărul acela deznădăjduit care de doi ani își irosea viața între zidurile umede și întunecate ale închisorii tatălui ei i se părea că are lumină la față, că zâmbește cu demnitate, curat și curajos, că i se citește pe față bunătatea din suflet. Nu se poate - își zicea - ca un om cu o astfel de privire să fie un om periculos, nu poate fi acesta un dușman atât de crâncen al tatălui meu. Mintea ei deja găsisese o explicație pentru toate aceste nelămuriri: de bună seamă, tânărul acela ajunsese cu totul nevinovat în temniță, acuzat pe nedrept și atribuindu-i-se tot felul de vini închipuite. Să fie oare o nedreptate din partea tatălui ei?

Kromia îndrăgea mult locul din preajma havuzului. Venea acolo în fiecare zi, bucurându-se de frumusețile naturii, dar liniștindu-și frământările în legătură cu noile sale gânduri și griji. Pentru a-și justifica deseori prezența acolo, începuse să îngrijească gingașele flori din grădină. Făcea acest lucru cu conștiinciozitate, cu entuziasmul și bucuria nemărginită din sufletul ei de copil.

Uneori însă își propunea să uite întâmplările acelea ciudate din viața ei. Se gândi că diviniza poate pe nedrept o iluzie, o himeră din visul ei cu Apollo, când de fapt, în spatele acelor ziduri întunecate, era numai un tânăr oarecare, care trăia închis, ascuns de privirile oamenilor și de lumina soarelui.

Altădată ar fi trecut nepăsătoare prin preajma zidurilor închisorii, când știa că acolo stau închiși cei mai odioși dușmani ai tatălui ei. Acum, de fiecare dată când trecea prin preajmă, inima ei se strângea de emoție. Simțea o mâhnire grea pentru soarta tânărului închis în temniță. Dacă totuși e nevinovat? Nu se putea obișnui cu gândul că, în timp ce ea se plimbă prin palate și temple, ori privea corăbiile plutind pe mare, el rămânea mereu închis, lipsit de lumina soarelui și neavând nici un drept să se bucure de viață.

În zilele care au urmat Kromia a devenit tristă. Nu mai avea tragere de inimă să îngrijească florile, nu mai avea chef să repete roluri pentru teatru, nu mai avea nici poftă de joacă și nici de mâncare. Se plimba des pe alei și pajiști, privind cu durere în inimă cutreierat de nori albi.

Avea o nelămurită rețineră în a da ochii și cu bătrânul Meneus. În zadar aștepta acesta pe banca din fața pavilionului său, sperând s-o vadă sosind pe prințesa cea zglobie, căreia îi și pregătise o nouă poveste. Bătrânul soldat își dădea seama că în inima fiicei lui Agatos se petrec transformări importante. Ce anume însă? Nu avea cum să bănuiască bătrânul comandant de oști.

Într-o zi, Kromia, nemaiputând îndura singurătatea și tristețea, se hotărî să se ducă direct la bunul ei sfătuitor, Meneus, și să-i mărturisească toate neliniștile ei. Nu i-a fost greu să-l găsească, așa că, de cum ajunse lângă el, în îmbrățișă, spre marea satisfacție a acestuia.

- Fii binecuvântată, scumpă copilă! Unde ai lipsit atâta amar de vreme? M-ai uitat oare? spuse Meneus, ocrotind cu privirea chipul diafan al fiicei lui Agatos.

Kromia se așeză cuminte lângă el pe bancă și-i răspunse:

- Să nu crezi, Meneus, că am devenit nerecunoscătoare, ori leneșă.

Suspină. Nu-și găsea cuvintele potrivite pentru a începe să-și mărturisească frământările ei. Buzele ei gingașe, frumos arcuite, erau pregătite să spună ceva. Tăcea însă.

- Kromia, zise Meneus, bănuiesc că te-a impresionat nespus de mult acea vizită în temniță.

Kromia tăcea în continuare, privindu-l rugătoare, implorându-i înțelegere. Nu știa ce să-i spună. Întreaga ei ființă era cuprinsă de o dezorientare tainică pe care se temea să n-o profaneze, exprimând-o cu glas tare.

Din ce în ce mai îngrijorat de tăcerea Kromiei, bătrânul o privi cu compătimire. Încercă să-i afle taina, punându-i întrebări:

- Nu cumva acea vizită în închisoare te-a tulburat așa de mult?

Ea ridică privirea și-i răspunse, surâzând:

- Da. Este adevărat!

- Te-a impresionat poate soarta acelui tânăr pe care l-ai văzut atunci în temniță?

Kromia tresări, surprinsă că bătrânul îi citise prea exact gândurile ei intime, și rosti încet:

- Da.

În mintea lui Meneus misterul aproape că fusese lămurit. Alte cuvinte ar fi fost de prisos. Totuși, pentru a ieși din impasul discuției, îi propuse:

- Hai să-ți spun o poveste frumoasă! Dorești s-asculți?

- Da, vreau! zise ea, înflăcăându-se, nerăbdătoare să afle o nouă născocire a fanteziei de nesecat a bătrânului oștean.

Fata asculta atentă, liniștită, povestea frumos ticluită de Meneus, uitând curând neliniștile ei. Apoi, împăcată și bine dispusă, Kromia îi mulțumi și plecă. Meneus se ridică de pe bancă și porni încet spre pavilionul său, bombănind nemulțumit: "Așa-mi trebuie, bătrân neghiob ce sunt! În loc să-mi văd de treburi, am găsit de cuviință să plimb fiice de regi prin hrubele închisorilor. Halal bătrân fără de minte ce sunt! Oare ce-ar zice regele Agatos dacă ar afla această ispravă a mea?".

Kromia ajunsese în palat. Văzând-o, regina Ariadna care o veghea cu multă grijă și venerație nu putu să nu-i observe ușoara paloare a chipului și tainica ei neliniște din priviri. Admirându-i silueta mlădioasă, în veșmânt alb, pe care sânii ei diafani îl atingeau ușor, regina puse mâna ei mângâietoare pe fruntea fiicei sale, întrebând-o cu o adâncă tandrețe:

- Ce e cu tine, scumpa mea fetiță?

- Nimic, mamă...

25

Pentru simțirile cu adevărat nobile, fericirea poate însemna chiar și o scânteie de lumină, o mângâiere ușoară, ori un gând nou dătător de speranță. Acel grăunte de optimism devine de îndată un univers sublim, de infinită candoare, în care entuziasmul și devotamentul se revarsă cu generozitate spre depărtările lumii, într-acolo unde orizontul planetei se scufundă în azurul cerului și unde vântul îndeamnă spre casă pânzele albe ale corăbiilor.

Adoris, uitat de aproape doi ani în întunericul cel mai deprimant al închisorii, copleșit de deznădejde, cu sufletul zdrobit și toate speranțele zdruncinate, urma să aibă parte în curând de o asemenea lumină ce-i va reînvia spiritul.

Lanțurile de la ușa beciului întunecat în care zăcea căzură grele într-o zi, iar zăvoarele și țâțânile ușii scârțâiră asurzitor, mai tare ca de obicei, în timp ce în pragul ușii se iviră doi temniceri înarmați, întrebându-se unul pe celălalt:

- Aici să fie?

- S-ar putea... Hei!... Cine-i acolo?...

- El e?

- Da, ăsta-i! Haide cu el!...

- Fii cu luare aminte! ăsta-i dintre cei înrăiți!...

Cei doi îndrăzniră să intre împreună mai adânc înăuntru hrubei întunecate.

- Fără doar și poate, el este!...

- Atunci să-l luăm cu noi!

Adoris, care zăcea în temniță fără să se aștepte la astfel de vorbe, tresări la această veste. Se ridică încet de pe lepedea pe care stătea și ieși poticnindu-se în urma temnicerilor.

- Treci între noi! rosti cu asprime unul dintre temniceri.

Mintea lui Adoris străfulgeră la gândul eliberării, pentru că, departe, la capătul culoarului acela, se vedea o lumină adevărată. Dar își zise de îndată că nu putea fi adevărat. Poate sosise ceasul condamnării la moarte, sau cine știe ce altceva. Oricum, nu așa va fi eliberat din temniță!

Și totuși, ce se petrece? se mai întrebă el. Nu făcu nici douăzeci de pași și, cotind pe un culoar mai larg și ceva mai luminat, văzu o ușă masivă larg deschisă.

- Intră aici! porunci temnicerul care mergea în fața lui.

- Să zăvorâm cu nădejde ușa! bolborosi celălalt, după ce-l azvârli pe întemnițat în mijlocul încăperii.

Temnicerii dispărură. Însă nu trecu mult și reveniră, aducând cu ei o cămașă, un brici și un vas cu apă. Înțelese că trebuie să-și îngrijească ținuta pentru un eveniment mai special. O vizită poate a vreunei rude sau a vreunui prieten care îl descoperise, în sfârșit, și avea să negocieze cu stăpânii cetății eliberarea sa. O nouă speranță îi învălui mintea. Temnicerii încuiară iarăși ușa. Pe coridoare larma se înteti o vreme, apoi se făcu o liniște deplină.

Adoris nu-și putea explica pe deplin toate aceste schimbări petrecute cu el. Oare chiar se pregăteau să-l elibereze? De atâta vreme își pierduse speranța că va mai vedea vreodată lumina zilei! Pesemne că se petrece o farsă. Sau poate așa se procedează cu cei întemnițați, la anumite perioade de timp: li se schimbă celula, așternutul, hainele.

Măcar noua sa celulă arăta mai omenește, zidurile erau mai drepte, mai uscate, iar sus de tot, chiar sub tavan, se vedea o mică ferăstrucică prin care pătrundea de afară puțină lumină. Părea că avusese ceva noroc, că temnicerii îi dădură o celulă mult mai bună, poate din greșală, cine știe!

După un timp însă, simțind liniștea apăsătoare acoperind totul și văzând iluzia eliberării sale spulberându-se, puținul avantaj datorat schimbării celulei începu să fie estompat încetul cu încetul, iar deznădejdea și întunericul îl înlănțuiră mai greu și mai apăsător ca înainte.

Peste temniță coborî din nou aceeași mohorâtă tăcere. Într-un târziu tresări, amintindu-și din nou întâmplarea aceea care și astăzi i se mai pare un vis. Își reaminti pașii de la ușa încăperii sale. Își reaminti cum ușa fu larg descuiată și cu zgomot, iar prin ea o lumină puternică i-a inundat încăperea. În prag apărură atunci chipul sever al unui comandant, având o armură strălucitoare și un coif semeț, expunându-și impozanta statură de oștean în vârstă, cu mustăți încărunțite și priviri aspre. Apoi, statura semeață a soldatului se dădu la o parte și din spatele ei apărură atunci, precum o lumină albă, pură și strălucitoare, chipul unei tinere cu o înfățișare de vis. Și astăzi mai crede că a fost un vis. Chipul din fața de atunci a părut totuși aieva. A strălucit precum o divinitate poposită o clipă în fața lui să-i lumineze cugetul în clipele sale prea multe și prea lungi de nefericire. Cât farmec a cuprins acea făptură, câtă lumină a emanat și cât mister! A fost de neimaginat! În fața sa a strălucit însăși zeița frumuseții în veșmântul ei alb, diafan! Ochii ei mari și luminoși, buzele fine, de o perfecțiune încântătoare. Părul care se revărsa ondulat peste umeri, negru și amețitor.

Adoris își reaminti extaziat chipul acela, nereușind să-și revină. Era cuprins de emoție, îi vedea lumina fantastică din ochi, îi simțea respirația ușoară precum o adiere, îi simțea tremurul ușor al mâinilor și umbra de neliniște de pe chipul și de pe buzele ei.

Avusese oare teamă de el? Poate că da. Cât de frumoasă era! Fără să-și dea seama, își amintea că inima lui a început atunci să-i bată cu tărie. A simțit că trebuia să facă ceva, să protejeze cumva gingașa ființă din fața lui. De s-ar fi simțit demn s-o poată ocroti prin mângâierea sa, ar fi sărit de îndată să o facă. Știa însă că acest lucru nu se cuvenea. Așa că nu i-a rămas atunci decât să privească în tăcere, fericit și ocrotitor, acel chip încântător care l-a fericit cu norocul de a poposi atunci în celula lui.

Poate a fost numai un vis, sau chiar s-a întâmplat aieva? Adoris se gândi că mintea sa începea să se tulbure.

Atunci, după plecarea ei, Adoris a rămas mult timp ținut locului, rotind doar privirile prin celulă pentru a mai prinde câte un crâmpel din lumina diafană pe care ființa aceea sublimă o răspândise în jur. S-a așezat târziu pe scândura de lemn din încăpere, căutând să păstreze cât mai mult timp în minte imaginea aceea desăvârșită. Astfel a adormit multe nopți după aceea, cufundat timp îndelungat în vise frumoase.

Trezindu-se, privi iscoditor în jurul lui. Era tot în temniță. Însă câtă lumină în încăpere! Iată o ferăstrucică, acolo sus, prin care soarele își trimite o rază aurie, prelungindu-se generos până în peretele

opus. Îi venea să sară în sus de bucurie! Luă raza în mâini, o îmbrățișă și o sărută îndelung. Simțea o bucurie atât de puternică renăscându-i în suflet, încât nu se mai sătura jucându-se cu acea rază. Abia când soarele dispăru spre asfințit iar raza aceea dispăru și ea nemaipătrunzând înăuntru prin micuța fereastră, abia atunci se liniști cu adevărat. Pășind însă spre fereastră și ridicându-se puțin în vârful picioarelor, descoperi o nouă bucurie: putea vedea lesne afară.

O, ce minunăție se mai petrecuse! Nu-și putea veni în fire pentru minunile pe care le vedea înfăptuite în jurul lui. Era aievea, ori doar închipuire de-a lui? Erau oameni aceia care umblau înapoi și încolo pe afară, pe aleile frumos pietruite? De multă vreme nu mai văzuse oameni, alei, copaci, flori!

Privind și sorbind totul cu nesaț și încântare, precum un copil care vede pentru prima dată un lucru atrăgător, pe Adoris îl străfulgeră un gând care reuși din nou să-l tulbure. Oare pe fereastra aceea avea șanse să o revadă pe fata care i-a cucerit inima și gândurile?

Sub imboldul acestui gând luă scândura din încăpere și o așeză peste niște pietre de sub fereastra celulei sale. Acum putea urmări la nesfârșit tot ce se întâmpla pe aleile de afară, stând aproape comod pe marginea scândurii.

Până când s-a întunecat afară nu a avut norocul să revadă chipul enigmaticei fete. Pe alei au mai trecut multe siluete feminine îmbrăcate în veșminte albe, dar printre ele nu recunoscuseră chipul pe care îl vroia inima sa. Nu fu descurajat însă. O va aștepta răbdător în fiecare zi, de cum se vor ivi zorile.

Întunericul s-a lăsat încet, dar hotărât. La capetele îndepărtate ale aleilor au apărut câteva lumini de făclii. Apoi, în noaptea târzie luminile dispărură iar în locul lor apărură câteva stele mari și strălucitoare, care scânteiau voioase pe cer. Adoris adormi târziu în noaptea aceea, nemaiputând să se dezlipească de fereastră. Avea permanent în minte imaginea chipului acela de zeiță. O revedea luminoasă, împrăștiind grațios farmec în jur. Frumusețea ei hipnotizantă însemna totul pentru el.

Când începură să se reverse zorile unei noi dimineți, Adoris era deja pregătit să vegheze aleile de afară de la fereastra lui. Așteptă un timp până ce orașul se trezi la viață și trecătorii urmau grăbiți aleile cetății. Stătu veghind până la amiază, apoi din nou până la lăsarea serii. Zile întregi reluă cu asiduitate noua sa preocupare. Aștepta cu sufletul la gură clipa când va revedea chipul acela care îi stăruia în minte.

Iată însă că sosi și mult așteptata zi, ziua supremei bucurii. Pe pajiște apărură ea, în toată splendoarea. Era ea, cu siguranță, îmbrăcată într-o rochie albastră, cu mișcări grațioase, cu același păr negru strălucindu-i pe umeri. Ochii ei păreau că privesc cu adorație copacii, florile și cerul albastru. Măinile ei atingeau cu duioșie firicelele de apă ale havuzului lângă care se oprise, ori petalele gingașe ale florilor.

Adoris era îmbătat de fericire. Era fericit că devotamentul lui de a o aștepta să apară a fost în sfârșit răsplătit pe deplin. Cât de generoși erau zeii lui dăruindu-i această bucurie! Darul lor era neprețuit și de aceea își spusese, pentru prima dată după atâta amar de vreme, că trebuie să facă totul să trăiască!

Revăzând-o, simți că strălucirea din jurul ei era mai vie, mai plină de frumusețe. Era cuprins de o emoție puternică, așa cum niciodată nu i s-a întâmplat. O vedea aievea, fascinantă, zglobie, pură ca un cristal, entuziasmată ca un copil de orice lucru gingaș care îi răsărea în cale.

A revăzut-o apoi și în zilele următoare, și în multe altele după aceea. Din când în când ea trecea în plimbări scurte pe liniștile alei. Adoris o putea admira cum îngrijește atent florile, cât de grațioase îi sunt mișcările, gesturile, privirile rătăcite pe dealuri și prin depărtări.

După ce ea dispărea, el rămânea în universul fascinant al gândurilor sale și încerca cu mintea să reconstituie toate momentele sublime la care asistase, până seara târziu când se lăsa întunericul și când el, amețit de fericire și de visări frumoase, adormea în pace, legănat de aceste amintiri atât de duioase.

Uneori se cutremura la gândul că într-o zi ar veni cineva să-l elibereze din temniță, să-l imbarce într-o corabie și să-l trimită departe acasă. Ar fi pierdut poate pentru totdeauna prilejul de a mai revedea chipul acela! Nu, nicicum nu vroia să fie dus de acolo! Vroia să rămână mai departe în temniță, în această temniță și nu într-alta, numai în temnița în care era fericit că putea vedea în fiecare zi făptura aceea minunată.

Într-o zi însă, i se păru că în sufletul fetei se petrecu o schimbare. Venise, ca și altădată, până în preajma straturilor cu flori și le mângâia. Însă privea cu melancolie zările și marea ce unduia în depărtare. Privea visătoare azurul cerului și ramurile pomilor. Părea stăpânită de neliniște în fața frumuseților naturii. Simțea dorul de a fi perfectă în gesturile și gândurile ei, dar parcă brațele ei întinse implorau îndurare. Adoris, remarcând aproape imperceptibila ei suferință, uită cu totul de sine. Până acum căutase să fie recunoscător zeilor care-l protejară și-l trimiseră să vadă chipul acela fermecător. Acum, însă, toate gândurile și dorințele lui erau dedicate mai ales alinării neliniștii de care era ea cuprinsă. Ar fi vrut cu ardoare să afle motivul schimbărilor acelea din sufletul ei.

Mai târziu se întâmplă să descopere că fata aceea nu mai venea la fel de des să vadă florile din fața temniței. Ce se întâmpla oare? Apărea rar, dar lui Adoris i se părea că o face în fugă, pe furiș, și numai la câte un capăt de alee. Era mai temătoare, chinuită de câte un gând. Uneori era mai veselă, alteori însă părea preocupată și tristă.

Cât ar fi vrut să-i poată alina suferințele! Adoris simțea în inima sa renăscând o bucurie tainică și o speranță ce-l făceau să creadă că tânăra aceea minunată se gândea și suferea pentru el.

26

Carierele de piatră din munții Taurus deveniră curând neîncăpătoare pentru noii lucrători sosiți de pretutindeni, atrași de promisiunile unor câștiguri fabuloase, așa cum se răspândise vestea despre carierele regelui Agatos. Ca să poată lucra și noii sosiți, au trebuit să fie deschise noi cariere, mai aproape de povârnișurile stâncoase ale munților.

De unde până atunci văile sălbatice ale acestor munți nu erau tulburate decât de foșnetul conurilor de pin căzând printre crengile uscate ori de țipătul acvilelor ce roteau deasupra prăpăstiilor, acum deveniră adevărate infernuri de zgomot de la cremenea sfărâmată, de la loviturile baroaselor, a dălților și ciocanelor, de la vacarmul ce răscolea liniștea până la mari depărtări.

În aceste șantiere asurzitoare, sub arșița apăsătoare a zilei trudeau din greu lucrătorii cu pielea tăbăcită de soare și sudoare pentru a desprinde din stânci blocuri impresionante de cremene. Sub loviturile baroaselor săreau în jur scânteii și așchii de piatră. Stânca dură trebuia lovită cu putere și cu insistență, până se despica puțin ca apoi, folosind iscusința lucrătorilor, din ea să se poată desprinde blocuri mari de piatră cenușie.

Blocurile de cremene trebuiau cioplite și șlefuite pentru a deveni potrivite ca mărime și netede perfect. Supraveghetorii urmăreau ca toate aceste blocuri să aibă aceeași mărime și să fie bine cioplite și șlefuite. Abia după aceea blocurile urmau să fie urnite, trimise să ajungă pe drumuri întortocheate până la mare, în cetatea Atalya. Greutatea lor era atât de mare, încât sute de lucrători trebuiau să le împingă până în preajma drumurilor de piatră, folosind funii, trunchiuri de copaci și pârgii. De aici erau ridicate anevoie pe care mari, trase de șiruri întregi de perechi de boi. Carele porneau încet pe drumuri lungi și în câteva săptămâni ajungeau la destinație.

Funcționarii desemnați cu plata lucrătorilor răzbăteau cu greu prin atâtea locuri ca să plătească miile de oameni care-i așteptau la răstimpuri cu sufletul la gură. Dacă întârziiau vreo câteva zile și se adunau multe blocuri de piatră prelucrate și neplătite lucrătorii deveneau neliniștiți, erau permanent atenți să vadă dacă nu sosesc funcționarii, sau ședeau pur și simplu tolăniți la umbra copacilor așteptând ca lăncile soarelui să se mai domolească. Când apăreau cei cu plata, toate șantierele se animau, reluându-se cu sârg lucrul. Funcționarii țineau o socoteală foarte amănunțită asupra lucrărilor și plăteau muncitorii cu mare conștiinciozitate. Monedele regelui Agatos erau ispititoare. Erau de argint strălucitor sau chiar de aur. Palmele bătătorite și înnegrite ale lucrătorilor primeau cu adâncă bucurie bănuții lucioși pe care îi meritau. Îi încercau între dinți, pe îndelete, cu suspiciune, ca să se convingă că sunt veritabili. De fapt, niciodată nu s-a întâmplat ca monedele primite de la regele Agatos să fie false; însă nici un lucrător nu s-ar fi lipsit de nestăpânita plăcere de a verifica veridicitatea monedelor.

Munceau pe acolo și sclavi, dar cum aceștia nu se pricepeau prea bine la muncile care presupuneau o oarecare finețe, regele prefera să plătească oameni calificați, pentru a nu strica o groază de materiale și, mai ales, pentru a nu întârzia lucrările.

Cete de corăbii ale regatului sau închiriate trudeau și ele pe apele mărilor pentru a căra blocuri și lespezi de marmură din ostroavele stâncoase îndepărtate. Marmura descărcată, albă ca neaua, sau roșie ca mărgeanul, ori senină ca cerul, era depozitată rânduri-rânduri în stive mari, nu departe de port. Alte corăbii călătoreau apoi mai departe până la țărmurile îndepărtate ale Răsăritului, de unde aduceau prețiosul lemn de cedru și de pin.

Marea era cutreierată în lung și-n lat de corăbiile lui Agatos sau de cele tocmite, și nu se temeau nici de stâncile ostroavelor, nici de furtuni, deși erau încărcate, de cele mai multe ori, peste măsură. Și chiar de se mai întâmpla ca vreo corabie să se scufunde de prea multă greutate, ori să fie înecată de furioasele valuri ridicate de furtuni, oricare truditore al mării știa că asemenea lucruri sunt firești, iar corăbiile cele multe continuau să-și vadă nestingherite de rostul și rolul lor.

Trecu mai bine de un an de când se tot cărau blocurile mari de piatră și de când corăbiile tot descărcau marmura și lemnul adus de peste mări. Toate aceste materiale erau stivuite cu grijă pe platourile din preajma cetății. Terenurile din acea parte a cetății gemeau de greutatea blocurilor de piatră și de stivele de trunchiuri de lemn.

Toate pregătirile erau făcute în vederea începerii ridicării mult doritului templu, menit de regele Agatos să devină cel mai mare și cel mai impunător din câte s-au zidit vreodată pe lume!

Odată decis să-și înceapă marea lucrare, regele se dedică trup și suflet scopului său. Cel mai mult însă îl nemulțumea faptul că visteria sa bogată începuse să scadă, încet, dar sigur. Asta devenise deja o neliniște a regelui, un gând urât asupra destinului tezaurului său, gând care nu-l lăsa să doarmă în pace, nici zi și nici noapte. Regele nu mai avea stare, supraveghea neîncetat lucrările, porunca ca ele să fie grăbite, pedepsea aspru pe toți cei delăsători și-i sprijinea cum putea mai bine pe cei harnici.

Fusese deja nevoit să-și schimbe planul inițial cu privire la locul de înălțare a noului templu. La început voise să-l înalțe pe o colină falnică din incinta cetății, de unde avea o frumoasă priveliște asupra mării. Mai apoi însă și-a dat seama de amploarea zidirii celei noi, care amenința să nu încapă în spațiul restrâns pe care i-l destinase. În plus, nici nu avea unde să adăpostească munții de blocuri de piatră, marmură, lemn și celelalte materiale, precum și nenumăratele tabere de lucrători.

Însă, împreună cu regina și cu sfetnicii săi regele Agatos cercetară și hotărâră să înalțe noul său templu în partea liberă dinspre apus, din afara orașului. Locul ales era unul plăcut, pe o colină întinsă și destul de înaltă, de pe care aveai o minunată panoramă a împrejurărilor. Locul era suficient de mare pentru a oferi spațiu pentru înălțarea templului, dar și altor numeroase zidiri și parcuri înconjurătoare.

Alegându-și locul pentru noul său templu, tot cu ajutorul reginei Ariadna, în mintea regelui Agatos se născură multe alte planuri grandioase pentru înflorirea împrejurimilor templului. Se cerea, întâi și-ntâi, ca zidul cel vechi al cetății să fie extins mult spre apus, pentru a cuprinde în întregime noul templu cu împrejurimile sale. De asemenea, în jurul templului urmau să fie amenajate parcuri, arene și grădini cu flori. Templul trebuia să se vadă semeț în mijlocul acestor locuri minunate, încât de oriunde ar fi fost el contemplat, de pe mare ori de pe câmpie, acoperișul lui trebuia să se vadă strălucind măreț, cu ornamentele poleite în aur, prevestind de departe măreția cetății. Coloanele cele înalte și albe de marmură trebuiau, de asemenea, să fie fără seamăn în strălucire și armonie. Pădurile din preajmă trebuiau să fie cele mai frumoase, să răsună de cântecele păsărilor, să strălucească în lumina soarelui de dimineață. Parcurile trebuiau să răsună de armonia sunetelor instrumentelor muzicale, proslăvind natura, eroii din trecut, artele și iubirea. Toate trebuiau să fie fără seamăn pe lume, să reprezinte spiritul universal în toată puritatea lui.

Într-o zi regele a dat ordin să înceapă lucrările de zidire ale mărețului templu. Din toate colțurile lumii fuseseră aduși cei mai pricepuți meșteri și lucrători destoinici. Pe zi ce trecea, numărul lor sporea și mai mult.

Mai întâi a trebuit să fie înălțat zidul cel lung și puternic care înconjura toate împrejurimile viitorului templu și la care au muncit mii de lucrători. În același timp, alte câteva mii de muncitori au săpat și au așezat temelii templului. Când temelii a fost așezată temeinic, începură să fie ridicate coloanele și zidurile care urmau să sprijine, întreaga construcție. Blocurile uriașe de piatră erau împinse în apropierea zidurilor ce se înălțau văzând cu ochii, erau ridicate de sute de mâini ajutate de

frânghii puternice și pârgii de tot felul. Ridicarea pietrelor era o treabă foarte grea. Pe măsură ce templul se înălța urcarea blocurilor devenea și mai anevoioasă.

Dar iată că, pe când lucrările de construire a zidurilor edificiului erau în toi, datorită scăderii visteriei regelui au apărut și primele mari neliniști. Plățile lucrătorilor au început să fie mai des amânate. Începu să se șoptească pe la colțuri cum că regele Agatos sărăcise, că visteria sa era goală și că lucrările vor înceta. Mulți dintre lucrători plecară, iar cei care mai rămăseseră se văicăreau deseori că nu erau plătiți. Numai cu sclavii nu se puteau duce la bun sfârșit lucrările.

Numai că într-o bună zi la poarta regelui sosi un mare alai alcătuit dintr-un șir lung de carete elegante, aducând lăzi multe cu aur, escortate de cete de oșteni persani. Bucuria a fost imensă și trei zile întregul regat a sărbătorit evenimentul. Templul avea viitor. Muncitorii care plecară între timp, cum au aflat vestea au revenit, și s-au bucurat că regele i-a reprimat la lucru. După aceea, lucrările au fost reluate cu și mai mult sârg.

Regele Agatos deveni însă mai chibzuit cu banii, cheltuia mai cu folos fiecare talant din aurul primit. Era cât se poate de recunoscător bogatului Arbatis, prietenul său din Suza, pe care îl iubea ca pe un frate!

Cu noul entuziasm al lucrătorilor silueta grandiosului templu prindea contur pe zi ce trecea. Zidurile înalte, cenușii, strecurau fiori numai privindu-le de jos, iar lucrătorii de pe vârful schelelor de abia se mai zăreau. Începu și lucrarea cea mai anevoioasă, cea de ridicare a acoperișurilor largi, pe care urmau apoi să fie așezate cornișele. Încă nu se deslușea prea bine la ce vor folosi cutare sau cutare coloane și ziduri dar, cu timpul, totul începea să devină limpede. Căci iată, într-o zi înălțarea zidurilor, a coloanelor și a acoperișurilor fuseseră încheiate.

Cu toate acestea lucrările la mărețul templu nu erau nici pe departe isprăvite. Abia acum începeau lucrările cele mai prețioase, când silueta templului trebuia îmbrăcată în plăci de marmură albă, șlefuită. Iar acolo unde o cereau basoreliefurile se folosea marmura colorată pentru a realiza feerii de vis într-o structură și armonie perfecte.

Regele Agatos aproape că nu se mai îndura să se despartă de locul unde se înălța templul. Adesea venea și regina Ariadna pentru a-și exprima viziunea ei despre realizarea ornamentelor, a frescelor și a statuilor. Inimile lor fremătau de entuziasm văzând realizându-se aievea proiectele acelea atât de îndrăznețe. Și cât de pură și plină de strălucire era marmura proaspăt șlefuită! Cât de izbutite erau statuile care se construiau, cu sutele, pentru a îmbogăți cornișele și pridvoarele templului! Ce grațioase și expresive erau acele divinități cu aripile întinse așezate pe cornișele înalte! Pereții templului, îmbrăcați în plăci de marmură lustruită, reflectau fantastic coloanele albe de afară, precum și strălucirea de azur a cerului și a valurilor mării.

Chiar dacă nu începuse încă lucrările de mare finețe, cele de poleire cu aur a acoperișului și a cornișelor, totuși, templul cel nou începea să arate grandios și nu părea a avea asemănare cu nici o altă zidire din lume.

În mintea sa înflăcărată regele concepea mereu alte și alte planuri, pe care încă nu le dezvăluise nimănui pe de-a întregul. Nu se știau încă prea bine intențiile sale privitoare la acele numeroase amenajări din interiorul templului și, mai ales, cele privitoare la împrejurimile sale, în care peisajul naturii nu va trebui să fie mai prejos decât templul și toate să fie atât de mărețe, încât să impresioneze pe oricine.

Abia când toate detaliile ornamentelor de pe cornișe și de pe frontoanele somptuosului templu se vor termina, când totul va străluci în marmură și aur, abia atunci va vedea lumea ce a vrut, de fapt, marele rege Agatos!

27

Piratos, care până nu de mult strălucea în măiestria ofierii ceremoniilor fastuoase și solemne din templul lui Zeus, începuse să întrevadă unele semne neliniștitoare cu privire soarta sa. Dacă până

atunci a progresat repede și fără stavile, ca protejat al regelui și al zeilor, acum simțea că pământul nu mai e chiar atât de sigur sub picioarele sale. Chiar și bolțile aurite ale spațiosului templu se goliră parcă de muze și de harul zeiesc. În zadar se străduia să-și amplifice și să-și rotunjească vocea, că încăperile templului nu-i mai răspundeau cu același timbru solemn, cu același aplomb.

I se părea că și regele remarcase strania pierdere de însușiri ale cupolei templului său, atât de prețuit până atunci. Regele trecea pe acolo mai rar, așezându-se sobru în strana sa, ascultând slujba sub un chip grav, aproape încruntat. Alteori venea numai să cerceteze bolțile care-și pierduseră răsunetul, apoi pleca în pripă din templu, îmbufnat.

În orice caz, se vedea lesne că în ochii regelui dispărură, rând pe rând, entuziasmul, bunăvoința și plăcerea cu care urmărea cândva ceremoniile oficiale de Piratos. Acum venea parcă doar să-l urmărească, să-l spioneze, apoi pleca mohorât.

Trecură așadar acele fericite zile pentru Piratos când regele se entuziasma de talentul său, când intra mândru în templu însoțit de fiica sa Kromia și atenționând-o asupra calităților excepționale ale mai marelui preoților săi...

Kromia însăși apărea foarte rar în pragul templului, iar atunci când o făcea, părea că o face cu șovăire. Părea că suportă foarte greu ceremonia, iar ochii ei ocoleau ostentativ privirile lui Piratos. Era limpede, aștepta cu multă nerăbdare să părăsească acel lăcaș, altădată loc în care petrecea multe ceasuri.

Piratos nu putea lămuri nimic din această bruscă schimbare în atitudinea regelui și a fiicei sale. Avea oare acum mai puține calități ca altădată? Îl supărase cu ceva pe rege? Desigur, cel mai mult îl durea inima văzând-o pe Kromia tăcută, gânditoare, cu privirile îndreptate mai mereu în altă parte decât la el. Pe măsură ce privirile regelui și ale fiicei sale îl ocoleau, Piratos simți că vocea îi devine din ce în ce mai palidă și mai puțin stăpână pe ea. Iar regele se posomora și mai mult, nemulțumit de serviciul celui pe care îl protejase până atunci.

Era de vină cumva templul cel nou, mult mai maiestuos, pe care îl zidea acum regele Agatos? Cândva, regele îl chema pentru a se sfătui asupra lucrărilor ce le făcea. Acum însă nici o vorbă, nici un prilej măcar de a-și spune părerea cu privire la noul templu.

Hotărât lucru, nu mai avea nici o influență asupra regelui! Redeveni în ochii lui un sărac, un prăpădit, așa cum știa că a fost în copilărie. Desigur, i-a trecut prin gând că nu avea să fie promovată să officieze în templul cel mare care se înălța sub ochii tuturor din acel colț de lume!... Dar gândul că vor veni vremuri când templul cel nou va fi inaugurat iar el, Piratos, nu va fi ales printre preoții care să officieze în acel lăcaș îl umplu de mâhnire și de gelozie. Se dezvoltase de mult să vadă vreun alt preot mai presus decât el.

Și totuși pe care alt preot se va putea baza regele Agatos de aici înainte? Care oare va fi apreciat mai destoinic decât el? Unul care nu-și mai știa de grija numeroaselor moșii și turme? Sau unul, tânăr și deșirat, care nu știe a scoate un sunet mai ca lumea din gâttelejul lui uscat? Sau poate un flecar de preot încărunțit, care pândește din umbră și, dându-i binețe, de fapt în sinea lui l-ar mânca de viu pe Piratos că nu-i lasă vreo șansă să devină cel mai talentat dintre preoți? Punându-și atâtea întrebări și spunându-și atâtea vorbe Piratos simți crescând în el amărăciunea, înțelegând că este nedreptățit de către rege. Asemenea gânduri, trezite în mintea sa, se înmulțeau zilnic, îl învrăjbeau și sfârșiră prin a-l umple cu totul de amărăciune și furie.

Pe de altă parte, Piratos începu să cugete altfel despre mersul lucrurilor în privința înălțării noului templu. Înțelept cum era își dădu seama de primejdiile prin care trecea această zidire dacă visteria regelui începea să dea semne de suferință. E drept, situația s-a îndreptat dintr-o dată prin vărsarea aceluia belșug de aur împrumutat de la perși. Dar oare acesta va ajunge pentru câtă vreme? Cu toate aceste gânduri în care întrezărea o oarecare speranță, singur a ajuns la concluzia că, adevăratul mod prin care ar putea face ceva concret să-și apere cauza era acela de a împiedica lucrările la noul templu. Ideea i se păru grozavă. Dar cum să o pună în practică? Cum să facă asta? Regele este încă plin de bani, are multă vigoare și veghează personal aproape permanent la treburile acelea de pe șantier.

Regele împrumutase mult aur de la perși, iar acest aur va trebui înapoiat până la urmă. Cum o va putea face? Va pune biruri mai grele pe bietul popor? Va pune poporul să muncească și mai din greu ca să scoată aur, din pământ, din piatră seacă? Va cuceri el noi regate din jur ca să facă rost de aur? Cum își va întreține ostirea? Dacă vreun dușman oarecare s-ar încumeta să-i atace regatul?

Piratos era convins că existau o mulțime de mijloace care-l puteau opri pe rege să-și ducă la îndeplinire planurile. Începu să ticluiască noi idei. Minteia lui ageră și iscoditoare începu să caute asiduu căi pentru a-și atinge scopurile.

Și-ar fi dorit, de pildă, să vadă poporul oprimat răsculându-se furios, alungându-i pe cei bogați de pe moșiile lor, fără număr și fără margini. Piratos vedea în mintea lui moșiile regelui și ale marilor preoți luând foc. Se bucura fie și numai la posibilitatea să-i vadă pe acești hoțomani fugind de pe moșiile lor doar ca să-și scape pielea. El personal, deși se cocoțase destul de sus în ierarhia preoților, era lipsit de averi, niciodată nu-și dorise bogăția și nici măcar un singur sclav nu avea ca să-l slujească. Tot ce avea era chilia în care locuia, cea de lângă templul lui Zeus. Nu visase niciodată să agonisească avere iar veniturile de la templul în care slujea erau mai degrabă destinate pentru folosul obștei, spre marea nemulțumire a celorlalți preoți ai templului.

Cum ar fi putut el să facă în așa fel încât regele să-și piardă autoritatea în fața mulțimii? Doară regele era puternic, avea oștiri numeroase în întreaga țară. E drept, avea și câțiva dușmani, iar dintre aceștia unii erau chiar la granițele regatului său. Apoi mai erau acele mulțimi asuprite de sclavi, chiar în sânul regatului, gata oricând să izbucnească dacă li s-ar fi oferit prilejul. Dar cum să profite de toate aceste posibilități? Minteia lui Piratos croia numeroase planuri cu care ar fi putut să-l oprească pe rege din nesăbuita lui îndepărtare de la cele sfinte de altădată în legătură cu persoana sa, dar nu găsea nici unul prea potrivit. După multă frământare și chibzuință, iată că, într-un târziu, reuși să găsească ceva. Seara târziu, după ce lucrul pe șantier încetă și după ce s-au aprins focurile la lumina cărora lucrătorii își pregăteau bucatele, ori se odihneau sfârșiți de oboseala din timpul zilei, Piratos se strecură îmbrăcat în straie de lucrător printre copacii din tabără și, prefăcându-se a fi unul dintre muncitorii de acolo, încercă să intre în tovărășia unora tolăniți prin preajma unui foc.

Se opri aproape de foc și ceru o smochină de la unul care stătea întins. Fără a aștepta vreo invitație se așeză lângă foc alături de ceilalți. Se feri să i se vadă cât mai puțin mâinile, prea albe pentru un lucrător de pe șantier. Nici fața nu-i era arsă de soare și nici părul nu-i era îndeajuns de răvășit. De aceea, avusese grijă să-și mânjească părul, fața și mâinile cu nisip și var, ca să nu dea de bănuț.

Se așeză deci lângă focul în preajma căruia stăteau tolănite mai multe trupuri de bărbați tuciuiri, despuiați de cămăși, odihnindu-și oasele trudite în arșița zilei.

- Aici erați? Începu intrusul cu o voce nu prea sigură.

- Pe cine cauți, străine? îl întrebă un muncitor mai în vârstă cu bustul slăbănog dezgolit, cu orbitele ochilor adâncite și cu părul vâlvoi, care se ridică de la pământ ca să-l vadă mai bine pe cel abia sosit la focul lor.

- Îl caut pe meșterul Dinaris. Nu-i aici? întrebă cu naivitate intrusul.

- Măi, omule! Cine-i acest Dinaris, că noi nu-l știm? mormăi cel ridicat în picioare, înjurând ceva și culcându-se la loc lângă foc.

- Iertați-mă! Poate am greșit! spuse Piratos, prefăcându-se că pleacă să-l caute în altă parte pe cel pe care spusese că-l căuta.

- Umblă sănătos! îi zise un altul, furios și el că fusese trezit din ațipire.

- A! Stai o clipă! s-a grăbit să-i zică, ridicându-se în coate, un al treilea muncitor cu privirea tulbure și părul încâlcit. Ce s-aude pe la voi, ne dă regele plata, ori ba?

Era tocmai ce-și dorea Piratos, să intre în vorbă cu cei din preajma focului. Așa că se grăbi să-i răspundă:

- Hm! Știu eu? S-ar zice că ne plătește. Deși am auzit că visteria regelui e goală cam de multă vreme și târăgănează plățile ca să-i mai lucrăm de pomană.

Apoi, simțind că indivizii începuseră să muște din momeală, ca să-i stârnească și mai mult dădu iarăși să plece.

- Ia-Ia-Ia!... Mai stai cu noi o clipă! zise muncitorul tuciuiri, mios de data asta, cu albul ochilor lucindu-i în orbite. Și ce se mai aude?... Mai ia, colea, niște smochine...

De hatărul lor, intrusul se prefăcu în continuare grăbit, dar păru că se dă bătut și se așeză iarăși lângă ei. Avu însă grijă ca fața să-i fie mai tot timpul ascunsă în umbră.

- Spune-ne, ce se aude cu birurile cele noi? întrebă unul care dormise până atunci, dar acum se ridică, parcă trezit de vorbe ciudate, dar interesante pentru urechile lui.

- Știu eu? Se zice că se vor dubla! Mai ales asupra meseriașilor, negustorilor și a plugarilor. Se vor adăuga încă zece drahme în plus, peste birurile de acum. Ar pune ei biruri și peste sărăcime, dar de la ei ce să mai ia?

- Care va să zică, regele, cu o mână se preface că ne dă, iar cu cealaltă vine și ne ia tot! se înfurie de-a binelea primul meșter, cel slăbănog și arțăgos. Bașca ne mai și târăgănează cu plata!...

- Și se mai zice, continuă și mai apăsător să încingă spiritele meșterul necunoscut, că regele va spori numărul de zile de muncă fără plată la lucrările lui, punând sărăcimea și sclavii la robie și mai grea, că și așa nu poate scoate bani de la ei.

- Să ne pună la muncă fără plată?! săriră revoltați vreo doi vlăjgani despuiți, mai să sară la bătaie de-ar fi apărut pe-acolo vreun supraveghetor. Să vină la noi regele, să vadă cum arătam, zdrobiți de muncă și de arșiță! Să ne vadă pielea umflată de răni și bătăături!

Necunoscutul, simțind că mânia lucrătorilor este încordată îndeajuns, se ridică, își luă rămas bun de la ei și dispăru în noapte.

Bezna învăluia destul de bine întreaga tabără. Travestitul meșter ocolea, pe cât cu putință, focurile de tabără, furișându-se prin dosul tufărișului, cu multă grijă, ca să nu atragă deloc atenția. Și cum mergea el pitulându-se, deodată ciuli urechile, pentru că i se păru că aude printre boscheți vorbindu-se pe șoptite într-o limbă străină.

Fu curios să afle ce se întâmplă acolo, așa că se apropie și rămase cu urechile ciulite să asculte discuția aceea ciudată peste care avusese surpriza să dea întâmplător. Cei ce discutau pe șoptite erau doi lucrători îmbrăcați în haine destul de bune. Pesemne că erau meșteri mai înstăriți. Recunoscu și limba în care discutau cei doi străini: era cea a perșilor, pe care Piratos o înțelegea destul de bine. Auzi pe unul dintre ei spunându-i celuilalt:

- Ai mai aflat ceva nou, Taraxes?

- Ceva nou, m-ai întrebat, Medares? Nu! Toate-s după cum știi. Sclavii suportă cu greu robia de pe șantier, răspunse Taraxes privind scrupulos întunericul din jur.

- Când trimitem curierul?

- Peste două zile, să aibă timp să prindă diligența care vine de la Milet.

- Of! De-ar veni mai repede! Nu mai pot suporta să stau pe șantierul ăsta. Parcă-i iad!...

- Nădăjduiesc că încă nu și-au dat seama că nu mă pricep la sculptură...

- Te pricepi la sculptură, așa cum mă pricep și eu la șlefuit marmura...

- Ce să-i faci? Răbdare, Medares!

Printre boscheți apărură o altă umbră, care se tolăni alături de cei doi.

- Vai ce ne-ai speriat! Tu erai, Solixes? Cum a fost? întrebă cel ce se numea Taraxes.

- Vești bune până acum! Am ascultat la câteva focuri și peste tot lucrătorii fierb de mânie. Cică familiile lor suferă de foame, iar regele îi obligă să muncească fără plată.

- Așa, da! Merge strună! Mă mir cum or mai putea răbda.

- N-ar răbda, săracii de ei! Totuși se tem de oștile regelui.

- Care oști? De-abia sunt de o cohortă în cetate și nici aceia nu și-au luat leafa în ultimul timp.

- Să-ți poleiască gura cu aur bunul nostru zeu! Nu știi ce mai așteaptă perșii noștri de nu atacă încă acest regat!...

- Hai să-i anunțăm pe mai-marii noștri, cât mai repede, căci nu mai e timp de pierdut!

Piratos se minună tare la auzul acestor vorbe. Erau de o nemăsurată gravitate. Altădată l-ar fi înștiințat imediat pe rege că e în pericol regatul, dar acum? Se părea că era exact ceea ce căuta. Făcând un pas nu îndeajuns de atent, călcă un vreasc, care trosni, atrăgând atenția străinilor. Aceștia tresăriră și își ațintiră privirile spre locul de unde auziră zgomotul. O umbră răsări atunci din boscheți și se îndreptă spre ei.

- Aoleu! Ce-i asta? Dacă ne-a auzit, s-a zis cu noi! Ce ne facem? se sperie unul dintre ei.

Piratos, dându-și seama cu cine are de-a face, le dădu binețe, apoi se așeză lângă ei și le zise cu voce înceată, chiar în limba lor:

- De ce v-ați speriat așa? Fiți liniștiți, nu vă vreau nici un rău!...

- Cum să nu ne temem? Ai auzit ce-am vorbit mai înainte?

- Liniștiți-vă! Veți vedea că vă doresc numai binele, zise Piratos, deși am auzit o bucată din discuția voastră!...

- Vai! Vai! Ce ne facem?

- Nu vă văicăriți atâta! Veniți-vă în fire, odată!
- Ne liniștim pe dată, dar, te implorăm, nu ne demasca!...
- Pe cuvântul meu de onoare, nu vă voi face nici cel mai mic rău! Însă și voi trebuie să țineți în taină că eu am trecut pe aici...
- Bine, bine! Dar cine ești?
- Ia stați, oameni buni! Mi se pare că-l cunosc! răspunse Solixes. Nu cumva ești Piratos, preotul cel de seamă de la templul lui Zeus?
- Ba da, chiar eu sunt!
- Și ce cauți aici la noi, în noapte? întrebă Taraxes.
Piratos începu să le povestească totul cu vorbe de înțeles. Le destăinuie motivul exact pentru care se afla el acolo:
- E adevărat, sunt marele preot al templului lui Zeus, zidit de regele Agatos. Sunt însă foarte nemulțumit de mersul lucrurilor de acum din cetate! Am fost jignit cum nu se poate de rege, așa că m-am săturat de samavolniciile lui. Îl urăsc din toată inima și vreau să vă ajut să-l puteți ruina!
Străinii începură să se privească cu tâlc. Chibzuiau și ei ce putea ascunde toată treaba asta.
- Și tu ce crezi, mare preot, ne poți ajuta?
- Nu prea mult. Totuși, vă pot trimite din când în când știri despre felul cum merg treburile la curtea regelui...
- Minunat! își ziseră misterioșii perși. Ne-nvoim! Lasă-ne totuși puțin timp să mai cugetăm. Ne este teamă să nu fim trași pe sfoară!
- Se poate să credeți una ca asta? zise Piratos, simulând indignarea sa. Sunt un preot, nu un oarecine. Și încă unul de vază! Ar trebui să aveți mai multă încredere într-un preot cinstit ca mine!
Piratos dădu să plece, dar își aminti că nu stabiliseră felul în care urmau să țină legătura.
- Am uitat să vă întreb, prin ce mijloace ne vom transmite veștile? întrebă el.
- Știm noi un mijloc bun: în templul lui Zeus, la intrare, există, lângă peretele din stânga, trei vase. Vom pune mesajele în vasul cel mic, cel de lângă fereastră.
Totul fusese stabilit. Piratos se ridică mulțumit, schimbă salutul de despărțire cu străinii, le strânse mâinile și plecă.
Mergea cu teamă în suflet, mereu la adăpostul boscheților, la umbra zidurilor. Când a ajuns departe de taberele lucrătorilor, scoase dintr-o tușă știută o legătură cu hainele sale bune, le îmbracă iute, le aruncă pe cele de lucrător și intră grăbit pe aleile întunecate ale orașului, furișându-se spre chilia care-i folosea de adăpost.

28

Kromia, copilul răsfățat al suveranului și alintat de toți locuitorii cetății devenea, pe zi ce trece, mai visătoare și mai preocupată. Privirea îi devenise prea melancolică. Cei din jur nu puteau să nu observe. Dar farmecul ei tulburător, frumusețea ei care atingea perfecțiunea cucerea inimile de la prima vedere. Mijlocul îi devenise mai mlădios, mâinile păreau a urmări exprimările cele mai delicate, pașii ușori și plini de farmec o făceau să nu mai pară deloc un copil. Ochii ei mari și tulburători începură să pară mistuiți de candoarea unei pasiuni pure, înflăcărați de atracția unor taine pe care numai inima ei le știa.

Motivul neliniștilor ei nu era altul decât soarta nefericită a aceluia tânăr ținut fără milă în temnița tatălui ei, deși poate nu săvârșise cine știe ce fapte oribile. Era atât de pătrunsă de aceste gânduri, că simțea o tristețe apăsătoare în inima ei ori de câte ori își amintea fața tânărului. Îi trecu prin gând că și ea este de vină pentru nefericirea lui de acum, de vreme ce nu a încercat să facă nimic pentru el.

Ar fi vrut să-și mărturisească cuiva gândurile, să găsească pe cineva care s-o înțeleagă. Ar fi dorit să-l roage pe tatăl ei ca tânărul acela să fie iertat și eliberat și să i se dea voie să-și revadă familia și pe toți cei dragi ai lui.

Cine era însă acest tânăr? De ce fusese închis? Cine-i erau părinții și de unde era? Oare pe cine să întrebe toate astea?

Avea de gând să treacă peste sfială și să meargă hotărâtă la mama ei, regina, sau chiar la rege, să se folosească de tot farmecul ei pentru a-i îndupleca să-l elibereze pe neîndreptățitul tânăr pentru care ea suspina de grijă. Totuși, o vagă reținere o făcea să nu îndrăznească să-și exprime decis dorința, și mai ales să explice motivul pentru care o face. Așa că, până una alta, se gândi să se confeseze doar bătrânului Meneus, cel cărui simțea că ar fi în stare să-i spună orice.

Bătrânul Meneus, ca de obicei, nu era prea greu de găsit. Îl găsi iarăși acolo, în același loc, prin preajma pavilionului său. De cum o văzu, începu să se bucure și să-i afle cu nerăbdare acea vagă stare de neliniște care i se putea citi pe chip. Îi zise:

- Tu erai, Kromia?
- Precum vezi, zise ea. Am venit să-ți cer sfatul.
- Dar ce te neliniștește? o întrebă el duios.
- Cred că știi despre ce e vorba, zise ea.

- Constat cu grijă, începu să-i spună bătrânul, că eu sunt de vină pentru neliniștea ta de acum. Poate că ar fi fost mult mai bine dacă îl uitai pe tânărul acela din temniță. Fiecare om are o soartă a lui, iar o fată de rege are un viitor unic al ei, în care se întrezăresc numai minunății, căci tu, la cât ești de frumoasă, nenumărate priviri de neam regesc se vor aținti asupra ta. Și atunci, de ce să-ți bați capul cu gândul la un tânăr oarecare, care mai e pe deasupra și în închisoarea tatălui tău? S-ar putea ca însuși regele să fie cu totul împotriva dorinței tale...

Kromia își lăsă ochii în pământ. Genele ei lungi și fine, care-i protejau ochii de prea multele raze ale soarelui, îi clipeau ușor. Încercă să-și explice gândurile.

- Poate ai dreptate, bunule Meneus. Totuși, nu știu de ce, privirea atât de omenească a celui tânăr era caldă și ocrotitoare. I-am văzut bunătatea din suflet, dar și bucuria nemăsurată, deși avea toate motivele să fie nefericit. Aș dori mult să pot să-i fac un bine!

Meneus o asculta ca un părinte, convins fiind și de data asta de justetea gândurilor ei. De aceea îi răspunse:

- De-ai ști cât farmec este în sufletul tău, Kromia! Te admir ca pe o minune! Nici nu știu cu ce-aș putea să te ajut. Oricât m-aș strădui, n-aș putea să-i cer regelui să-și schimbe gândurile în privința unui întemnițat, iar să-l eliberez fără știrea lui, de asemenea nu pot. Deși, unul bătrân ca mine, n-ar trebui să se mai teamă atâta pentru viața lui. Ceea ce mă oprește, de fapt, să-l eliberez, este cinstea cu care îl slujesc pe regele meu, cinste care e mai presus de orice.

Kromia asculta cu atenție spusele bătrânului și, mai-mai să izbucnească în lacrimi, îi zise:

- Și chiar nu se poate face nimic pentru nefericitul acela din temniță?

Meneus se mâhni văzând-o atât de dezamăgită și începu să-o liniștească din nou:

- Nu fii tristă, frumoasă Kromia! Am o idee. Poate dorești să-i scrii tânărului câteva rânduri, să-l întrebi cine e, de unde e, și cum de-a ajuns în temniță? Căci mintea mea obosită nu-și mai amintește de ce a fost aruncat el acolo. Iar mie, probabil, n-are să-mi spună adevărul adevărat...

Auzind aceste cuvinte Kromia se lumină pe dată la chip, redevenind luminoasă și radiind de bucurie. Îi mulțumi și-l mângâie pe obraz pe Meneus, cel care o înțelegea și care era atât de bun cu ea.

- Ești adorabil! Cel mai adorabil oștean! Știam că nu mă vei lăsa pradă deznădejzii!

- Mă simt fericit să fiu măgulit de tine, cea mai strălucită fiică a regelui! De aceea accept să mai săvârșesc o mică abatere de la poruncile scumpului meu rege.

Kromia îl părăsi fericită, iar a doua zi reveni șoptindu-i:

- Iată scrisoarea mea!

Meneus zâmbi. Luă scrisoarea și o ascunse cu grijă în tunica sa. Apoi chemă pe unul din temnicerii lui de încredere și-i explică ce trebuie să facă și cum trebuie să procedeze.

În felul acesta se-ndură cerul ca Adoris să poată vedea într-o zi ușa celei sale deschizându-se din nou, iar un temnicer, nu dintre cei care-i aducea zilnic hrana, îl chemă mai aproape și-i înmână un papyrus alb, răsucit ca un sul legat cu un fir de mătase și plăcut mirositor.

Adoris, uimit cât se poate de tare, deschise papyrusul în mare grabă și începu să admire minunatele cuvinte, scrise de o mână delicată, care spuneau astfel:

"Tinere necunoscut. M-ai emoționat nespus când te-am văzut în temniță. Mi s-a spus că ești un dușman înrăit și primejdios al tatălui meu și al țării mele. Totuși, tind să cred că nu-i adevărat. Aveai un chip prea senin și nevinovat, atunci când te-am văzut.

Simțind nedreptatea ce ți s-a făcut mi-e cugetul revoltat. Nu-mi place să văd oameni în suferință nedreaptă. Și sunt tristă, de câteva zile, din cauza asta.

Aș fi vrut să fac ceva să te ajut în suferința ta, să înduplec pe mai marii cetății să te elibereze. Și totuși, nu am destulă îndrăzneală să o fac. Nădăjduiesc că zeii nu se vor supăra pe mine pentru lipsa mea de hotărâre!

Sunt însă nerăbdătoare să aflu cine ești, care e țara ta, în ce oraș ai copilărit și trăiesc ai tăi. Nici nu știu cum te cheamă și pentru ce fapte ai fost întemnițat. Poate dacă aș ști mai multe despre tine, ți-aș putea fi de vreun folos.

Aș vrea să-ți pot alina suferința, să-ți trimit o rază de lumină și de căldură în celula ta unde e atât de întuneric și de răcoare. Îmi doresc să redevii liber, să te poți plimba nestingherit pe malul mării, să-ți revezi părinții, în orice colț de lume ar fi ei!...

Sufletul meu este alături de tine!

Kromia"

Surpriza și emoția din inima lui Adoris au fost atât de mari, că nici măcar nu înțelegea cuvintele pe care le citea și le recitea cu nesaț, la nesfârșit. Erau ca un dar neprețuit, ca o scufundare într-un ocean cald și liniștit, nemărginit în generozitate. Abia târziu începu să priceapă rostul celor citite. Orice cuvânt era o binefacere pentru el, întocmai realizării nesperate a unui vis. Deci fata aceea era interesată de persoana lui? Atunci înseamnă că nu s-a înșelat când a văzut-o în parc plină de frământări sufletești. În plus, acum îi știa și cum o chemă: Kromia! Ce nume frumos!

Era de neînchipuit câtă fericire putea să se abată asupra unui biet pământean! Cum va putea fi el recunoscător zeilor pentru această neîntrecută și neasemuită bunătate?

Citi și răsciti de nenumărate ori scrisoarea aceea, bucurându-se ca un copil de fiecare dintre cuvintele calde așternute în ea. Observă că, odată cu scrisoarea ei, temnicerul îi lăsase în celulă și câteva instrumente de scris. Parcă aștepta un răspuns. Așa că se grăbi să-l scrie, temându-se ca ea să nu-i aștepte prea mult răspunsul lui. Chibzui îndelung fiecare cuvânt înainte de a-l scrie, ca și cum fiecare din ele ar fi putut însemna o sentință asupra viitorului său. Târziu, spre seară, când temnicerul reapăru, Adoris fusese în măsură să-i înmâneze papyrusul în care scrisese:

"Kromia! Chip divin, coborâtor din zei! Fata cu privirea senină precum cerul, mai gingașă decât florile și mai frumoasă decât diafanul trandafir!

Ai făcut pentru mine ceea ce nimeni n-ar fi putut să facă vreodată. Mi-ai sădit în suflet atâta bucurie, atâta speranță, cum n-aș fi visat niciodată. De când te-am văzut, soarta mi s-a îndulcit, preschimbând nefericirea nemiloasă a întemnițării în fericirea mea supremă a ființei mele.

Te-am privit, zi de zi, prin fereastra mică a celulei mele, făcându-ți plimbarea zilnică pe aleile din fața închisorii. Chipul tău rămâne în fiecă clipă în mintea mea, indiferent că sunt treaz în celulă sau în visurile din somn. Cred că ai un suflet plin de bunătate și o generozitate cerească.

Deși te admir zilnic ca pe o lumină dătătoare de viață, ca pe o floare de lotus rară și pură, mi-e tare teamă să nu te înșeli în privința mea, zdruncinându-ți încrederea pe care mi-o acorzi. Căci, oare, sufletul tău de zeiță a dragostei, cea mai frumoasă dintre fete, oare nu merită mult mai mult decât prietenia unui necunoscut întemnițat!

Nu sunt un tâlhar pătimăș și nici n-am vrut să-l ruinez pe regele Atalyei. Relele mele le-am săvârșit din dorința nebunească de a înfăptui isprăvi fără seamăn.

Și totuși, de când te-am văzut, zilele îmi par atât de fericite, încât am început să îndrăgesc celula asta din care pot uneori să te văd. Aș dori să rămân aici la nesfârșit, doar să am privilegiul să te văd o dată pe zi.

De aceea, te implor să ai milă de mine, să mă lași aici unde sunt. Mă simt cel mai fericit om de pe pământ, văzându-te în plimbarea ta printre straturile cu flori. Acesta e motivul pentru care te implor să nu te superi că nu-ți dezvălui cine sunt și din ce țară sunt părinții mei. Mi-e teamă să nu fiu eliberat și trimis acasă. Căci, deși mi-aș revedea părinții, prietenii, pe toți cei dragi, totuși la ce bun dacă te-aș pierde pe tine?

Te rog, fii îndurătoare cu mine, nu încerca să mă scoți de aici, unde mă simt atât de fericit!

Numele pot să ți-l spun: Adoris"

Se înțelege cu câtă strângere de inimă a citit Kromia aceste cuvinte. În mintea ei începea să se mai dezlege o taină. Tânărul o adora. Nu se înșelase cu nimic, inima lui era caldă și bătea pentru ea, ce putea fi mai frumos? Nu era un tâlhar înrăit, așa cum și ea intuise, nu era decât un om ca toți ceilalți. Câte temeri s-au risipit dintr-odată din inima ei!

Înțelegea teama lui de a nu-și da în vileag originea. Dar, cel puțin, i-a aflat numele: Adoris! Un nume frumos! Emoția ei era atât de mare atunci când îl rosti!

Ar fi vrut să-l ajute într-un fel pe Adoris, de care își simțea legată inima din ce în ce mai profund. În ciuda faptului că susținea că-i atât de fericit în temniță știind-o pe ea pe aproape, ar fi vrut totuși să-l izbăvească de pedeapsă, să-l vadă pășind pe culmile cele mai înalte ale libertății, onoarei și fericirii.

29

Nici zorile aurite, nici liniștea calmă a dimineții nu prevesteau înfricoșătoarea furtună ce urma să se abată în ziua aceea asupra cetății lui Agatos.

Ca-n fiecare zi, Adoris, cu totul nepăsător la neajunsurile vieții sale din temniță unde zidurile și zăvoarele îl țineau captiv într-o lume deprimantă și întunecoasă, își dădu din nou frâu liber imaginației care-l purta pe minunatele tărâmurile ale visării. Pentru el nu mai exista decât o lume pasionantă, a gândurilor sublime, a abnegației și a optimismului. Parcă nici nu mai trăia pentru el. Deși neîndreptățit, simțea în el o voință nemărginită de a-și apăra, chiar și cu prețul vieții, acea bucurie zilnică a gândului său, acea rază de lumină și de dragoste care era Kromia.

Transpus fiind în această lume delicată a visurilor, nici nu simți momentul când temnicerul încerca să descuie zăvorul celulei sale ca să-i strecoare prin ușă obișnuita hrană zilnică. De abia apucă să deschidă vreunul din zăvoare că un strigăt puternic se răspândi cu groază prin galeriile temniței:

- Sclavii!... S-au răsculat sclavii!...

Auzind această veste picată ca un trăsnet, temnicerul scăpă din mână vasul de lut în care aducea hrana și alergă pe culoar speriat. Pașii lui răsunători au fost urmați de alți pași ai altor temniceri, de tropotele celor care se adunau îngroziți pe culoarele închisorii. Cu sclavii nu era de glumit, știau bine asta, așa că trebuiau să se grăbească. În curtea temniței erau așteptați de comandantul închisorii care i-a îndemnat să se înarmeze de îndată și să-l urmeze. Au plecat în fugă pe aleile care duceau spre partea de răsărit a orașului.

Adoris nu știa ce să creadă. Sări în picioare și se repezi să se uite prin mica ferestruică a celulei. Privi cu teamă afară unde mai marele temnicerilor tocmai pleca în marș în fruntea oamenilor săi. După aceea nu se mai văzu nici țipenie de om și nici urmă de luptă în toată acea parte a orașului.

Adoris știa prea bine ce însemnau răskoalele sclavilor, care nu erau chiar rare în lumea de atunci. Era momentul când sclavul, ființă puternică, cu palmele goale, care trudea fără încetare sub amenințarea biciului și a foamei, care vedea la tot pasul strălucirea și trufia stăpânilor lor și care, nemaiputând suporta harapnicul supraveghetorului, nu se mai mulțumea să mârâie doar pe furiș ci, cuprins de furie, își desfăcea ghearele și ataca dârz, ca o fiară încolțită, într-o luptă crâncenă pe viață și pe moarte. Orice sclav răsculat știa că pentru el nu există decât calea învingătorului sau, mai degrabă, cea a morții. Căci încă nu se pomenise vreodată ca sclavii răsculați și înfrânți să fie iertați.

Mintea lui Adoris începu să-și dea seama de gravitatea momentului. Nu de soarta lui îi era teamă, ci era cuprins de o cumplită grijă față de soarta Kromiei. Știa că este fiica regelui și, ca atare, se afla în pericol. De nenumărate ori își spusese în gând că și-ar da bucuroș viața pentru a o apăra pe ea din orice mare primejdie. Iată, chiar acum, un astfel de moment!

Ce să facă însă când era înlănțuit între zidurile închisorii? Se gândi întâi că ar putea ieși afară prin fereastră, dacă ar reuși să-i spargă gratiile acelea. Începu să izbească puternic cu pumnii în gratiile metalice, dar acestea nu cedară.

Fu cuprins de furie văzând neputința sa. Disperat, izbi puternic cu umărul în ușa celulei. Iar ușa, minune, nemaifiind complet zăvorâtă, se întredeschise. Dintr-o a doua lovitură, ușa se rupse de tot din lăcașul ei și se prăbuși în mijlocul holului. Trezindu-se pe culoar, Adoris nu stătu prea mult pe gânduri și se năpusti afară. În drumul său desferecă toate ușile pe care le întâlnește în cale.

Iată-l, în sfârșit, liber, inspirând în piept aerul curat din afara închisorii. Ar fi putut lesne să fugă și să părăsească în taină cetatea. Însă nu pentru a fugi evadase el din celula sa. Trebuia să se grăbească și să găsească o cale pentru a-i veni Kromiei în ajutor!

Văzându-se la lumina zilei, deși cuprins de elan, Adoris își dădu seama de aspectul său vestimentar. Cum se va prezenta în fața Kromiei fără arme și doar în cămașa acea ruptă de pe el! De aceea, alergă degrabă în foișorul părăsit de temniceri, scotocind după haine și arme. Din fericire găsi o tunică ostășească potrivită și un coif, pe care le îmbracă îndată. Luă în fugă o sabie, un scut și un arc cu o tolbă de săgeți. Apoi se năpusti decis pe una din alei, într-acolo unde i-a văzut pe temniceri că se îndreaptă.

Însă nicăieri nu se vedea țipenie de om, și nici urmă de răsculați sau de luptă nu se zărea pe undeva. Mai rătăci puțin încercând să găsească explicații la adâncă liniște din preajma sa.

Dintr-odată însă descoperi că dinspre partea de răsărit a orașului se înălțau dăre subțiri de fum, strălucind în clarul cerului. Acolo părea că sclavii și sărăcimea orașului se adunaseră, lângă poarta de răsărit a cetății. Oștenii din cetate, nu prea numeroși, plecară într-acolo să le țină piept. Nici nu era de mirare că orașul părea pustiu, căci aristocrații și negustorii se zăvorăseră bine prin casele lor, de teama răsculaților, sau fugiseră spre ținuturi mai sigure.

Fumul, care la început părea firav și alb, deveni dintr-odată gros și înecăcios, ridicându-se învolburat spre cer și umplând văzduhul de întuneric și groază.

Adoris începu să rătăcească pe aleile din fața lui, neștiind încotro să se repeadă mai întâi și unde anume să o caute pe Kromia, în mijlocul infernului care se stârnișe. Se afundă și mai tare în negura din cetate, sărind peste bănci și havuzuri, pe care le deslușea în calea sa ca pe niște năluciri.

Ajunsese, în sfârșit, într-o piață largă, străjuită de palate înalte. Piața gemea de vacarmul unei mulțimi înfuriate care năvălea spre intrările palatelor, aruncând cu pietre, aducând scări și făclii. Mulțimea lovea, înjura, blestema, spărgea statui, dădea foc.

Adoris se repezi și el în mulțime, urlând fioros și lovind cu sabia în toate părțile. Dar mulțimea nici nu se sinchisea. Cădeau mulți, e drept, însă ceilalți își vedeau îndârjiți de prăpădul pe care îl începuseră.

Tânărul simțea că-și iese din minți. Nu așa o va putea apăra pe Kromia! Trebuia neapărat să-și facă un plan! Unde oare era Kromia, în orașul acesta invadat de fum și arme? În care palat s-a ascuns oare?

Flăcările începură să cuprindă magaziile din preajma unei clădiri arătoase din piață. Alergă într-acolo. Ce putea să facă? Putea stinge el focul pe care miile de răsculați se încăpățâneau să-l atâțe? Se retrase pe o alee mai liniștită, pierzând orice nădejde de-a o găsi pe Kromia. Își pierduse elanul, nici nu mai putea gândi. Dușmanul acesta, fumul, toate strigătele îl descumpăneau.

Deodată însă văzu o fată fugind din calea trâmbelilor alburii de fum ce se năpusteau asupra aleilor întunecate, stăpânită de o vădită neliniște. Era chiar Kromia, o recunoscuse imediat! Iată că norocul îi surâse din nou: a găsit-o! Zeii aceștia ai lui erau tare buni cu el!

Fata fugea speriată și, nu departe în urma ei, năvălea o gloată de răsculați urlând înspăimântător. Dintr-un salt Adoris a ajuns lângă ea, i-a cuprins cu un singur braț umerii ei firavi, pregătit să o apere. Simțind gloata năpustindu-se pe urmele lor, Adoris îi șopti cu înflăcărare, căutând s-o liniștească:

- Nu-ți fie teamă! Sunt eu, Adoris! Te voi apăra!

Adoris o luă de mână și fugi împreună în spatele unei fântâni. Scosese arcul și săgețile și începu să tragă grăbit în gloata de răzvrățiți. Câțiva din primele rânduri căzură, domolind o clipă avântul celorlalți.

- Hai să fugim, acum, repede, în templul zeiței Afrodita, care e pe aproape! Îndemnă Kromia. Zeița ne va apăra!

Folosindu-se de clipa de acalmie, Adoris mai slobozi câteva săgeți apoi, protejând-o cu scutul lui, la adăpostul perdelelor de fum, ajunseră în câteva clipe la ușa templului. Gloata furioasă îi urmărea însă îndeaproape.

- Kromia, intră degrabă în templu și închide bine ușa în urma ta! îi zise Adoris îngrijorat, dar ferm.

De cum fusese deschisă ușa templului mai multe voci ascuțite de femei și copii se auziră dinăuntru îngrozite, părându-li-se că sclavii au fost aceia care au deschis-o. Mai presus de toate însă, răsună fericită vocea unei mame:

- Kromia!! Biata de tine! Eram înnebunită de grija ta!...

Era mama ei. Adoris, înțelegând bine situația și văzând felul în care se așteptau să fie izbăviți cei refugiați în templul Afroditei din fața mulțimii răsculate, hotărî să rămână în fața ușii și s-o apere atât cât îi va sta în putere.

Din spatele ușii Kromia bătea disperată cu pumnii ei mici, strigând:

- Adoris, te implor, adăpostește-te în templu!

El îi răspunse:

- Vin îndată! Doar să-i înfrunt un pic pe acești nemernici!

Cu sabia în brațul lui vânjos, se năpusti ca un leu în mulțime. Loviturile sale cădeau năprasnice și sigure asupra dușmanilor. Mulțimea se împrăștia ca pleava în fața sa. Scutul și coiful îl apărau de pietrele azvârlite din mulțime. Lovea mai ales pe cei care încercau să atârne scări de zidurile templului, străduindu-se să dea foc. Spatele îi era apărat de zid. Se năpustea spre cei înrăiți din mulțime. Cei lași se risipeau în fugă. Dar erau încă mulți învrăjbiți, care atacau cu furie.

Țipetele disperate ale femeilor și copiilor din templu nu încetau. Printre ele se auzea și un glas duios care striga necontenit: Adoris! Adoris!

El auzea acea voce care îi dădea și mai mare curaj, îl îmbărbăta și mai mult și-i dădea avânt. Lupta disperată mai ținu o vreme până când fumul întunecat începu să se risipească, devenind mai străveziu. Dintr-o parte a pieței începură să se audă tropote de pași și zăngănit de arme. Soseau oștenii regelui în ajutor. Luată prin surprindere, mulțimea răsculată începu să dea înapoi și să se împrăștie. Oștenii, bine înarmați, se aruncară deciși pe urmele gloatei. Câteva minute mai târziu fumul și mulțimea aceea amenințătoare fuseseră spulberate.

Epuizat de crâncena încheștare cu dușmanul pe care o dusesse de unul singur Adoris, odată ce văzu ajutoarele sosind, căzu aproape epuizat în fața ușii templului pe care îl apărase cu atâta dârzenie, leșinând. Câțiva dintre oșteni se opriră lângă el, îl ridicară în brațe și-l așezară pe cea mai apropiată bancă. Apoi porniră să dea ajutor celor plecați în urmărirea fugarilor.

Simțind liniște în jurul templului, cei refugiați înăuntrul lui deschiseră temători ușa și priviră afară. Erau speriați, dar s-au speriat și mai tare după ce au văzut prăpădul din jur. Femeile și copiii avuseseră dreptate căutând scăpare înăuntrul templului căci, iată, minunea salvării se înfăptuise. Zeița Afrodita le-a venit în ajutor și i-a salvat!

Kromia a fost cea dintâi care a ieșit în fugă din templu, căutându-l pe Adoris. Alergă cu disperare, peste morți și răniți, spre banca unde doi oșteni îi acordau ajutor. Se apropie de el, cu teama în suflet și ar fi vrut să se convingă că mai trăiește.

- Nu, n-a murit! Doar a leșinat, spuse unul dintre oșteni care o recunoscuse pe prințesă.

- Pesemne i-a sângerat mult piciorul rănit, remarcă cel de-al doilea oștean, care mai încerca încă să-i panseze rana lui Adoris.

Kromia veni într-un suflet lângă el, zicându-i:

- Adoris, de ce nu m-ai ascultat?

Tânărul, auzind vocea ei caldă își reveni din leșin, deschise ochii mari și se bucură nespunând când o văzu. Ridică mâna atingându-i fața drăgăstoasă, reușind să întrebe:

- Oare visez? Am învins?

- Da, am învins! Suntem salvați!

Ieșind din templu, mulțimea de refugiați se adună în jurul lui Adoris. Apăru și regina Ariadna să vadă cele întâmplare și cele de care părea atât de preocupată fiica ei.

- Mamă! o întâmpină Kromia. El e tânărul care ne-a salvat!

Regina, încă tulburată de evenimentele prin care trecuse, începu să se liniștească. Era însă foarte mirată când o auzi, pentru prima oară, pe Kromia spunându-i ceva despre un tânăr. La drept

vorbind, nici n-o crezu în stare pe fiica sa să depună atât de mult suflet pentru un biet rănit care apăraseră templul, care, fără îndoială, salvase viața atâtor oameni, inclusiv a familiei regale.

Dar regina își învinsese, pe moment, noua sa emoție. Nu putea fi lipsită de omenie, încât să nu dea dispoziție ca tânărul să fie adus înăuntrul templului pe care-l apăraseră, unde să fie îngrijit cum se cuvine.

La scurt timp după ce-l adăpostiră pe Adoris în templu, sosi în grabă și regele Agatos, îngrijorat și nerăbdător să afle ce se întâmplase acolo unde își îndrumase familia sa și pe cele ale dregătorilor săi cei mai de încredere să se adăpostească. Regele fusese tare surprins de izbucnirea răscoalei. Se afla în clipa aceea în sala tronului punând la cale să lămurească niște detalii cu privire la ornamentele noului său templu care se construia. De cum a aflat de revoltă începu să dea porunci armatei sale, dar panica era atât de mare, încât evenimentele l-au luat aproape pe nepregătite. În primul moment, nici nu știa ce ar trebui făcut. Nu-și amintea ca vreodată să fi fost la curtea vreoa revoltă a sclavilor. A ieșit pe străzi, strângându-și gărzile cu care a pornit apoi să-și apere templele și palatele. Fumul cel mare zăpăci însă totul, încât, de la o vreme, nici nu mai știa ce se întâmplă cu adevărat în orașul său.

Trimise o ceată de oșteni să-i adune familia și s-o protejeze de furia răsculaților. Dar oștenii au căutat în van în palat deoarece regina își luase singură fiicele și s-au refugiat în templul Afroditei pe care îl știau ca fiind un adăpost sigur. Numai pe Kromia nu o găsisse, așa că s-au văzut nevoite să se ascundă fără ea.

Regele nu și-a dat seama prin ce primejdie trecuse familia sa în templul în care s-au refugiat. De-abia după ce văzu prăpădul din fața lui a înțeles ce bătălie cruntă s-a dat acolo cu răsculații.

Cum fusese apărât templul și de către cine nu știa nimeni, nici măcar cei dinăuntrul ascunzătorii. Doar Kromia știa totul, ea care trăise grozăvia acelor clipe de crâncenă luptă. Văzându-l pe regele Agatos viu și nevătămat regina și fiicele sale i-au venit degrabă în întâmpinare și l-au îmbrățișat cu lacrimi de bucurie în ochi. Regele, la rândul lui, era nespuse de fericit că își vede întreagă familia după primejdiile care se abătuseră asupra lor. Plecă însă grabnic, căci avea de dat o mulțime de porunci. Trebuia să trimită o parte din oastea sa pe urmele răsculaților fugari, să-i captureze pe toți și să-i pedepsească pentru nesăbuiința lor. În felul acesta va putea preveni noi răscoale în alte cetăți ale regatului și va putea stăvili lăcomia acelor șacali din afara granițelor țării care abia așteptau un prilej favorabil să atace regatul. De asemenea, porunci să fie pusă o pază strașnică în jurul noului templu care se zidea.

Seara acelei zile găsi orașul lui Agatos la fel de liniștit ca la începutul zilei. Era doar o liniște aparentă, pentru că în interior erau multe frământări. Nici morții nu fuseseră toți îngropați. Prin casele celor bogăți, dar mai ales prin cele ale săracilor se auzeau bocetele celor ce-și jeleau morții, copiii ori frații pierduți în vârtejul scurtei dar pârjolitoare răscoale. Nu se putea spune deloc că cei săraci care participaseră la revoltă s-au ales cu ceva de pe urma răscoalei, decât că cina la care își chemau copiii era și mai sărăcăcioasă, pedepsele urmau să fie mari, iar munca trebuia să le devină și mai istovitoare.

30

Adoris se trezi a doua zi destul de târziu. Privirile îi luceau încântate, cercetând vitraliile luminoase ale templului în care era adăpostit. Totul părea un vis, o feerie, ceva atât de ireal care, la o singură tresărire de gene sau la cel mai mic foșnet s-ar fi putut destrăma și ar fi dispărut ca și cum n-ar fi fost niciodată. Și asta în pofida faptului că revedea totul în fața ochilor.

Soarele își trimitea razele aurii fără ca cerul care se vedea prin vitralii să-și piardă strălucirea albastră. Dimpotrivă, razele îl făceau mai luminos și mai pur, încât scenele zugrăvite pe bolțile templului păreau vii, în culori jucăușe, clare și încântătoare.

Ochii tânărului străluciau iar obrajii îi erau aprinși ca de o ușoară febră. Mintea îi era stăpânită de închipiri nenumărate, precum formele flăcărilor unui foc de vreascuri, sau cele ale

norilor călători pe bolta senină. Vârtejul iluziilor sporeau din ce în ce mai mult, iar realitatea se scufunda în himere palide. Lumina însă nu se pierdea, ci doar lua înfățișări dintre cele mai fascinante.

De la o vreme lumina începu să se ordoneze, iar închipuirile și jocul iluziilor începu să se potolească. În locul lor apărură o lumină curată, cea a cerului pur în adierea unui vânt ușor. Lumina aceea mângâietoare răsărea încet, aproape de privirile lui. Simți adierea blândă a unei suflări calde, de vară, mângâindu-i fruntea și obrajii. Printre acele mângâieri ușoare se auzeau parcă dulci cuvinte precum șoaptele mării într-o zi însorită:

- Adoris!... Adoris!...

Acele chemări calde, grijulii, șoaptele acelea diafane, îl făceau să-și simtă spiritul odihnit și nălucirile îndepărtându-se. Deschise ochii mari dintr-odată, arzând ca niște flăcări, uimiți și recunoscători. În fața sa se afla Kromia, care îi mângâia fruntea cu grijă, cu degetele ei fine și prietenoase.

- Mamă! rosti ea încet și îngrijorată. Îmi pare că-i ard obrajii și fruntea!...

- Cred, Kromia! spuse miloasa regină. Nici nu-i de mirare după cele îndurate ieri. Mai e și rana asta groaznică de la picior, care-i provoacă febra...

În veșmânt albastru, cu chipul sublim, cu lumina caldă și fascinantă a ochilor, cu buzele-i roșii și delicate, Kromia veghea asupra tânărului, stăpânită de emoțiile unei duioase îngrijorări. Glasul ei, mai tămăduitor ca un balsam, rosti din nou:

- Ar trebui să primească îngrijiri de la un vraci, cât mai repede!

- Sigur, zise regina ca să o liniștească. Voi chema unul chiar acum, draga mea! Și voi porunci sclavelor să se ocupe îndeaproape să-l îngrijească...

Dar Kromia era atât de binevoitoare în a-i alina suferințele, încât răspunse:

- Mamă, voi avea eu grijă de rana lui!

Regina, care urmărea atent starea de îngrijorare a fiicei sale, era cu adevărat emoționată de avântul ei pătimaș. Știind însă măsura în toate, îi zise:

- Până se va face sănătos îl vei putea veghea și tu adesea. Totuși, tu nu știi să îngrijești o rană. Așa că, ar fi mai bine să se ocupe de asta alții mai pricepuți...

Regina dădu poruncă de îndată ca rana tânărului să fie îngrijită așa cum se cuvine, cu leacurile cele mai potrivite, de vracii de la curtea regelui. Însă nimic nu era mai binevenit pentru ca rana lui Adoris să se vindece, decât privirile duioase și devotate ale Kromiei, vorbele ei calde, blândețea mângâierilor ei. Când o vedea îi șoptea cu senină și adâncă recunoștință în glas:

- Kromia, ești mai dulce ca o zeiță trimisă să-mi aline suferința!

Și astfel, rana de la piciorul lui Adoris se vindeca văzând cu ochii. Pe măsură ce viața nu-i mai era în primejdie Kromia devenea din ce în ce mai emoționată, mai sfioasă și nici nu mai îndrăznea să-l mângâie așa cum o făcuse adesea atunci când el se afla în clipe de agonie. Privirea ei îl sorbea cu nesaț, devenind ea însăși mai tulburată.

La rândul lui, Adoris, simțind această schimbare în ochii ei, începea să o privească cu și mai mult respect, divinizând-o. Începea să înțeleagă mai profund înălțimea spiritului ei, să întrevadă minunatele trepte care-i subliniau candoarea, chipul perfect, idealurile înalte, chiar dacă se vedea clar că abia depășise vârsta copilăriei. Când rămânea singur în templu, încerca să chibzuiască temeinic despre ce ar putea urma în destinul său.

Adoris înțelese că Kromia era o prințesă, cea mai frumoasă prințesă de la curtea regelui Atalyei. Înțelese că frumoasa regină Ariadna era mama ei. Într-o zi, când Kromia și mama ei veniră să-l vadă, Adoris le zise decis:

- Vreau să mă întorc înapoi în temniță! De acolo am fugit.

Nici că se putea o surpriză mai mare pentru regină, decât auzindu-l pe Adoris spunând asemenea cuvinte. Așa că, exclamă, aproape indignată:

- În temniță?! De ce în temniță?!

Adoris își menținu ferm atitudinea și începu să dea lămuriri:

- De fapt, n-am fugit de temniță. Am ieșit de acolo când am văzut că temnicerii au plecat să oprească răscoala, uitând în graba lor ușile deschise prin închisoare și, mai ales, după ce mi-am dat seama că viața Kromiei este în primejdie...

- Ah, prea adorata Afrodita! Cum așa?! exclamă iarăși regina, deși ea știa câte ceva despre tânărul din temniță, dar numai atât cât îi destăinuisese Kromia.

- Nu vă fie cu mirare, zise Adoris cu sfială. Într-adevăr, eu de acolo, din temniță, priveam pe fereastră în grădina palatului, așteptând cu nespuse emoții fericite clipe când apărea încântătoarea Kromia. Iar când se lăsa noaptea, fie că dormeam, fie că vegheam cerul înstelat, retrăiam mereu clipele acelea de fericire fără margini, de care nimeni pe lumea asta n-a avut parte cât mine. Închipuți-vă, ce s-ar alege de mine, dacă n-aș putea s-o mai văd pe Kromia, o zi numai...

Mișcată de această izbucnire de devotament a unui suflet curat, regina recunoscuse în sine ei că tânărul avea oarecare dreptate. Erau înduioșătoare entuziasmul și voința lui! Aflase de la Kromia că tânărul este hotărât să nu-și dezvăluie originea, de teamă să nu fie îndepărtat din cetate. De asemenea, aflase și întreaga poveste a vizitei pe care Kromia, însoțită de Meneus, a făcut-o în tenebrele temniței. Prin urmare lucrurile se lămurau întrucâtva.

Însă, deși lucrurile începeau să se limpezească, regina nu putea înțelege unul anume:

- De ce vrei înapoi în temniță și nu ai vrea, poate, să rămâi un om liber? Oricum îți suntem recunoscători pentru că ți-ai riscat viața ca să ni le salvezi pe-ale noastre. Iar pentru asta nu se cuvine să te ținem zăvorât în temniță, tocmai pe tine care ne-ai apărat în vremea unei cumplite primejdii?

- Pentru că, așa cum am spus, mi-este tare teamă să nu pierd privilegiul de-a o mai vedea pe Kromia, zise sec Adoris. Mai bine rămân închis în temniță, de unde pot să o mai văd pe Kromia, decât în libertate, dar departe de ea!

- Bietul de el! zise regina emoționată. Și nici măcar nu vrei să ne spui cine ești și din ce țară sunt părinții tăi!...

Adoris consimți cu greu să-și spună istoria, abia după ce obținuse promisiuni că nu va fi îndepărtat din cetate. Le povesti pe larg cele mai importante momente din viața sa, despre părinți și prietenii săi, despre orașul Atena, despre peripețiile din insula Rodos. Povesti și despre nefericita expediție armată asupra regatului Atalya, recunoscând că multe din câte a făcut până atunci erau doar aventuri, datorate elanului său tineresc. Mărturisii că și-a dat seama de toate greșelile sale abia după ce a ajuns în temniță, dar mai cu seamă după ce a văzut-o întâia oară pe Kromia, cea care i-a schimbat dintr-odată toate gândurile și visele.

Kromia urmărea cu sufletul plin de emoție caldă istorisirea a lui Adoris. Cu ochi mari, transpusă de încântare, asculta o poveste de peste mări îndepărtate, ca pe o enigmatică epopee. Ochii ei erau luminoși, strălucind de bucuria proaspetelor taine deslușite, pe care de multă vreme ar fi vrut să le afle. Multe din îndoielile ei se spulberară chiar atunci. Acum închipuirile ei colindau spre țărmurile și mări îndepărtate, căutând să cuprindă toate minunățiile pe care le auzea din glasul nespuse de duios al lui Adoris.

Regina, la rândul ei, era captivată de istorisirea lui Adoris. O interesau, mai ales, exprimările și atitudinile oneste din cele ce auzea povestite, care pentru ea aveau mare însemnătate. O impresionă zbuciumul dorințelor sale de a călători și de a face lucruri îndrăznețe și neobișnuite. Acea aparentă nebunie tinerească, o înțelegea și o prețuia mai bine ca nimeni altul. Înțelegea la fel de bine, chiar și nebunia Kromiei de a vizita o temniță întunecoasă și feroasă. Și astfel, în inima reginei răsăriră sclipirile unei nădejdi tainice, ca o încredere nemărturisită, ce n-o va mai părăsi de acum înainte.

Într-una din zile, pe când Adoris se străduia să meargă pe picioarele lui, fără sprijin, se întâmplă să treacă în vizită pe la templu însuși regele Agatos, însoțit de regina și fiica sa Kromia. De bună seamă, regele știa multe despre Adoris, căci regina îi povesti tot ce aflase. Numai că nu știa nimic de pasiunea fiicei sale adorate pentru acest tânăr erou.

Când intră regele, Adoris, care îi recunoscuse de îndată însemnele și ținuta regească, se ridică repede în picioare, apoi se înclină și zise:

- Slavă ție, mărite rege al Atalyei și stăpân atotputernic!

Simțind însă tulburarea din inima tânărului, regele îi zâmbi încurajator și-i zise:

- Tu ești Adoris, eroul care a apărat templul Afroditei de furia răsculaților?

Emoționat, Adoris recunoscuse, căutând să pară cât mai modest în exprimare:

- Da, mărite rege!...

- Și, cine ai spus că e tatăl tău?

- Sunt fiul lui Atridas, armator în orașul Atena, răspunse Adoris cu fruntea în pământ, simțindu-se rușinat că numele tatălui său era nevoit să fie pus alături de al său, cel care făcuse atâtea neozii.

- Atridas ai spus?! Din Atena?! Ce cauți în beciurile închisorii mele fiul marelui armator Atridas din Atena?...

Genele lui Adoris clipeau des, mai să dea drumul la lacrimi, aflând că numele tatălui său ajunsese să fie cunoscut poate din cauza nesăbuițelor lui.

Cu glasul înmuiat și cu multă sfială, Adoris încercă să se dezvinovățească, începând să explice în câteva cuvinte istoria sa. Dar regele îl opri cu blândețe:

- Cunoșc povestea ta, tinere! Îți datorez multă recunoștință pentru că mi-ai apărat familia prin faptele tale curajoase. Gândește-te bine și cere-mi o răsplată!

Adoris, trecându-i prin minte ceea ce ar fi vrut să rostească, își simți inima stăpânită de o mare tulburare, de parcă pământul se învârtea cu el. Regele, văzându-i paloarea, încercă să-l îmbărbăteze:

- Hai tinere, alege-ți dorința! Nu te sfii!

Încurajat de bunăvoința regelui, Adoris îndrăzni într-un târziu:

- Slăvite și prea bunule rege! Aș vrea să mă faci oștean, apărător al cetății tale!...

Agatos, care ardea de nerăbdare să afle alegerea tânărului, auzind răspunsul lui, ridică din sprâncene a mirare și rosti:

- Cum? Nu-mi ceri să te eliberez pe dată și să pleci pe mare ca să te întorci în Atena, la ai tăi?...

Adoris se înclină din nou cu demnitate și răspunse, de data asta ceva mai convingător:

- Încă nu pot da ochii cu locuitorii Atenei, ca urmare a nesăbuițelor mele. Dar, motivul adevărat al faptului că vreau să rămân aici este acela că, dacă aș prefera să plec departe de cetatea ta, n-aș putea s-o mai văd pe Kromia, prea frumoasa ta fiică...

Regele se tulbură dintr-odată la auzul acestor vorbe. Gândurile i se zbăteau încurcate în mintea sa. Îl știa, după renume, destul de bine pe Atridas din Atena. Fiul său nu-i dispăcea deloc prin atitudinea sa curajoasă și prin vorbele sale hotărâte. În același timp, încerca să înțeleagă cele ce se petreceau în sufletul Kromiei, fiica sa dragă. O vedea pregătită să-l apere pe Adoris și îi înțelegea spiritul ei bătaios. Dar acum o vedea capabilă de simțăminte profunde, de devotament nestrămutat. Iar în ce-l privea pe Adoris, își zise că acesta ar merita să fie pus la încercare! Se întoarse deci spre el și-i zise:

- Fie! Îți îndeplinesc această dorință! Până una alta, te numesc căpetenie peste o sută de oșteni din garda cetății!

Adoris sări în sus de bucurie, dar își reaminti pe dată în fața cui se afla, făcu o plecăciune și i se închină regelui, neștiind însă cu ce cuvinte să-și exprime gratitudinea.

Când o privi pe Kromia, regele Agatos înțelese din ochii ei care străluceau de recunoștință, ceea ce îl făcu să fie mulțumit de hotărârea sa. Apoi, însoțit îndeaproape de regină și de fiica sa, părăsiră templul, lăsându-l pe Adoris în exuberanța clipelor celei mai neprețuite fericiri.

31

Nu se poate spune că Piratos nu era mulțumit de mersul lucrurilor din ultima vreme. Răscoala sclavilor și a sărăcimii, chiar dacă fusese înfrântă, avusese darul să zădărnicească lucrările de înălțare a noului templu. Iar pentru ca lucrurile să meargă în această direcție, îi părea că și el contribuise îndeajuns. Prin urmare, până una alta, se simțea răzbunat pe îngâmfatul rege la Atalyei, cel care îl umilise în ultima vreme nesocotindu-i meritele.

În sinea sa simțea și o strângere de inimă, cu gândul la soarta multor robi și nevoiași care își pierduseră viața, ori luară calea pustiurilor în urma represaliilor care au urmat. Totuși, nu se lăsă descumpănit într-atât încât să facă o tragedie din asta. E bună la ceva și sărăcimea de vreme ce el își atinsese prin intermediul ei măcar o parte din scop.

Simțea cum, pe zi ce trecea, își recăpăta cumpătul și buna dispoziție, iar vocea îi răsuna parcă mai înălțător sub bolțile aurite ale templului lui Zeus. Știa bine cum să-și manevreze vocea ca să-i

sporească sonoritatea și cum să taie elanul vocilor celorlalți preoți invidioși, care încercau să-l ajungă din urmă în privilegii. Nu-i mai era frică deloc de concurența lor. Iar mintea lui ageră, capabilă de ample judecăți, lucra din plin, socotind și plănuiind mersul evenimentelor. Astfel că, toate păreau că-i merg nespuse de bine.

Pe Kromia, știa că o pierduse definitiv. Regele Agatos, mândru și nestatornic, de bună seamă se jucase cu inima lui un timp, sădindu-i o iluzie deșartă pe care tot el o trădase. Mai apoi, amintindu-și că el, Piratos, nu e decât un fost copil sărac, adunat de pe drumuri și că nici acum nu este cu mult mai bogat decât înainte, regele probabil se răzgândise în privința viitorului fiicei sale. Deh! Fiecare rege își face socotelile lui și nu îi poți impune dorințele tale cu de-a sila!

Piratos încerca să se consoleze cu gândul că va trebui să uite toate astea, ca să vegheze în a-și păstra măcar rangul de mare preot, rang pe care talentele sale îl meritau pe deplin.

Și totuși, când o revăzu într-o zi pe Kromia la o serbare, mai frumoasă ca întotdeauna, surâzând fericită în compania unui tânăr comandant de oști împopoțonat în ținuta-i semeață și purtând un coif aurit cu pene arătoase și o tunică numai fireturi de aur bogat meșteșugite, inima suferindă a lui Piratos răbufni din nou într-o gelozie adâncă, ce îi tulbură mintea pe de-a întregul. De unde mai răsărise și filfizonul acela? Cine o fi și de ce-și dă atâtea aere? Cum de câștigase încrederea în ochii regelui?

Piratos se consideră din nou aspru umilit, cel mai vitregit de soartă de pe fața pământului. Privirile i se întunecară la loc și simți cum totul devine confuz și trist, cum pământul pornește să se învârtă amețitor odată cu el și să i se scufunde de sub picioare. Încleștându-și pumnii, ieși furios din sala spectacolului, retrăgându-se ca o nălucă să-și caute adăpost printre altarele templului în care slujea. La ceasul acela templul era pustiu, întunecat și sinistru. Se prăbuși pe o piatră rece, într-un colț ascuns. Lacrimile îi șiroiau iar pieptul îi era sfâșiat de durere.

Într-un târziu, lacrimile din ochi i-au secăt. Își roti privirea tristă în jur și simți o ură înverșunată asupra stâlpilor de marmură și a statuilor din jur care parcă râdeau de el. Vedea umbre batjocoritoare în toate colțurile întunecate ale încăperilor, care parcă îl îngâneau și îl întărâtau. Ce mult și-ar fi dorit să fi pierit în clipele acelea!

Se ridică de pe lespede tremurând, pășind anevoie. Ocoli stâlpii și băncile până ajunse într-un colț anume al încăperii. Mai mult ghicea lucrurile decât le vedea. Pipăia totul în jur. Mâinile lui înfierbântate și umezite atinseră un vas rece ca gheața, înfiorându-i trupul. Căută încet, pipăind, spre gura acestuia. Ridică capacul greu ce-l acoperea, cu mâna tremurândă, zăngănindu-l fioros de marginea vasului. Zgomotul metalic al capacului îi readuse luciditatea. Privi în jur, cu luare aminte, temându-se să nu fie văzut de cineva. Nu, în încăpere nu era nimeni. Cu mâna liberă căută în adâncul vasului. Țipă, speriat, ca după o mușcătură de șarpe, scoțând repede mâna din vas. Însă, după câteva clipe, curiozitatea îi reînvie curajul. Duse mâna cu siguranță în vas scoțând la iveală un mic sul. Inima îi bătea puternic, mai să-i spargă pieptul. Îl cuprinsese o nouă neliniște: primise un mesaj de la persanii ce spionau cetatea! Era primul mesaj de acest fel și se simțea sugrumat de emoție. Oare ce-l aștepta?

Ardea de nerăbdare să dezlege cât mai repede conținutul misteriosului mesaj. Nu cuteza să aprindă nici o făclie, de teamă să nu fie surprins de cineva. De aceea, ascunse sulul cu grijă sub mantie și ieși din templu pe o ușă dosnică. Se strecură ca o umbră pe lângă ziduri, până la marginea unei livezi de măslini. Acolo, la lumina razelor lunii, deschise sulul și citi următorul mesaj, scris în limba străinilor:

"Ia aminte, Piratos, că ai încheiat o convenție cu noi, pe care trebuie să o respecti întocmai. Nu încerca să ne tragi pe sfoară sau să ne duci cu vorba. Nu încerca să ne minți, căci vei fi prins și aspru pedepsit!

Vrem să știm, cât mai curând, dacă regele Agatos va putea să înapoieze perșilor cele zece mii de talanți, cu dobânda aferentă, așa cum a fost stabilit la împrumut. Nu-ți fie teamă, te vom proteja! Fă-ne cunoscute din timp toate persoanele care te-ar putea bănuși în slujba noastră și ele vor fi reduse la tăcere.

Ai avut dreptate, a ieșit grozav povestea aceea cu răscoala sclavilor! Și totuși, nu pune la încercare răbdarea noastră, ci trimite-ne cât mai repede vești.

Papirusul tremura încă în mâinile sale înfrigurate și răcoarea îi pătrunsese până în măduva oaselor. Oare ce nefericiri îl mai așteptau? Cine l-a îndemnat să se bage în această afacere primejdioasă cu niște străinii? Ce mai putea face acum? Mai putea, oare, da înapoi? Nu! Înapoi nu mai putea da! Era amenințat și urmărit! Se înțelegea clar că era la cheremul păgânilor!

Mototoli cu multă ciudă papirusul cel aducător de vești rele și de necazuri. Porni, tremurând, spre chilia care-i era adăpost, unde se prăbuși înfrânt pe pat, cu capul cuprins de febră. Minteia îi chinuia mii de gânduri și planuri în privința celor ce urma să facă și să trimită ca răspuns.

Se gândi să le scrie chiar atunci. Dar ce anume să le scrie? Să încerce să dea un răspuns evaziv, fără să spună ceva concret? Să ticluiască o minciună bine camuflată? Dar dacă spionii se dumiresc și își vor da seama că i-a dus de nas?

A naibii încurcătură în care intrase! Se chinui toată noaptea să găsească un răspuns mulțumitor, dar nu reuși. Până la urmă hotărî să recurgă la un vicleșug. Și anume, să scrie ceva care să le placă, pe moment, perșilor. Vor fi orbiți de plăcere și vor deveni mai puțin suspicioși. Spera ca astfel să-i mai rămână un timp de gândire...

Spre zorii zilei, cu mintea muncită de gânduri negre, cu ochii înroșiți de nesomn și de febră, Piratos se hotărî să scrie, la lumina încă palidă a lunii, pe o măsuță mică de lângă fereastră, răspunsul pe care să-l dea perșilor:

"Dacă vă interesează planurile regelui Agatos trebuie să încep prin a vă spune că nici eu nu le cunosc încă! Dar știu sigur că regele nu mai are nici un ban în visteria sa. Micile sale venituri de-abia vor ajunge să-și plătească oștirea care îi păzește hotarele regatului.

De aceea sunt sigur că regele nu va putea înapoia curând cele zece mii de talanți împrumutați, căci nu ar avea de unde. Chiar se vorbește pe la colțuri despre asta. Aurul împrumutat a fost cheltuit în întregime pentru zidirea templului care încă nu a fost terminat. În ultimul timp nu-și mai poate plăti lucrătorii, și o bună parte dintre ei s-au revoltat sau se pregătesc de revoltă.

Vă voi comunica la timp tot ce voi afla nou și care ar putea să vă intereseze.

Prietenui voștri care vă dorește o grabnică izbândă, Piratos"

Piratos luă papirusul primit de la perși și îl aruncă în foc peste ultimii tăciuni care mai mocneau în vatră. După ce termină de scris, sigilă răspunsul și, de cum se lumină de ziuă, se opri la templu. Aici, căutându-și ceva de lucru, se apropie de vasul din care luase mesajul de la "amicii de la Răsărit", îi ridică zăngănitorul capac și strecură înăuntru pergamentul cu mesajul său de răspuns.

Chinurile din sufletul său nu încetară însă. Îi era nespus de teamă să nu-i fie descoperit mesajul, chiar și numai întâmplător, de către cineva care ar căuta prin acel vas. De aceea, în timpul ceremoniei sale de dimineață își aruncă destul de des privirea, cu coada ochiului, spre colțul în care se afla vasul, pentru a vedea dacă nu se atinge altcineva de el. Apoi zile în șir, pe la sfârșitul ceremoniilor, căuta pe ascuns în vas să vadă dacă mesajul fusese ridicat. Dar mesajul se afla tot acolo, așa cum l-a pus.

A patra zi însă, în toiul ceremoniei, aruncând priviri spre pridvorul templului, iată că văzu un măturător al templului, unul pe care îl cunoștea bine de multă vreme, prefăcându-se a schimba apa din niște carafe de pe pervazul ferestrei, ridică capacul vasului acela, scoase mesajul și îl strecură cu abilitate în sân, ieșind grăbit afară. Piratos era cât pe ce să se dea în vileag totul, lăsând baltă ceremonia și repezindu-se în urma omului care plecase cu mesajul. Își învinsese în ultima clipă acest impuls, întorcându-se și reluându-și treaba de acolo de unde o lăsă, dar trudindu-se din greu să pară liniștit. Îl cuprinsese o frică fără margini: dacă mesajul său va fi dus regelui iar el va fi demascat?

Trăi asemenea neliniști câteva zile la rând, până când găsi în vas un nou mesaj:

"Am primit veștile tale. Suntem mulțumiți de ele. Veghează să fii la fel de folositor și pe mai departe.

Piratos aproape că nu-și mai revenea în urma întâmplărilor din ultima vreme. Va să zică, chiar măturătorul de la templu, cel pe care îl știa de om cumsecade, tocmai el e unealta trădării în slujba perșilor?

Toate gândurile acestea îl făceau să simtă lanțurile din jurul său strângându-se și mai tare, căci nu mai putea face nici un pas fără să se simtă supravegheat. Avea totuși consolarea că, chiar și în această situație, își putea arunca răzburarea sa într-un fel anume pe nesăbuitul rege Agatos.

32

Cerul sterp și veștejit de lumina chinuitoare a zilei, de praful dunelor de nisip răscolite de copitele nesfârșitelor turme de dobitoace și de vântul pustiurilor, părea o cupolă de lut încinsă de arșița dogoritoare a astrului zilei care frigea ca un cuptor orașul cel mare, Suza, cetatea de scaun a împăraților Persiei. Câmpiile întinse, prăfuite și pietroase, rareori scoteau la iveală câte un copac întunecat, singuratic și tremurător, întocmai ca aerul orizontului dogorit de soare.

Pe sub bolțile înalte ale porților uriașe ale zidurilor ce străjuiau întinsa cetate intra în ritm monoton o caravană de aproape o mie de cămile care părea că nu se mai sfârșește. Cămilele, zvelte și răbdătoare, erau încărcate cu lăzi și baloturi impunătoare, toate albe ori aurite. La fiecare zece una era călărită de câte un negustor în straie bogate, cu turban alb pe cap.

Odată intrate în cetate cămilele luau drumul ulițelor strâmte, printre ziduri și pavilioane, nimerind și înghesuindu-se într-o curte largă cât o câmpie întinsă dar insuficientă pentru atâtea suflete. Aici se năpusteau slujitorii care prindeau cămilele de căpăstru și le descărcau de împovărătoarele lăzi și baloturi. Alții, de rang mai înalt, începeau meticuloasa muncă de numărare și evaluare a bogățiilor aduse de caravană, muncă ce dura nespuse de mult și care nu dădea semne că s-ar putea sfârși vreodată.

În acest timp, într-o grădină minunată, cu multe havuzuri de apă curată și răcoritoare, cu ramuri pline de rod aplecate deasupra aleilor parfumate, cu umbrare de smochin și viță de vie, un om se tânguia nemângâiat, smulgându-și părul din cap și din barbă și blestemând zilele care i-au fost date. Durerea lui nu putea fi alinată nici de comorile descărcate la nesfârșit din caravane, nici de veselie celor cincisute de neveste din harem, nici de frumusețea grădinilor și palatelor sale.

Nefericitul acela nu era nimeni altul decât Arbatis, cel mai mare bogătaș al împărăției, cel cu care doar împăratul Persiei se mai putea măsura în avuție. Arbatis plângea cu lacrimi amare, iar trupul lui masiv se scutura de tremurul bocetului. Și nu putea fi potolit, căci oamenii lui tocmai i-au adus nefericita veste din țara lui Agatos, care-l făcea să creadă că imensa cantitate de aur pe care i-o împrumutase acestuia a fost pierdută cu desăvârșire. El, Arbatis, care adunase cu greu averi peste averi, care ținea atât de mult la fiecare bănuț, fie el chiar și de argint, să piardă acum, dintr-odată, atâtea avere? Cum de se lăsase prostit într-atâta încât să riște o cantitate atât de însemnată de aur? S-a lăsat ispitit de dobânda grasă care i-a fost promisă? Nu ar fi fost oare mai cuminte să fi avut răbdare să câștige comori, ca și până atunci, din negoț cinstit? Ce i-a trebuit lui câștig fabulos, așa peste noapte? Cum de reușise să-l prostească regele acela, Agatos, cu șărlătania lui? Cum de a fost în stare să se întovărășească la drum cu bătrânul nătâng Artaban, fără de care poate că nu s-ar fi păcălit într-atât niciodată? Ducă-se în abis de mare acel Agatos, cu templele lui cu tot și cu moșneagul de Artaban laolaltă!

Colac peste pupăză, ca și cum sfârșeala și deznădejdea lui nu ar fi fost destule, pică și vestea la poarta grădinii sale cum că bătrânul Artaban așteaptă să fie poftit să intre. Vestea îl mânie peste măsură pe Arbatis care, foc și pară, răcnea disperat prin toată grădina. Dar, în cele din urmă nu avu încotro și încuviință ca Arbatan să poftescă.

Presimțind furtuna, vicleanul Artaban se pregăti sufletește îndelung înainte de-a intra pe poarta lui Arbatis. De cum îl zări, Arbatis se porni și mai tare pe văicăreli:

- Vai, vai, vai! Ce mă fac? Ce mă fac? S-a dus averea mea de râpă! Aoole! Vai, ce prostie am putut să fac!...

- Hei, omule! Vino-ți în fire! rosti Artaban, cu curaj.

- Tu m-ai nenorocit, bătrân neghiob ce ești! Cine mi te-a scos în cale și m-a pus să las din mână atâta aur? Din cauza ta...

Artaban, simțind că bogătașul e aproape epuizat de atâta zbucium și tânguire, îndrăzni să-i mai spună:

- Fii om în toată firea, Arbatis! Nu boci în halul ăsta! Tocmai tu, care ai bogății pe care nici nu le știi a le măsura vreodată? Tu, căruia îi sosesc neîncetat caravane întregi descărcând noi și noi bogății, care nici nu mai încap în cetatea asta a ta? Chiar într-atât te-au doborât cei zece mii de talanți?!...

- Oh! Cum poți spune asta, Artaban, neîndurătorule? Cum poți gândi așa? Pesemne tu nici nu știi că odată cu cele zece mii de talanți de aur s-a dus și o parte însemnată din inima mea! Ca și cum mi-aș fi smuls un mădular și l-aș fi aruncat la câini! Ce poți înțelege tu din zbuciumul meu?...

- Vezi? Vezi cum ești?! Dar când te gândeai la câștiguri, două mii de talanți de aur de la cele zece mii împrumutate, doar într-un singur an, atunci inima ta ce spunea?!...

- Nu! Nu-i drept! Căci încă de la început am presimțit tot răul ăsta, cu fanfaronul acela de rege al Atalyei! Tu m-ai împins spre această groaznică nesăbuiță!

- Nu mai pune chiar așa orice la inimă, frate Arbatis! Fii înțelept! Abate-ți gândurile la alte treburi! Îl povățui sincer și cu milă înțeleptul Artaban pe acest fiu al averilor.

Arbatis începu iarăși să verse lacrimi, ca un copil nepotolit.

- Haide, odată! Fii bărbat! Nu mai boci ca o muiere! Lucrurile încă se mai pot drege! se strădui Artaban să-l împace.

Printre lacrimi și suspine Arbatis abia reuși să mai zică:

- Spune-mi tu, care zici că ești înțelept, cum aș mai putea redobândi măcar o parte din averea pierdută?

Artaban, simțind că acest uriaș Arbatis a început să se înmoaie încetul cu încetul, începu să-l aducă iarăși, puțin câte puțin, sub influența sa, încercând să-l liniștească:

- Ei, vezi? Începi să-mi plăci! Văd semne c-ar începe să-ți vină mintea la loc! De fapt, lucrurile se mai pot schimba, iar soarta ar putea să-ți suradă din nou! Gândește-te că Agatos nu va îndrăzni să nu-ți înapoieze măcar o parte însemnată din împrumut. Va face tot ce-i va sta în putință să-ți înapoieze aurul. Nu-i dă lui mâna să se pună rău cu perșii! La asta nu te-ai gândit?

- Chiar așa!... Ce nătâng mai sunt!...

- Ei, vezi! Am dreptate?

- Ai multă dreptate! Totuși, vezi, dacă Agatos nu mai are putere să adune bănetul risipit... nu văd cum va putea să-mi înapoieze datoria!...

Artaban, pentru a nu-l scăpa din nou pe Arbatis în deznădejdea din care tocmai îl scosese se grăbi să-i spună, din ce în ce mai mângâietor:

- Nu te mai pierde cu firea, frate Arbatis! Așteaptă puțin până s-or mai limpezi lucrurile! De fapt, încep să-mi apară în minte unele idei...

- Ție? Ce fel de idei?!...

- Ia, ascultă! Ce-ar fi să nu te mai perpeleşti degeaba așteptând să ți se înapoieze aurul, ci să te duci să-l iei singur?...

- Eu? Cum adică să-l iau singur?...

- Ei! M-am gândit să trimitem oști care să-l alunge pe regele Agatos de pe tronul său, apoi să-i jefuim țara și averile...

Văzând ochii mici ai lui Artaban sclipind de lăcomie, Artabis era gata-gata să-și vină în fire. Totuși, mai zise, încă neîncrezător:

- Nu, aici greșești, bătrâne Artaban! Crezi poate că de dragul nostru își va risipi împăratul Persiei oștirea ca să-l pedepsească pe Agatos?

Văzând că interlocutorul său persistă în scepticism așteptând o minune care să-l lămurească, Artaban își unse limba cu miere și zise:

- Stai! Nu te grăbi, Arbatis! Cunosc eu un mijloc de al îndupleca până și pe împăratul Persiei ca să lucreze în folosul tău!

- Mă uimești, bătrâne! Pe toate le știi?...

- Eu să nu știu? Altfel m-ar mai socoti lumea înțelept? Spre exemplu, știu că tânărul nostru prinț, Kirvan, deși este asaltat de atâtea propuneri de a se însura cu cele mai strălucite fiice de împărat, ei, bine, tânărul nostru prinț suferă și tânjește după ochii fetei regelui Agatos, de care s-a îndrăgostit atunci și așteaptă un prilej ca să viziteze din nou Antalya...

- Oh! Spui adevărul? Nu-mi vine să cred!...

- Da! Așa-i, cum îți spun! Și mai știu că regele Agatos nu și-ar da fiica nici în ruptul capului de soție prințului nostru!...

- Cum?! Ar cuteza să se măsoare cu împăratul Persiei?!

- Da! Vezi bine că ar fi în stare!

- Înseamnă că-i nebun de legat! Dar cum de știi toate astea?

- Nu mă cunoști îndeajuns! Am și eu iscoadele mele în cetatea Atalyei! Ele mi-au dat de știre că regele acordă mare atenție acum unui tânăr, unui atenian pe care l-a pus căpetenie de oști în cetatea sa și că ar vrea să-i dea fiica de soție.

- Mulțumesc de așa știre, bătrâne Artaban! Dar dacă regele Agatos se va învoi totuși să-și dea fiica prințului Persiei? Atunci, eu cum îmi mai recuperez pagubele?

- Eu n-aș crede lucrul ăsta! Doar știu cât de încăpățânat e regele Agatos!

Arbatis părea, în sfârșit, dezarmat în fața înțeleptului Artaban. Începu să se mai învioneze și își comunică astfel gândurile prietenului său:

- Ar fi grozav dacă tu, înțeleptule Artaban, ai reuși să-l îndupleci pe împărat să pornească război împotriva lui Agatos!

- Nu-i așa? Îi zise Artaban surâzând. De fapt știu că împăratul Persiei plănuiește de multă vreme să cucerească toate acele regate până la Marea cea Mare. Iar prilejul oferit de pățania ta cu cei zece mii de talanți ar fi un pretext grozav!...

- Ești o comoară de înțelepciune, frate Artaban! Te stimez pentru asta! Totuși, dacă presupunem că oștile Persiei cuceresc regatul Atalyei, cum crezi că-mi voi putea redobândi averea?

- Iarși te grăbești, Artabis! Am de gând să mă înfățișez la împăratul Persiei și să-l povățuiesc să pornească degrabă război asupra țărilor de pe țărmul apusean al Asiei Mici. Iar ție, în schimbul averii pierdute, am să-i cer să-ți lase privilegiul, neînsemnat la prima vedere, de a fi stăpân pe tot negoțul din acea parte a lumii și pe negoțul corăbiilor de pe Marea cea Mare care, odată luată regilor acelora, îți va reveni ție în întregime.

- Să te binecuvânteze zeul nostru Ahura, pentru așa gânduri bune! Dar de la cine voi câștiga eu banii, de vor fi zdrobite toate acele regate?

- Tot naiv ai rămas! Gândește-te că Marea cea Mare este împânzită de drumurile corăbiilor din toată lumea, care duc în ele bogății fără de sfârșit. Socotește și tu: dacă trimiți doar o sută de cămile în fiecare port din cele înșirate pe țărmul acelei mări și dacă fiecare ar câștiga măcar un talant într-o lună, gândește-te unde ai ajunge numai într-un an!...

- Nemaipomenit! Numai vorbe de aur îți ies din gură!...

Entuziasmul lui Arbatis creștea fără margini, iar pântecelul său uriaș se cutremura de plăcere. Ochii cei mici și șireți ai bătrânului Artaban se închideau și mai mult, în timp ce buzele-i continuau să rostească lucruri nemaipomenite, ca niște profeții, despre negoț, averi și aur:

- Peste zece ani numai, te văd bogat cum n-a mai fost nimeni pe lumea asta, stăpân peste toate caravanele din pustiri și peste toate corăbiile de pe mări. Atunci nu-ți vor mai încăpea turmele de cămile în cetate și nici măcar aurul nu-ți va încăpea în palatele tale! Atunci vei fi fericit împreună cu supușii și cămilele tale. Iar leul persan va fi mai puternic ca orice taur din Apus sau tigru din Bengal sau orice zeu de peste mări!...

- Așa să mă binecuvânteze zeul Ahura! încheie Arbatis, înclinând într-o parte, a mulțumire și recunoștință, capul său cel mare cu barba neagră și țepoasă.

După vremurile liniștite și prospere veniră și zile grele, de cruntă încercare, pentru regele Agatos și supușii săi. De bună seamă, revolta furtunoasă a sclavilor zădărnici se desăvârșea zidirea grandiosului templu. Regele însă nu prea era mulțumit de mersul lucrărilor nici înainte, deoarece mulțimea de meșteri era pricepută mai degrabă să zidească temple obișnuite și mai puțin în înălțarea unor edificii atât de grandioase. Păreau descumpăniți de imensitatea coloanelor, de amețea înălțimilor și aveau teamă de întinderea bolților. În schimb, erau neîntrecuți în a cere bani mulți pentru ceea ce făceau, fără a risca prea mult, fără să cugete îndeajuns la măreția și armonia construcției. Regele însuși era nevoit să intervină, cu forța spiritului său, pentru a da curaj meșterilor și lucrătorilor și pentru a-i îndemna să îndrăznească mai mult să se pună, în sfârșit, pe treabă serioasă.

Dar, în același timp, tezaurul cel mare al visteriei sale începu să scadă îngrijorător. La fel se întâmpla și cu acea mare cantitate de aur împrumutată de la perși. Presimțind că visteria se va goli înainte de încheierea lucrărilor la templu regele deveni mai prevăzător. Cheltuia mai puțin, începu să-și obișnuiască meșterii și lucrătorii să mai aștepte înainte de a-și lua plata. O făcea chiar și pentru motivul de a le încerca voința și răbdarea, reușind uneori să scape de cei prea avizi de bani și de cei care le păsa mai puțin de soarta templului. Chiar plănuia să oprească toate lucrările când va fi ajuns la jumătatea celor zece mii de talanți de aur împrumutați de la Arbatis, ca să le re înceapă de îndată ce visteria se va umple din nou la loc. A dat poruncă ca toate corăbiile pe care le-a folosit pentru a căra marmură pentru construirea templului să plece spre țărmuri îndepărtate ca să facă negoț și să aducă profituri. A mai dat o poruncă, dar tainică, ca aurul ce-i mai rămăsese să fie adăpostit în încăperi ascunse, pentru a nu crea prilejul unor eventuali trădători să cunoască precis starea visteriei sale. Avea de gând să înapoieze lui Arbatis o jumătate din aurul împrumutat, de îndată ce va reuși să obțină un câștig însemnat de pe urma negoțului pe mare.

Ducea sfaturi permanente la un loc cu sfetnicii săi pentru a găsi mijloace de sporire a veniturilor visteriei prin așezarea unor noi biruri asupra locuitorilor satelor și cetăților. Aici însă era marele necaz, căci nu puteau mări prea mult birurile întrucât poporul, și așa destul de asuprit, n-ar mai fi putut să suporte o nouă povară. Cu toate acestea, socoti că împrejurările grele o impuneau, deci trebuia încercată și această cale. Puținul spor ce s-ar fi putut obține, i-ar fi folosit pentru întărirea oștirii.

Ani în șir regele își apărase țara prin mijloacele diplomației. Acum însă vedea limpede că treburile oștirilor sale fuseseră un pic neglijate, că cei mai mulți se învățaseră să mănânce pâine de pomană, fără a-și primejdui viața pe vre-unde. Știa că oștenii se dezvoltaseră să lupte, că nu erau antrenați suficient de bine și că săbiile și scuturile le erau ruginite iar dezordinea era evidentă. De aceea dădu poruncă hotărâtă ca armata să fie reorganizată iar oștenii să fie instruiți și disciplinați.

Știrile neliniștitoare nu s-au lăsat prea mult așteptate. Dintre toate cele rele, una era foarte gravă: perșii începuseră să se războiască cu câteva din măruntele regate de pe coasta răsăriteană a Asiei Mici, încercând să le cotopească. Aceste regate, în loc să se unească și să se apere împreună, au fost surprinse în războaie crâncene, învrăjbite unele împotriva altora, slăbindu-se astfel puterea lor comună. Starea lor era, așadar, nespus de gravă.

Într-o zi sosi o veste tristă, care îl posomorî cumplit pe regele Agatos: perșii, aflați în război cu regele Antiohiei, ieșiră învingători, ocupaseră cetatea de scaun a regelui și pustiiră orașul, trecând totul prin foc și sabie. Bogățiile cele mari ale orașului fuseseră jefuite, locuitorii prinși și vânduți ca robi în pustiurile îndepărtate ale Persiei.

Ceea ce neliniștea cel mai mult în urma acestei vești era faptul că perșii ajunseseră la mare, punând stăpânire și pe corăbiile din porturi. Acum deveniră un dușman de temut, începând să amenințe marea, să prade corăbiile și să dea foc cetăților. Și nu găsea nimeni un mijloc prin care să le stea împotriva.

Vestea dădu ocol tuturor ostroavelor și porturilor de la Marea cea Mare, aducând panică și jale în inimile locuitorilor de pe aceste meleaguri. Oamenilor începea să le fie teamă să mai iasă pe străzi, țineau deseori închise obloanele ferestrelor, chiar și în mijlocul zilei. Începuse să sosească

zvonuri că oștile perșilor porniseră spre Apus. Iar orașele din Asia Mică, rând pe rând, cădeau în mâinile năvălitorilor și nimeni nu reușea să-i oprească.

Aflând aceste vești cutremurătoare regele Agatos porunci să înceapă pregătirile de apărare. Trimise oștirile sale în trecătorile dinspre munții Taurus ca să preîntâmpine năvălirea dușmanilor și să păzească coastele mării dinspre răsărit. Porunci ca toate corăbiile care se aflau ancorate aproape de țărmurile Atalyei să fie echipate cu luptători vrednici, care să încerce să reziste atacului corăbiilor persane. Mai porunci să fie ascunse, în locuri tainice, comorile cele mai însemnate din palate și temple, statuile și obiectele de preț, iar porțile să fie ținute închise și să nu poată ieși nimeni prin ele fără a fi cercetat. A sporit numărul oștenilor din paza personală, la fel și al străjilor de pe meterezele cetății. Apoi a trimis soli spre țara vecină, Lycaonia, unde domnea socrul său, stabilind o alianță cu armatele sale. A mai trimis și alte solii către regii ostroavelor de peste mare, cerându-le sprijin.

Și, ca și cum n-ar fi fost destule vești de neliniște și panică, iată că în portul Atalyei apărură două corăbii din Antiohia, scăpate prin nu se știe ce minune de furia perșilor, încărcate ochi cu refugiați: oșteni, femei, copii, chiar și răniți, care cerură cu toții regelui Agatos îndurare și adăpost în cetatea sa. Regele nu putea rămâne nepăsător la așa nenorocire și porunci ca refugiații să fie primiți și adăpostiți.

Cei scăpați prin fugă din Antiohia, cuprinși de spaimă, povesteau grozăvii din războiul cu perșii și peripeții cumplite pe mare. Poporul din Atalya, adunat în număr mare să asculte aceste întâmplări, se înduioșă trecând să-i ajute pe fugari cu toate cele trebuincioase. Totuși, pentru a nu spori și mai mult panica în cetatea sa, regele porunci ca cei din Antiohia să fie ținuți deoparte și să nu mai pomenească nimănui grozăviile îndurate.

Zidurile cetății au fost pregătite cu toate cele necesare pentru a ține piept vreunui potențial atac al dușmanilor: pietre, vase cu smoală, sulite, săgeți, aruncătoare.

Printre cei ce trebuiau să apere zidurile se afla și Adoris cu cei o sută de oșteni ai săi. El își făcea conștiincios datoria. Veghea permanent poarta cea mare a cetății, își antrena zilnic soldații, se purta omeneste cu ei, dar se și bucura de mare încredere în rândul lor.

34

Suvoaiele înviorătoare ale ploii de amiază fuseseră înghițite de pământul avid. Norii fugari se risipiră iar cerul senin și liber promitea o după-amiază liniștită și plăcută. Astrul zilei, cel cu nesfârșite nuanțe de foc alb, își revărsa cu generozitate razele cristaline de lumină ce iscodeau harnic perdelele de ramuri și frunze din desișul pădurilor de leandri și chiparoși.

Pătruns de măreția de excepție a naturii din acea după-amiază, Adoris privea cu evlavie bogăția frumuseților din jurul său, asculta trilurile avântate ale păsărilor jucăușe dintre ramuri, urmărea ardoarea cu care nenumăratele insecte din poiană își împlineau eternele lor îndeletniciri, admira ademenitoarele sclipiri ale picăturilor de rouă din iarbă și ramuri, trecute în vileag de razele iscoditoare ale soarelui. Și, fascinat de sclipirile din jur, de zumzetul insectelor, de ciripitul păsărilor, se simțea ca un copil rătăcit pe pajiște, care uitase să se ducă acasă continuându-și joaca, și care visează doar cum să descopere o scară pe care să urce spre cupola cerului albastru.

Din marginea pajiștii se putea vedea către vale o altă priveliște de vis. Acolo jos, aproape de țărmul mării, printre tulpinile pinilor de culoarea smaraldului strălucea silueta zveltă de marmură albă a unui templu somptuos. Pescărușii, cu marginile aripilor sclipind în reflexe azurii planau acrobatic deasupra acestuia și deasupra țărmului și se pierdeau peste întinderile valurilor lucitoare.

Era încă vrăjtit de tainele nesfârșite pe care natura generoasă i le dezvăluia în acea zi, ca pe un privilegiu. Totuși, inima sa tânără aștepta cu ardoare ivirea unui semn luminos, ca o scânteie ce aprinde dintr-odată totul, răsărind undeva printre florile din pajiște sau scânteind printre ramurile pădurii.

Iată, colo în vale, la marginea aleilor verzi, acel semn răsări. Precum un Apollo cu aripile întinse, Adoris își luă zborul de sus și în câteva clipe brațele sale cuprinseseră făptura mlădioasă a unei zeițe tinere, adorabile, cu inima fremătând de iubire.

După ce o îmbrățișă cu avânt începu s-o admire cu încântare. Da, era ea, Kromia, cu același chip minunat, cu aceeași privire înfiorată! Și totuși, apărea altfel de fiecare dată. Uneori părea un copil alintat căruia îi place să se împodobească punându-și flori în păr și veșminte cu voaluri. Se simțea în voie jucându-se, zburdând, ascultând tot felul de lucruri copilărești. Alteori părea maiestuoasă, rafinată, emanând puritate și frumusețe. Devenea elegantă, transpusă în visări sublime, îmbujorată de pasiune, pură ca un crin, inspirând celor din jurul ei acea neliniște pe care adoratorii o simt mereu.

Revenindu-și din emoția îmbrățișării privi cu dragoste în ochii lui Adoris și-i zise:

- În brațele tale m-ai purtat sau a fost un zbor spre cer?

Iar Adoris, admirând cu încântare și patimă chipul suav și dulce al fetei, îi răspunse:

- Într-adevăr, Kromia, și eu cred că a fost un zbor până în înaltul cerului!

Kromia era fericită. Veșmântul ei alb, diafan și imaculat, pune în evidență și mai mult noblețea trăsăturilor de o perfecțiune zeiască, făcând-o cea mai desăvârșită fiică de rege. Adoris era mistuit de bucuria supremă a unui pământean, văzând-o atât de nobilă, înfiorată de dragoste și fericită alături de el. Kromia, la rândul ei, începea să înțeleagă farmecul ademenitor al acelor legende și poeme care îl descriau pe Apollo, zeul cel frumos, căci privindu-l pe Adoris vedea că iubitul ei, chiar dacă nu era un zeu adevărat, avea farmecul și frumusețea lui Apollo. Cât de delicat și de bun la inimă era acest tânăr din Atena!

- Te așteptam cu nerăbdare! Simțeam că mă sfârșesc de dor! îi șopti Adoris, continuând să-i privească cu dragoste chipul.

- Și eu am așteptat cu nerăbdare să trecă ploaia și să pot veni! răspunse cu aceeași pasiune Kromia, înfiorată de plăcerea de a-și simți mâinile cuprinse în mâinile calde și prietenoase ale lui Adoris.

În mijlocul acestor splendori ale naturii Kromia părea simbolul vieții și al frumuseții. Privind în jur, ochii ei scânteiau de fericire. Redeveni copilul jucăuș, dornic să le afle pe toate.

Văzând-o veselă și fericită, Adoris îi zise:

- În timp ce te așteptam am admirat cât de darnică este natura și cât de desăvârșite sunt toate făpturile ei. Și totuși, chiar în mijlocul unei priveliști ca aceasta, un om n-ar putea să afle ce-i adevărata frumusețe de n-ar avea prilejul să te vadă pe tine măcar o singură dată!

- Să te cred? Poți să-mi spui ce nu era perfect la natură de n-aș fi apărut eu? îl întrebă Kromia zâmbind, cu o fină nuanță de cochetărie pe chipul ei de copil.

Adoris protestă cu înflăcărare:

- Cum? Fără tine? Nici nu-mi pot închipui! Ar fi fost precum zorii unei zile fără răsăritul soarelui, precum o sărbătoare fără cântece, precum o arenă de teatru fără actori, sau precum o victorie fără cunună de lauri, sau încă precum un vas frumos fără vin, sau încă precum o casă frumoasă fără copii...

- Ah, cât ești de generos, iubitul meu! Văd că ai prefera să te lipsești de toate cele câte ai rostit, numai să mă vezi pe mine! continua ea să-l ispitească, cu același chip voios care o prindea atât de bine.

Dar Adoris continuă să-i declame înflăcărât:

- De-ai ști cât însemni tu pentru mine! Ca să te pot vedea în fiecare zi aș putea sta singur într-un pustiu, fără apă, fără flori, fără iarbă, fără cântecul păsărilor. Iar privind în ochii tăi aș vedea un univers în culori, aș simți răcoarea unui izvor de munte și, mai ales, căldura prieteniei. Glasul tău, șoptindu-mi dulci vorbe de dragoste, ar fi mai presus de cântecul păsărilor. Iar tu, Kromia, zeiță cu fața îmbujorată, cu mijlocul mlădios și brațele delicate, ești mai presus de orice floare, de orice vis, ești un ideal născut din dragoste și perfecțiune!...

Kromia, era atât de fericită auzindu-i vorbele alese, încât îi zise în cele din urmă:

- Ajunge, Adoris! Încep să cred că mă iubești într-atât de-ți par mai frumoasă ca însăși natura!...

Adoris se înduplecă cu greu să-și încheie avalanșa de declarații și complimente pe care le rostea cu cea mai pură sinceritate. Privind mereu în ochii iubitei sale era mult prea convins că avea dreptate în tot ce spunea. Și nu găsea atâtea cuvinte câte ar fi avut nevoie pentru a descrie farmecul

ochilor ei. Erau o nesfârșită feerie de culori și lumini, de sinceritate și noblețe, de seninătate și melancolie. Păreau că reflectă imaginile vii ale pajiștilor verzi din preajmă. Acea lumină verde, vie și plăcută era fascinantă, mai ales datorită scânteierilor aurii din iriși. Ochii ei se armonizau perfect cu întreaga făptură, cu părul ei negru și lucios, peste care era așezată cu grijă diadema de aur și diamante ce-i puneau în evidență noblețea regească. Kromia, ar fi fost superbă chiar și fără aceste podoabe, dar ea, în cochetăria sa parcă de copil, dorea să dea strălucire de excepție zilelor în care se întâlnea cu Adoris!

Văzând-o frumoasă și fericită, veselă și zburdalnică, Adoris o privea cu adâncă fascinație, gândind dacă el merită cu adevărat să iubească și să fie iubit de ea. Cu ce era el mai bun decât ceilalți pentru a o merita?

Însă ea era atât de fericită! Îi era atât de drag să fie lângă Adoris, să-i vadă chipul frumos și bunătatea zeiască a inimii sale! Întreaga ei făptură se simțea la adăpost în inima lui care, prin dragoste, dovedea îndeajuns că este un protector ideal pentru ea.

Privindu-i neîncetat chipul Kromia își apropie fața ei caldă de emoție, cu ochi arzători, atingând obrajii lui Adoris cu genele ei lungi. Acesta o cuprinse în brațe și o strânse cu gingășie la piept. Brațele ei îi înlănțuiră umerii, iar ochii i se înălțară lângă ochii lui negri și aprinși.

Trăiau împreună bucuria îmbrățișării, mângâierea genelor lungi și catifelate, unduirile buclelor mățoase ale părului, răsuflarea întretăiată de emoție a ființei dragi.

Și-ar fi dorit ca acele clipe să nu se mai sfârșească, căci ce poate fi mai de preț decât ochii apropiați strălucind de emoție, căldura buzelor și îmbrățișările ametoare pe care le primești în dar de la ființa iubită? Adoris cuprinse cu mâinile lui mijlocul subțire și fragil al Kromiei. Ea îi mângâie fața cu palmele. Se priveau la nesfârșit unul în ochii celuilalt. Erau atât de scumpe clipele acestea, că nici nu îndrăzneau să-și vorbească pentru a nu le întrerupe.

Simțind-o aproape de el, mângâietoare și caldă, cu formele făpturii ei atât de perfecte, admirându-i pieptul pe care veșmântul alb și imaculat tresărea ușor când respira făcând să i se întrevadă formele gingașe ale sânilor și liniile cu curburi ideale ale umerilor și gâtului, Adoris căzuse într-atât în extaz încât, după un timp, se decise să-i spună:

- Kromia, oare pot spera vreodată să fiu alesul definitiv al inimii tale?

Ea auzind aceste cuvinte pătrunse de căldură și dragoste, îi răspunse cu nețărmită candoare:

- Inima mea te-a ales pe tine, Adoris, de mult, de când te-am văzut întâia oară!

El o cuprinse iarăși în brațe, ca pe cea mai sfântă comoară de care nu vroia să se mai despartă și-i rosti, cu o înfinită bucurie:

- O! Nici nu pot crede acest lucru! E ceva prea mult și prea mareț ca să merit asta!

Ea îl mângâia cu aceeași dragoste și-i spuse emoționată:

- Tu meriți din plin iubirea mea! Fie chiar și pentru acea clipă când te-am văzut întâia dată în temnița aceea întunecată. Deși erai cuprins de deznădejde, de cum m-ai văzut, privirea ta m-a divinizat, am simțit pe deplin asta, căutând să mă mângâie și să mă protejeze. Pentru acest motiv, inima mea te-a ales pentru veșnicie chiar de atunci...

Adoris, pentru a înlătura și ultimele umbre de îndoială, mai zise:

- Frumoasă și prea adorată zeiță, mi-aș da bucuroș viața pentru tine!...

Kromia continua să-i alunge gândurile de neîncredere, mângâind cu dragoste fața și șuvițele negre ale părului și-i spuse:

- La tine am simțit chiar de la început acea protecție, acea grijă care mă face să mă încred pe deplin în tine. Stăruința și devotamentul tău mă convinge că alături de tine voi fi fericită, că îmi vei apăra ființa, gândurile, idealurile...

- Sunt copleșit de mângâierile și de vorbele tale pline de iubire, încât simt că n-aș putea trăi fără ele. Mi-e teamă totuși, că regele, tatăl tău, va avea alte gânduri pentru viitorul tău. Ce m-aș face într-o asemenea situație?

Văzându-l atât de zbuciumat de asemenea îndoieli, Kromia simți cu putere cât îi este de drag:

- Nu te neliniști, iubitul meu! Din sinceritatea și delicatetea cu care au grijă de mine părinții mei, îmi dau seama că sunt mulțumiți de alegerea mea și că te iubesc și pe tine ca pe un copil al lor!...

- Kromia, de-ai ști câte neliniști îmi alungi din inimă rostind aceste cuvinte! Și totuși, cum pot fi sigur de intențiile lor, dacă nu i-am auzit niciodată exprimându-și astfel gândurile?

- Ești neîncrezător precum un copil! Oare nu-mi cunosc eu mai bine părinții? Oare nu-mi știu și ei dorințele mele? Crezi că dacă n-ar fi mulțumiți de tine, am fi putut să stăm împreună, aici, nestingheriți, pe această pajiște minunată?

- Da, ai dreptate. Poate că așa stau lucrurile! Oh, cât de bun e cerul cu mine! spuse el, îmbrățișând-o din nou.

Îmbătat de fericire se uită în ochii ei și adăugă:

- Ce minune! Hai să ne plimbăm puțin pe pajiște!

O luă de mână și porniră veseli pe alee. Ea se oprea ici și colo, privea florile și le mângâia. El făcea la fel, tot atât de bine dispus ca ea. Se priveau în ochi, se dezmierdau și se îmbrățișau. Au ajuns astfel la marginea pajiștii de unde se putea vedea splendida panoramă a mării.

- Îți place să privești marea? o întrebă Adoris.

- Sigur că-mi place! Marea înțesată de doruri călătoare!... răspunse ea, încântată de frumusețea la care privea.

Un vânt cald, ca o adiere, începu să fie simțit dinspre țarm. Stropii de rouă de pe pajiște se uscară demult. Acum cerul deveni de un albastru intens. Marea deveni și ea albastră. Sub cerul de o puritate desăvârșită se vedeau valuri ușoare, ca niște unde perfecte. Doar ici-colo se ridicau creste înspumate din albul acela pur. Priveau cu încântare marea. De la o vreme însă, ochii lui Adoris nu mai încetau să-i privească, cu fascinație, pe cei ai iubitei sale.

- Kromia, văd o minune! Ce se întâmplă cu ochii tăi?

- Ochii mei? Vezi tu ceva deosebit în ei? rosti ea, surâzând, părând că înțelege nedumerirea lui.

- Știi că ochii tăi au devenit acum albaștri? Până acum am crezut că ochii tăi sunt verzi!

- Cum îți plac mai mult ochii mei, verzi sau albaștri? îl întrebă ea cu alint.

- Ești sublimă în toate ipostazele! Mă fascinează într-atât de mult acest farmec deosebit al ochilor tăi, încât îmi par că sunt adevărate minuni!

Ochii Kromiei deveniră într-adevăr albaștri, întocmai ca cerul și marea, de un albastru intens și luminos, ca niște raze vii. Să aibă oare ochii ei câteodată aceste reflexe, amintind de ochii frumoși, albaștri, ai mamei ei?

Adoris nu se mai sătura admirând schimbarea miraculoasă a ochilor ei. Într-un târziu ajunseră la un loc de popas de unde puteau vedea toată splendoarea orașului și a portului. Așezați pe o bancă își povesteau o mulțime de întâmplări din viața lor. Așezând capul de umărul lui Kromia îi zise:

- Te rog, Adoris, povestește-mi ceva despre Atena, orașul în care ai crescut.

- Ce anume să-ți vorbesc? Despre case, temple, oameni?

- Despre oamenii de acolo.

- Oameni? Sunt aceeași oameni ca în orice cetate, ca și pe aici. Doar că sunt ceva mai grăbiți și, poate, din acest motiv, ceva mai nervoși...

- Și le plac legendele, poemele, teatrele?

- Da, desigur! Atenienii își iubesc foarte mult arenele din cetatea lor. Au zeci de teatre, poeți talentați care compun poeme, vestite în toată lumea, atât de frumoase de par oferite în dar chiar din Olimp.

Kromia închise ușor genele imaginându-și cum ar putea arăta acele teatre din Atena cu lume multă și actori iscusiți.

- Dar casele cum arată?

- Casele? Unele sunt impozante, somptuoase, cu fațade ornamentale cu coloane și porticuri, poleite cu aur, înconjurată de alei și statui. Dar sunt și altele mai mici și mai prăpădite, înșirate de-a lungul unor uliți strâmte, în care locuiesc cei săraci...

- Spune-mi, ce se învață de obicei în temple?

- Același lucru ca și pe la voi! Doar că mai sunt unele temple mai deosebite, numite școli, unde o ceată de discipoli tineri se adună în jurul unor dascăli bărboși și în vârstă care-și zic filosofi și care vorbesc în silogisme, în cuvinte prețuite, rostesc și analizează mari adevăruri, despicând cuvintele ca și când ar găsi nestemate în ele!

Kromia se înveseli iarăși. Îi plăcea glasul lui Adoris, îi plăcea să-l asculte. Într-adevăr, minunată trebuie să fie Atena. Ochii ei continuau să trimită raze albastre de lumină, privea marea cu nostalgie dar și chipul lui Adoris.

- Știi la ce mă gândesc, Adoris?
 - La ce, iubita mea?
 - Să presupunem că într-o zi ne vom uni destinele și vom fi împreună. Te-ai gândit în ce țară vom locui?
 - Pentru mine n-are importanță! Voi fi la fel de fericit oriunde aș fi în lume, doar dacă aș fi cu tine!
 - Ce bun ești, Adoris! Totuși, nu ți-e dor de ai tăi?
 - Ba da. Nici nu-ți imaginezi cât de mult îmi doresc să-i revăd!
 - Atunci, cum poți să stai atât de departe de ei?
- Adoris fusese oarecum surprins de aceste gânduri, căutând dezlegare în ochii luminoși ai iubitei sale. În cele din urmă îi spuse cu seninătate:
- Înainte de cununia noastră vom face o călătorie lungă, într-o corabie, până la Atena. Acolo vei cunoaște orașul și părinții mei. Fără îndoială, vor fi foarte fericiți să te știe soția mea.
 - Ah! Cât îmi doresc o călătorie până la Atena! Nici nu-ți închipui!
 - Va fi întocmai cum vrei tu! Totuși, ca să fii mai fericită, voi accepta să locuim în cetatea tatălui tău. Dar vom folosi toate prilejurile de a călători cât mai des până la Atena.
- Kromia se bucură de generozitatea lui. Îl îmbrățișă cu patimă, zicându-i:
- Te iubesc mult, zeul meu!
 - Și eu te iubesc la fel de mult, zeița mea frumoasă!
- Soarele se pregătea să apună, dar tinerii încă nu se îndurau să se despartă. Dinspre palatul regelui sosiră două fete zglobii, prietenele Kromiei, care aduseseră poruncă din partea suveranilor:
- Regele și regina poruncesc ca tinerii să vină în palat, căci se lasă răcoarea serii!

35

Un vânt puternic și ascuțit se pornise dinspre mare, tulburând liniștea valurilor. Catargele corăbiilor șuierau, prevestind tristețe și neliniște. Aidoma catargelor, siluetele înalților chiparoși și platani ce străjuiau culmile colinelor se clătinau adânc, foșnind puternic, adormitor și trist.

Pe aleile și cărările orașului vântul puternic ridică cu de-a sila scaietii, veștedele ramuri, frunzele și colbul aruncându-le prin șanțuri, cuprinzându-le în vârtejuri violente și ducându-le mai departe peste câmpuri, în pustietăți.

Spre seară vântul se mai potoli. Dar zarea cerului în amurg se întunecă laolaltă cu noiene de nori negri și înspăimântători, care întehiră negura de deasupra orașului. Apoi primele picături de ploaie începură să lovească acoperișurile uscate ale caselor.

Dar nu furtuna și zbaterile corăbiilor ancorate în port erau cele care răspândeau atâtea neliniști în umbrele case scufundate în întuneric din care arareori clipocea câte o lumină slabă a opaițelor de undelemn, cât veștile neliniștitoare care începeau să se furișeze în oraș, de pretutindeni.

Mai întâi se răspândi știrea cum că oștile perșilor porniră în puhoi mare spre apus cu gândul de a cuceri cetățile cele multe de la mare. Regele Agatos, aflând aceste știri, își pregăti oștirile și instală grosul lor în trecătorile dintre munți ca să împiedice năvălirea perșilor în țara sa.

Așa după cum se zvonise, oștile perșilor nu întârziară să apară la hotarele țării lui Agatos. Au apărut în șiruri nesfârșite și își făcură tabără chiar în preajma oștilor lui Agatos.

Câteva zile la rând cele două oștiri s-au tatonat reciproc, dar au rămas față în față, neîndrăznind niciuna să declanșeze marea ofensivă. Numai că, în timp ce tabăra regelui Agatos rămânea constantă, atâtea câtă era, cea a perșilor se tot înmulțea de la o zi la alta. Apoi se porniră luptele. Și nu se poate spune că oștile lui Agatos nu se luptară vitejește pentru apărarea trecătorilor.

Totuși, cetele de oșteni aflați în slujba lui Agatos se răreau, pe când cele ale perșilor creșteau într-una. Luptele deveniră dârze, asalturile călăreților au fost cumplite, carele de luptă se izbeau, se răsturnau, caii nechezau și o luau razna peste câmpuri.

Dar oștile perșilor găsiră și alte poteci și se strecurară în număr mare în spatele trecătorilor. Oștenii lui Agatos au fost încercuiți, înfrânți și se risipiră care încotro, cei mai mulți găsindu-și sfârșitul în acele tragice bătălii.

Puhoiul călăreților perși cotopeau întreg câmpul de luptă, copleșind cu numărul lor toate cetele oștirii lui Agatos care încercau să se retragă. Satele și câmpurilor regatului au fost cotoprite, jefuite, arse, iar nefericiții locuitori care mai scăpaseră cu viață s-au împrăștiat în lumea mare.

În cetate se știa încă prea puțin despre dezastrul oștilor lui Agatos. Mulți mai credeau că luptele se mai dădeau cu îndârjire pe undeva. Totuși, cetatea fusese bine pregătită pentru apărare, în eventualitatea că perșii vor ajunge chiar sub zidurile ei. Se știa că acest război va fi unul lung și crâncen. Locuitorii cetății mai nădăjduiau ceva sortii de izbândă. Regele Agatos însuși, aflând dezastrul oștilor sale, veghea cu neliniște câmpul dinspre mieznoapte de zidurile cetății. Spera să vadă apărând în zare măcar mici rămășițe din oștirea sa, care ar fi trebuit să se refugieze la adăpostul zidurilor cetății. Dar în loc de oșteni, spre cetate soseau cete de țărani înspăimântați, cu copii și cu vite, implorând adăpost. Pe cât a fost cu putință, regele le-a îngăduit acestor nefericiți să fie adăpostiți în cetate, deși, la drept vorbind, ar fi preferat ca în locul acestor guri în plus de hrănit și de păzit, să fi adunat în cetate mai mulți apărători.

Bătrânul Meneus își luă în serios rolul de apărător al cetății. Își orându-i ostașii pe meterezele zidurilor, mai ales în preajma porților dinspre intrarea în oraș. De asemenea, avusese grijă să sporească numărul străjilor în preajma templelor și palatelor regelui. Paza vigilentă era strict necesară, pentru a preveni faptele unor uneltitori care ar fi putut prilejui multe nenorociri cetății.

Meneus îi încredință lui Adoris și oamenilor săi un rol de seamă în apărare, anume păzirea porții mari de la intrarea în cetate. Avea mare încredere în virtuțile și devotamentul lui, deși ar fi vrut să-l menajeze mai mult. Dar la ce ar fi folosit să-l cruțe, dacă perșii ar pătrunde în cetate iar locuitorii Atalyei ar cădea în mâinile lor?

În fața primejdiei templele nu au rămas nepăsătoare. Preoții nu mai pridideau să aducă jertfe zeilor și să rostească vorbe de încurajare sutelor de nefericiți ce-și căutau alinare și speranță în rugăciunile lor.

Piratos, slujind în templul lui Zeus, făcea la fel, deși cineva mai atent ar fi putut să-și dea seama că era mai degrabă o prefăcătorie decât un lucru adevărat efortul lui de a încuraja lumea. Urmărea atent toate mișcărilor și dispozițiile regelui, ori de câte ori acesta venea în templu pentru a implora zeii să-i salveze cetatea și ce a mai rămas din regatul său.

Regele cugetase îndelung asupra mijloacelor prin care își putea apăra cetatea, în pofida faptului că perșii, înainte de a ajunge la granițele țării sale, cuceriseră multe țări și cetăți, unele din ele chiar bine apărate. Spera încă să primească ajutoare din țara Lycaoniei ori din țările prietene de peste mări cu care, desigur, și-ar spori șansele să reziste și chiar să-i înfrângă pe dușmani.

S-a gândit chiar și la posibilitatea refugierii pe mare, folosind numeroasele sale corăbii din port. Dar asta ar fi însemnat lașitate curată, abandonarea în mâna dușmanilor a tuturor templelor și palatelor sale atât de sânguincios zidite, pe care hoardele perșilor le-ar preface degrabă în ruine, dărâmand și trecând totul prin foc. Era decis să apere cu orice preț rodul strădaniei sale și a poporului său, căci pentru el nici nu exista altă rațiune decât aceea de a-și apăra, chiar și cu prețul vieții, tot ceea ce era proprietatea lui.

Piratos jubila în sinea lui văzând cât de pios devenise regele în ultimul timp, de când cetatea Atalya era amenințată să fie cucerită de perși. Abia aștepta un prilej de a-și da arama pe față, să treacă fățiș de partea dușmanului. Abia atunci răzbunarea sa va fi completă. Și nu se putea spune că speranțele sale erau deșarte, de vreme ce primise de curând un mesaj încurajator din partea "Amicilor de la Răsărit", mesaj care suna astfel:

"Ajută-ne să-l răsturnăm pe regele Agatos. Perșii te vor ocroti și te vor așeza bazileu pe tronul cetății Atalya, căci meriți din plin și ne-ai fost de mare ajutor până acum. Fă deci mai departe tot ce poți ca să ne ajuți să cucerim cetatea.

Nu uita că «Amicii de la Răsărit» au nevoie de tine!"

Nu se putea afirma că Piratos se încredea prea mult în perși, însă flatat într-atât pentru serviciile pe care le aducea acestora, se simți nespuns de măgulit de ispititoare promisiuni ale

străinilor. Cu mintea sa vie și iscoditoare, apreciasse deja că resursele apărării cetății Atalya, în cazul unui asediu, erau foarte puține și simțea coarda neliniștii întinsă la maxim. Ce ar fi putut face totuși ca să destrame cât mai repede baza de apărare a orașului? Chibzui adânc la acest subiect, timp de câteva zile și, în sfârșit, se decise să ticluiască perșilor următorul răspuns:

"Ce îmi cereți voi este greu de înfăptuit, iar eu îmi risc viața! Totuși, răsplata pe care mi-o făgăduiți mă ispitește atât de mult, încât m-am decis să vă ajut în orice condiții și nu mă voi simți răzbnut pe deplin, dacă nu-l voi vedea pe îngâmfatul de Agatos alungat de pe tronul său.

Mă bazez pe următorul plan: să strecurăm în cetate niște presupuși refugiați din Antiohia, scăpați de naufragiu, care să scoată vești despre corăbii nenumărate ale voastre care se apropie de portul cetății Atalya. Ar fi de așteptat ca vestea asta să stârneasce mare panică în cetate".

Pesemne că pentru perși nici că se putea găsi o idee mai potrivită, de vreme ce, a doua zi, fuseseră pescuiți în mare trei inși agățați de o barcă spartă și care se căzneau să ajungă la țarm. Cei trei presupuși naufragiați aveau graiul și hainele ce aduceau cu ale unor cetățeni din Antiohia. Începură să înșire prin port o poveste tragică despre o corabie fugită din Antiohia în flăcări, care a rătăcit timp de mai multe zile pe mare și care, distrusă de furtună, s-a scufundat și numai cei trei reușiseră să se salveze. Descriau cu groază dar și cu multe detalii pădurile de catarge ale corăbiilor persane pe care le văzuseră îndreptându-se spre apus și care, din moment în moment, amenințau să acosteze pe țarmul Atalyei.

Groaznica poveste fusese ascultată de mulțime cu gura căscată. Naufragiații au fost duși de îndată în cetate unde li s-au alăturat celorlalți refugiați antiohieni. Aceștia reamintindu-și împrejurările tragice prin care trecuseră înainte de a fugi din cetatea lor pârjolită, se cutremurară de groază auzind că perșii se îndreaptă cu flota lor spre Atalya. Un atac al perșilor de pe uscat ar mai fi dat încă niște șanse dar unul de pe mare le-ar fi năruit și cea mai mică speranță de salvare. Însăpăimântați, se înfățișară la regele Agatos implorându-l să fie lăsați să plece din cetate, împreună cu corăbiile pe care veniseră ca refugiați, spre alte țărâmurii mai sigure, acum cât mai era încă timp.

Regele nu se gândi să-i oprească. Cele două corăbii au fost pregătite de plecare, încărcate ochi cu refugiații antiohieni, apoi au pornit în voltă pe marea care încă era în stare să le asigure liniștea.

Dar pânzele mari și albe ale celor două corăbii ce se îndepărtau de țarmul nesigur al Atalyei fuseseră doar niște scânteii care au reușit să aprindă spiritele și să amplifice și mai mult neliniștea locuitorilor din ținut. Amenințarea cu invazia perșilor de pe mare reușise să stârneasce atâta patimă încât forfota devenise de-a dreptul insuportabilă. Așa se face că, în noaptea care a urmat, câteva corăbii se făcură nevăzute la dosul întinericului cu întregul lor echipaj și cu o mulțime de pasageri adunați ad-hoc pe ele în mare taină. Fuga pe mare molipsi întregul oraș, însăpăimântat de iminența unui dezastru, așa că, până în dimineața zilei următoare n-a mai rămas nici o singură corabie în port. Doar ici-colo se mai vedea vreuna abandonată, împotmolită lângă maluri. Dispăruseră totodată și o bună parte dintre cele mai neînsemnate ambarcațiuni.

Nu putea stăvili nimeni nebunia celor care fugeau, care se agățau disperați de orice corabie, de orice barcă, căutând să-și salveze viața și cele câteva bunuri agonisite cu trudă.

Nu se poate povesti îndeajuns jalea celor rămași în cetate, în portul pustiu, fără nici o corabie. Cine va mai apăra portul? Numărul și așa mic al apărătorilor scădea și mai mult. Chiar și oștenii de pe ziduri se răriră îngrijorător de mult.

La două zile de la fuga corăbiilor, din înălțimea turnurilor cetății începură să se vadă în depărtare nori de praf. Apoi trâmbele de praf se mutară în câmpiile din fața cetății și, în scurt timp, începură să se ivească cete mari de călăreți apropiindu-se de zidurile cetății. S-au oprit însă nu departe de ziduri și au descălecat să-și întindă taberele. Din spatele lor soseau alte cete, umplând toată întinderea câmpiei din fața cetății.

Cei din cetate au ferecat bine toate porțile. De acum înainte aceste porți nu mai trebuiau să permită nimănui să intre sau să iasă!

În dimineața zilei următoare asediul cetății a început. Puhoiul oștilor persane s-a năpustit furibund spre porți și spre ziduri, aruncând potop de săgeți, sulite și pietre. Încercară să deschidă porțile izbindu-le cu catapulte puternice. Însă nu avură succes, căci zidurile și porțile erau înalte și groase, puternice și rezistente iar apărătorii de pe crestele lor își făceau datoria cu prisosință, aruncând

ploaie de săgeți, sulițe, pietre, smoolă sau apă clocotită. Perșii au înțeles că lupta va fi mai grea și mai îndelungată decât au sperat, așa că s-au retras de sub ziduri în tabere, așteptând noi soluții și noi ordine.

36

Cetatea cea mândră peste care domnea regele Agatos fusese înconjurată de oștirile perșilor pe toată întinderea zidurilor dinspre uscat. Nici pe mare nu mai exista vreo speranță de a părăsi cetatea căci portul rămăsese pustiu după dispariția mișelească a corăbiilor regelui și a celorlalte ambarcațiuni.

Curând chiar și iluzia unei evadări pe mare fu spulberată căci dinspre larg câteva corăbii persane sinistre, cu catarge înalte și țuguiate își făcuseră apariția împânzind țărmul spre orizont și apropiindu-se amenințătoare de portul cetății.

Apărătorii cetății au ieșit degrabă la luptă. Săgețile și lăncile zburau șuierând de pe ziduri. Perșii se apropiau de ziduri în bărci, dar se loveau de lanțuri și pilaștri de la țărm, iar apărătorii le întâmpinau cu săgeți, sulițe și focuri de torțe, le răsturnau și le înecau. Perșii prinși lângă mal erau repede învinși, căci nici unul nu mai reușea să se întoarcă viu la corabia lui.

Dinspre uscat ca și dinspre mare oștirile perșilor nu izbutiră mare lucru în fața cetății, întâmpinând o rezistență crâncenă din partea bravilor apărători ai Atalyei. Dușmanul începu a pierde mult din elanul primelor atacuri. E adevărat, perșii spărseseră multe cetăți bine apărate de pe țărmul apusean al Asiei Mici, dar zidurile Atalyei erau mult prea înalte și puternice și se dovedeau prea greu de cucerit. După primele bătălii asediul începu să lăncezească, să scadă în vigoare, devenind mai degrabă o luptă de tatonare îndelungată, de șiretlicuri și de răbdare.

Oștenii din cetate conduși de Adoris se luptau cu vitejie pe ziduri și în raza portului de fiecare dată când dușmanii porneau atacuri înverșunate cu intenția de a pătrunde în cetate. Dacă perșii ar fi năvălit puternic, poate că soarta orașului ar fi fost pecetluită, datorită numărului lor copleșitor. Dar se părea că nu intenționau asta.

Presimțind că asediul se va prelungi mult, regele Agatos porunci cum anume trebuie să se apere. În primul rând nu trebuiau să se risipească săgețile și sulițele. Apoi nu trebuiau să se expună fără apărare în fața armelor dușmane. La rândul său Adoris își sfătui tovarășii de luptă să-i lase pe dușmani să se cațere cât mai sus pe zid și să aibă iluzia că vor izbuti. Abia atunci trebuiau loviți și răsturnați de pe scări. Iar cei căzuți de la înălțime n-ar mai fi îndrăznit prea repede să se avânte din nou.

Mai grea decât apărarea zidurilor era însă apărarea țărmurilor din port. Bărcile inamice atacau înverșunat și în mare număr. În preajma țărmului se dădeau lupte crâncene. Nu trebuia lăsat nici măcar un dușman să ajungă la țărm. De bine, de rău, apărătorii reușeau să respingă aproape toate atacurile dinspre mare.

Însă asediul îndelungat începu să-și arate colții. Rând pe rând, în timp ce perșii își sporeau rândurile, în tabăra apărătorilor, orice oștean căzut nu mai putea fi înlocuit. De asemenea, scădeau grav și depozitele cu merinde.

De fapt, perșii erau aceia care hotărau momentul și amploarea luptelor. Ei se puteau odihni oricând, după voie, în timp ce asediații trebuiau să vegheze zi de zi, noapte de noapte, ceas de ceas. În cele din urmă, lipsurile și oboseala începură să se transforme în deznădejde în interiorul cetății. Luptele deveneau tot mai anevoioase, apărătorii sufereau și ei pierderi îngrijorătoare.

Într-una din nopți, perșii dezlănțuiră un atac furibund asupra cetății, atât pe uscat, cât și pe mare. Poarta cea mare de intrare în oraș, păzită de Adoris și oamenii săi, nu cedă nici de data asta. Se treziră cu o puzderie de dușmani năvălind spre porți, cu bărne, catapulte, pietre și făclii aprinse. Povățuiți bine de Adoris, apărătorii, ascunși după crenelurile zidurilor, ținteau cu sulițe și arcuri cu precădere în dușmanii cei mai puternici și mai curajoși. Aceștia căzând, ceilalți mai fricoși o luau la goană înapoi.

Dar puhoiul pornit dinspre corăbii era mult mai greu de stăvilit. Din cauza întunericului, oștenii din port începură să cadă, unul câte unul iar perșii, în număr mare, au și reușit să ajungă la țarm. S-a încins o luptă disperată, pe viață și pe moarte.

Apărătorii din port apelară la ajutoare din cetate. Un mesager a ajuns la Adoris care, simțind că dușmanii se pregătesc să părăsească zidurile, lăsă doar o parte din oamenii săi pentru a continua lupta, iar cu ceilalți ostași se repezi să sară în ajutorul celor din port. Atacul lui Adoris, purtat cu vitejie și în mare viteză îi descumpăni pe perșii debarcați. Aceștia au fost vânturați repede, cei mai mulți dintre ei reușind să fugă din calea furiei. Mai mult chiar, câțiva bravi oșteni ai lui Adoris, folosindu-se de bărcile părăsitate de perși, au reușit să se apropie și să incendieze câteva corăbii dușmane care se aflau mai aproape de țarm. Cu multe sacrificii și de această dată, vajnicii apărători ai Atalyei reușiseră să respingă dușmanul.

Din nefericire însă, rândurile apărătorilor scădeau într-una. Simțământul de teamă că vor fi până la urmă copleșiți, a pus stăpânire pe cugetele și inimile multor asediați. Dacă nu se va întâmpla o minune ca niște ajutoare să le sosească degrabă, de undeva, de oriunde, vor fi biruiți de dușmani, cu siguranță.

Se întâmplă însă ca într-o zi liniștită și fără lupte, pe câmpul din fața taberelor dușmane să fie zărit un grup de călăreți purtând un stindard alb. Cei care vegheau pe zidurile cetății înțeleseră că perșii pregătesc să trimită o solie așa că, în scurt timp, căpeteniile cetății și însuși Meneus au fost înștiințați. Într-adevăr, ceata de călăreți a ajuns la poarta cetății unde veghea Adoris cu oamenii lui și ceru să intre înăuntru ca soli. Au fost duși de îndată în fața regelui Agatos care a încuviințat ca aceștia să-și rostească mesajul. Ei începură astfel:

- Ia aminte, rege al cetății Atalya, la cuvintele pe care le vom spune și care sunt voința prințului Kirvan, fiul celui mai mare împărat al lumii. Amintește-ți că ești prins în capcană, fără nădejde de salvare!

- Știi prea bine starea cetății mele, chiar dacă prințul Kirvan se străduiește să mi-o arate cu de-a sila! Își permise să întrerupă cu demnitate regele Agatos începutul acela arogant al mesajului perșilor.

- Ia seama bine la vorbele stăpânului nostru! Nu fi încăpățânat! Fii înțelept și ascultă solia noastră!...

- Ascult! S-auzim...

- Iată solia: Dacă tu, rege Agatos, predai fără întârziere cetatea și vei binevoi a-i da pe fiica ta, Kromia, de soție, prințului nostru, el va cruța cetatea și te va lăsa să domnești mai departe în Atalya. Dacă vei face altfel, mânia sa și a oștilor noastre va fi atât de mare că vom dărâma tot ce-a fost zidit în cetate și nimeni nu va fi cruțat!

Regele Agatos, care se aștepta să primească o astfel de solie de la perși, cu mesajul care să-i ceară capitularea, le răspunse calm solilor:

- Asta binevoiește a-mi cere prințul Kirvan? S-o dau pe scumpa mea Kromia unui păgân, cu sila, celui care mi-a sfărâmat țara și-mi distruge truda muncii mele?

- Ai ascultat solia! Așteptăm răspunsul tău! Îi vorbiră ritos, aproape în cor, solii.

Regele se posomorî. Deși mai păstrase încă speranța unei minuni, acela că va veni vreun ajutor de undeva din afara cetății, înțelegea acum foarte bine că încercarea de apărare cu orice preț este o adevărată nebunie. Dar ce putea să facă? Să-și sacrifice oare copilul pentru a intra în voia dușmanului ca să salveze ce mai rămăsese din cetate?

- Fie! Chemați-o pe Kromia! rosti regele, cutremurat de gândul la momentele care vor urma.

Kromia sosi de îndată, înfiorată de o presimțire ciudată, mai cu seamă atunci când putu citi încordarea pe chipul tatălui ei. Deși tulburat, regele se străduia să-i vorbească părintește, pentru a nu o speria:

- Te-am chemat, iubita mea fiică pe care o iubesc mai mult decât toate comorile și toate templele mele, mai presus de propria-mi viață. Au venit însă niște vremuri de cumplită nenorocire, când prințul Kirvan ne-a asediat cetatea cu oștile sale și ne trimite solie că ne va cruța cetatea și oamenii dacă tu încuviințezi să-i devii soție. Gândește-te bine, fiica mea și răspunde așa cum te îndeamnă inima.

Kromia, vizibil speriată, încercă să-și stăpânească lacrimile care se dezlănțuiseră în șuvoaie pe fața ei, și zise printre sughituri:

- Tată, voi face cum va fi porunca ta! Numai să nu-mi ceri să urmez de bună voie o asemenea cale!

Agatos, simțind deznădejdea și oprobiul din inima ei, se ridică mândru și hotărât în picioare și rosti solilor răspicat, astfel:

- Spuneți prințului Kirvan că nici eu, nici fiica mea Kromia nu-i putem îndeplini dorința!

Solii rămaseră perplecși la auzul acestui răspuns și la marea îndrăzneală din răspunsul regelui. Se ridicară și plecară furioși, amenințând și înjurând:

- Vei regreta vorbele pe care le-ai rostit!

Iar regele mai adăugă, cu aceeași demnitate în glas:

- Zeus din Olimp ne va îmbărbăta să ne apărăm și să murim cu cinste, dacă așa ne-a fost sortit!

După ce solii plecară, Kromia se avântă pur și simplu în brațele tatălui ei, copleșindu-l cu sărutări și îmbrățișări.

- Tată! Ai avut curata strălucire a zeului din Olimp! Nu-mi mai este frică de perși! Vom învinge, vei vedea!

37

Ascuns sub masca sa de mare preot, Piratos avea toate motivele să nădăjduiască că în curând va fi răsplătit cu mult râvnita funcție de bazileu, de îndată ce perșii vor intra în cetate. După cum mergeau treburile, evenimentul nici nu putea să întârzie mult. Se și simțea stăpân al orașului, dispunând în voie de averile și de soarta muritorilor de rând.

Regele Agatos deveni și mai evlavios de când perșii reluară atacurile înverșunate iar apărarea cetății devenise mult mai anevoioasă. Venea des în templul său preferat să aducă jertfe zeilor implorând izbăvirea neamului său.

Piratos, simțind o oarecare schimbare în atitudinea regelui, nu se arătă prea mulțumit de asta. Ba mai mult, îl condamnă și îl socotea un nestatornic. Îl ura în continuare cu aceeași înverșunare. Agatos era singura piedică în afirmarea sa definitivă. Dar, în curând, îl va învinge! Copilul sărac din munții Taurus va fi, în sfârșit, răzbunat!

Într-o zi, în timp ce-l urmărea pe Piratos făcându-și ritualul la o serbare închinată lui Zeus, regele Agatos își aminti că fusese întrucâtva drept cu Piratos pe care, dintr-o slăbiciune inexplicabilă, îl susținuse în postul său, post pe care, de altfel, îl merita. Și cât îl ridicase pe acest Piratos, cât de mult îi dorise un viitor strălucit! Ce s-a ales din toate acele vechi intenții?

Desigur, regele nu știa mai nimic despre ticăloșiile pe care Piratos le săvârșise în ultimul timp. Rememorând acele vremuri când îl susținuse, regele simți cum o lacrimă încearcă să-i picure din ochi, pe care însă și-o stăpâni la timp, dându-și seama că aceste gânduri vechi sunt nedemne. Totuși, gândi el, acest Piratos ar merita o mică reabilitare. De aceea, așteptând un răgaz în cursul ceremoniei, Agatos se apropie de Piratos, adresându-i-se direct:

- Ce crezi tu, Piratos? Ne va ajuta Zeus să apărăm cetatea?

Piratos, surprins de întrebarea neașteptată venită din partea regelui, reuși cu greu să-și stăpânească emoția și să-și reia înfățișarea cuvenită ca să-i răspundă:

- Nu suntem noi oamenii în măsură să înfrângem voința lui Zeus!

În sinea sa însă, Piratos, gândea: "Aha! Ai început să devii umil?! Tu care m-ai nesocotit, în trufia ta fără margini!"

Regele, căutând să-și adune gândurile, zise:

- Dacă vom învinge și dacă îmi voi putea continua zidirea templului cel mare, îți promit că te voi pune mare preot al acestuia!

Piratos rămase pur și simplu fără grai! Își aduse însă la timp aminte că trebuie să se prefacă bucuros de promisiunea regelui. Schiță un zâmbet pe buze ca să zică:

- Mulțumesc, mărinimosule rege! Zeii să-ți împlinescă gândurile!

Regele plecă ceva mai consolată la sfârșitul ceremoniei. Pe Piratos însă îl năpădiră gânduri ciudate. Nu știa ce să creadă. Avea oare regele vreun temei oarecare, încercând să-l reabiliteze? Își schimbase oare el intențiile în privința Kromiei? Sau poate este numai o nouă toană a sa, căutând să pară generos din când în când?

Asemenea gânduri întunecate îl chinură până seara târziu, și nici noaptea n-a fost părăsit de ele. Chiar și atunci când, într-un târziu, reușise să adoarmă, visase ceva straniu. Se părea că un om bătrân venise din munți, căutându-l cu sfială la ușa templului. Era ca o fantomă, dar una blândă și omenoasă. Se trezi de-a binelea, zbuciumat. Se strădui să-și amintească visul, încercând să-și dea seama cine era fantoma cu chipul atât de cunoscut lui. Parcă era un bătrân în straietele unui om de la munte. Ce-i amintea acel chip? Cu cine semăna oare? Ah, da, dintr-odată își aminti! Era chipul bătrânului preot de la schitul din munții Taurus, cel care îl ocrotise și-l îndrumase atâția ani din copilăria sa! Aproape că îl uitase. Cum a fost posibil să nu se mai gândească la el atâția ani?

Chipul bătrânului începu să-i apară seară de seară, de îndată ce reușea să adoarmă. De la o vreme însă bătrânul, în loc să-i zâmbească pămintește, se uita acum încruntat la el, cu sprâncenele răvășite și părând indignat. Privirea lui mânioasă părea a-l întreba de fiecare dată: "Ce ai făcut, fiul meu Piratos?".

Se trezea speriat din somn, chinat de friguri. Amintirile vechi și tulburi începeau să-i răscolească mintea. Revedea limpede toate treptele afirmării sale. Ce vise luminoase își făurise! Și cât era el de respectat, chiar și de către regele său!

Cum de ajunsese într-o stare atât de josnică, capabil să săvârșească fapte atât de reprobabile? Cum de încăpuse pe mâna unor ticăloși care-și ziceau "Amicii de la Răsărit" și care acum parcă îi râdeau în nas? Cum a uitat soarta miilor de săraci de partea cărora ar fi trebuit să fie el, slujitor al templelor și povățuitor al lor? Cum de-a cutezat să zădărnicească planurile regelui său care, se vede bine acum, sunt închinare proslăvirii zeilor și prestigiului poporului său? Și ce mândră era țara asta până nu demult!

Mintea lui care măcina gânduri ziua și noaptea începuse să scoată la iveală, una câte una, rătăcirile sale. Da, încet-încet, ajunsese să-și dea seama de începutul relelor pe care le acceptase în viața sa. Recunoștea că, mai presus de judecata minții sale și de farmecul său, a fost trufia din inima sa! Se credea în stare să săvârșească orice numai cu mintea și cu ambiția sa. Dar nu știuse să-și înfrâneze dorințele la timp, pentru a rezista ispitei de mărire cu orice chip!

E drept, poate că ar fi reușit să-și mențină cumpătul și spiritul cel drept de nu ar fi venit împrejurările în care, văzând-o pe frumoasa fiică a regelui și simțind încurajările promițătoare ale suveranului, începuse să râvnească la ceva ce nu i se cuvenea. N-a știut să se resemneze la timp și să înțeleagă că fata trebuia să aibă un alt viitor, mai presus de gândurile sale. Da, acum știe, atunci își pierduse judecata cea dreaptă și-și vânduse sufletul păgânilor!

Vedea acum clar că, de fapt, regele se purtase întotdeauna mărinimos cu el, chiar și atunci când își schimbase planurile cu privire la fiica sa. Agatos nu-i dorise nicidecum răul. Piratos recunoștea că regele avea o inimă de aur, pe când inima sa era haină, ca de fieră. Ce putea dovedi mai mult acest fapt, decât noua promisiune a regelui de a-l face mare preot în noul său templu care nu mai avea mult ca să fie gata? Templul acela îi va aduce lui un mare renume, pe care el se străduise de atâta amar de vreme să-l aibă ca și cum i se cuvenea de drept!

- Sunt cel mai mare ticălos! Cum de am putut să-mi vând poporul, credința, idealurile?... Zeus, iartă-mă Zeus!...

Și se căia amarnic, zilnic, implorând cu pioșenie iertarea faptelor sale. Acum dorea din toată inima ca cetatea Atalya să reziste și țara să fie mântuită.

Deși se simțea atât de ticălos în câte înfăptuise, Piratos își ascundea căința. Părea stăpân pe sine atunci când oficia solemnă ceremonii. Numai când rămânea singur începea să rostească rugăciuni pline de smerenie, nădăjduind să obțină iertarea zeilor din Olimp și să-i fie iertate și uitate nenorocirile pe care le provocase poporului său.

Nu se putea spune că aceste rugăciuni aveau darul să-l liniștească, căci însuși Piratos cu greu își putea ierta păcatele. Ceea ce-i sporea și mai mult neliniștea era faptul că revedea în vis, tot mai des, chipul bătrânului preot din munții Taurus, mereu încruntat, pândindu-l parcă din spatele coloanelor templului.

Piratos se decise să renunțe la culmile gloriei spre care perșii și acei "Amici de la Răsărit" îl împingeau. Nu-l mai interesa nici o răsplată din partea lor. Vroia doar să ajungă să vadă orașul Atalya ieșit de sub asediu. După ce va fi văzut acest sfârșit luminos, avea de gând să renunțe la toate favorurile acestei lumi. Se va retrage în schitul cel pustiu din creștetul munților unde trăise în evlavie în copilăria sa. Acolo, în umilință și rugăciune până la sfârșitul zilelor sale, va rosti rugăciuni zeilor pentru iertarea cumplitelor sale rătăcirii.

38

Presimțind sfârșitul apropiat al cetății, perșii nu-și mai riscau fără rost viața pe sub ziduri ci așteptau, cu răbdarea lor orientală, ca în interior lipsa de hrană și de alte materiale necesare să devină din ce în ce mai acută și să hotărască soarta bătăliei.

În scurt timp, nu atât luptele de pe ziduri cât foamea îndrepta cetatea Atalya spre un sfârșit tragic. Din fericire, apă era suficientă, căci în cetate existau multe fântâni care erau permanent păzite pentru a nu fi otrăvite de iscoadele perșilor.

În orașul asediat merindele se scumpiră atât de cumplit, încât cei săraci nu mai aveau cu ce-și cumpăra nici pâinea. Cei bogați însă țineau cu îndărătnicie la proviziile lor și nu erau doritori în nici un chip să le împartă cu alții. Cei flămânzi, nemaiputând îndura foamea, au încercat în mai multe rânduri să devasteze depozitele celor bogați, furând și făcându-și singuri rost de hrană.

Despre faptul că în cetate existau iscoade și trădători s-au putut convinge cu toții atunci când paznicii unui hambar de grâu prinseseră trei inși în timp ce dădeau foc hambarului. Cei prinși erau doi lucrători de la noul templu și un oștean din cetate care părăsiseră credința în Zeus, adoptând credința zeităților răsăritene. Asemenea indivizi trădători puteau fi mulți - dispuși să-i ajute pe dușmani ca aceștia să pătrundă cât mai repede în cetate. După depistarea câtorva cazuri de trădători regele deveni și mai neliniștit și porunci să fie întărită paza tuturor depozitelor, pentru a nu pierde și puținul ce-a mai rămas. Dar mai porunci și ca cei presupuși a fi iscoadele perșilor să fie aruncați în temniță și chiar uciși de îndată.

Spre nemulțumirea celor avuți, regele Agatos a hotărât ca toate proviziile care existau în cetate să fie adunate la un loc pentru a fi împărțite cu chibzuință. Se înțelege, sărăcimea primea cel mai puțin, doar atât cât să nu moară de foame. Dintre cei privilegiați făceau parte, în primul rând, luptătorii de pe ziduri și din port. În aceste zile de lipsuri mulți copii, femei și răniți se prăpădiră. Cei rămași în cetate se chinuiau îngrozitor să-și amâne foamea.

Trecând pe lângă un chioșc pustiu Kromia văzu șezând pe o lespede de piatră doi copii: o fetiță de vreo șase ani, slăbuță, cu mânuțele firave și cu ochii mari care încerca să-și aline frățiorul mai mic ce scâncea nepotolit din cauza foamei. Scena o impresionează nespun de mult pe Kromia care lăsa la o parte alte treburi și veni degrabă lângă cei doi copii așezându-se alături de ei și încercând să înțeleagă mai bine care era cauza frământărilor lor. Copiii privind în ochii ei luminoși uitară pentru moment de foame.

- De ce plânge băiețelul? întrebă Kromia cu blândețe.

- Îi este foame! Nu știe să îndure! răspunse fetița cu vocea stinsă și răgușită. N-a mai mâncat nimic de alaltăieri!...

- De alaltăieri? Ah, cerule! exclamă Kromia impresionată de cele auzite.

Mângâindu-i, Kromia, încercă să-i liniștească:

- Nu mai plângeți!

Apoi îi veni o idee și zise:

- Copii, stați aici cuminți un pic! Nu plecați!...

Se ridică mlădioasă de lângă ei și se pierdu tainic în palat. Nu trecu mult și reapăru cu o tipsie de argint strălucitor pe care erau așezate mai multe feluri de bucate luate în grabă și aranjate de-a valma, unele peste altele: friptură de berbec, pâine, smochine, adică din cele ce se mai aflau la masă în casa regelui.

Văzând așa minune copiii rămaseră fără grai, cu ochii mari scâpărând spre tipsia de argint și bucatele ispititoare de pe ea.

- V-am adus ceva de mâncare, copii! Luați cu grijă și să nu scăpați bucate pe jos! îi povățui Kromia.

Nici ea nu știa prea bine cum ar trebui hrăniți niște copii înfomețați, căci aceștia nu așteptară deloc o nouă invitație și se repeziră spre bucate. Frățiorul cel mic se năpusti asupra bucății celei mari de pâine, punând stăpânire pe ea, dosind-o și mâncând cu înfrigurare și pe furiș din ea, fără să se gândească că surioarei îi era la fel de foame.

- Nu fii rău! Dă-i și surioarei tale din pâine! Nu vezi ce flămândă e? încercă să mai repare situația Kromia.

Băiețelul a înțeles despre ce era vorba însă abia după ce a mâncat lacom o bucată din pâine i-a dat din ce mai rămăsese și surioarei lui.

Kromia veghea ca ei să mănânce îndeajuns și cu parte dreaptă. Se vedea însă, copiii nu mai fuseseră chemați demult pe la masă, căci nici nu mai știau să mulțumească pentru o astfel de binefacere. Kromia aștepta să audă mulțumiri de la acești copii săraci, dar a trebuit să rămână contrariată că ei nu au făcut asta...

- Mda! Așa-i! Copii de săraci! La ce să te aștepți de la ei? își zise resemnată.

Întrucâtva dezamăgită de purtarea lor privi spre bucatele care au mai rămas pe tipsisie și zise totuși, cu generozitate:

- Duceți părinților voștri bucatele care au mai rămas! Poate că și lor le e foame!

Dar ochii fetei se întunecară și coborând capul în piept, zise:

- Nu. Nu putem duce bucatele tale... păstrează-le...

- De ce nu puteți? întrebă Kromia contrariată.

- Fiindcă nu mai avem părinți! răspunse băiețelul cu vocea lui firavă.

- Da... așa e... nu mai avem părinți... recunosc și fetița, cu lacrimi în ochi.

- Cum? Nici mamă, nici tată? izbucni Kromia, consternată de cele auzite.

- Mama a plecat la târg să cumpere smochine, răspunse grăbit micul frățior căruia îi apărură și lui lacrimi în ochi.

- Nu! veni fetița cu precizări, părând că știe mai bine situația. Mama a murit! A fost bolnavă multă vreme. Nu aveam hrană, iar din puținel pe care-l aveam, mama ne dădea numai nouă. Nu oprea nimic pentru ea...

- Și ne-a dat un ban! interveni iarăși băiețelul în vorbă.

- Da! recunosc și fetița. Înainte de a muri ne-a pus să scoatem o lădiță de sub pat din care ne-a arătat un ban mare, de argint și ni l-a dat zicând: "Țineți banul ăsta să vă cumpărați pâine după ce eu nu voi mai fi...".

- Și unde-i banul acela? întrebă Kromia, profund impresionată de povestea asta.

- Ni l-a furat un negustor! interveni din nou în vorbă băiețelul.

- Nu! îl corectă iarăși fetița. Am dat banul unui negustor ca să cumpărăm o pâine. Negustorul a luat banul, ne-a dat pâinea și nu ne-a mai dat restul, zicând că atât costă pâinea. Așa am rămas fără banul mamei.

- Nenorocitul! Îl vom pedepsi pe acel negustor dacă mă ajutați să-l aflăm! zise foarte indignată Kromia care, de fapt, nici nu prea cunoștea cât de scumpe ajunseseră bucatele în cetate.

- Nu știm unde să-l găsim. A doua zi n-am mai văzut taraba aceluia negustor, zise fetița.

- Și tatăl vostru? dori să afle Kromia mai multe amănunte.

- Tata s-a înecat în mare! o luă băiețelul pe dinainte cu explicațiile. Fetița însă aduse lămuriri suplimentare:

- Tata a plecat pe o corabie, într-o noapte și nu s-a mai întors. Nu mai știm nimic de el. Mama zicea că a plecat pe furiș, fără să spună un cuvânt. A doua zi s-a auzit că multă lume a fugit pe mare, cu corăbiile.

- Bieții de voi! îi mângâie Kromia văzându-i cât de nefericiți sunt.

Îi cuprinse pe copii pe după umeri. Îi simți cuminți, tremurând de gustul protecției. Poate tocmai asta era dovada celei mai mari recunoștințe pentru bunătatea ei. Kromia înțelese că, mai presus de educație și de bunele maniere era soarta nefericită a acestor făpturi omenești mici și fără sprijin, fără hrană și poate fără adăpost. Îi mângâie într-una, ca o mamă. Dar, la un moment dat, își aduse

aminte că trebuia să se-ntoarcă în palat unde era așteptată. Mângâind pe creștet pe cei doi copii, le zise:

- Mergeți acasă și mâine să veniți din nou aici. Am să vă mai aduc ceva bun!

- Noi... noi nu avem casă... răspunse fetița, cu teamă parcă să n-o supere pe prea frumoasa lor protectoare.

- Cum? Nici casă n-aveți? Dar părinții unde au locuit până acum? exclamă Kromia în culmea nedumeririi.

- Am avut și noi casă, dar acum n-o mai avem, zise fetița cu tristețe în glas. Au venit niște refugiați dintr-un sat pe care părinții i-a adăpostit în căsuța noastră. Însă, după ce-a fugit tata și după ce mama a murit, am fost alungați din casă de oamenii aceia răi...

- Ah! Ticăloșii!... Vă promit că oamenii aceia la fel și negustorul acela, vor fi crunt pedepsiți! Ar merita să fie spânzurați pentru faptele lor! rosti Kromia indignată.

Se ridică în grabă pentru a pleca. Văzând însă copiii pe care îi lăsa singuri și triști, Kromia îi luă de mână și le zise:

- Haideți cu mine! Am să vă găsesc un adăpost!

Ajungând la palat, Kromia intră cu cei doi copii pe o ușă lateralnică, îi conduse într-o cameră mică, dar înaltă și împodobită toată cu aur, covoare de preț, tapete și perne de puf. Puse degetul la buze și zise copiilor în șoaptă:

- Rămâneți cuminiți în camera asta! Am să mai vin să văd ce faceți, da?

Apoi alergă grăbită pe culoar căutând-o pe mama ei. Îmbujorată la față, când o găsi, îi zise:

- Mamă, vreau să-ți spun o taină! Am poftit în palat doi musafiri neobișnuiți, doi copii nenorociți, fără părinți, lihniți de foame și fără adăpost. Vino cu mine să și-i arăt chiar acum!

Regina, luată prin surprindere de fiica ei, nu avu încotro și a trebuit să o urmeze. Kromia deschise ușa camerei în care îi lăsase pe copii și apoi îi prezentă:

- I-am găsit adăpostiți într-un chioșc, lihniți de foame...

Regina înțelese pe dată ce fel de musafiri îi adusese fata ei. E drept, era uimită. Dar camera aceea nu o găsi prea potrivită pentru a adăposti niște copii de oameni săraci. Cu toate acestea, regina se liniști: fiica ei, la care ținea atât de mult, avea un suflet bun! Și aceasta o făcea să-i ierte mereu micile ei nebunii. O luă deoparte și-i zise:

- Ai făcut o faptă bună, frumoasă și dreaptă! Însă copiii va trebui să-și schimbe hainele, să fie spălați și supravegheați ca să nu facă cine știe ce năzbâții prin palat. Regele s-ar supăra dacă ar afla că bucatele destinate oștenilor săi truditoresc sunt risipite în aceste zile pentru hrănirea săracilor.

Regina dădu porunci slujitorilor care schimbă de îndată înfățișarea celor doi copii, de nu-i mai recunoșteai.

*

Când îi veni rândul să se odihnească Adoris veni la palat, s-o revadă pe Kromia. Ea îl aștepta cu nerăbdare să-i comunice noutățile pe care le avea și care i se păreau deosebite:

- Vino să-ți arăt ceva la care nici nu te-ai gândit!

Și Kromia îl conduse până în camera în care cei doi copii stăteau cuminiți, în hăinuțe de prințșori, privind cu ochii lor mari.

Adoris se bucură nespuse de fapta iubitei sale, înțelegând și apreciind bunătatea fără margini și noblețea din sufletul Kromiei. O bunătate zărise, mai presus de lipsurile și necazurile acestei lumi.

Mai târziu, așa cum era de așteptat, află și regele de cei doi protejați ai Kromiei. Deși a avut de bombănit ceva mai întâi, până la urmă a aprobat și el gestul fiicei sale.

Într-una din zile Adoris a trăit momentele unei mari emoții. Tocmai participa la lupta de pe ziduri ca să-i împiedice pe perși să pătrundă în cetate. Dușmanii atacau furios, curgeau ploi de săgeți și sulite printre crenelurile zidurilor și peste ziduri. Dar năvălitorii nu reușiseră mare lucru nici de data asta. Se vedea că trebuia să se retragă cât mai repede în taberele lor.

Într-o clipă de răgaz Adoris privi de pe zid în interiorul cetății și rămase înmărmurit: Kromia, însoțită de cei doi copilași îmbrăcați în alb ca niște fluturi adunau de pe jos săgețile trase de arcurile persane peste zid, le făceau snopuri, iar Kromia le așeza frumos în stive, pe iarbă. Nici Kromiei, nici celor doi copii nu le păsa că în preajma lor zburau săgeți. Își vedeau netulburați de treaba lor.

Adoris, până atunci atent la lupta cu dușmanii, pași pe zid până se apropie de locul unde era Kromia, și-i strigă cu disperare:

- Kromia! Te rog din tot sufletul, îndepărtează-te de ziduri! Sunteți în mare primejdie să fiți atinși de săgeți!

Kromia însă privi fericită la el, zâmbindu-i cu nevinovăție, și-i zise:

- Parcă tu nu ești în primejdie, acolo sus? Uite, noi aici am adunat o mulțime de săgeți!

- Da, viteaza și frumoasa mea Kromia! Totuși, pentru liniștea mea, te implor mult, îndepărtează-te de ziduri, chiar acum!

- Bine, plec! răspunse Kromia, nemulțumită totuși că nu are voie să facă ceea ce ar fi vrut. Totuși, trimite un oștean să ia săgețile adunate de noi!

- Negreșit, ne vor fi de folos! Dar acum, te implor, îndepărtează-te de zidurile acestea primejdioase!

Meneus trecu pe acolo și văzând-o pe Kromia, o sfătui degrabă să plece din locul acela periculos. După plecarea ei, Adoris trimise un oștean să aducă săgețile adunate de Kromia și de copii.

39

De îndată ce mulțimea norodului și a preoților se risipise pe la casele lor la lăsarea întunericii Piratos rămase însingurat printre coloanele și altarele întunecate ale templului, căindu-se amarnic și implorând în chip sfâșietor iertarea păcatelor. Căința lui era una sinceră. Gândea că de ar fi avut-o mai dinainte, niciodată n-ar fi ajuns la acele fapte abominabile pe care le-a săvârșit.

Ceea ce-i tulbura însă tihna căinței era o oarecare neliniște, ca o presimțire că în templu, din dosul coloanelor de marmură, îl pândește cineva. Poate i se păruse numai, căci în templu nu putea fi nimeni la ora aceea. Pentru a se putea convinge de asta, cercetă pretutindeni, fără însă a descoperi ceva suspect.

Mai târziu i se întâmplă din nou să aibă aceeași viziune. Tresări, părându-i-se că o ciudată vedenie se strecoară pe lângă zid, încet, oprindu-se în dreptul vasului în care schimbase de câteva ori până atunci mesaje cu perșii. Dar numai cât întoarse capul și vedenia aceea dispăru. Cuprins de o tulburare nemărginită, începu să tremure.

Se săturase de toate! Jurase în sinea lui să nu mai aibă deloc de-a face cu "Amicii de la Răsărit"! Vroia doar să fie lăsat în pace, să-și vadă de ale lui! Nu mai vroia nici o răsplată de la perși! Să fie ei mulțumiți câte hatâruri le-a făcut el până atunci!

Neliniștea care i se strecurase în suflet era una pe care abia o mai putea suporta. Înainte de a închide ușile templului și de a se îndrepta spre locuința sa Piratos, ros de curiozitate, pași spre vasul cu pricina. Cu teamă în suflet întinse mâna, ridică zăngănitorul capac și pipăi în interiorul vasului. În pântecul lui se afla un nou pergament! Cuprins de emoție, cu mâinile tremurând, desfăcu sulul și citi:

Vrei să te ungem basileu în orașul Atalyei? Încrede-te în noi! Pentru asta vei primi o ultimă sarcină, foarte importantă, pe care nu cumva să n-o îndeplinești! Așadar, ai poruncă să faci ca regele Agatos să fie otrăvit. Vei proceda astfel: când regele va veni să aducă ofrande în templul lui Zeus și va cere o carafă cu vin, tu îi vei întinde carafa care se va afla pe pervazul ferestrei.

Nu-ți fie teamă și nici milă nu purta regelui tău! Destule rele și nedreptăți a făcut, doar știi și tu asta!

Nu uita că "Amicii de la Răsărit" veghează!

Piratos simți că se sufocă de emoție, într-atât i se zbăteau mâinile și inima din piept. Nici nu mai nimeri să închidă ca lumea ușile templului. Ieși năucit afară, sperând că își va alina suferința în răcoarea serii.

Orice s-ar mai întâmpla, de aici înainte avea de gând să nu mai slujească poftele perșilor în nici un fel! Chiar se gândi să se ducă la rege, să-i mărturisească ticăloșeniile pe care le făcuse și să-i destăinuie noua amenințare pusă la cale de perși. Îi era însă teamă din cale afară de rege și îi venea nespus de greu să se dea singur în vileag. Nu se simțea în stare să îndure nicicum previzibila consternare de pe fața regelui când îi vor fi rostite asemenea cutremurătoare adevăruri. Și, mai ales, se temea de izbucnirea furioasă a regelui și de pedeapsa cumplită pe care i-o va administra atunci când va afla groaznice lui destăinuiri. De aceea, se gândi să nu facă acest pas, să lase mai degrabă ca lucrurile să meargă de la sine.

A sosit și ziua în care regele Agatos, potrivit obiceiului său, veni în templul lui Zeus pentru a aduce ofranda zeilor și pentru a se reculege. Ca de obicei, Piratos oficia ritualul închinat zeilor, ritual pe care regele îl urmărea cu evlavie.

Cum era de prevăzut, în timpul ritualului, regele ceru la un moment dat o carafă cu vin pentru a cinsti zeii. Piratos, neavând prin preajmă o carafă cu vin, o văzu pe cea de pe pervazul ferestrei, știind că era acolo pregătită de o mână criminală. Apucând carafa cu vin, mâna lui Piratos începu să tremure atât de tare, încât scăpă carafa prefăcând-o în țandări, exact în momentul în care regele întinsese mâna să o ia.

Piratos rămase înmărmurit de isprava lui. Regele, văzând în asta un semn rău, părăsi nemulțumit templul chiar înainte de sfârșitul ceremoniei. De bună seamă, Piratos răsufală ușurat că nu săvârșise fărădelegea cea mare! De acum înainte puțin îi va păsa ce va zice regele de neîndemânarea sa.

Se apropia sfârșitul zilei. Rămânând singur în templu Piratos se chinuia să șteargă bine urmele carafei sparte. Simțind însă din nou o umbră strecurându-se printre coloanele templului, se ridică cu teamă să observe mai bine. O boare de aer rece pătrunse chiar în clipa aceea înăuntrul templului, ca și cum ușa ar fi fost crăpată. Da, iată, Piratos văzu din nou vedenia aceea în spatele coloanelor. De data asta îi văzu mai bine chipul care semăna cu cel al măturătorului său din templu. Chipul înainta încet și se apropia de el cu o față întunecată și aspră. Apoi ridică în sus brațele care întindeau un arc din care porni o săgeată ca fulgerul.

Piratos căzu. Vedenia veni deasupra lui, privindu-i chipul și rostind ca o sentință:

- Ai trădat "Amicii de la Răsărit"? Mori, nemernicule!

*

Trupul lui Piratos a fost găsit neînsuflețit în mijlocul templului, chiar a doua zi dimineață. Regele Agatos a fost de îndată înștiințat. Moartea lui Piratos părea cât se poate de stranie și învăluită în mister. Totuși, găsindu-se asupra sa ultima scrisoare din partea "Amicilor de la Răsărit", lucrurile au mai fost clarificate.

Regele Agatos, privind chipul neînsuflețit al lui Piratos și făcând legătura cu evenimentul cu carafa din ziua anterioară, gândi în sinea sa: "Asta trebuie să fi fost și tâlcul carafei sparte în timpul ceremoniei de ieri!". Însă, amintindu-și de vremurile când îl proteja pe acest preot al său, rosti, mai mult ca pentru sine:

- Bietul păcătos! Cumplită pedeapsă i-au hărăzit zeii!

40

Ziua se îndrepta spre asfințit. Deasupra malurilor din port cu aripile scânteind trecu în zbor lin un pescăruș pierzându-se în largul mării. Soarele se așeză tremurând pe creasta învăpăiată a orizontului roșu și se scufundă în adâncul apelor.

Înainte de lăsarea întunericului, cerul deveni purpuriu-deschis. Pescărușul cu aripile albe reveni de pe mare și zbură deasupra cetății, apoi dădu un larg ocol zidurilor, planând peste colinele de deasupra țărmlui.

Un paznic bătrân din cetate văzu zborul pescărușului și își zise că era un semn bun. Și totuși situația cetății era disperată: ajutoarele nu soseau, nici de pe mare, nici de pe uscat; iar forța apărării din cetate scăzuse îngrijorător, încât abia se mai putea nădăjdi că se va mai rezista două-trei zile, iar asta numai în situația în care perșilor nu le va trece prin cap să atace viguros.

Încă o noapte cobora peste cetate, cufundând în beznă atât pe asediatori cât și pe asediați. Numai siluetele negre ale corăbiilor dușmane se distingeau stranii, clipocind pe întunecatele valuri.

În cetate numărul apărătorilor scăzu atât de mult, încât au mai rămas aproape numai luptătorii de pe ziduri și doar câteva străji și câțiva paznici în fața porților și ușilor. Nu numai luptele îi obosiseră pe toți apărătorii, dar și veghea nesfârșită la care erau supuși zi și noapte. Erau puțini apărători în cetate. Și totuși, cei rămași erau dârzi, iscușiți în luptă și devotați regelui lor.

Unul dintre acești ostași destoinici era și Liton, căruia i se încredințase să vegheze noaptea acea parte a zidului care se termina în mare.

Liton își luase în primire postul încă de la lăsarea amurgului și, în toiul nopții, continuă să scruteze cu aceeași agerime orice mișcare, orice umbră de pe țărml și de pe mare. Avea o lance și un arc gata pregătite să le folosească la ivirea primului dușman care ar cuteza să se furișeze spre cetate.

Toată seara stâncile și pietrele asupra cărora veghea Liton rămăseseră neclintite. Doar vuietul veșnic al valurilor mării se auzea neconținut, adormitor. Dar iată că, la un moment dat, lângă o stâncă colțuroasă aproape de malul mării o umbră păru că se furișează!

Lui Liton nu-i veni să creadă: deschise ochii mari și începu să urmărească umbra aceea, cu inima zbătându-i-se de emoție. După o așteptare destul de lungă umbra făcu un salt și dispăru din nou. Liton își trase mai la îndemână lancia și potrivi o săgeată în arc pregătindu-se să țintească de îndată ce umbra avea să-și facă din nou apariția. Nu dură mult și umbra reapăru. Dintr-odată săgeata din arcul lui Liton porni șuierând, în timp ce umbra se mișca în dosul unei stânci. Mișcarea umbrei fusese însă atât de neprevăzută și de rapidă că Liton trase aproape la întâmplare iar săgeata nimeri în stâncă. Umbra continua să se ascundă în spatele stâncii, acolo unde săgeata lui Liton n-o putea ajunge.

Liton însă era un ostaș încercat și nu-și părăsi postul să se aventureze în căutarea insolitului invadator, ci pândi mai departe orice mișcare, cu o nouă săgeată pregătită în arc. Și cum stătea în așteptare cu arcul întins, i se păru că deslușește un glas șoptit dinspre stânca după care se ascunsese umbra. Ascultă încordat mai departe. Iar după câteva clipe glasul acela se auzi din nou:

- Lasă-mă să intru în cetate! Aduc vești!

Lui Liton îi trebuia ceva vreme să se dumirească. Apoi rosti, tot în șoaptă:

- Cine ești tu?!

- Sunt Enea, solul regelui din Rodos, veni răspunsul, șoptit și de data asta dintr-același loc.

Lui Liton, întâmplarea îi păru de-a dreptul ciudată, așa că strigă, de data asta cu glas puternic, necunoscutului din întuneric:

- Stai pe loc! Nu mișca!

Apoi scoase un fluierat ușor și de pe coama zidului apărură două străji cu armele gata pregătite.

- Ce s-a întâmplat? cerură ei lămuriri în șoaptă.

- Priviți acolo, după stânca aceea! le făcu semn Liton. E cineva care zice că-i un sol venit din insula Rodos...

- Să iasă la vedere! ziseră cele două străji care se apropiară.

- Lasă-te prins! îi strigă Liton.

Încercător, omul de după stâncă ieși la vedere, lepădându-și armele și apropiindu-se de zid. Protejat de cei doi străjeri Liton coborî câteva trepte de pe zid și îl legă de mâini pe necunoscut cu o frânghie. Apoi îi ridică armele și porni în spatele lui să-l conducă către cei doi străjeri de pe zid.

- Unul dintre noi va merge cu el în cetate, împreună cu tine, Liton!

- Vino cu noi! îi zise unul dintre soldați solului necunoscut. Tu, Liton, hai cu mine!

Solul necunoscut, urmat de Liton și de tovarășul său, coborâră creasta zidului și se pierdură în întunericul aleii din cetate.

Înțelegând despre ce era vorba căpetenia străjilor hotărî ca solul să-l urmeze până la foișorul în care Meneus se odihnea. Bătrânul comandant sări ca ars imediat ce auzi neașteptata veste. Se grăbi de îndată să-l descoase pe misteriosul sol:

- Cine ești și de unde vii?

La lumina opaițului care pâlpaia în odaie solul, un individ mic de statură însă bine legat la trup, cu o barbă neagră și scurtă și cu ochi vioi, părul netulburat de prezența celor de față și răspunse ferm:

- Sunt Enea, cărmaci pe una din corăbiile din Rodos. Regele Craton m-a trimis la voi ca sol cu o veste importantă pentru regele Agatos.

Meneus, neîncredător după cum îi era felul, îl întrerupse, zicându-i:

- Stai, stai! Ușurel! Întâi convinge-mă că spui adevărul!

Solul necunoscut nu se așteptase la o astfel de piedică, așa că începu să se apere contrariat:

- Cum? Nu mă credeți? Vă jur... pe zeul Poseidon, pe viața mea!

Meneus însă îl luă cu binișorul:

- Nu! Nu așa, frățioare! Așa jură și trădătorii. Vrem o dovadă palpabilă, înțelegi?

Necunoscutul, iritat de piedicile neașteptate ce i se puneau, începu să devină neliniștit. Apoi se încumetă să spună:

- Nu am ce dovezi să vă aduc. Dar, chiar dacă nu demult am luptat împotriva voastră totuși, nu vă suntem dușmani. Am aflat de la niște refugiați de-ai voștri că un bun prieten de-al regelui nostru Craton, pe numele lui Adoris, despre care noi am știut că a murit în bătălia cu voi, ar trăi în cetatea voastră...

- Adoris ai spus?! exclamă Meneus, înseninându-se la auzul acestui nume. Stai un pic! Chiar îl cunoști pe Adoris?...

Meneus făcu semn unei străji să-l caute pe Adoris, în timp ce el continuă să-l descoase pe Enea, pretinsul sol din Rodos.

Dar Adoris, care era de veghe în noaptea aceea, sosi imediat, cu ochii obosiți de lungile nopți de nesomn.

- Ce s-a întâmplat? zise el neliniștit.

- Iată de ce te-am chemat din post la ora asta! îi zise Meneus, cu gravitate. Acest individ pretinde că te cunoaște și zice că e un sol care vine din insula Rodos...

Adoris îndreptă privirile spre necunoscut care la rândul său îl studia cu ochi mari și lacomi.

- Adoris! Tu ești, copilule? Trăiești? izbucni cu bucurie în suflet necunoscut acela care avea încă mâinile legate la spate.

- Iar tu ești Enea, cărmaciul, nu-i așa?! exclamă, la fel de bucuros, Adoris.

- După cum vezi, dragul meu! zise însuflețit Enea.

- Cum de ai venit așa, în miez de noapte? îl întrebă Adoris pătruns încă de emoție dar și bucuros că își vede o cunoștință veche din Rodos.

- Ehe, băiete! Numai noaptea mai poți ajunge aici, așa se pare! îi răspunse Enea. Am aflat și noi de asediul perșilor și am adus vești însemnate...

- Ce vești? Spune degrabă! zise Adoris, foarte nerăbdător să le afle cât mai repede.

Interveni însă Meneus, care porunci să-i fie dezlegate mâinile solului. Apoi zise:

- De vreme ce veștile tale, Enea, sunt atât de importante pentru cetatea noastră, merită să le relatezi direct în fața regelui!

- Chiar așa am poruncă să și fac! Adică să-mi rostesc solia în fața regelui vostru, zise Enea.

Regele Agatos, înștiințat de Meneus, dădu poruncă să-i fie înfățișat numaidecât solul din Rodos. Enea, însoțit de Meneus, Adoris și de străji se înfățișară de îndată în fața regelui în palatul acestuia.

- Enea zici că te cheamă? îl întrebă regele pe necunoscut. Bun venit în cetatea mea, din păcate, asediată, după cum vezi.

- Întocmai, prea luminate rege al Atalyei! îi răspunse acesta, înclinându-se cuviincios.

- Să-ți auzim solia! îl îndemnă regele, și el nerăbdător să afle noutăți din afara granițelor țării sale despre care nu mai știuse de multă vreme.

- Preamărite rege al Atalyei! Să-mi fie iertată intrarea în cetate în toiul nopții, precum un hoț, dar altfel nu puteam ajunge, căci cetatea e înconjurată din toate părțile de oștirile dușmane... Regele

Craton din Rodos m-a trimis să te înduplec să binevoiești a face astfel încât să-l putem răscumpăra pe Adoris, în schimbul multor daruri. Regele nostru dorește nespus de mult să-și recupereze prietenul său drag!...

Regele Agatos a înțeles pe dată mesajul. Se încruntă însă la chip și zise solului, cu asprime în glas:

- Așa solie-mi trimite Craton? Aur ne trebuie în clipele acestea disperate pe care le trăim noi? Vreți să-mi lipsiți cetatea, tocmai acum, de sprijinul celui mai devotat apărător al ei?

Înviniurile cădeau grele, ca un trăsnet, pe capul lui Enea care nu mai știa ce să mai răspundă. Când regele tăcu, el cuteză să lămurească gândurile stăpânului care l-a trimis aici:

- Te implor, slăvite și prealuminate rege, să nu te mânie pe tânărul rege Craton, nici pe solul său. Când am plecat din Rodos știam că sunteți în război cu perșii dar nu știam că sunteți asediați. Și apoi, nu știam nimic clar despre Adoris, decât că trăia la curtea domniei voastre. Aflaserăm câte ceva despre invazia perșilor, dar abia când am întâlnit corăbii cu refugiați fugind spre apus atunci ne-am dat seama de amploarea invaziei. Corăbiile cu care am venit cu greu s-au putut apropia de țarm...

Spusele lui Enea avuseră darul de al mai liniști pe rege care i se adresă mai puțin nervos:

- Înțeleg strădania voastră! Doar că împrejurările sunt atât de nefaste, că numai printr-o minune mai rezistăm câteva zile...

Enea înțelesese bine necazurile regelui Agatos, așa că se decisese să-i destăinuie tot ce-i zisese la plecarea Craton:

- Îmi cer iertare, prea luminate rege, că nu rostisem de la început tot ce mi-a poruncit regele meu. Căci stăpânul meu mi-a mai spus: dacă regele Agatos și cetatea sa se află în mare primejdie atunci cele două corăbii cu care am venit să sară de îndată în ajutor, cu tot ce va putea, cu hrană, soldați și arme. De altfel regele Craton vă mai informează că, deși nu știe încă proporțiile dezastrului în urma invaziei perșilor, știe bine că cetatea Atalyei este în primejdie și au fost trimise de pe munți mesaje prin focuri de noapte care să de-a de știre celorlalte insule și pe continent. Apoi, dacă îi vom spune că va fi nevoie, el însuși cu armata sa va veni în ajutor...

- Astea sunt cuvintele lui Craton? sări încântat regele Agatos, nemaiputând să-și stăpânească emoțiile.

- Da, așa a zis regele Craton să vă spun! Vrem să știm deci cum am putea să vă fim de folos! se grăbi Enea să-și termine mesajul, simțind cum a intrat imediat în grațiile regelui Agatos.

Regele, din ce în ce mai animat, zise după câteva clipe de cugetare:

- Da, sună prea frumos mesajul de la regele tău și-i mulțumim tare mult pentru aceste vorbe. Dar acest ajutor vine prea târziu pentru noi. Nu mai e timp să așteptăm ajutoare de nicăieri. Și atunci am un alt plan!

- Ce plan, măria ta? Îl putem auzi și noi? i se adresară cei de față, vădit curioși.

- O să vi-l spun de îndată! continuă regele să-și exprime gândurile. Am putea folosi cele două corăbii din Rodos ca să fugim pe mare... Și așa, după câte se pare, nu mai putem apăra cetatea. Iar dacă fugim, am putea salva măcar niște suflete nevinovate, evitând deznodământul tragic de a cădea în batjocura păgânilor!

Vorbele sale i-au lăsat pe unii cu privirile înflăcărâte de tentația unei posibile evadări. Dar Enea interveni și spuse:

- Dar corăbiile noastre sunt pline de provizii! Ar trebui mai întâi să le descărcăm! zise Enea, din ce în ce mai devotat cauzei celor asediați. Am și eu o părere despre planul ăsta al vostru...

- Ai o părere? S-auzim! se-nvoi regele.

- S-auzim! S-auzim! exclamă și ceilalți.

- Corăbiile noastre nu pot intra în portul cetății fără să fie văzute de perși. Dar s-ar putea ajunge la ele, acolo unde se află acum ascunse, într-un golf întunecat nu departe de aici, aproape de țarm. Dacă v-ați putea strecura nevăzuți până acolo, ați fi ca și salvați!

- Grozavă idee! exclamă Meneus. Dar cum poate trece un oraș întreg pe sub nasul străjilor persane fără să fie măcar simțit dacă nu văzut?

- Ce zici, Enea, de asta? îl întrebă regele cuprins de aceeași nedumerire.

- Pe aceeași cale pe care am venit și eu în noaptea asta! răspunse Enea fără șovăire.

- Adică pe acolo unde zidul se îmbină cu marea! preciză Meneus către rege.

- Întocmai! zise Enea. Se pare că străjile perșilor nu veghează atât de atent împrejurimile, mai ales acel loc uitat, unde se îmbină țărmul cu marea. Și-au așezat corturile mai departe de țărm, iar de pe corăbiile lor nu se vede prea bine ce se întâmplă pe mal...

- Da, are dreptate! Se pare că pe-acolo ne-am putea refugia noaptea! rosti regele însuflețit de cele auzite.

- Totuși, noaptea nu se poate face nimic! își exprimă părerea Meneus. Închipuiți-vă, cum am putea să ne strecurăm printre străjile perșilor fără să fim văzuți? Dacă se iscă cumva zarvă, țipete, zgomote sau mai știu eu ce întâmplare nefericită se petrece?

- Așa este! Dară să lăsăm treaba asta pentru noaptea de mâine ca să ne pregătim mai serios? întrebă regele asistența.

- Așa e cel mai bine! zise și Enea care aproape că se pregătea de plecare. Acum însă, când o să mă întorc la corăbiile noastre, voi avea grijă să cercetez din nou felul în care străjile perșilor își veghează posturile. Iar mâine seară, de cum se va întuneca, voi fi prezent iarăși aici.

- Pleci, Enea? interveni Adoris. Aveam să te întreb o groază de lucruri!...

- Ai dreptate! Până în zori mai e mult! zise și Meneus.

41

- Aș fi bucuros să vă pot povesti tot ce știu. Ce să vă spun mai întâi? îi întrebă Enea.

- Spune-ne ce mai e nou prin cetatea regelui Glaucon din Rodos, îl rugă Adoris.

- Regele Glaucon? Înseamnă că încă n-ați aflat! Regele Glaucon s-a sfârșit din viață de mai bine de o jumătate de an!

- Adevărat? zise consternat Adoris. De aceea ai rostit tu de mai multe ori: regele Craton?

- Întocmai! Tânărul Craton este acum rege al Rodosului, pe tronul părintelui său! răspunse Enea.

- Deci Glaucon nu mai trăiește! rosti mirat și regele Agatos.

- Și a murit de moarte bună? întrebă Adoris.

- Da, a murit de moarte bună!

Emoționat de evenimentele pe care le află că se petrecură pe insula Rodos, Adoris îl întrebă din nou pe solul Enea:

- Ce anume l-a îndemnat pe regele Craton să trimită solie în cetatea Atalya?

Enea oftă adânc și gânditor, apoi zise:

- Ei, aici e cam mult de povestit! N-aș dori să-l obosesc pe luminatul rege cu o poveste atât de întortochiată...

- Dimpotrivă, spune-ne tot ce știi! îl îndemna regele, vrând să afle și el cât mai multe vești din afară.

Cei din palat dormeau deja demult, dar parcă presimțiseră că în cetate se petrecea ceva însemnat, căci ușile odăilor începură să se deschidă, făcliile începură să se aprindă, iar în salon începură să se furișeze umbrele prințeselor și cea a reginei și a multor slujitori.

Trezită din somn, Kromia apără și ea în prag. Văzându-l pe Adoris, veni drept spre el.

- Ce s-a-ntâmpnat, spune-mi și mie Adoris? îl întrebă ea cuprinsă de curiozitate și neliniște.

- Fii liniștită, frumoasa mea Kromia! Au sosit vești importante din insula Rodos! Ne sunt prieteni! o încurajă el duios.

Dar regele deveni nemulțumit de atâta zarvă și lumină în palat. De aceea porunci ca fiicele sale și slujitorii să plece în odăile lor, ușile să fie închise, iar făcliile stinse, ca să nu prindă cumva perșii de veste că în cetate se petrec lucruri ciudate și să le dea vreo bănuială. Nu de alta, dar în cetate puteau să mai fie iscoade de-ale dușmanilor.

- Tu, Kromia, poți rămâne cu noi dacă vrei să ascuți povestea lui Enea! îi propuse regele fiicei sale.

Kromia se bucură mult de favorul ce i-a fost făcut și-și căută locul cel mai potrivit ca să poată auzi cât mai bine tot ce avea de povestit Enea.

- Ei, acum poți începe povestea! zise regele către Enea.

Cei de față așteptau nerăbdători să afle tainele pe care urma să le destăinuie solul din Rodos și erau numai ochi și urechi. Iar el începu:

- Slăvite rege, slăvită regină și celelalte persoane de vază! Îmi cer iertare pentru vorbele pe care am să le rostesc, dacă vă vor supăra cu ceva, căci multe am săvârșit dintre cele care nu pot fi pe placul mărilor voastre și pentru care aș putea să plătesc cu capul. Dar voi spune totul, fără ascunziș și ocoliș, căci așa îmi e firea...

- Spune-ne dară totul, numai să fie adevărat! preciză regele cu chip serios.

- Așa voi face, fiți convinși, zise Enea. Povestea mea începe încă din ziua când Craton fusese învins de oștile măriei tale și cu greu izbutise să fugă pe mare cu cele câteva corăbii care i-au mai rămas. Pe atunci eram cârmaci pe una din corăbiile sale. După ce prințul nostru a pornit pe uscat spre Atalya cu oștile sale, m-a lăsat pe țarm, la corabia mea, ca să veghez să nu vină cineva și să pună flota în pericol...

- Cum? Ai fost lăsat singur să aperi corăbiile? întrebă unul dintre cei de față.

- Nu, nu eram singurul care vegheam la vasele noastre. Eram vreo douăzeci de inși, lăsați de pază, câte unul la fiecare vas, pentru a le putea supraveghea în împrejurarea că cineva le-ar da târcoale în lipsa oștilor noastre. Craton pornise cu gândul să întâlnească alte oștiri ale coaliției... Să ne fie cu iertare, mărite și atotputernice rege al Atalyei, nu vreau să supăr pe nimeni cu vorbele mele, doar că am jurat să spun adevărul, așa cum a fost...

- Spune! Spune totul, fără teamă! îi dădu dezlegare bătrânul Meneus, convins fiind că regele e în același gând cu el.

- Așa, deci, Craton, cu oștile lui, a plecat în zorii dimineții peste câmpiile cele întinse, pe care nu se zăreau decât miriști și boscheți.

- Adoris, erai și tu printre ei? interveni aproape șoptit Kromia, plină de curiozitate, urmărind cu mare emoție povestea.

- Da, am fost și eu plecat cu oștile lui Craton, îi răspunse Adoris, mângâind-o cu privirea.

- Așa cum ziceam, continuă Enea, Craton cu cea mai mare parte a oștirii era plecat de patru zile prin ținuturile pustii... ca să întâlnească oștile coaliției...

- Aha! Deci nu prea era înțelegere între aliații porniți să-mi uzurpe tronul! exclamă regele, schimbând cu subînțeles o privire cu Meneus.

- Într-adevăr, preamărite rege... Craton n-ar fi pornit în războiul ăsta de nu-l obliga liga de la Sardes, căci nu avea deloc un interes anume...

- Ați pățit-o urât atunci! își aminti Meneus de dezastrul oștilor adverse din acea expediție.

- Să lăsăm omul să-și spună toată povestea, căci n-o mai sfârșim nici până la ziuă! a fost de părere regina.

- Mda! Continuă-ți povestea! porunci regele.

Enea, intimidat de mersul anevoios al povestirii dat fiind dese întreruperi, continuă cu șovăire în glas:

- Cinstiți și iluștri cârmuitori! Vă spuneam că, în timp ce oștile lui Craton erau plecate, noi, cei de la corăbii, am rămas puțini și singuri, și ne temeam sincer de soarta lui Craton, a noastră și a corăbiilor noastre. Era cumplit să stai și să aștepti, neștiind nimic din ceea ce se petrece pe câmpul de luptă. După vreo patru zile de așteptare am zărit dintr-odată o ceată mare de călăreți alergând spre noi cu arcurile pregătite și cu torțele aprinse.

- Groaznic! Simt că mi-e frică! Cine erau? întrebă Kromia înfiorată de descrierea imaginii aceluia atac.

- Nu-ți fie teamă, preafrumoasă domniță, acei călăreți erau chiar din oastea regatului vostru. Veniseră însă atât de furioși, că abia am avut timp să ne pregătim apărarea, unii în fața vaselor, alții pe punți, de acolo de unde era mai lesne de luptat cu arcuri și cu sulițe. Am fost însă învinși repede...

- Bravo! Așa călăreți mai zic și eu! Frumos atac a fost acela și bine gândit! rosti regele cu entuziasm, măgulindu-și propriul său orgoliu.

- Să ne fie iertată nemernicia noastră de atunci, eram puțini și abia de mai rezistam...

- Da, continuă! rosti regele, îmbujorat de voie bună.

- Vă spuneam că am fost cuceriți de călăreții măriei tale care începuseră să dea foc corăbiilor noastre, spre marea noastră disperare...

- Și cum ai scăpat atunci? se grăbi Meneus să-l întrebe.
- Eu eram în fața corăbiei mele căutând s-o apăr cu scutul și cu sabia... dar am fost doborât de o lovitură puternică. Încercam să mă ridic în picioare...
- Bietul de el! făcu regina miloasă.
- Așa-mi trebuia, căci veniserăm în țara ta, mărite rege, s-o cotropim și meritam asta. Așa că, abia mă ridicasem în picioare și încă nu pusesem din nou mâna pe scut, când am simțit două brațe vânjoase apucându-mă, legându-mă strâns cu frânghiile, apoi m-a târât și aruncat într-un car de luptă. De-abia reușisem să mai văd cum soseau dinspre câmpie în fugă, cete de pedestrași...
- Eram noi, oștirea lui Craton, interveni Adoris ca să întregească relatarea lui Enea.
- Nici nu mai știu ce s-a întâmplat după aceea pe câmpul de luptă. Știu doar că am stat legat o vreme în acel car întunecat. Apoi am simțit, spre seară, cum carul a pornit la drum, hodorogind toată noaptea până am ajuns undeva într-o tabără sau poate la vreun han undeva...
- Ai ajuns în tabăra cavaleriei de vest a regatului! preciză Meneus, bun cunoscător al orânduirii oștii regelui.
- Nu înțeleg! Ce vroiau de la tine? întrebă regele pe Enea.
- Îmi cer iertare, pesemne fusesem prins ca să scoateți de la mine ceva informații, căci la scurt timp după aceea am fost obligat să spun tot ce știam despre oștile lui Craton și despre alianțe...
- Și cum ai suportat interogatoriul? întrebă Meneus, cu un zâmbet abia perceptibil pe vârful buzelor.
- Simțindu-se încolțit, Enea abia reuși să spună:
 - Ce puteam să fac? M-am străduit să îndur toate chinurile la care am fost supus, atât cât am putut răbda, fără să trădez mare lucru. Mai apoi, văzând că acei care mă interogau știau mai totul despre ai noștri, am recunoscut și eu cam cum stăteau lucrurile... De fapt, nu mai aveam nimic de tănuțit.
 - Ce s-a întâmplat apoi cu tine? întrebă regele, nu prea edificat că cel interogat avusese o comportare tocmai demnă.
 - M-au legat iarăși, m-au aruncat pe fundul unui rădvan și m-au adus așa, cam o săptămână, fără să pot vedea nimic, până în această cetate...
 - Adoris, parcă așa te-au adus și pe tine, adăugă Kromia care asculta atentă relatarea lui Enea dar își amintea și de povestea pe care o știa de la Adoris.
 - Se prea poate să fi fost chiar același rădvan întunecos. Îmi amintesc că nu am văzut nimic în jur.
 - Nici eu nu am văzut nimic, continuă Enea, căci eram legat la gură și la ochi, de-abia mai puteam răsufla. Așa am ajuns în cetate...
- Apoi, după ce făcu o pauză ca pentru a-și trage sufletul, continuă:
 - Ziceam că, odată ajuns în cetate, am mai fost ținut vreo două zile într-o încăpere întunecoasă, probabil într-un foișor, legat la mâini, și iarăși am trecut prin interogatoriu. Mi s-au pus aceleași și aceleași întrebări de sute de ori.
 - Și? După aceea? interveni din nou regina părând nerăbdătoare să afle finalul acestor întâmplări.
 - Am fost întemnițat imediat după ce s-au convins că nu mai spuneam nimic nou, oricât m-ar fi silit. Nu pot aprecia cât timp am stat în întunericul acela din închisoare. Într-o zi însă, mi-a trecut prin cap să evadez. M-am gândit să încerc ceva ca să pot ieși din temniță. Am început prin a zgâria cu unghiile și cu degetele pietrele dintr-un colț al celulei mele. Nu aveam însă spor. Abia după câteva luni am reușit să fac o adâncitură între două pietre ca să pot apuca mai bine de margini. După alte câteva luni am reușit să scot o piatră din zid și, încurajat de această ispravă, m-am apucat să sap cu unghiile mai departe, de data asta mai cu spor. Și la un moment dat degetele mele au dat de ceva de fier, ca o lamă ruginită. Când m-am dumirit că era un vârf de lance, inima mea a început să-mi bată cu putere, de parcă pusesem stăpânire pe cine știe ce comoară...
 - Un vârf de lance? făcu nedumerit Meneus. Poate să fi fost uitat acolo de vreun lucrător pe când muncea la zidirea închisorii?
 - Să mă iertați că am folosit acel vârf de lance! Am început să desprind bolovanii din zidul încăperii, rând pe rând. Rând pe rând bolovanii zidului s-au dat bătuți. Îmi era frică să nu fiu descoperit și să nu-mi fie zădărnicit planul de evadare și rodul întregii mele strădanii. De aceea am

lucrat cu băgare de seamă numai noaptea, iar înspre zori așezam bolovani la loc și îi tencuiam, ca nimic să nu se observe. A trecut mult timp de când făceam această muncă, însă, într-o zi, inima mi-a tresărit de bucurie, căci vârful acela de lance a dat de pământ, adică de lut amestecat cu pietriș. Eram ca și evadat!...

- Nu cred! Nu pot crede așa ceva! izbucni disperat Meneus.

- Și ce a mai urmat? îl îndemna regele pe Enea să continue, bucuros că l-a prins cu mâța în sac pe abilul Meneus.

- Am mai săpat apoi, cu sârg, încă două nopți încheiate, iar într-a treia am simțit pământul din tunel năruindu-se peste mine. Deasupra mea însă am zărit stele pe cer. Eram așadar afară, în întunericul răcoros, nu mai eram în închisoare!

- Nu-i adevărat! Nu cred că a fugit cineva din închisoarea noastră vreodată! se apăra Meneus, cu încăpățănare, pe cât putea.

- Ai răbdare! Să vedem ce ne mai spune omul ăsta! jubila regele.

- V-am mai spus, nu vreau să supăr pe nimeni cu vorbele mele... Deci am ieșit din tunel și m-am trezit într-o grădină. Am avut însă grijă să astup bine tunelul la loc, cu bolovani și pământ, am refăcut iarba în partea pe unde ieșisem și m-am furișat prevăzător pe lângă zidul cetății, cu speranța că voi găsi un prilej să ies pe poartă a doua zi dimineață când se va deschide. Dar ar fi trebuit să-mi procur niște haine potrivite...

- Cum de nu m-au anunțat temnicerii a doua, a treia zi, văzând lipsa unui condamnat? se tângui Meneus, întrerupând din nou povestirea fiindcă își simțea reputația puțin întinată.

- Pesemne că, văzând cât de abil a reușit să dispară un întemnițat de sub nasul lor și descoperind poate târziu asta, ca să nu fie pedepsiți pentru neglijență, au preferat să tănuiască faptele. Mai mult, poate chiar ei au acoperit urmele evadării, cine știe?

Toate aceste vorbe grele fuseseră spuse de rege, care era aproape convins că e singura explicație plauzibilă pentru aceste întâmplări.

- Nenorocitul de mine! se jeli în continuare Meneus.

- Acum vezi, Meneus? Vezi câți netrebnici hrănim din visteria noastră? rosti dojenitor regele, de data asta cu vocea mai aspră, dar care îi mai alină un pic din neliniștea lui Meneus.

- Nu înțeleg, de ce v-ați apucat acum să vă sfădiți între voi? căută să potolească spiritele regina. Poate ar trebui să ne pară bine că a scăpat un om din temnițele voastre groaznice!

Kromia, care știa cât de înfiorătoare este închisoarea aceea, era bucuroasă văzându-l pe bietul Enea scăpat, dar în același timp îl compătimea pe bunul Meneus, încolțit urât de mersul lucrurilor din povestea acestuia. Așa că se bucură când regele isprăvi cu ciondăneala.

- Spune-mi, Enea, ce a mai urmat după ce ai ieșit din temniță? întrebă regele. Străjile mele de la poartă nu te-au simțit?

- N-am ieșit pe poartă, măria ta, zise senin Enea, precaut ca să nu-l jignească pe sfetnicul regelui. A doua zi dimineață, când s-a deschis poarta cea mare și când s-a aglomerat de trecători, cred că tocmai găsisem un moment prielnic să ies. Dar am socotit că era mai riscant. Și atunci am preferat altă soluție: am ieșit pe aceeași cale pe care am intrat în cetate în noaptea asta!

- Vezi, Meneus? Mai ai de dublat și străjile în partea aceea a zidului cetății! rosti regele, care mai găsisse o imperfecțiune în sistemul său defensiv.

Apoi, adresându-se lui Enea, îl rugă din nou să continue.

- Ajuns în afara cetății am mers o vreme pe furiș, pe la dosuri, cu gândul să-mi găsesc haine potrivite. Nu-mi lipsea hrana, căci găseam rod bogat în livezile de smochini, iar din mare prindeam destui pești. Umblând așa, iată, pe o margine de drum, văd ceva strălucitor în lumina lunii. Era un ban frumos, de aur, pierdut pesemne dintr-un car al vreunui negustor. Luasem banul cu mine. Era din aur curat. Mergând mult timp pe lângă țărm, zăresc o barcă pitită lângă mal. Nu era nimeni prin apropiere. Îmi zic: "Barca asta e tocmai ce-mi trebuie". De bucurie, sar în ea și pun mâna pe lopeți. Constat că barca era în stare bună, deși nu arăta grozav de departe. Erau și niște haine vechi pescărești în ea. Și acelea mi-au prins de minune! M-am întors totuși la mal și am lăsat banul pe țărm, învelit într-o fâșie de pânză, cât mai aproape de locul unde se afla barca. Apoi am pornit pe mare, cu gândul că voi întâlni vreo corabie în calea mea...

Meneus, simțind că firul povestirii se mutase definitiv în afara cetății al cărei păzitor era, s-a mai însuflețit și, prinzând curaj, îndrăzni să-l întrebe pe Enea:

- De ce ai pornit-o pe mare și n-ai luat-o pe uscat, prin sate și peste câmpuri? Pe uscat ajungeai lesne departe ca să te poți apoi îmbarca pentru Rodos...

- Am ales marea pentru că o cunosc cel mai bine. Dacă aș fi mers pe uscat, aș fi avut de înfruntat mult mai multe primejdii, răspunse Enea. Am plecat deci cu barca... Am tras vânjos la rame, o noapte și o zi întreagă, cu speranța să ies în largul mării, acolo pe unde trec mai des corăbiile. Credeam că una din ele se va îndura să mă ia pe punte. Și iată că, în cele din urmă, zăresc o corabie apropiindu-se. Am început să vâslesc puternic spre ea, să-i pot ieși în cale, strigând ca să fiu auzit. Însă ori nu m-au auzit, ori nu m-au luat în seamă, căci n-au oprit. Disperat, am început să vâslesc în urma corăbiei. Abia după încă o jumătate de zi, văd din nou catargele aceleiași corăbii. Am vâslit cu ultimele puteri ca să ajung la pupa vasului și să mă poată zări cei de pe punte...

- Cum se poate să nu fie văzută o barcă de marinarii unei corăbii care trece pe lângă ea? întrebă Adoris.

- Uite, exact așa cum v-am povestit! Dar la un moment dat m-au zărit, iar mie mi se părea că nu mă iau în seamă. Pesemne că prea amărâtă îmi era barca, ca să-i ispitească. La fel și veșmintele de pe mine. Am început să-i rog în disperare să mă ia pe punte... Până la urmă și-au făcut milă de mine și mi-au zis: Te luăm, căci avem nevoie de un vâslaș! Dar barca ta o lăsăm pe apă! Evident, n-am mai catadicsit nimic: Fie, primesc... le-am răspuns. Am fost ajutat să urc pe punte. Aici ce să văd?... Pe corabie se aflau grămezi de vase de aur, de postavuri scumpe, de carafe cu vin și ulei și bucăți de statui! Dacă te uitai bine la cei de pe punte, vedeai doar fețele lor aspre, arse de soare, bărbi întunecate, fioroase și nepieptănate. Peste vâslași trona un vătaf, o fiară de om, care răcnea și biciuia spinările goale ale bieților trăgători la rame. Vino aici și ia locul aceluia prăpădit! mi-a poruncit vătaful acela, împingându-mă și legându-mi mâinile de o laviță pe care stăteau vâslașii, ca să nu fug. Mă aflam deci pe o corabie de pirați...

- Și ziceai că-i mai sigură călătoria pe mare decât pe uscat! îl înțepă Meneus pe Enea, părănd că-i poartă ceva pică.

- E mai sigur pe mare, vă jur! continuă să susțină solul rodosian. Doar că eu avusesem ghinion nimerind tocmai în brațele unor tâlhari de mare... Însă bunul Poseidon s-a îndurat de mine, că n-am suferit prea multe chinuri atunci. A doua zi, corabia piraților a atacat o altă corabie de pe mare, una joasă, părănd prăpădită, butucănoasă și grea, care înainta spre noi fără oprire. Am simțit o izbitură cumplită și, în urma coliziunii, corabia noastră s-a sfărâmat în bucăți, iar cea mică și butucănoasă și-a continuat drumul, nestingherită. Oalele și statuile de pe vasul piraților au zăngănit atunci înfiorător, s-au făcut țandări, s-au împrăștiat peste tot și s-au scufundat în mare...

- Și cu oamenii ce s-a întâmplat? întrebă Kromia înfiorată.

- Oamenii? S-au înecat cu toții, și pirații și vâslașii. La început m-a tras și pe mine corabia spre fundul mării. Însă mai apoi m-am pomenit că ceva mă trage din nou în sus. Scândura de care eram legat cu lanțuri m-a scos la suprafața apei...

- Așa aventură mai zic și eu! își zise Adoris, în șoaptă, mai mult pentru sine, ascultând cu emoții minunata poveste a vrednicului Enea.

- Se îndurase încă o dată Poseidon de mine, continuă bătrânul din Rodos, căci spre seară avusesem norocul să fiu văzut de o altă corabie care trecea pe acolo. Zărindu-mă, marinarii m-au ridicat pe punte, așa legat de scândura aceea cum eram și cum mă prinsese naufragiul.

- Te-au socotit, pesemne, un pirat sau un vâslaș de-al piraților, nu-i așa! își exprimă părerea regina Ariadna.

- Întocmai! Așa meritam, îmi ziceau marinarii, de vreme ce m-am dat de partea tâlharilor mării. Nu au crezut deloc povestea mea. M-au reținut totuși, punându-mă la rame. Așa puteau să-și mai odihnească din vâslași. S-a întâmplat însă la un moment dat să-l văd pe cârmaciul vasului coborând la catul vâslașilor și mi s-a părut că-l recunosc. Îmi zic: Asta-i Diogenes! Era el, într-adevăr! Era cârmaci de multă vreme, ca și mine, și chiar fusese comandant pe una din corăbiile lui Glaucon, regele nostru din Rodos. Îl cunoșteam bine de pe acea vreme. Din nou o șansă minunată îmi surâse. Ce bucurie pe mine! Încercam însă să mă rog de vătaf să mă lase să vorbesc cu Diogenes, dar acesta nu vroia nici în ruptul capului. Ba chiar mă și croia cu biciul peste spinare. Mai apoi am îndrăznit să strig tare: Diogenes! Și iată că Diogenes a întors capul spre mine, m-a văzut și m-a privit lung. L-am întrebat: Mă cunoști, Diogenes? Sunt eu, Enea? Enea din Rodos. Iar el s-a dat doi pași înapoi și a zis: Nu te cunosc! Apoi a plecat repede la bordul navei...

- Numai ghinioane pe mare! îl întărită iarăși Meneus. Și mai zici că e mai sigur decât pe uscat!...

- De obicei pe mare e mai sigur! nu se dădu bătut Enea. Doar că de mine se țineau lanț niște ghinioane... Avusesem însă și multe șanse, nu credeți?

- Și, deci, unde mergea corabia asta? întrebă regele dorind să zorească mersul povestirii.

- Spre marele meu nenoroc, corabia aceea se îndrepta spre Atalya... Adică mă aducea înapoi la închisoare!...

Un murmur prelung străbătu întregul salon. Toți au rămas uimiți de întorsătura pe care o lua povestea aceea care le reținuseră atâta vreme atenția.

- Cum? Nemaipomenit! sări ca ars Meneus, pomenindu-se că acțiunea se mută iarăși în cetatea pe care el avea menirea să o apere.

- Da. Exact! Ne-am întors în Atalya, unde am ajuns repede. Aici am început să descărcăm o mulțime de lucruri: marmură, ulei, grâne. Am stat o zi fără să cobor de pe corabie, mai mult ascuns prin chilă decât la vedere. Apoi am pornit din nou pe mare. În vreo douăsprezece zile am ajuns, în sfârșit, în insula Rodos.

- Și? Te-au recunoscut cei din Rodos? căută să afle cât mai repede Adoris cele întâmplare pe locurile atât de cunoscute lui.

- Bineînțeles că m-au recunoscut! Ba chiar vicleanul de Diogenes m-a recunoscut, căci, de cum pusesem piciorul pe uscat, m-a luat frumușel, a pus să-mi fie scoase lanțurile cu care fusesem legat la vâsle și m-a adus în fața lui Craton.

- Ah! Acum înțeleg de ce nu te-a recunoscut Diogenes. Te-a crezut că ești și tu un pirat! zise regina.

- Întocmai, prea luminată regină! Diogenes m-a bănuit că am ajuns pirat și a vrut ca eu să răspund de faptele mele în fața lui Craton... De fapt, m-a predat lui Craton cu gândul să mă pedepsească...

- Și l-ai convins pe Craton? întrebă regele.

- A fost foarte simplu să-mi dovedesc nevinovăția. Am povestit prințului toate întâmplările prin care am trecut. Și m-a crezut! Iar dacă nici voi nu mă credeți, atunci am de gând să vă duc și să vă arăt moneda aceea pe care am lăsat-o pe țărmul vostru...

- Bravo, Enea! Frumoasă poveste! aprecie regina. Ești un adevărat erou. Eu te cred pe cuvânt!

- Dar Craton ce-a spus aflând toată istoria asta? întrebă Adoris în culmea nerăbdării.

- S-a bucurat nespun că scăpasem din mâna dușmanilor și că am ajuns, după lungi peripeții, sănătos acasă. În plus îi aduceam atâtea vești noi din tabăra adversă... De curând, așa cum v-am mai spus, am aflat de la refugiații voștri că Adoris trăiește la curtea regelui Atalyei. Noi toți, inclusiv Craton, de multă vreme credeam că Adoris murise, deoarece mulți tovarăși de luptă au povestit că l-au văzut atunci, în războiul cu voi, doborât de o sulită... Iar tu ești aici, teafăr, dragul meu Adoris!

- Și ce-a mai zis Craton? interveni regina.

- Bunul rege Craton a plâns de bucurie atunci când a aflat vestea cu Adoris! Din clipa aceea nu mai știa ce să mai născocască ca să-și ducă visul la îndeplinire, anume să-l recupereze pe Adoris. Deși era îndurerat de dispariția subită a bunului său părinte, regele Glaucon, Craton a hotărât să găsească o cale de a mijloci salvarea lui Adoris. A vrut să trimită o corabie plină cu daruri scumpe, drept răscumpărare. Însă am aflat cu toții de marea invazie a perșilor și a trebuit să gândim alte căi. Nu știam prea precis ce se întâmplă în cetatea Atalya...

- Și eu, care-l socoteam un dușman pe acest Craton! rosti un pic înduioșat regele Agatos.

- Și Craton ce-a spus când a aflat de invazia perșilor? întrebă și Adoris, dorind să schimbe subiectul discuției.

- Craton se teme că nu știe cum să procedeze mai bine, reluă Enea. Mai întâi dorește mult să-și salveze prietenul, dar și să ajute, dacă e nevoie, Atalya, în războiul împotriva perșilor. Văzând mersul nesigur al evenimentelor, regele meu a hotărât, așa cum v-am mai spus, să trimită cele două corăbii. M-a pus pe mine să conduc expediția, fiindcă eu știam într-un fel cetatea. Am pregătit în grabă echipajele, și regele meu mi-a zis: Du-te, Enea, cercetează mersul lucrurilor și propune-i din partea mea regelui Atalyei răscumpărarea lui Adoris. Iar de-l vei găsi pe regele Agatos la mare strămtorare în bătaia cu perșii, așa cum se aude, caută de-l ajută cât poți și dă-ne și nouă de știre!

- Mă uimește mult atitudinea regelui Craton! se miră din nou regele Atalyei.

- Și dacă îmi dați voie să duc povestea la capăt, reluă Enea fără a ține seamă se spusese regelui, am să vă spun că am pornit pe mare cu cele două corăbii, ajungând după câțva timp în preajma cetății Atalyei. Dar privind bine catargele din port ne-am dat seama că toate corăbiile erau ale perșilor. Și ne-am pus întrebarea unde se află atunci flota regelui Atalyei? Nu puteam deloc pătrunde în port, așa că a trebuit să ne ținem departe de țărm. Am așteptat în larg să coboare întunericul nopții, apoi ne-am furișat într-un golfuleț pustiu, nu departe de aici. Iar de aici înainte cunoașteți deja ce s-a întâmplat!

Astfel încheie, în sfârșit, Enea lunga sa poveste.

- Bravi marinari, nimic de zis! recunosc Meneus, aducând elogiile sincere acestui om vrednic al mării.

- Toate-s bune și făcute cu inimă! Dar să vedem cum ne vor folosi toate astea! rosti regele la încheierea povestirii, gândind că multe lucruri își caută încă dezlegare.

- Tată! Ce vom face? Vom fugi pe mare? întrebă Kromia fără ocolișuri și plină de îndrăzneală.

- Toate la timpul lor! Acum mergeți cu toții la culcare. Și nu uitați, nu roștiți nici o vorbă despre cele auzite aici! expedie regele ultimele indicații tuturor celor care părăseau salonul.

- Nu vrei să rămâi la noi peste noapte, cutezătorule Enea? îl îmbie Meneus, căruia începuse să-i devină simpatic acest omuleț din Rodos, în pofida unor lucruri pe care le demascată prin povestea sa și care i-au fost incomode.

- Eu socot că trebuie să mă întorc la corăbiile mele, ca să aduc la cunoștință hotărârile regelui. Prin urmare, mă voi întoarce la ai mei. Iar mâine seară, pe întuneric, așa cum am promis, voi reveni ca să vă călăuzesc! zise Enea pregătindu-se de plecare, și bucuros că-l convinsese pe regele Agatos să accepte această soluție.

- Zeii să te aibă în pază! rosti regele Agatos.

Adoris l-a îmbrățișat pe Enea ca pe un părinte, zicându-i recunoscător:

- Îți mulțumesc din toată inimă pentru câte ai făcut pentru mine și pentru prietenii mei!

- Iar zeii să-ți ofere viață lungă și fericită, om bun ce ești! ținu să completeze și Kromia din toată inima cele spuse de Adoris.

Rând pe rând ușile palatului s-au închis, fiecare retrăgându-se să-și continue somnul sau îndreptându-se spre datorie. Enea porni spre corăbii pe calea știută, însoțit de aceeași oșteni cu care venise. Adoris s-a dus să vegheze pe zidurile cetății, acolo de unde plecase atunci când sosise solia din Rodos.

42

Perspectiva părăsirii imediate a cetății sale pe care atâția ani se trudise să o zidească cu patimă îl copleșea de mâhnire pe rege. Dar altă ieșire din disperata situație în care se afla cetatea sa nu mai era. Cei asediați ar fi putut respinge doar niște atacuri neînsemnate, nicidecum n-ar fi putut stăvili un atac puternic al dușmanului, dinspre uscat și dinspre mare.

Agatos socotea că locuitorii cetății aveau totuși un pic de noroc, întrucât bunul Poseidon nu a lăsat-o de tot pradă celui mai cumplit asediu din câte s-au cunoscut în ultima sută de ani. Se născuse o firavă speranță care, dacă s-ar putea împlini, ar salva câteva sute de suflete care mai rămăseseră încă în viață în cetate.

Regele se frământa încă, muncit de gânduri și dileme cumplite. Cum ar fi trebuit să procedeze? Au existat sau există alte soluții și el nu le-a întrevăzut? Cum vor putea ieși din cetate fără să fie văzuți și fără ca vreo întâmplare neînsemnată să-i dea de gol?

Deși orașul era aproape pustiu, căci o mare parte a locuitorilor fugiseră încă înaintea blocării portului și a cetății, mulți atalyeni pieriseră în lupte. Cu toate acestea numărul celor rămași era mai mare decât puteau cuprinde cele două corăbii trimise de bunul Craton. Cum ar trebui să procedeze ca

să-i salveze pe toți? În nici un caz nu se îndura să lase pe cineva pradă mâniei dușmanilor. Deci, cine va urca pe corăbii și cine nu?

Astfel de gânduri l-au muncit pe rege toată noaptea și toată dimineața zilei care a urmat. Trebuiau luate grabnic hotărâri importante.

Primul lucru care i se păru vrednic de luat în considerare era să întărească și să sporească vigilența paznicilor de pe ziduri și din cetate, ca să zădărnicească orice încercare a vreunui trădător să dea de știre perșilor asupra celor ce se petrec în cetate. Înconjurat de puținii sfetnici care i-au mai rămas, căci o parte dintre ei fugiseră pe mare înainte de asediu, regele Agatos trecea gânditor pe străzile orașului său care îi era atât de drag. Nici când templele și colinele din jur nu i s-au părut mai frumoase ca atunci. Nu-i venea să creadă că zidurile sale superbe, aleile, pajiștile împrejmuite de leandri și pini, s-ar putea în câteva zile să fie distruse complet de dușmanii de la poarta cetății, de hoardele acelea sălbatice ale perșilor, care pândeau să dea năvală în oraș. Oare va putea să-și mai revadă vreodată cetatea dacă la noapte o va părăsi?

Urcă treptele superbului templu închinat lui Poseidon. Acolo, în fața altarului, se rugă solemn, cu patimă, puternicului zeu, să se înduplece și să-i apere poporul, să-l ajute să-și redobândească cetatea pe care astăzi va fi nevoit să o lase în mâna păgânilor. Coborând apoi de pe colina templului regele avea chipul omului împăcat, care știa bine ce are de făcut.

Întâi de toate era convins că nu trebuie să dezvăluie nimănui taina plecării înainte de a fi neapărată nevoie, tocmai ca să împiedice orice trădare. De asemenea, trebuia evitată neorânduiala și panica ce s-ar fi putut naște dacă s-ar ști dinainte planul retragerii.

De aceea regele îl chemă de îndată pe Meneus la el și-i dădu poruncă să adune în templul lui Poseidon toată gloata care mai rămăsese în cetate. Aici fiecare urma să primească merinde din rezervele cetății și să se roage neîncetat pentru salvarea sufletelor.

Meneus duse pe dată la îndeplinire porunca regelui. Iar împrejurul templului a pus strajă bună, ca nimeni să nu-l poată părăsi fără știrea lui. Rămăseseră prin cetate doar paznicii cei mai destoinici și luptătorii de pe ziduri.

Adoris și tovarășii săi rămăseseră neclintii pe crestele zidurilor pentru a veghea orice mișcare în tabăra dușmanilor.

Perșii, presimțind probabil că sfârșitul cetății e aproape, nu mai încercau să pătrundă prin luptă în cetate, ci așteptau mai degrabă ca să se epuizeze proviziile celor din interior și să capituleze necondiționat.

Ziua aceasta, plină de zbucium și de neliniște pentru Agatos, se apropia de sfârșit. Din motive lesne de înțeles, puțini au fost aceia cărora regele le împărțea planurile sale.

43

Odată cu lăsarea serii inima regelui, ca și a celor care se pregătiseră de evadare, pâlpâia de emoție. Oare Enea va reveni la ora stabilită?

Agatos nu știa încă prea bine cum trebuie să procedeze ca supușii săi să se strecoare în afara cetății fără să fie văzuți și fără a se demasca în vreun fel. Riscul ca străjile perșilor să-i observe pe cei care se refugiază era nespus de mare. Și apoi mai era și pericolul ca cineva să dea în vileag totul printr-un zgomot necontrolat. Copiii, de pildă, sau femeile, puteau să se sperie de ceva, să țipe, să atragă involuntar atenția străjilor dușmane.

Cu toate aceste posibile riscuri, ele trebuiau acceptate căci nu exista altă cale de ales. Numai calea riscului le rămăsese. În acest scop regele gândi ca ieșirea din cetate să se facă în grupuri mici, în cea mai desăvârșită liniște, cu gura și limba bine ferecate, sub îndrumarea unor călăuze de ispravă care, printre altele, trebuia să aibă grijă ca totul să decurgă în deplină securitate.

După lăsarea întunericului peste oraș a sosit un ajutor nesperat: ceața. Se făcu o ceață deasă, care umplu totul de negură, de nu se vedea nici la câțiva pași. Numai rareori, când ceața se mai rădea ici-colo, pe cer se mai vedea câte o stea, dintre cele mai strălucitoare.

- Da! zise regele către Meneus, Poseidon ne sprijină din plin! Totuși, va fi cumplit de greu să urmăm drumul în afara zidurilor cetății pe un astfel de întuneric!...

- Mă voi strădui să rânduiesc din loc în loc călăuze care să știe amănunțit drumul ce-l vom străbate când vom trece de zid, promise Meneus.

Așteptarea deveni lungă și apăsătoare. Oare de ce întârzia Enea? Trebuia să vină, căci era o ocazie perfectă ca să se refugieze în plină ceață și întuneric!

Când aproape își pierduseră speranța, iată că străjile apărură în palat aducându-l pe Enea. Chipul regelui se însenină văzându-l.

- Cum merg treburile, neînfricatule Enea? îl întrebă.

- Fie ca voia zeilor și a măriei tale să se împlinească întocmai! Toate sunt așa cum am discutat noaptea trecută! răspuse Enea, bucuros de felul prietenos în care i-a vorbit regele.

- Înseamnă că acum suntem așteptați în golf de corăbiile voastre?

- Întocmai, corăbiile vă așteaptă nu departe de aici...

- Cum e drumul prin ceața de afară? mai întrebă Agatos.

- Ceața ne va ajuta! răspuse Enea. Totuși va fi greu pentru copii și femei.

Regele îl întrebă pe Meneus dacă au fost orânduie călăuze de încredere de-a lungul traseului de trecere a zidului. Aflând de la acesta că totul a fost îndeplinit întocmai, regele dezvălui primul lucru de făcut, potrivit planului său:

- Socot înainte de toate că trebuie să scoatem din cetate și să-i imbarcăm mai întâi pe cei răniți!

- Se înțelege! consimți Meneus.

- Atunci porcedeți chiar acum! porunci regele. De vrei, însoțește-i tu, Enea, drept călăuză principală!...

Meneus și Enea plecară să îndeplinească porunca regelui.

Trecu destul timp până ce Meneus și Enea reveniră, cu fețele voioase.

- Luminate rege, a mers de minune totul până aici! îi vesti Meneus.

- Ați reușit?! Ah, mulțumescu-ți, Poseidon, zeu atotputernic, că ții cu noi! exclamă regele. Ce se aude în tabăra adversă?

- Perșii dorm liniștiți în corturile lor. Nici n-au observat că le-au dispărut cele două străji de lângă țarm!

- Aha! Bine ați făcut! rosti regele. Acum tu, Enea, întoarce-te la corăbii și veghează ca imbarcarea să se facă în liniște.

- Plec chiar acum, măria ta! Însă, vă implor, nu zăboviți prea mult! zise Enea și se pierdu în bezna ceții din afara palatului.

Sosi clipa hotărâtoare când regele Agatos și familia sa trebuiau să părăsească cetatea. Adoris, chemat de rege, lăsa doar vreo cincizeci de oșteni să păzească zidul, așa cum i se porunci, și veni să îndeplinească dispozițiile regelui.

- Ceva nou pe ziduri? îl întrebă regele.

- Întuneric beznă! răspuse Adoris. Nu se ude nici un zgomot.

Regele îl trimise pe Adoris în locuința vistiernicului său, zicându-i:

- Trezește-l pe vistiernic și spune-i să ia zece oșteni, cât mai zdraveni și să scoată din cetate câțiva saci cu galbeni, dintre cei de aur! Hai, du-te repede!

- Am plecat! răspuse Adoris ieșind pe dată.

În salonul regelui, luminat de un mic opaiț, intră Meneus care anunță că rânduise modul în care se vor retrage oștenii de pe ziduri.

Agatos era mulțumit, așa că-i porunci din nou:

- Trezește în taină sfetnicii mei și spune-le să se pregătească de plecare cu familiile lor.

Meneus chemă câte doi oșteni din garda cetății și le încredință misiunea de a călăuzi familiile, până vor ajunge dincolo de ziduri.

Între timp, se întoarse Adoris și zise:

- A fost îndeplinită voia măriei tale!

- Grozav! Chiar ne surâde șansa, așa se pare, nu? rosti Agatos din ce în ce mai fericit, văzând că se poate totuși trece pe lângă paza dușmanilor. Căpătând și mai multă încredere, luă hotărârea cea mare:

- Adoris, a sosit clipa să plecăm și noi! Te rog să ai grijă de fiicele mele, să nu li se întâmple ceva când vom trece zidul. Ele trebuie să ajungă pe corabie și să fugă cu orice preț, chiar și în situația în care noi ceilalți am fi prinși. Ai înțeles?

- Am înțeles, măria ta! Îmi voi da și viața ca ele să ajungă tefere pe corabie, răspunse Adoris, impulsionat de devotamentul pe care îl simțea în inimă pentru Kromia.

Agatos porunci să fie treziți cei ai lui și slujitorii și să fie de îndată gata de plecare. Regele îi mai spuse lui Adoris:

- Te rog să fii cât mai aproape de noi și să ne călăuzești.

- Fii fără teamă! Cunosc drumul și voi fi alături de toți cei ai tăi.

Saloanele regelui deveniră cuprinse de o forfotă neobișnuită la acel ceas din noapte. Adunându-i pe ai lui în jurul său, mai mult pe întuneric decât pe lumină, regele îi povățui să fie cu băgare de seamă și să nu care cumva să scoată vreo vorbă sau să facă vreun zgomot.

Kromia, apropiindu-se de Adoris în salonul regelui îi zise:

- Plecăm chiar acum, Adoris?

- Da, frumoasa mea! Vom pleca chiar acum! Te rog să fii liniștită și să nu te sperii de întuneric.

N-a mai durat mult până când regele și toți cei de lângă el au fost gata de plecare. Au stins aproape toate luminile, apoi au părăsit palatul.

Afară era un întuneric desăvârșit, încât nu se zăreau nici la câțiva pași palidele lumini, ici-colo, de prin casele din cetate. Nu se vedea nici măcar pe unde pășeau așa că, pentru a merge pe alei, pe lângă copaci și ziduri, trebuia neapărat să fii îndrumat de călăuze care știau toate obstacolele din drum sau, pur și simplu, să te ții de ziduri, copaci sau pietre.

Pe potecile care se apropiau de țarm ceața era la fel de deasă, dar până acolo ochii se obișnuiseră cu întunericul și mai puteau desluși câte ceva în jur. Pe întregul parcurs călăuzele puse de Meneus îndrumau atent pașii refugiaților din cetate, rostindu-le totodată și șoapte de încurajare.

Adoris, care primise poruncă să vegheze cu strășnicie asupra fiicelor regelui pe tot parcursul anevoiosului drum, era atent la fiecare pas și pregătit de orice înfruntare în orice clipă. Lângă el, Kromia era înfiorată de teamă și de răcoarea întunericului. Adoris o înveșmântă cu mantaua sa ca să o protejeze de frigul nopții. Deși el știa drumul chiar și pe întuneric, totuși prezența călăuzelor și îndrumările lor se dovediră a fi tare de folos!

Pășeau toți cu inimile cât un purice, zvâcnind de emoție, de teamă să nu stârnească vreun zgomot care să se audă în tabăra perșilor ce trebuia să fie pe undeva pe aproape. Foarte aproape în urma lor, veneau regele și regina, însoțiți îndeaproape de străji și în fața și în spatele lor.

Drumul parcurs era și mai anevoios datorită întunericului, a stâncilor și a pietrelor pe care le ocoleau, dar mai ales datorită spaimei de a nu da de bănuț în tabăra dușmană.

Merseră prin ceața adâncă până când auziră aproape clipocitul valurilor mării. Atunci deslușiră ceva ca o umbră înaltă și întunecată. Era zidul cetății. Călcând pe prundișul țarmului se apropiară de zid și începură să urce câteva trepte întunecoase și reci săpate în zid. Apoi coborâră la fel de anevoie dincolo de zid. Aici ceața parcă se risipise dintr-odată. Abia acum puteau să respire aerul proaspăt de pe malul mării.

Între timp începu să adie o briză ușoară dinspre uscat. Pe cer începură să răsară stelele. Iată că lângă mal zăriră câteva bărci și dinspre ele apărură înaintea lor Meneus și Enea.

Adoris, văzându-se în afara cetății alături de Kromia pe care continua încă să-i ofere protecție, simțind că lungul coșmar al asediului rămâne în urmă și că reușita este aproape, nu se mai putu abține și o cuprinse în brațe nespuse de fericit:

- Kromia! Suntem salvați!

- Da, suntem salvați! spuse și ea vădit surprinsă de neașteptata izbucnire de bucurie a iubitului ei. Nici nu-mi vine a crede!

Bărcile care urmau să-l ducă la corăbii pe rege și pe ai lui așteptau cu vâslele pregătite. Adoris o ajută pe Kromia să urce într-una din bărci. Dar nici nu apucă barca să se îndepărteze de mal, când Kromia exclamă cu disperare în glas:

- Adoris, dar copiii? Unde sunt copiii?!...

- Copiii? se neliniști dintr-odată Adoris, tresărind speriat și privind în jur. Nu văd copiii nicăieri!

- Am uitat de bieții copii! Cum de-am putut să-i uităm? zise Kromia, cu ochii în lacrimi.

Într-adevăr, Adoris și Kromia, atât de preocupați de pregătirea retragerii și de drumul spre libertate, uitaseră de cei doi copii. Aceștia rămăseră dormind în cămăruța lor din palat.

- Mă voi întoarce să-i caut! zise cu hotărâre în glas Adoris, pregătindu-se să sară din barcă în apă ca să ajungă înapoi la țarm.

- Nu te duce singur! zise Kromia speriată de perspectiva de a-l ști întorcându-se în primejdia din cetate. Merg și eu cu tine!

- Nu, Kromia! Nici nu te gândi să faci una ca asta! Mă voi descurca și singur. Voi plecați cât mai repede la corabie.

- Are dreptate! interveni regele. Va merge doar el, iar noi îl vom aștepta aici, aproape de mal.

- Ah, dragul meu Adoris! Ai grijă să nu ți se întâmple ceva! spuse din toată ființa Kromia.

Adoris se pierdu în întuneric, îndreptându-se spre cetate. Timpul trecea apăsător de încet în așteptarea întoarcerii sale. Abia într-un târziu apărură o siluetă de undeva din întunericul malului. Era el, ținând la piept, în fiecare braț, câte un copil. Băiețelul cel mic dormea, fetița stătea lipită și zgribulită la pieptul lui Adoris.

Kromia exaltă de bucurie văzându-l revenind teafăr și cu cei doi copii în brațe. Nici nu așteptă bine ca barca în care se afla să atingă malul și sări din ea cu picioarele în apă, repezindu-se să-i îmbrățișeze pe cei doi copii salvați, dar și pe mult adoratul ei erou.

- Dragul meu Adoris, nici nu știi câtă bucurie mi-ai făcut! Te iubesc! zise ea cu elan, luând copii din brațele lui și așezându-i cu grijă în barcă.

De-abia acum se puteau socoti salvați! Corăbiile care îi așteptau se vedeau impunătoare nu departe, tănuite în golful mic deasupra căruia umbreau cu siluetele lor negre un pâlcc de pini.

Odată cu destrămarea ceții trecerea zidului devenise mai ușoară. Ultimii refugiați sosiră și ei și fuseseră imbarcați.

Regele cu ai lui urcară deja pe corăbii. Iar Meneus, care rămăsese pe mal, a trimis poruncă printr-o călăuză, că acum puteau veni și cei rămași în templul lui Poseidon. Oștenii care se mai aflau pe ziduri primiră și ei ordin să coboare și să vină la corăbii, dar și să-i îndrume pe ceilalți și să vegheze trecerea micilor grupuri spre corăbii. Nu era timp îndeajuns ca fugarii să treacă pe la casele lor și să-și ia unele lucruri cu ei. Ar fi fost cu risc prea mare și un timp pierdut. Ceața deja începea să dispară de peste tot, iar drumurile începeau să se lumineze.

Ca printr-o adevărată minune nimic nu tulbură trecerea refugiaților peste zidul cetății. Cetele tăcute apăreau din întuneric, înspăimântate, dar la capătul drumului bucuria fiecăruia era maximă. Cei sosiți erau transportați de îndată cu bărcile la corăbii.

De la o vreme însă cele două corăbii, ticsite de lume, deveniră neîncăpătoare pentru noile cete de refugiați. Pentru ultimele grupuri care sosiră și nu mai aveau loc în corăbii, Meneus, care îi întâmpina, scotea câte un pumn de galbeni din sacii pe care cei zece oșteni îi aduseseră din vistierie și-l dăruia fiecărui refugiat în parte, rostindu-le câteva vorbe așa cum îi poruncise chiar regele Agatos personal:

- Fiindcă nu mai este nici un pic de loc pe corăbii, regele vostru vă poruncește să o luați pe țarm ca să vă îndepărtați de dușmani. El vă dăruiește acest aur ca să aveți pentru nevoile voastre cât timp veți fi refugiați, departe de casele voastre. Plecați cât mai repede, împrăștiati-vă prin păduri și munți, căutați-vă un adăpost. Nu va trece mult timp și regele vostru se va întoarce să vă ocârmuiască din nou!

Perșii nu sesizară fuga locuitorilor din orașul Atalya nici când trecură ultimele cete de refugiați. Planul de ieșire din încercuire reușise de minune!

Meneus urcă în ultima barcă, însoțit de ultimul oștean care călăuzea evadarea.

- Stăpâne! Totuși au mai rămas în cetate cei închiși în temniță! zise oșteanul către mai marele cetății.

- De ei se vor îngriji perșii, când vor năvăli în cetate! răspunse Meneus, cu tâlc, socotind că o orânduială mai bună nici că se putea în privința celor din temniță.

44

În tabăra perșilor întunericul și toropeala somnului apăsau chinuitor firile leneșe ale străjilor ca și ale dobitoacelor. Doar ici-colo câte un cal priponit, trezit din somn, rodea furios zăbalele, nemulțumit de-a fi împiedicat să rătăcească în voie prin tabără, ori pe miriștile de sub zidul cetății.

La ceasul de miază-noapte un oștean care stătea de strajă în fața unui cort impunător, strălucind de aur chiar și în lumina stelelor, bătu la ușa stăpânului său:

- Stăpâne!... Stăpâne!...

Dar înăuntrul cortului era liniște desăvârșită.

- Stăpâne! Mi-ai poruncit să te trezesc la miezul-noptii! zise din nou străjerul care bătu la ușă.

După o lungă așteptare, o voce îi răspunse din interior:

- Cine-i acolo?

- Sunt straja măriei tale!

- Așteaptă! îi zise aspru vocea.

Apoi cineva veni și deschise ușa cortului:

- Intră! Te cheamă stăpânul...

Străjerul intră însoțit de cel ce-i deschisese ușa.

- Ce vrei tu? răcni la el Kirvan, nemulțumit că fusese trezit din somn.

- Stăpâne, e miezul-noptii. Mi-ai poruncit să vă trezesc când va fi miezul-noptii.

- Așa ți-am poruncit! confirmă ursuz Kirvan. Ia stai! Cum e afară?

- Ceață a fost până mai adineauri, dar acum s-a cam risipit, răspunse străjerul.

- E bine! Dar străjile noastre ce fac? rosti iarăși Kirvan.

- Fiecare la postul lui! asigură straja.

- Spune-le că porunca mea este să fie păzită strașnic cetatea, să nu fugă vreunul! rosti cu glas tare Kirvan.

- Da, prea luminate stăpâne! Așa voi face!

- Du-te chiar acum! Și să mă trezești din nou, când va fi constelația leului drept deasupra cortului meu!

Chiar când sosi momentul cerut străjerul bătu iarăși la ușa cortului stăpânului său:

- Stăpâne! S-a făcut ceasul când mi-ai poruncit să vă trezesc!

De data aceasta răspunsul veni imediat, căci însuși Kirvan răspunse cu vocea-i tunătoare:

- Sunt treaz! Să se pregătească de atac toată suflarea din tabără, de pe uscat și de pe corăbii!

Porunca temutului Kirvan se auzi repetată fulgerător din cort în cort, din hoardă în hoardă. O zarvă de nedescris puse stăpânire peste oștile din tabăra perșilor. Soldații treziți se repeziră în grabă la sulilele, scuturile, arcurile și tolbele cu săgeți, ieșind în fugă din corturi.

Prințul Kirvan ieși echipat în mijlocul mulțimii, strunind de căpăstru armăsarul său alb, iute ca focul și porunci:

- Chiar în această noapte va trebui să năvălim în cetatea Atalyei și s-o cucerim definitiv, cu orice risc! Nu vă speriați de săgețile și sulilele celor din cetate, căci puțini sunt cei care au mai rămas! Și nu uitați, orașul e al vostru, puteți lua din el tot ce doriți, de veți fi vrednici să-i treceți zidurile!

Mulțimea cea mare de oșteni, plictisită de lungul asediu, chiui înfiorător de bucurie. Văzându-le marea nerăbdare, prințul Kirvan strigă:

- Dați năvală cu toții asupra cetății!

Mulțimea turbată se puse în mișcare, precum puhoiul apelor. Apucară scări, frânghii, trunchiuri de lemn, topoare și făclii, și porniră în iureș spre zidul cetății.

Ajunseră la porțile cetății pe care bolovani, topoarele, trunchiurile de lemn, începură să le izbească furios. Dar porțile erau solide și nu cedară. Atunci, cei mai sprinteni și mai nerăbdători începură să se cațere pe ziduri cu ajutorul scăriilor și a frânghiilor. Aruncau neconținut, dincolo de zidul cetății, făclii aprinse și potop de săgeți. Primii hrăpăreți se și aflau înăuntrul cetății.

Nu era însă ușor pentru oricine să se cațere pe zid, așa că puhoiul cel mare de năvălitori izbea în continuare și cu furie în porțile îndărătnice ale cetății. În sfârșit, două din ele cedară, ca prin minune, s-au deschis larg, iar cohortele de năvălitori tăbărâră furibund înăuntru, jefuind și incendiind tot ce le ieșea în cale și încercând să-i întreacă pe cei care le-o luaseră înainte escaladând zidurile. Urlau fioros, se călcau în picioare, trăgeau la întâmplare cu arcurile și dădeau foc la ce apucau.

Cei mai neîndreptățiți de felul cum oștile se năpustiră să prade cetatea se considerau cei de pe corăbii. La vestea atacului, cei dintâi porniră în iureș sălbatic, cu bărci, asupra cetății. Dar atrași de jafuri și pârjoluri, uitară să aducă înapoi bărcile pentru cei ce rămăseseră încă pe corăbii. Aceștia urlau furioși, văzând cum ceilalți pradă orașul iar ei stau neputincioși departe de țarm. Cei mai voinici dintre ei se aruncară în valuri înotând până la mal și se năpustiră să-i întreacă în prăpăd pe cei ce ajunseseră înaintea lor.

Mulțimea de jefuitori și devastatori, îmbătăta de succes, credea că a săvârșit o faptă de glorie, nebăgând de seamă că năvăliră într-un oraș pustiu. În zarva lor furibundă, într-atât se străduiau să alerge și să năvălească primii, să se cațere pe ziduri, că nici măcar nu au băgat de seamă că nu-i aștepta nici o primejdie de nicăieri, nu era nici un apărător pe niciunde. Totul era pustiu, numai câțiva câini și câteva păsări fugeau din calea lor.

Abia când cetele din jurul prințului Kirvan primiră poruncă să-l găsească și să-l aresteze pe regele Agatos și familia acestuia, apoi să-i fie aduși de vii în fața lui, ieși la iveală că în oraș nu mai era nici țipenie de om și că se luptau cu pustiul.

Cei ce-l căutau pe regele Agatos se întoarseră la prințul Kirvan ca să-i aducă trista veste:

- Măria ta, regele Agatos e de negăsit! Și nici ceilalți nu mai sunt. Doar în închisoare am mai găsit câteva suflete de întemnițați!

- Cum? Agatos fugit?! Nu se poate! Veți fi pedepsiți cu toții pentru neglijența voastră! Urlă cât îl ținu gura Kirvan.

Înnebuniți, oamenii gărzii lui Kirvan scotoceau în continuare prin întreaga cetate, sperând că îi vor descoperi pe Agatos și pe ai lui ascunși pe undeva. Însă concluzia care se desprindea era din ce în ce mai clară: regele și toți ai lui, inclusiv armata care apăraseră cetatea până mai ieri intrară parcă în pământ!

- Unde poate fi regele? Unde sunt învinșii noștri?! urla în disperare prințul Kirvan.

Dar oștenii și sftenicii lui plecau capetele în fața sa și continuau să-i spună:

- Toți locuitorii au dispărut! Regele și familia sa sunt și ei de negăsit!

- Vreți să ziceți, netrebnicilor, că au fugit? Pe unde? Iar voi ce ați vegheat? răcnea ca un leu rănit prințul.

Supușii tremurau în fața lui, nefiind în stare să mai scoată o vorbă.

- Opriți jafurile, nemernicilor! Nu meritați nimic! Asta nu e victoria voastră! Încetați imediat jafurile. Tot ce e aici aparține împăratului. Mergeți de îndată și căutați-l pe rege, pe mare și pe uscat, pe oriunde ar putea fi nemernicul ăsta! porunci turbat de mânie prințul Kirvan.

Misterul dispariției regelui îi năuci pe toți. Cu toții au sperat să intre în oraș ca învingători, cu alai și tot ce însemna o victorie răsunătoare. Sperau să-l prindă de viu pe rege, pe toți ceilalți din familia lui, pe prințesa Kromia pe care o dorea atât de mult prințul lor. Sperau să se răzbune crunt pentru cele câteva atacuri respinse, pentru prelungirea prea mult a asediului și pentru toți morții și răniții lor de până atunci, care nu erau deloc puțini.

- Să fie ucis orice oștean de-al nostru care va fi văzut jefuind! Să fie adus viu în fața mea orice prizonier dacă va fi prins pe vre-unde!

Acestea erau noile porunci ale prințului Kirvan către nălucita sa oștire risipită prin întunericul de afară.

Dar puhoiul de jefuitori era greu de oprit. Tentația jafului era într-atât de mare, că nici o poruncă nu-i mai putea opri. După ce jefuiră în voie tot ce le ieșea în cale oștenii se strecurau afară din oraș, cărând în tabără și punându-și la adăpost poverile mari din urma jafului. Templele fuseseră despodobite, hambarele golite, palatele și casele fuseseră prădate și incendiate. Nu trecuse mult timp de când năvăliră, că marele oraș al lui Agatos fumega din toate părțile, trosneau peste tot flăcări, se năruia ca un munte sub vreascuri aprinse, pretutindeni se vedeau focuri și flăcări uriașe.

Și astfel, întreaga strădanie și pricepere a lui Agatos de a zidi temple și palate a fost distrusă într-o singură noapte de poftele sălbatice ale hoardelor păgâne, lacome și neînfrânate.

45

Marea suspina larg în miez de noapte, cu un murmur neconținut, cu valurile unduind în lumina luceferilor de pe cer. Într-o margine a nesfârșitei întinderi de ape se legănau tainic două corăbii, precum două fantome.

Dinspre mal, lângă pupa corabiei pe care se îmbarcase familia regală apărură unda unui obiect negru și plutitor: era o barcă ce se apropia. Trăgând barca la bord, cei de pe punte se grăbiră să-i ajute să urce pe cei câțiva indivizi din ea.

- Sosit-au toți? întrebă regele aflat lângă bord.

- Da, măria ta! Suntem toți! răspunse vocea lui Meneus, cel din urmă urcat la bord.

- Atunci să pornim neîntârziat! hotărî suveranul.

Fără alte porunci șirurile de vâsle se puseră în mișcare lovind ritmic apa valurilor și reușind încet-încet, să urnească corăbiile din loc. Vâslașii trudeau greu la rame, ca să împingă cele două corăbii mari și prea încărcate, să se îndepărteze repede de maluri. Au reușit să ajungă în largul mării de unde țarmurile se vedeau micșorându-se și unindu-se continuu cu linia întunecată a orizontului.

La bordurile acestor corăbii fără lumini se distingeau chipurile neliniștite dar fericite ale refugiaților din Atalya, privind țintă cu toții într-acolo unde dispărea linia țarmului, cu portul împresurat de corăbiile dușmane. Pe măsură ce fugarii își recunoșteau vocile unul la altul venite din întunericul de pe punți, spaimile se mai domoleau, iar spiritele tresăteau de nădejdea izbăvirii.

Kromia, încă stăpânită de emoția primejdiilor prin care trecuse ea și toți cei dragi ai ei, precum și de răcoarea și necunoscutul întunericului, căuta în continuare ocrotire din partea lui Adoris, sprijinindu-se de brațul lui protector.

- Adoris, oare mai suntem în primejdie? îl întrebă ea încă nesigură de ce va fi în viitorul lor.

- Nu, frumoasa mea Kromia! Acum suntem în largul mării! îi răspunse Adoris, liniștind-o.

- Nici nu știi cât de fericită sunt că suntem împreună! Ce m-aș fi făcut eu fără tine? Prin câte am mai trecut împreună!

- Așa e! Acum poți fi liniștită!

Recăpătându-și încrederea și stăpânirea de sine, s-au apropiat de bordul vasului unde regele, regina și Meneus priveau întunericul, în acea parte în care era orașul Atalya. Departe de tot se mai vedeau încă, vag, în întuneric, unele crâmpoie luminate - poate zidurile cetății, ori catargele corăbiilor dușmane.

Cum priveau ei astfel țarmul îndepărtat, deodată Kromia exclamă:

- Priviți acolo! Se vede o lumină puternică!

Atenția fugarilor se aținti într-acolo unde arăta degetul prințesei. Într-adevăr, Kromia avea dreptate! În puterea nopții, undeva în partea dinspre cetate, apărură o luminiță firavă și palpătoare. Apoi sursa aceea de lumină crescuse mai mult, tot mai mare, devenind din ce în ce mai vizibilă. Dar dintr-odată, pe lângă luminița aceea începură să răsără din întuneric alte lumini, care se înmulțiră și deveniră vălvătaie de focuri amenințătoare, amestecate cu trâmbe groase de fum albicios ce se așterneau peste cerul negru.

Izbucniră mai multe țipete printre cei de pe punte.

- Îngrozitor! Perșii au intrat în cetate! exclamă regina cu neliniște în glas.

- Au început să prade și să incendieze templele și palatele noastre! rosti Meneus, încercând să fie calm.

- Tâlharii! Cum distrug ei rodul atâtor ani de trudă! strigă regele adânc îndurerat, văzând vălvătaiele de focuri cu limbile lor amenințătoare pustiind orașul său.

- Resemnează-te, mărite Agatos! Să ne bucurăm că am scăpat cu viață și la momentul potrivit, împreună cu copiii noștri! încercă regina să aline jalea din inima regelui.

Flăcările incendiilor creșteau neconținut, luminând țarmul și zidurile orașului. Chiar și mulțimea corăbiilor dușmane se distingeau bine la lumina flăcărilor roșii și uriașe.

- Au aflat pesemne de fuga noastră! zise Meneus către rege, înfricoșat la gândul că dușmanii ar putea să înceapă să-i urmărească pe mare cu corăbiile lor.

- Da. Cu siguranță! Ce mânios trebuie să fie Kirvan văzând că am scăpat din ghearele sale! zise regele mâhnit în continuare de soarta cetății sale.

- Crezi că era mai puțin crud dacă pune mâna pe noi? întrebă Meneus.

Regele tăcu multă vreme. Apoi zise evlavios:

- Slavă ție, Zeus, că ne-ai dat tărie să nu cedăm amenințărilor trufașului păgân! Și ne-ai ajutat să scăpăm teferi!

Murmurele de mulțumire adresate zeilor nu conteneau să se audă din gura celor ale căror chipuri se distingeau rugătoare pe corăbiile luminate de incendiile din depărtare.

- Crezi, mărite rege, că hoardele furiosului Kirvan se vor mulțumi doar cu jefuirea palatelor și a templelor noastre? întrebă din nou Meneus.

- Oare îi satură vreodată ceva pe acești tâlhari? veni replica crudă a regelui. Cât ar mai fi vrut blestematul de Kirvan să ne prindă de vii! Mai ales pe mine și pe copiii mei!

Privirile tuturor erau ațintite în continuare asupra vălvătăilor de pe țărm ale flăcărilor înalte, roșii și galbene. Unele dintre focuri se prăbușeau, aproape să se stingă. Altele ardeau, parcă atunci aprinse, fără vreun semn să se potolească.

- Pleca-vor oare în căutarea noastră? voise regele să afle părerea lui Meneus.

- S-ar putea! Kirvan trebuie să fie turbat acum. Va da poruncă, fără îndoială, să fim căutați peste tot! fusese părerea lui Meneus.

Regele tăcu iarăși preț de câteva clipe.

- Totuși, corăbiile lor nu s-au mișcat din port. Și apoi, ei sunt acum preocupați de jaf. Puțini dintre ei ar lăsa de-o parte plăcerea jafului pentru a ne căuta pe noi orbește pe mare, în plină noapte! Nici măcar nu pot bănui în ce parte ne îndreptăm! zise regele.

- De altfel, nici nu ne-ar găsi! Cine poate găsi o corabie neluminată noaptea, pe mare? își dădu din nou cu părerea Meneus, din ce în ce mai optimist. Iar până în zori, vom fi deja în largul mării, departe, pierduți printre atâtea corăbii care mișună pe mare.

În timp ce discutau astfel, un nou spectacol apărură în fața ochilor îngroziți ai fugarilor. Pe neașteptate, dinspre partea de apus a orașului, se aprinseră flăcări mari, aurii, care urcau ca niște bârne aprinse spre cer. Jocul uriașelor flăcări lămură curând misterul lor:

- Au dat foc templului cel nou! Puternice Zeus, nu-i lăsa nepedepsiți pe păgâni! strigă furios regele, cu inima-i sfâșiată de durere.

Într-adevăr, perșii dădură foc schelelor de lemn care îmbrăcau silueta templului cel mare și încă neterminat. Flăcările roșii și aurii ale bârnelor aprinse de pe schele luminau feeric trupul de marmură al falnicului templu. Era cu adevărat un spectacol impresionant! Cerul și marea se luminau de tăria flăcărilor. Chiar și regele care privea consternat grandiosul prăpăd admira flăcările arzând, ridicându-se până la cer.

Curând inima regelui prinse o nouă pâlpăire, uitând mâhnirea de care fusese cuprins până atunci. Înălță capul sus, cu demnitate, ca în fața unei mari revelații. Un gând strălucit părea că îi luminează chipul. Admirând silueta măreață a templului de marmură albă împodobit acum cu flăcări înalte, regele rosti măreț:

- Așa mi-ar fi plăcut să arate templul meu, îmbrăcat în aur și lumină. Dar se pare că mi-au luat-o perșii înainte!...

Mai apoi, în deplina măreție a incendiului peste silueta templului, întregul eșafodaj al flăcărilor se prăbuși, luminile se risipiră iar întunericul puse din nou stăpânire peste cetate. Un întuneric și mai mare se așternu deopotrivă peste port și peste cetate, ca și peste apele dinspre țărmul Atalyei.

Simțind că nu ar mai exista nici o primejdie, corăbiile fugare primiră încuviințarea să-și desfășoare pânzele. Deveniră astfel dintr-odată ușoare și alunecoase pe marea cea liberă.

Venise și timpul să aprindă câteva făclii și să lumineze punțile. Chipurile fugarilor, încă înspăimântate, începură să se lumineze, bucurându-se din suflet de izbânda evadării. Abia acum buzele tuturor începeau să murmure, cu mulțumiri aduse zeilor din înaltul Olimp, zeii lor îndurători care nu i-au lăsat pe mâna ucigașilor și care îi va proteja și de acum înainte în drumul lor lung de pribegie.

Acum, pe mare, erau liberi cu adevărat, cum nu cu mult timp în urmă nu mai sperau să fie!

46

Soarele cald și blând alina suferințele încă vii ale fugarilor, precum o mamă bună și milostivă. Marea, cu vârfurile valurilor sclipind pe toată întinderea ei, cu vuietul neconținut, legăna odihnitor, șoptind povești din tainicile împărății ale lui Poseidon.

Trezită sub mângâierile dulci ale razelor de soare Kromia privea cu entuziasm spectacolul mării. Era prima ei călătorie pe o corabie, departe de palatul în care se născuse. Ochii ei mari admirau cu aviditate șirul minunățiilor mării, pe care le oferea plutirea pe ape. Îi plăcea atât de mult să urmărească valurile înalte și rare, cu crestele lor unduioase alb-albastre, sosind neconținut din depărtările infinite ale orizontului. Peste întinderile de ape nesfârșite, lipsite de orice crâmpiei de uscat, veghea cupola cerului de un albastru-pur.

Curioasă ca un copil, îi plăcea mult să privească acele ființe mărunte, crinii de mare, scoicile, peștii mărunți, care se perindau neconținut pe luciul apei.

Tresări ușor atunci când văzu un pește răpitor, destul de mare și fioros, care zbura înalt deasupra apei oferind privirilor corpul său strălucitor, cu pieptul alb și creasta albastră a spinării. Totul a durat doar câteva clipe, căci peștele s-a afundat în adâncul apelor. Numai undele mărunte, în cercuri, mai jucau încă în locul unde dispăruse vietatea.

Adoris retrăia și el cu bucurie libertatea de pe ape. Surprinse însă tresărirea Kromiei, dar i se păru și mai încântătoare în ipostaza aceea sublimă. Era atât de fericită în dorința ei de a vedea cât mai multe și de a admira cu entuziasm toate frumusețile pe care ochii ei parcă atunci născuți cuprindeau.

Adoris îi luă mâna între ale lui și o întrebă:

- Îți place pe mare? E așa cum ți-ai închipuit-o?

- Da! Îmi place foarte mult, îi răspunse ea surâzând dulce, ca un copil recunoscător, învăluindu-l cu privirea ochilor ei în care se reflectau cerul și marea. Da, îmi place nespus de mult! E așa cum am visat-o întotdeauna!

- Și care-i motivul pentru care îți place așa de mult? Încercă Adoris să o determine să povestească mai mult.

- Fiindcă e atât de frumoasă, de proaspătă, cu toată întinderea asta de valuri albastre, cu puritatea cerului de deasupra și cu zbaterile pânzelor de pe catarge... Îmi place mult însă și ceea ce așteptăm să vedem... după o așteptare îndelungată, adică un țarm îndepărtat cu palmieri, o cetate nouă pe o colină înaltă, un catarg alb al unei corăbii răsărind de la marginea lumii...

Adoris era fericit și se bucura de frumoasele gânduri și vorbe pure ale minunatei lui iubite. Priviră împreună îndelung zările și se încălziră mult sub soarele cel dulce. Erau mângâiați împreună de briza mării și de visuri frumoase. Adoris i-a propus Kromiei la un moment dat să vadă ce se mai întâmplă pe corabie.

- Chiar! Hai să vedem ce fac copiii! zise ea, parcă în același gând cu Adoris.

Îi găsiră culcați, sub adăpostul catargului de la prora.

- Vezi, Adoris, cât de frumos dorm ei! zise Kromia, aplecându-se asupra fețelor lor și mângâindu-i cu candoare, încet, să nu-i trezească.

- Bieții de ei! Ce noroc au avut că te-ai întors după ei! zise Kromia.

- Oare ce s-ar fi ales de ei dacă nu îi găseam? se întrebă Adoris, amintindu-și momentele de atunci când s-a întors după ei în cetate.

- Vai! Nici nu pot să-mi imaginez, când mă gândesc ce s-ar fi ales de ei dacă îi prindeau perșii! spuse Kromia, cutremurându-se înfiorată.

- Și când te gândești că era cât pe ce să-i uităm acolo! Eram atât de preocupați, că și uitasem de bieții de ei.

- Da. Însă e meritul tău până la urmă că tu ai fost acel care ți-ai riscat viața întorcându-te în cetate, ca să-i salvezi! zise Kromia, mângâindu-l și pe iubitul ei pe obraji, așa cum o făcuse și cu copiii adormiți.

Adoris, neștiind ce replică să-i dea, zise totuși:

- Kromia! Cum aș fi putut să fac altfel? Gândește-te, peste ani, oricât de fericită ai fi fost, oare nu ți s-ar fi întunecat fruntea și nu ți s-ar fi mâhnit inima amintindu-ți de bieții copilași rămași pradă mâniei dușmanilor?

- Așa e! Ai dreptate! zise ea mângâindu-i din nou, de data asta părul buclat de pe frunte.

Pe măsură ce soarele se ridica pe cer și căldura zilei creștea, se înteti și zarva pe puntea vasului. Cei doi copii, care și-au prelungit mult somnul după tot zbuciumul din timpul nopții, s-au trezit și ei. Primul lucru pe care l-au făcut după ce s-au ridicat în picioare pe punte a fost acela de a-i căuta pe Kromia și pe Adoris, pentru a primi mângâierile lor cu care începuseră să se obișnuiască și să le dorească.

- Unde mergem noi acum? întrebă fetița, surprinsă de atât de neașteptata schimbare a decorului.

- Pe mare! Nu vezi? se grăbi s-o lămurească frățiorul ei.

- Așa e! Călătorim departe, departe, ca în povești! o lămuri imediat Kromia, iar Adoris surâse și el, mirat un pic de instinctul de marinar al micuțului băiat.

Copii se obișnuiseră să se joace și, în cele din urmă, puseseră stăpânire pe toată puntea vasului, care începu să răsune de chiotele și de joaca lor.

Pe la amiază se petrecu un fapt deosebit. În catul de jos al corăbiei unul din vâslași care asuda din greu trăgând la rame, rămase nemișcat o clipă, căutând să deslușească sunetele care veneau de pe punte. I s-a părut că aude niște glasuri ce-i sunt cunoscute. Atunci lăsă vâslele din mâini și, cum nu era legat cu lanțuri așa cum se obișnuia pe mai toate corăbiile, sări de la locul lui fără ca supraveghetorul vâslaşilor să aibă timp să-l oprească și dădu fuga pe puntea vasului.

Cum dădu cu ochii de cei doi copii îmbrăcați în hăinuțe frumoase și curate vâslașul îi recunosc pe dată și, deschizând larg brațele sale mari, se năpusti asupra lor strigând:

- Copiii mei! Copiii mei cei dragi!

Iar copiii, fără a fi speriați de chipul întunecat al vâslașului, de părul lui negru și vâlvoi și de barba țepoasă, izbucniră la rândul lor într-un glas de bucurie:

- Tata! E tata!

Marinarul îi cuprinse în brațele sale cu patimă pe cei doi copii. La rândul lor copiii îl înlănțuiră pe după gât, cu mâinile lor firave. Era greu de stăvilit bucuria copiilor și a bietului marinar, care nu se mai sătura îmbrățișându-i.

- Tată, de ce-ai întârziat atât de mult să vii acasă? întrebă fetița.

- Dacă ai ști, tată, ce foame ne-a fost după ce ne-ai părăsit! zise și băiatul cuibărit la pieptul părintelui regăsit.

Se-ntâmplă ca la această emoționantă regăsire să sosească chiar regele Agatos, însoțit de regina Ariadna. De bună seamă, ei aflaseră împrejurările în care dispăruse tatăl copiilor.

- Cum ai avut inimă, omule, să-ți părăsești copiii? îl luă la rost indignată, regina.

- Chiar! Ai merita să primești o sută de bice pe spinare! Sau să fii legat într-un sac și aruncat în mare! De ce-ai făcut asta? întrebă la rândul său regele, cu o privire care scăpăra de mânie.

Marinarul căzu umil în genunchi și ceru îngăduință să povestească motivul pentru care s-au întâmplat toate. Nu. Nu voise să-și părăsească nici copiii și nici nevasta, așa cum se vorbește. A fost trezit în miez de noapte de un tovarăș de-al său, vâslaș de meserie, ca și el. A fost chemat degrabă pe corabie de stăpânul său. Nu știa ce se pregătește. Ieși din casă noaptea. Abia ajunsese pe corabie, că și plecară în grabă. Muncise aprig la vâsle, toată noaptea, biciuit neconținut de vâtaful vâslaşilor. Doar a doua zi a aflat că cei de pe punte sunt niște fugari. Prin urmare, corabia nu mai avea de gând să se întoarcă în portul Atalya care era la vremea aceea amenințat de perși. Au înaintat disperați, prin truda lor, a vâslaşilor, căci vântul nu reușea deloc să umfle pânzele. După multe zile chinuitoare au ajuns în portul din Rodos, unde urmau să poposească o vreme.

Însă el, disperat de soarta celor ai lui rămași în Atalya, nu știa cum să facă să găsească o soluție pentru a se întoarce acasă. De bună seamă, stăpânul corăbiei nu s-ar fi îndurat cu nici un chip să-i dea drumul să plece acasă. De aceea nu a suflat nici o vorbă nimănui despre intențiile sale. Într-o

noapte, profitând de zarva celor ce plecau și se întorceau de pe mal, sări în apă și se făcu nevăzut în întuneric. A ajuns pe uscat și a început să caute o cale de înapoiere în Atalya, la copiii și la nevasta lui. Dar nu reușea nicicum să găsească o corabie care să plece spre răsărit, căci toate, speriate de amenințarea perșilor, fugeau spre apus.

Într-un târziu a aflat de cele două corăbii care urmau să plece spre Atalya și, după îndelungi stăruințe, a fost primit ca vâslaș pe una din ele. Ajungând aproape de țărmul Atalyei, echipajele au aflat cu tristețe de soarta orașului încercuit de pe mare și de pe uscat de oștirile dușmane. Nu mai știa nimic despre copiii lui dragi. Nu i-au fost luate în seamă nici rugămințile de a fi lăsat la mal să încerce să se strecoare în cetate, de teamă să nu fie prins și să compromită planul expediției lui Craton. Și iată, că zeii au fost buni cu el și l-au făcut fericit acum, că și-a găsit copiii!

Povestirea vâslașului înduioșă pe toți cei de față. Regele își veni în fire cel dintâi, și rosti:

- Bine, omule! Te voi ierta! Iar de îndată ce vom sosi în insula Rodos, vei fi eliberat din munca ta de vâslaș, ca să poți avea grijă de copiii tăi!

Vâslașul mulțumi din tot sufletul sărind în genunchi la picioarele regelui.

Cei doi copii ascultară și ei cu mare atenție toate prin câte trecuse tatăl lor. Apoi, neîncetând să-l mângâie și să-l îmbrățișeze, au început să-i povestească cât de mult au suferit după plecarea lui, cum le-a murit mama și cum au fost alungați din casa lor.

Când ajunseră la episodul salvării lor de către fiica regelui, copiii părăsiră o clipă pe tatăl lor, alintându-se în jurul Kromiei, spunând:

- Tată! Ea ne-a salvat! Și a fost atât de bună cu noi!

Vâslașul, mâhnit de moartea soției sale, era totuși fericit văzând veselia pe chipul copiilor săi, pe care zeii i-au redat prin nemărginita lor bunătate, după atâtea zile de zbucium.

47

Zilele se succedau una după alta, calme și netulburate de furtuni și de primejdii noi. Razele soarelui continuau să fie calde, iar vântul plăcut al mării mângâia pânzele corăbiilor.

Regele Agatos era însă mai tot timpul gânditor, grav, privind din răstimp în răstimp într-acolo unde se pierduse la orizont țărmul țării peste care fusese stăpân atâta vreme. Mîntea lui era frământată de planuri complicate, nutrinde speranța de a găsi sprijin printre regii și basileii altor țărâmurii, care să-și unească oștirile și să pornească într-un război decis, pentru a-i scoate pe păgâni de pe locurile sfinte pe care le-au cotropit.

Nici alții de pe cele două corăbii nu erau prea fericiți, căci mulți dintre ei pierduseră în împrejurări tragice pe cei dragi ai lor, din familie sau dintre prieteni. Unii, de pildă, gândeau cu tristețe la averile și la casele lor arătoase rămase pradă jafului și focului în Atalya cucerită de dușmani. Cum vor fi primiți ei oare pe meleagurile spre care se îndreptau acum? Pentru copii și pentru cei tineri însă, lucrurile păreau mai puțin tragice.

Mai trecură vreo zece zile de călătorie pe mare, și iată că într-o după amiază cârmacii celor două vase anunțară vestea cea mult așteptată că la orizontul auriu începură să se vadă țămurile unei insule întinse.

- Iată țămurile insulei Rodos! strigă cârmaciul Enea, bucuros că își duse misiunea spre un atât de fericit sfârșit.

Auzind această veste îmbucurătoare călătorii celor două corăbii se adunară degrabă la borduri, scrutând cu privirile într-acolo unde arătau cârmacii.

Țămurile albe ale insulei acoperite cu păturile verzi ale pajiștilor se apropiau repede. Începură să se vadă munții insulei, cu crestele lor stâncoase și povârnișurile împădurite.

Apropiindu-se și mai mult, locurile începură să-și arate frumusețile atât de clar, întocmai ca pe un vas smălțuit: căsuțele mici și albe, cu acoperișuri cenușii, micuțe ca niște jucării și împrăștiate pe coamele și pe la poalele dealurilor. Apoi siluetele verzi ale smochinilor singuratice străjuind câmpiile largi, bogate în grâne și pajiști.

Mai plutiră o vreme ocolind un colț de țărnișă care înainta în mare. În spatele acestuia zăriră o cetate întinsă, cu ziduri umbrite de șiraguri de salcâmi și castani zvelți. Avea porți înalte care păreau impresionate de la acea distanță dinspre mare.

- Iată cetatea din Rodos peste care domnește regele Craton! Își înștiință pasagerii cărmaciul Enea.

Într-adevăr, spectacolul insulei și al cetății era minunat! Kromia, cu adevărat impresionată de priveliștea nemaipomenită din fața ochilor ei, simți o strângere de inimă contemplând cetatea străină armonios îmbinată cu peisajul insulei.

Simțind cât de încântat este Adoris revăzând acest mirific spectacol, se uită în ochii lui și-i zise:

- Adoris! Îmi pare că-ți face multă plăcere să revezi aceste locuri! Pe când eu, mă simt atât de stingheră, atât de străină, dar plăcut impresionată de tot ce văd!

- Kromia, minune a frumuseții, rivala zeiței Afrodita! spuse el candid, cu o privire ocrotitoare. Tu ești însăși frumosul sublim al întregii lumi! Prin urmare, trebuie să te simți binevenită în oricare loc minunat de pe Pământ!

- De-ai ști cât de fericită mă simt că sunt alături de tine! îi spuse Kromia, mulțumită de atenția cu care el o veghea.

Cele două corăbii înaintau repede spre port, împinse de puterea vântului. Pentru a le încetini alunecarea, marinarii începură să strângă de zor pânzele neastâmpărate ale catargelor. Numai lopoțile vâslelor au rămas să apropie corăbiile de țărnișă.

Regele Craton, care fusese înștiințat de ivirea a două corăbii dinspre răsărit, porni cu nerăbdare spre port. Recunoscându de îndată cele două vase trimise spre Atalya în căutarea lui Adoris iar acum aștepta cu mare înfrigurare să afle de la cei întorși rezultatul expediției.

Nici nu începură călătorii celor două corăbii să coboare pe mal când Craton îl și recunoscă pe Adoris la bordul uneia dintre ele. Ar fi sărit în sus de bucurie și s-ar fi repezit spre scumpul său prieten, pe care atâta timp îl crezuse dispărut, dar care, iată, se întoarce în insulă viu și nevătămat! Numai faptul că trebuia să-și păstreze demnitatea de rege și, mai ales, faptul că vedea lângă Adoris multe persoane necunoscute ce păreau a fi de rang înalt, îl opriră pe Craton să-și stăpânească pornirea firească de a țopăi de bucurie și de a alerga să-și îmbrățișeze prietenul. Era surprins să-l vadă pe prietenul său preocupat să ajute la coborâre persoane de vază.

În sfârșit, când Adoris coborî pe uscat, ajutând o tânără tulburător de frumoasă, Craton simți că trebuie să se stăpânească și mai mult, să amâne momentul exuberant al îmbrățișării vechiului său prieten.

Numai că Adoris, presimțind nerăbdarea lui Craton de a-i sări în brațe, zise cu mult tremur în glas:

- Bunul meu Craton! Nu pe mine se cade să mă saluți mai întâi, ci pe regele Agatos în persoană, împreună cu familia sa, care din acest moment au devenit oaspeții tăi!

Craton, uluit de rangul înalt al oaspeților săi, înțelese imediat gestul și comportarea prietenului său. Semețindu-și chipul, pentru a-și relua demnitatea în înfățișare, regele Craton rosti către cei sosiți urarea sa de bun venit:

- Slăvite rege Agatos al Atalyei! Fii binevenit ca oaspete de seamă al meu, împreună cu ai tăi! Zeii din Olimp să vă ocrotească!

Regele Agatos, căruia îi plăcură aceste cuvinte, îi răspunse la rândul lui, calm și cu întreaga sa demnitate regească:

- Te salut, tinere și inimosule Craton, rege al insulei Rodos, peste care a domnit cu strălucire părintele tău Glaucon! Nu-ți fie teamă, n-am venit să-ți cucerim țara cu puținii oșteni care mă însoțesc. Am venit doar să-ți cerem adăpost o perioadă de timp, ca refugiați din țara noastră cotropită de dușmanii perși!

Craton, auzind aceste vorbe cutremurătoare din însăși gura regelui Agatos, pe care nu putea să nu-l stimeze fiindcă însuși prietenul său Adoris era prietenul lui de nădejde, se înclină și zise:

- Te voi primi cu cel mai mare drag, pe tine și pe toți ai tăi! Vor fi cu toții cei mai buni prieteni ai noștri! Doar dacă vei putea uita, slăvite rege, războiul nedrept pe care l-am pornit asupra țării tale cu câțiva ani în urmă, alături de cei din Liga de la Sardes! Nu am dorit acest război! Am fost doar obligați de legile coaliției...

- Adevărat, prea dreptule Craton! Aflat-am că n-ai pornit de bună voie acest război! replică regele Agatos. Iar pentru asta, ție și poporului tău, îți suntem recunoscători! Și să nu uităm niciodată că popoarele noastre sunt de un singur sânge și suntem neamuri din moși și strămoși...

- Prin urmare, mă vei putea ierta pentru fapta mea de atunci? întrebă chipeșul și viteazul rege al Rodosului.

- Te-am și iertat de multă vreme! răspuse regele Agatos cu toată sinceritatea.

- Mă bucură mărinimia ta! Dar mai ales, nu știu cum să-ți mulțumesc că mi l-ai adus viu și nevătămat pe Adoris, prietenul meu cel mai bun! rosti Craton abia stăpânindu-și emoția și sărind abia acum să-l îmbrățișeze pe Adoris cu bucurie nemărginită.

- După cum vezi! zise Agatos impresionat de prietenia celor doi tineri despre care aflase multe de la Adoris.

În sfârșit, cei doi prieteni se îmbrățișară adânc și cu căldură, ca doi frați care nu s-au mai văzut de un amar de vreme.

- Ce zi mare mi-a fost dat să trăiesc astăzi! zise Craton, cel dintâi, cu inima-i palpitând de emoție. Multă vreme mi-am pierdut speranța să te mai revăd vreodată!...

- Și eu m-am îndoit de multe ori că voi mai ajunge vreodată să te reîntâlnesc! răspuse Adoris, privind-l adânc și cu seninătate în ochi.

Când îl văzu pe Enea, cârmaciul cel de ispravă al său, care și-a dus cu succes la îndeplinire misiunea încredințată, Adoris îi zise lui Craton:

- Acest bătrân inimos, Enea, a fost ca un al doilea părinte pentru mine! Fără el și fără ajutorul lui n-am fi putut să ne salvăm din ghearele perșilor care tocmai ne pregăteau sfârșitul!

Bucuria reîntâlnirii celor doi prieteni era entuziasmantă pentru toată lumea.

- Craton! Nu știu în ce cuvinte și în ce fel ar trebui să-ți prezint nemăsurata candoare și strălucire a iubitei mele Kromia, fiica regelui Agatos, și a reginei și fiicelor sale! începu Adoris prezentările celorlalți.

- Tocmai de aceea vă poftesc să intrați în umilul meu palat, ca să ne cunoaștem mai bine! rosti Craton, arătând oaspeților cetatea sa de scaun. Ard de nerăbdare să aflu toate întâmplările prin care ați trecut!

Kromia, care avusese o oarecare strângere de inimă când păși pe insulă, acum era liniștită, surâzând prietenoasă și simțind căldura cu care mărinimosul rege Craton și locuitorii insulei i-au întâmpinat, mai întâi pe Adoris, apoi întreaga suită a tatălui ei. Încurajată de prietenia emoționantă dintre cei doi tineri, Kromia i se adresă lui Craton:

- Nu știu cum să-ți mulțumim pentru această deosebită primire pe care ne-ați făcut-o, pentru prietenia și devotamentul pe care le împărtășiți pentru iubitul meu Adoris și pentru noi toți!

- Mă bucură nespuse mulțumirile tale! Trebuie să știi însă că și el mi-a salvat cândva viața, chiar acolo pe țărmul Atalyei, iar un rodosian nu uită asta niciodată! dădu Craton, cu respectul cuvenit, răspunsul său frumoasei tinere din fața sa pe care prietenul său Adoris nu o mai desprindea din mână.

Pe măsură ce călătorii celor două vase coborau din corăbii și mulțimea curioșilor de pe insulă sporea, zarva generală crescuse pe țărm. Urările de bun venit, întrebările și povestirile se înmulțiră, ceea ce făcea ca buna dispoziție și speranțele refugiaților atalyeni să reînvie.

- Oaspeții să fie primiți în palatele și în casele noastre și să fie ospătați așa cum se cuvine! hotărî Craton, văzând că forfota care nu mai contenea și vrând să-și conducă oaspeții în interiorul cetății sale.

Și astfel, la întinsele ospete oferite de regele Craton, prin saloane, prin grădinile umbrite de chiparoși și castani, s-au încins discuții aprinse, fără sfârșit, în care s-au povestit și răs-povestit toate întâmplările și suferințele prin care trecuseră refugiații din Atalya. Pe obrajii unora dintre cei care ascultau curgeau lacrimi, de emoție și de compătimire.

Și au mai fost repovestite de-a fir-a-păr toate întâmplările când în Ahora cetății lui Craton năvăli Amfion, unchiul lui Craton, însoțit de glasurile gălăgioase a puzderiei fiilor și fiicelor sale, vesele și guralive. Iar de fiecare dată când se sfârșea o poveste, ascultătorii retrăiau bucuria amănuntelor savuroase din ea, a reușitelor, și nu mai conteneau să-l laude pe Adoris și pe vrednicul cârmaci Enea.

Craton, care trăia și el o zi nespus de fericită, era totuși uimit de comportarea lui Adoris, care acorda atâta atenție frumoasei prințese pe care, de bună seamă, credea că o iubea și o adora nespus de mult. Ar fi vrut, poate, ca Adoris să stea mai mult de vorbă cu el, să se sfătuiască și să se bucure împreună la petreceri, ca doi buni prieteni ce erau. Dar în fața frumuseții și delicateții aceluși chip, trebuia să îl înțeleagă mai mult pe Adoris și să-l ierte.

În timpul bogatului ospăț care s-a prelungit până târziu în noapte, ochii înflăcărați ai Artemei, fiica cea mare a regelui Agatos, prințesă de o frumusețe și veselie rară, urmăreau insistent chipul fascinant, statura și trăsăturile de faraon ale enigmaticului Craton. Părea vrăjtită cu totul de tânărul rege și parcă se topea după chipul lui. Însă Craton, deși i-a surprins destul de des privirea ei îndrăzneată și duioasă, ofta încă îndurerat, cu inima și gândurile răscolite de amintiri triste de demult...

Oaspeții se simțeau cum nu se putea mai bine în primitoarea cetate din Rodos. Au fost omenește găzduiți, iar localnicii i-au făcut să uite repede suferințele prin care au trecut.

La câteva zile după aceea lui Adoris i s-a făcut dintr-odată dor de Atena. Dorul a început să-l bântuie și să se întetească în fiecare zi, mai ales că și Kromia i-a spus în mai multe rânduri că ar trebui să-și continue într-o bună zi călătoria sa spre apus, până în cetatea Atenei. Și ea era dornică să-i cunoască patria iubitului ei, mai ales că auzise multe lucruri deosebite despre orașul Atena și era nerăbdătoare să-l cunoască. Și, spre surprinderea generală, însuși regele Agatos ar fi vrut să-și continue călătoria, nerăbdător și el să ajungă în Atena, de unde să-și ducă la îndeplinire planurile sale mărețe de recucerire a țării sale pierdute.

Craton, care-ar fi fost bucuros să-l aibă pe Adoris și pe regele Agatos oaspeți pentru multă vreme, înțelegea graba lor de a pleca spre marele oraș al lumii. A promis, totuși, cu multă generozitate, că acelora din suita regelui Agatos care doresc să rămână pe insula le va dăruia pământ și materiale ca să-și poată zidi case și să-și facă un rost.

Propunerea lui Craton a fost bine primită de însuși regele Agatos. Câțiva chiar își exprimaseră opțiunea de a rămâne pe insulă, îndeobște negustorii și mulți dintre cei săraci. Dar cei mai mulți, oștenii mai ales, s-au decis să-l însoțească pe rege oriunde acesta s-ar duce în peregrinările sale.

Cei doi regi hotărâra ca vâslașul cel bărbos, cu cei doi copii ai săi, să primească o casuță și un mic ogor, undeva în apropierea cetății, ca în acest fel tatăl să-și poată crește copiii fără a mai fi nevoit să cutreiere mările.

48

Începuse o dimineață senină, îmbietoare, când oaspeții lui Craton și-au luat rămas bun și s-au urcat la bordul elegantelor corăbii oferite spre a-i duce la Atena. Ziua aceea, la fel și zilele care urmau, au fost nespus de frumoase, pătrunse de o lumină nouă, pură, ca seninul curat al depărtărilor. Briza mării, ușoară, adia mângâietoare, umflând pânzele albe și zvelte ale corăbiilor ce lunecau lin, ca lebede semețe pe apele sclipitoare.

Pluteau călătorind mereu spre apus, admirând ostroave pașnice care le trimiteau salutul lor cu căldură. Erau nenumărate ostroave, întinse și verzi, cu cetății albe zidite pe crestele stâncilor. Sau ostroave mici, acoperite cu ierburi galbene, pe care rătăceau în voie turme de capre.

Nici marea nu mai era pustie. Era cutreierată în lung și în lat de multe corăbii, grăbite să atingă depărtările, ori nerăbdătoare să se întoarcă acasă, străduindu-se, toate, să îmbogățească ori să ruineze pe stăpânii lor.

Călătoria părea atât de deosebită, chiar și pentru Adoris și pentru cei din anturajul regelui Agatos, care mai călătoriseră de multe ori pe mare. De pe bordul corăbiilor scrutau feeria mării, urmărind nostalgic cu privirea orizontul nemărginit.

Kromia era entuziasmată și emoționată de frumusețile de excepție pe care le întâlnea la tot pasul. Capul ei frumos, cu părul negru și strălucitor mângâindu-i umerii, se sprijinea mai tot timpul pe pieptul sau pe brațele lui Adoris. Cât de pură părea marea cu valurile albastre ori verzi, vuind

adormitor și cerul senin și cristalin cu reflexe verzui la orizont, de acolo de unde răsar, ca în povești, trunchiurile înalte ale chiparoșilor, dezvăluind tainele ostroavelor necunoscute.

Adoris, admirând chipul acoperit de fericire al frumoasei Kromia, retrăia și el cu mare emoție apropierea de casă. Scruta depărtările cu inima strânsă și cu nerăbdare. Toate îi păreau atât de familiare, atât de primitoare, și totuși scăldate într-o lumină atât de neobișnuită. Plecase din Atena ca aventurier și se întorcea după câțiva ani ca erou și ca prieten al multor lumi pe care le cunoscuse, dar și ca îndrăgostit care își găsisse în drumurile sale necunoscute aleasa inimii sale și o purta tot timpul cu el ca pe un giuvaer.

Își simțea inima cuprinsă de fiorii plăcuți ai aducerilor aminte. Recunoștea zborul vesel al rândunelelor de mare jucându-se pe crestele valurilor. Și apa mării, și vietățile din adâncurile ei începeau să-i fie cunoscute. Îi părea cunoscut și vântul ce începu să adie dinspre Corint, acel vânt aducător de zile luminoase și clare, precum o cupă de cristal.

Zărind una din multele corăbii de pe întinsul apelor, Adoris tresări: Hei! Vere Orestes! Mă recunoști? Sunt Adoris, vărul tău! Unde pleci tocmai acum când eu mă întorc acasă?

Corabia lui Orestes însă trecu grăbită departe de ei, pesemne mult prea departe ca vărul său să-l poată auzi. Curând, foarte curând, ar trebui să apară la orizont pământul sfânt al Atenei. Nu se zărește încă? Întârzie el să-l întâmpine? Puțină răbdare, Adoris! Curând vei revedea chipul strălucit al patriei tale!

Ah! Iată minunea! S-au îndurat, în sfârșit, zeii Olimpului de sufletul meu rătăcitor? Zăresc, colo departe, spre miază-noapte, piscurile albe ale muntelui Parnas, scânteind luminate de soare! Și, iată, încep să zăresc panglica șerpuitoare, lucioasă și albă a țărmurilor din Pireu!

Apropie-te, pământ drag! Apropie-te! Apropie-te, casă părintească! Ah! Iată! Acum zăresc Acropole strălucind deasupra orașului! Ce minunăție! Te salut, semeată zidire, albă și încântătoare mândrie a ateniensilor!

Cât de mult vă îndrăgesc poteci domoale ce urcați încet spre culmile orașului, printre zidurile cele mari! Aud și sunetele tălângilor de la turmele de oi adăpostite de umbra zidurilor! Ce întinerit îmi pare portul, cu căsuțele lui albe așezate în trepte de-a lungul teraselor țărmului!

Aud și sunetele atât de limpezi și plăcute ale flautelor, venind de pe plajele însorite, închinat valurilor de o inimă simțitoare și gingașă!

Iar sus, acolo, în cetatea Atenei, negreșit, mă așteaptă cei dragi. Poseidon, tu zeu al mărilor, zorește corabia, căci ard de nerăbdare să-mi revăd părinții și locurile în care am copilărit!

Fremătând de nerăbdare și fericire, Adoris privea în ochii nespuse de dragi ai Kromiei și gândea cu glas tare. Lumina ochilor ei atât de enigmatică, chipul ei de zeiță a frumuseții, cu obrazii îmbujorați de emoție reflectau puritatea cerului senin și frăgezimea pajiștilor verzi. Era atât de fericită, avea atâta încredere în viitorul ei alături de Adoris!

Scrutând minunile oferite privirilor, vedea totul într-o lumină atât de nouă, atât de caldă, cum nu și-ar fi putut închipui vreodată. Ce albe erau coloanele și acoperișurile palatelor ce se întrevedeau printre coloanele verzi ale chiparoșilor! Parcă străluceau ca poleite cu aur! Ce curioase erau casele cele nenumărate, risipite pe povârnișurile colinelor, înălțându-se în trepte spre Acropole! Ce albastre i se păreau valurile care scăldau stâncile albe ale țărmurilor!

Ochii ei mari, adânci, tulburători și visători, concentrând toate frumusețile din jur, pătrundeau dincolo de linia orizontului, atingând cupola curată a cerului. Își închipuia un vis care s-o poarte acolo sus, în munții din lăcașul zeilor. De acolo să coboare agale, pe o pajiște verde, admirând pădurile de cedri și coloanele templelor de marmură. Apoi, braț la braț cu Adoris - alesul inimii ei, cel mândru precum Apollo în ținută de prinț - să coboare distinsă treptele albe, de marmură pură, până în Agora, piața cea mândră a cetății. Și toate privirile atenienselor oacheșe s-o urmărească când trece frumoasă, îmbrăcată în veșmânt alb diafan, purtând diademă cu briliante pe frunte, generoasă și cea mai adorată în mulțimea rafinată și elegantă a anticei lumi!

*

Corăbiile se îndreptau încet și liniștit spre țărm, făcându-și loc printre nenumărate alte vase din port. Regele Agatos veni mai aproape de Adoris și Kromia și le cuprinse la amândoi mâinile în mâinile sale, admirând împreună spectacolul orașului ce se desfășura pe înălțimi.

Sosi în rând cu ei și regina Ariadna. Pentru moment uitaseră cu toții nefericirea izgonirii din Atalya. Erau visători, fericiți și se bucurau că au ajuns cu bine pe țărmul Atenei - sfânta cetate, măreață și ocrotitoare.

49

ODĂ PĂRINTELUI CU INIMA DE AUR

În timp ce soarele blând și cald al Eladei revarsă candidele sale raze peste țărmul mării,
În timp ce valurile argintii clipocesc legănând corăbiile...
În portul Pireu, un bătrân singuratic scrutează întinderile pustii ale mării,
Veghind neclintit pe-o colină stâncoasă, ce străjuie țărmul...
Și nu s-ar îndura să lase locul de veghe nici când apune soarele,
Și nu l-ar părăsi nici noaptea, de n-ar veni să-l ia acasă rudele, fără voia lui...
Bietul bătrân se întoarce îndârjit să vegheze, dis-de-diminează, în fiecare zi,
Cu aceeași neclintită răbdare chiar dacă vremea e bună sau rea!...
Cine ești tu, bătrân nemângâiat, ce înduri atâta suferință, întristat,
Ce regreti, cu lacrimi amare, când soarele se îndreaptă spre apus,
Dar pentru care neclintita veghe e mai sfântă decât tihna trupului său?...
Este Atridas, armatorul cetății Atena, tatăl rățacitorului Adoris,
Pe care nemiloasa soartă l-a pedepsit atât de crunt!...
Umilind trufia acestui falnic cetățean din cea mai măreață cetate a Eladei
Căruia odinioară, chiar și dușmanii îi rosteau numele în șoaptă!...
Haină și neîndurătoare Soartă! De ce ai umilit într-atât inima unui părinte,
Răpindu-i din căminul familiei pe fiul cel nespus de iubit...
Punând în capul copilului drag ideea neroadă de a fugi pe mare,
În taină, într-o noapte plină de mister, așa cum pleacă pe mare tâlharii...
Și-n locul chipului cel drag al băiatului, împodobit cu plete frumoase,
Cu care atât se mândrea bătrânul tată, adorându-și moștenitorul...
Lăsat-ai priveliștea mării pustii, ce-și mână fără rost valurile reci,
Pe care ochii bătrânului le cercetează avid în fiecare clipă,
Vărsând neconținut lacrimi amare ce-i brăzdează fața cuprinsă în mâini!...
Soartă haină și mincinoasă! Tu care zilnic îl amăgești pe bătrân
Făcându-l să sere că poate va veni vestea mângâietoare...
Dar tu îl minți fără rușine pe nefericitul om,
Făcându-l să tresalte la ivirea vreunui catarg din necuprinsul mării
Și-l faci să se repeadă cu speranță spre port când corabia ajunge la mal...
Dar nimeni dintre truditarii mării n-aduce vestea ce-atât o adastă
Și inima mai mult i-o-ntuneci și-l faci să urce iarăși pe colina pietroasă,
De pe care îndureratul tată continuă să vegheze!...
Sărmanul bătrân! Nu-l mai mângâie nici sfaturile prietenilor, nici consolările rudelor...
Nu mai ia în seamă nici măcar insistentele sfaturi de resemnare ale soției sale,
Grijulie și simțitoare, Andromaca, cea care atât de mult îl răsfățase pe Adoris...
Și care încearcă zadarnic, de ani, să-și potolească jalea de mamă,
Dar care nu-l uită nici pe Atridas, implorându-l să vină acasă,
Să nu răcească stând zilnic pe țărm în bătaia vijeliilor mării...
Atridas însă e surd la stăruințe, căci pentru el, mai presus de orice,
Este imaginea frumosului său copil dispărut pe întinderile mării...
Și pe care aprigul său dor și adâncă nerăbdare,
Îl îndeamnă întruna s-aștepte, plin de speranțe, să-l vadă întorcându-se acasă...
Oh! Soartă! Cum de l-ai furat tu din căminul atât de fericit

Pe singurul copil mult îndrăgit căruia i se făceau toate dorințele?
Și ce cumplită veste căzuse, în casa părinților a doua zi
Când aflară de fuga nehibzuită, pe mare, a lui Adoris!
Veste mai rea decât dacă un foc ar fi pârjolit corăbiile din Pireu!
Și nu te-ai îndurat, pizmașă Soartă, s-aduci o veste mai bună,
Când Atridas poruncise să plece pe mare corăbiile și cercetașii
Să-l afle de îndată pe Adoris și să-l aducă acasă...
Dar care umblat-au zadarnic, pierzând de pomană vremea,
Și se întorceau în port mai triste de cum plecaseră
Neputând niciuna să-i afle pe fugari!
Și sporit-ai apoi și mai tare disperarea și umilința nefericitului Atridas
Când se întoarseră-n cetate gălăgioasele cete ale lui Aias...
Cei ce dădură bir cu fugiții când Adoris se ataca insula Rodos
Și netoții râdeau și cleveveau nesăbuița lui Adoris,
Pe când ei rătăciseră și chefuiseră în voie îndelung prin ostroave!
Atridas, aflând motivul pentru care fugise Adoris de-acasă,
Trimise degrabă la regele Glaucon corăbii și multe daruri
Să-l implore să ierte nebunia fiului său, să-l răscumpere de se poate...
Dar corăbiile se întorseseră iarăși, triste, căci până ajunseră în cetatea Rodos,
Adoris plecase pe mare, pentru al însoți pe Craton,
În alte vâltori nebune, de-a cuceri cetatea regelui Agatos...
Atridas fusese lovit și mai crunt la întoarcerea solilor trimiși în Atalya,
Când vestea lor a fost că nimeni în cetate nu știe ceva de Adoris!
Pesemne, bietul de el, pierise în luptă, nerecunoscut de nimeni,
Precum sfârșesc miile de oșteni trimiși în vâltorile bătăliei...
Căci regele Agatos, de-ar fi fost viu Adoris, s-ar fi înduplecat,
Și-ar fi înapoiat părintelui său copilul rătăcitor...
Bietul Atridas, cu inima-i lovită din toate părțile, cum lovesc valurile
O stâncă în mijlocul mării, se înverșună împotriva nedreptei Soarte..
Și tot mai spera ca zeii să înfăptuiască o minune,
Și nu se putea resemna nicicum să-l creadă pierit pe Adoris!
Cu ochii lui înroșiți de lacrimi, cu părul cărunț
Veghea fără istovire orice mișcare pe mare în nesfârșitele-i prefaceri
Așteptând vestea milostivă venită de la orizontul mării
Care să prefacă în rușine flecărelile celor ce se bucurau de nenorocirea lui
Și care să-i bucure inima neclintită în dragostea lui pentru copilul pierdut.

*

Tu, chip de tată, cu fața arsă de soare și de asprimea brizei mării,
Neclintit în credință, inimă precinstită, pentru care toate sunt mai prejos
Decât chipul fiului tău drag ce-ți încânta cu inocență privirea!...
Tu, ce pândești neconținut dansul catargelor pe orizontul mărilor
Tu, ce ai învins proorocirile rele și furtunile aspre dinspre mare!
Ridică-te cu evlavie pe pietrele stâncii ce-ți strălucesc
Sub picioare ca un pedestal de marmură...
Îndreaptă-ți privirea spre largul orizont al mării,
Pentru a vedea o minune, cu chipul alb și strălucitor
Ce se apropie falnic, inundând totul în splendoarea ei pură
Și se îndreaptă triumfal spre portul țărmului tău!
Umple-ți de bucurie inima ce-ți tresaltă de emoție
Deși slăbită-i de lacrimi și așteptare!
Îtinde-ți brațele și aleargă spre țărm să îmbrățișezi pe noii sosiți!
Strânge cu dragostea-ți părintească nestăvilită

Umerii cei dragi ai lui Adoris, copilul tău iubit
Ce se întoarce teafăr la tine!
Admiră frumusețea și gingășia fără seamăn a Kromiei,
A celei pe care zeița Afrodita ți-a dăruit-o ca noră!
Uită durerea, îndreaptă-ți chipul, dă glas mărinimiei
Și faimei tale de altădată...
Pentru a fi la înălțime să oferi înaltă cinstire și adăpost
Slăvitului rege Agatos, frumoasei regine Ariadna și copiilor lor
Așa cum se cuvine înaltului lor rang regesc!
Iar tu, Atridas, fii fericit, cum alții pe lume n-au fost
Căci tu, suflet sublim, părinte mărinimos și statornic, le meriți din plin!

EPILOG

Nu a trecut mult timp de la emoționanta întâmplare de pe pământul luminoasei Elade, și iată că a venit ziua în care a fost pregătită cea mai strălucită nuntă din câte s-au pomenit în faimoasa cetate Atena, nuntă cu cei mai puri dintre miri: Adoris și Kromia. La nunta lor sosiră atâția regi și regine, îmbrăcați în aur și purpură, atâția prinți și prințese chipeși și eleganți, că nicicând cetatea Atena nu a cunoscut clipe mai înălțătoare.

După nuntă Adoris și Kromia, fericiți din cale afară și strălucind în frumusețea chipurilor și în noblețea spiritului lor, au plecat adesea în lungi călătorii pe mare, poposind pe multe ostroave minunate. Dar cel mai adesea, în călătoriile lor pline de poezie și farmec poposeau în cetatea lui Craton din Rodos.

Craton se bucura nespuse de fiecare dată revăzându-i, îi îmbrățișa și îi primea cu fastul ce li se cuvine doar regilor. În acest timp regina Ariadna, împreună cu Andromaca - mama lui Adoris și cu Dinona - mama lui Craton, au încercat îndelung să-l convingă pe Craton s-o uite pe Danae cea blondă și cu ochii verzi care nu mai era de multă vreme în lumea viilor, și s-o îndrăgească în schimb pe frumoasa Artema, fiica regelui Agatos. Dar pe Craton cu greu îl putea convinge cineva sau ceva anume ca s-o uite pe Danae. Tot ce s-a reușit până la urmă a fost doar promisiunea lui, smulsă din cauză că i s-a cerut insistent să dea cetății Rodos un moștenitor, că se va mai gândi.

Zei din înaltul Olimp au decis repede ca regele Agatos, sprijinit de puternicul armator Atridas și de mai marii cetății Atena, să-și poată recuceri tronul și strălucirea domniei sale în cetatea Atalyei, după care nu încetase nici o clipă să suspine în timpul șederii în capitala Eladei. Astfel că regele Agatos își reluă domnia plină de măreție, reușind să-și redobândească puterea și mijloacele pentru desăvârșirea frumoaselor sale visuri ca ziditor de palate și temple.

După multă vreme - obosit de fericire, bogăție și de mulțimea anilor - slăvitul rege Agatos s-a stins din viață. În ceasul sfârșitului, însă, și-a chemat la căpătâi copiii, soția și pe toți cei dragi și și-a exprimat dorința ca Adoris să-l urmeze la tron, cel pe care întreaga familie regală, precum și întregul popor al Atalyei îl iubeau din toată inima.

Și astfel, Adoris, alături de Kromia, preafrumoasa lui soție, domniră îndelung în strălucire și fericire, realizând multe fapte demne de legende și de toată lauda, construind și ei noi temple și palate neîntrecute în frumusețe.

- SFÂRȘIT -